

Kallelse/Ärendelista

**Sammanträde med Samhällsbyggnadsnämnden,
fredag 23 maj 2025**

Tid: Kl 08:30

Plats: Konf.rum Eiffeltornet (Birger Sjöbergsgymnasiet)

Ann-Marie Jonasson
Ordförande

Frida Bang
Sekreterare

Förhinder för ordinarie ledamot att delta vid sammanträdet anmäls till Frida Bang, 0521 - 72 11 99, frida.bang@vanersborg.se

Ledamöter

Socialdemokraterna

Ann-Marie Jonasson (S)
Leif Höglund (S)
Håkan Skött (S)

Sverigedemokraterna

Göran Nilsson (SD)
Torbjörn Moqvist (SD)

Moderaterna

Tor Wendel (M)
Margareta Olsson (M)

Vänsterpartiet

James Bucci (V)

Centerpartiet

Johan Andersson (C)

Kristdemokraterna

Hans-Peter Nielsen (KD)

Ersättare

Kristina Östergren (S)
Zdenko Petrusic (S)

Anders Strand (SD)
Kalle Lundgren (SD)

Johan Abrahamsson (M)

Eldbjörg Bryntesson (V)

-

Helge Kneese (KD)
Elias Yachouh (KD)

2025-05-23

Medborgarpartiet

Thomas Larsson (MBP)

David Karlsholt (MBP)

Liberalerna

-

Daniel Peltola (L)

Miljöpartiet

-

Jonas Sjöblom (MP)

Övriga närvarande

Björn Martinsson, tf förvaltningschef

Frida Bang, nämndsekreterare

Lotten Nilsson, administrativ chef

Anna-Karin Svensson, verksamhetschef

Marina Karlsson, verksamhetschef

Robert Tander, verksamhetschef

Daniel Larsson, verksamhetschef

Jonnie Persson, enhetschef

Lee Wiman, enhetschef

Franka Livaja, ekonom

Liselott Häggström, ekonom

Anna-Lena Lindqvist, ekonom

Christer Waldemarson, trafikingenjör

Robin Appelgren, planeringsingenjör

2025-05-23

Inledande formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare
- Eventuella beslut om närvarorätt
- Eventuella beslut om yttranderätt
- Anmälan om jäv
- Godkännande av dagordning

	Ärendelista	Dnr	Sida
1	Genomgång av sammanträdet, förslag till justerare Leif Höglund	2025/3	4 - 5
2	Godkännande av yttrande gällande Social hållbarhetsstrategi 2030	2025/86	6 - 24
3	Meddelandelista/postlista	2025/3	25 - 28
4	Anmälan av delegeringsbeslut	2025/5	29 - 35
5	Förväntat resultat 2026-2028 – workshop 1	2025/16	36 - 111
6	Rundvandring		
7	Delårsrapport april 2025	2025/8	112 - 117
8	Svar på medborgarförslag om trafikåtgärder på Djupedalsvägen	2024/260	118 - 123
9	Samrådsyttrande över detaljplan Norra Sanden, Vänersborgs kommun	2021/210	124 - 180
10	Svar på remiss av motion om tidsbegränsad gratis parkering och därefter parkeringsavgift	2024/369	181 - 187
11	Förslag till vattentjänstplan	2023/197	188 - 483
12	Svar på remiss av motion om att utreda bolagisering av kommunens fastighetsbestånd	2025/85	484 - 490
13	Förvaltningsinformation		
14	Ordförandeinformation		

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.

2025-05-15

Dnr: SBN 2025/3

Handläggare

Frida Bang
Frida.Bang@vanersborg.se
0521-721199

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Genomgång av sammanträdet, förslag till justerare Leif Höglund

Genomgång av sammanträdet, förvaltningsinformation, ordförandeinformation och övriga frågor.

Övriga frågor:

-

Information – föredragande av ärende:

- Genomgång av sammanträdet, förslag till justerare Leif Höglund
- Godkännande av yttrande gällande Social hållbarhetsstrategi 2030
- Meddelandelista/postlista
- Anmälan av delegeringsbeslut
- Förväntat resultat 2026–2028 – workshop 1
- Lotten Nilsson + ledningsteam
- Rundvandring
- Delårsrapport april 2025
- Lotten Nilsson + ekonomteam
- Svar på medborgarförslag om trafikåtgärder på Djupedalsvägen
- Christer Waldemarson
- Samrådsyttrande över detaljplan Norra Sanden, Vänersborgs kommun
- Robin Appelgren
- Svar på remiss av motion om tidsbegränsad gratis parkering och därefter parkeringsavgift

- Förslag till vattentjänstplan
- Björn Martinsson
- Svar på remiss av motion om att utreda bolagisering av kommunens fastighetsbestånd

Förvaltningsinformation:

-

Ordförandeinformation:

-

2025-04-28

Dnr: SBN 2025/86

Handläggare

Lotten Nilsson

Lotten.Nilsson@vanersborg.se

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Godkännande av yttrande gällande Social hållbarhetsstrategi 2030

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner yttrande Social hållbarhetsstrategi 2030 och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet, och ska gälla samtliga nämnder.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-26 att remittera strategin till nämnderna och yttranden skulle vara kommunstyrelsen tillhanda senast 7 maj.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har bett om förlängd remisstid för att ta upp yttranden för beslut i samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 23 maj, vilket godkändes.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har formulerat ett yttrande som svar på remissen

Underlag

Yttrande – Social hållbarhetsstrategi 2030, daterat 2025-04-17

Remiss från kommunstyrelsen, 2025-02-26 §31

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen gällande social hållbarhetsstrategi 2030, daterad 2025-02-10

Styrande dokument (förslag) – Social hållbarhetsstrategi 2030

Björn Martinsson

Tf Förvaltningschef

Sändlista

Kommunstyrelsen

Handläggare

Tf Förvaltningschef

2025-04-17

Dnr: SBN 2025/86

Handläggare
Lotten Nilsson
Lotten.Nilsson@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande - Social hållbarhetsstrategi 2030

Bakgrund

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet, och ska gälla samtliga nämnder.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-26 att remittera strategin till nämnderna och yttranden skulle vara kommunstyrelsen tillhanda senast 7 maj.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har bett om förlängd remisstid för att ta upp yttranden för beslut i samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 23 maj, vilket godkändes.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har formulerat ett yttrande som svar på remissen.

Sammanfattning av yttrande

Strategin uppfyller grundläggande kriterier för vad den ska innehålla enligt kommunens riktlinjer för styrande dokument. Strategins koppling i styrkedjan kan förtydligas så att den uppfyller styrdokumentets funktion enligt kommunens riktlinjer för styrning och ledning. Strategins innehåll som sådant bedöms relevant, men för att få genomslag och effekt av strategins ambitioner behöver ansvar och uppföljning förtydligas. Det behöver också göras en tydlig prioritering bland mål och uppdrag samt uttalat prioriteringsfokus i det fall målkonflikter uppstår eller resurserna inte räcker till.

Yttrande

En strategi ska peka ut kommunens övergripande handlingsinriktningar, värderingar och prioriteringar. En strategi ska ha en tids- och planeringshorisont på minst en mandatperiod.¹ Förslag till social hållbarhetsstrategi gör detta, och beskriver på ett bra sätt begrepp, mål och prioriteringar, samt koppling till regeringsformen, Agenda 2030 och mänskliga rättigheter. I riktlinjerna för styrning och ledning framgår att inom de områden där styrdokument är utarbetade, styr de kopplingen från visionen, via inriktningsmålen, till organisationen.² Social hållbarhetsstrategi inleds med hänvisningar till visionen men kopplingen till inriktningsmålen kan konkretiseras och förtydligas.

¹ Riktlinje för styrande dokument, KS 2023-01-25 § 9.

² Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, KF 2023-06-21 § 104.

2025-04-17

Dnr: SBN2025/86

Enligt riktlinje för styrande dokument finns kommunens styrande dokument för att tillföra värde och ska vara möjliga att överblicka, därmed ska antalet styrdokument med fördel hållas nere.³ Vänersborgs kommun har flertalet antagna styrdokument, där vissa av dem anger prioriteringar, mål, uppdrag, åtgärder eller liknande utöver de inriktningsmål, förväntade resultat och grunduppdrag som redan finns.

För många mål, aktiviteter, åtgärder och uppdrag kan göra det svårt att prioritera och uppnå det som förväntas till en god kvalitet. Simon Elvnäs, doktorand och forskare inom faktiskt beteende för ledare och chefer, poängterar att vi människor har förmåga att hantera 3-5 saker samtidigt och att antalet mål därför inte bör vara fler än så.⁴ David Holmberg, expert inom målstyrning, är än mer snäv och hävdar att målen ska vara så få som möjligt – helst bara ett. Han menar på, att ju fler mål ju lägre sannolikhet att nå det mål som är viktigast. Det är också viktigt att målen inte motverkar varandra, alltså att det andra inte går att uppfylla om man uppfyller det ena.⁵ Med bakgrund av det finns det risk för att chefer och medarbetare känner sig överväldigade och omotiverade om det upplevs att målen är för många att hantera. Med många mål sprids resurserna (tid, budget, personal) glesare över fler områden, vilket kan leda till att inga mål uppnås fullt ut. Det har också visat sig i senast gjord medarbetarundersökning på förvaltningen att resultaten för område styrning minskat på vissa enheter vilket indikerar att mer tydlighet efterfrågas på området.

I riktlinjerna för god ekonomisk hushållning framgår att kommunfullmäktiges budgetbeslut är överordnat och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet.⁶ I det fall det finns konflikter mellan verksamhetsmål och ekonomiska mål är prioriteringen tämligen enkel, men det är rimligt att anta att det finns konflikter mellan olika mål och styrdokument och där är prioriteringen svårare att göra. Samhällsbyggnadsnämnden efterfrågar uttalad prioritering kring vad som är viktigast i Vänersborgs kommun och vad som främst bör prioriteras när resurser i form av personal, tid och pengar är begränsad.

Strategins fem områden för social hållbarhet; jämlikhet, jämställdhet, ickediskriminering, inkludering och delaktighet beskriver strategiska prioriteringar som ska vara en självklar del i kommunens dagliga arbete. På samma sätt bör uppföljning av strategin bli en integrerad och självklar del av ordinarie uppföljningsprocess. Under rubriken uppföljning och utvärdering anges att strategin redovisas och följs upp årligen i ordinarie uppföljningsprocess, vilket visar på intentioner om just det. Det bör dock förtydligas hur detta ska göras och samtidigt skapa rimliga förutsättningar för en uppföljning som tillför det värde ett styrande dokument ska ge utan att generera en stor mängd administrativt arbete.

³ Riktlinje för styrande dokument, KS 2023-01-25 § 9.

⁴ Simon Elvnäs. Chefsforum – Det effektfulla ledarskapet. [Föreläsning]. (2025-04-23)

⁵ Myrén, K, Svenskt Näringsliv. (2019). *Många mål får strategin att gå i baklås*.

https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/arbetsgivarsamverkan/manga-mal-far-strategin-att-ga-i-baklas_1004936.html (Hämtad 2025-04-23)

⁶ Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper, KF 2024-06-19 § 99.

Postadress:	Besöksadress:	Telefon:	Webbplats:	E-post:
Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg	Sundsgatan 29 Vänersborg	0521-72 10 00	www.vanersborg.se	samhallsbyggnad@vanersborg.se

2025-04-17

Dnr: SBN2025/86

Strategin beskriver ansvar för respektive strategisk prioritering inom de fem områdena. Huvudansvaret bör tilldelas en nämnd och inte flera då det skapar otydlighet i vem som faktiskt ska ta stafettpinnen för arbetet. Flera nämnder kan i stället beskrivas som medansvariga för att ändå poängtera att det finns förväntningar på att medverka i arbetet.

Björn Martinsson
Tf Förvaltningschef

Ann-Mari Jonasson
Ordförande

§ 31

Återremiss av Social hållbarhetsstrategi 2030

KS 2024/298

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen och att strategin remitteras ut till alla nämnder.

Sammanfattning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030 och gäller samtliga nämnder.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-02-10 § 25
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025
- Socialhållbarhetsstrategi 2030

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut inför sammanträdet var:

Kommunfullmäktige

- antar social hållbarhetsstrategi 2030.

- upphäver strategisk inriktning integrationssamverkan, beslutad av kommunfullmäktige 2017-09-20 §120.

Henrik Harlitz (M) yrkade på att ärendet skulle återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen och att strategin remitteras ut till alla nämnder. I yrkandet instämde Anders Strand (SD) och Stefan Kärving (V).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens arbetsutskottets förslag och Henrik Harlitzs (M) återremissyrkande.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-02-26

Ordförande fråga om ärendet ska återremitteras eller avgöras idag och fann att kommunstyrelsen beslutat att återremittera ärendet enligt Henrik Harlitzs förslag (M).

Sändlista

Handläggare av ärendet
Avdelningschef för Hållbar utveckling
Samtliga nämnder och förvaltningar

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Social hållbarhetsstrategi 2030

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte	1
Undantag och avgränsningar	1
Strategin	1
Övergripande mål	1
Social hållbarhet.....	2
Agenda 2030	2
Strategiska prioriteringar	2
Jämlikhet	3
Jämställdhet	4
Icke-diskriminering	5
Inkludering	5
Delaktighet.....	6
Uppföljning och utvärdering	7

Dokumentinformation Strategin beskriver övergripande mål och strategiska prioriteringar inom social hållbarhet.		Dokumentansvarig Avdelningschef Hållbar utveckling	
Antagen Ange beslutsdatum och ev §	Antagen av Kommunfullmäktige	Reviderad Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	Giltighet 2030
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer KS 2024/298	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☐ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Vänersborgs kommuns vision, Riktlinje för styrning och ledning, Kommunallagen (2017:725), Agenda 2030, FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, Diskrimineringslagen (2008:567), Lag (2009:724) om nationella minoriteter.			

Inledning

Från det att vi föds till dess att vi dör, och allt däremellan, finns kommunen där för oss. Det gäller alla invånare. Oavsett hur gamla vi är, vilket kön, sexuell läggning, religion eller funktionsförmåga vi har, om vi är födda i Vänersborgs kommun eller någon annanstans i Sverige eller världen – Vänersborgs kommun ska finnas där för oss i alla delar, hela livet. Ingen ska lämnas utanför i samhällsutvecklingen och tillsammans gör vi kommunen attraktiv och levande. Det är vad social hållbarhet handlar om.

Syfte

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Strategin ska bidra till att peka ut vägen mot visionen – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet.

Strategin konkretiserar kommunens styrprinciper, som slår fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt, genom att visa hur kommunen tillgodoser alla invånares mänskliga rättigheter i sin roll som samhälls-, demokrati- och välfärdsaktör. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar för en socialt hållbar samhällsutveckling.

Undantag och avgränsningar

Strategin gäller samtliga nämnder.

Strategin

Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet, utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. För att uppnå visionen om en attraktiv och hållbar kommun, i alla delar hela livet pekas strategiska prioriteringar ut inom fem områden: jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering samt delaktighet.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030.

Övergripande mål

Enligt Regeringsformen ska den offentliga makten utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet. Målet för offentlig verksamhet är den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd. Det allmänna ska särskilt trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa; verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara; motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person.

Vänersborgs kommuns styrprinciper slår i sin tur fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt och att ett av tillvägagångssätten för att genomföra uppdraget som demokratiaktör, samhällsaktör och välfärdsaktör är det rättighetsbaserade arbetssättet.¹

¹ Riktlinje för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, antagen av kommunfullmäktige 2023-06-21 § 104

Social hållbarhet

Social hållbarhet kan sammanfattas i att alla människors grundläggande behov och mänskliga rättigheter är tillgodosedda, att alla kvinnor och män, flickor och pojkar har tillgång till en jämställd och jämlik välfärd och att alla lever ett gott liv med god hälsa och välbefinnande utan orättfärdiga skillnader.

De mänskliga rättigheterna berör alla samhällsområden och definierar varje människas rättigheter och lika värde. Det offentliga har ansvar för att de mänskliga rättigheterna respekteras, skyddas och främjas och att rättighetsbärarna får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Ett rättighetsbaserat arbetssätt är ett förhållningssätt som sätter invånaren och de mänskliga rättigheterna i främsta rummet. De mänskliga rättigheterna vävs in i det ordinarie arbetet och i de vardagliga arbetsuppgifterna, vilket innebär att hela organisationen genomsyras av ett rättighetsperspektiv.

Social hållbarhet handlar även om att synliggöra individer och gruppers levnadsvillkor och hur olika samhällsstrukturer skapar olika villkor för olika grupper av människor. Våra analyser behöver identifiera och belysa vem som lämnas utanför, hur och varför, och vem som upplever flera former av utsatthet eller diskriminering samtidigt.

I Agenda 2030 är detta en grundprincip; *att inte lämna någon utanför*. Principen handlar både om att utjämna skillnader mellan människor inom länder och att utjämna skillnader mellan länder.

Agenda 2030

Genom Agenda 2030 och dess 17 globala mål för hållbar utveckling har FN:s medlemsländer förbundit sig att skydda de mänskliga rättigheterna; utrota fattigdom och hunger; bekämpa ojämlikheter; bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen; främja jämställdhet och kvinnor och flickors egenmakt och säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar tre dimensioner av hållbar utveckling: ekonomisk, social och ekologisk. För att lösa komplexa samhällsutmaningar inom alla tre hållbarhetsdimensionerna krävs perspektivgemenskap och att samhället arbetar mot gemensamma mål – Det socialt hållbara samhället förverkligas inte på bekostnad av planetens resurser, omställningen till det ekologiskt hållbara samhället är rättvis och jämlik och ekonomin fungerar som motor i utvecklingen.

Kommuner, regioner, civilsamhälle, statliga myndigheter, näringsliv och forskning delar ansvaret för genomförandet av Agenda 2030, tillsammans med den enskilde medborgaren. Därför behöver vi arbeta tillsammans.

Strategiska prioriteringar

Social hållbarhetsstrategi 2030 beskriver fem områden för social hållbarhet som vart och ett innehåller strategiska prioriteringar för Vänersborgs kommun. Områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet speglar de mänskliga rättighetsprinciperna och målen i Agenda 2030.

De strategiska prioriteringarna spänner över en rad kommunala ansvarsområden som är av vikt för social hållbarhet.

Jämlikhet

Jämlikhet utgår ifrån att alla har lika värde och avser rättvisa förhållanden mellan alla individer och grupper i samhället. I ett jämlikt samhälle har alla tillgång till sina mänskliga rättigheter med samma möjligheter att påverka samhället och sina egna liv.

Det finns grupper i samhället som är mer sårbara än andra och de riskerar i högre utsträckning än andra att lämnas utanför och utsättas för olika typer av diskriminering och exkludering. Ojämlikhet skapas av att olika grupper i samhället har systematiskt olika livsvillkor och levnadsförhållanden. Det jämlika samhället innebär därför både jämlikhet i förutsättningar och jämlikhet i utfall. Det betyder att alla ges likvärdiga möjligheter att utveckla sin egen potential. För att nå dit krävs förebyggande och främjande arbete och att fokus riktas mot de strukturella faktorerna och utjämnande av skillnader i uppväxtförhållanden, samtidigt som arbete görs för insatser i det omgivande samhället som kompenserar för ojämlika uppväxtvillkor.

Utbildning är en grundförutsättning för ett jämlikt samhälle och det ansvarsfulla medborgarskapet. Skolgångens betydelse med start i förskolan, är av särskild vikt för barn från grupper i utsatta socioekonomiska förhållanden och det finns ett starkt dubbelriktat samband mellan studieresultat och hälsa. Andra områden som har särskild betydelse för jämlikhet är arbete, fritid, hälso- och sjukvård, offentlig service och bostadsmarknad.²

- Vänersborgs kommun främjar jämlikhet i levnadsvillkor genom att förebygga diskriminering och åstadkomma en mer rättvis fördelning av såväl resurser som ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället.
Huvudansvar: kommunstyrelsen.
- Vänersborgs kommun beaktar särskilt behovet av tidiga och förebyggande insatser vid planering av insatser till grupper och enskilda.

² Folkhälsomyndigheten

Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen.

- Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället.

Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.

- Vänersborgs kommun skapar förutsättningar för kunskap, kompetens och utbildning under hela livet för att stärka psykologiska och sociala resurser samt verklig möjlighet att påverka den egna livssituationen.

Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och kommunstyrelsen.

- Vänersborgs kommun prioriterar insatser för barn och unga inom folkhälsoarbetet för att ge förutsättningar till stöd och för att få kunskap och verktyg genom hela livet.

Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen

- I Vänersborgs kommun växer barn och unga upp till trygga individer med en positiv livsstil där de under uppväxten väljer bort alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar.

Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.

Jämställdhet

Jämställdhet är en grundläggande rättighet som handlar om att alla människor, oavsett kön, ska ha samma möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhet är en förutsättning för ett rättvist och demokratiskt samhälle. Det är också en förutsättning för att kunna uppnå alla andra mål i Agenda 2030 och behöver tillämpas inom alla samhällets områden, såväl det ekonomiska, ekologiska som politiska, sociala och kulturella området. Utgångspunkten är att kön alltid spelar roll men att det aldrig är det enda som spelar roll, varpå en intersektionell³ analys behövs för att synliggöra olika grupper av kvinnor och män och flickor och pojkars förutsättningar och livschanser.

Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv finns med i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen – från förslag, till genomförande och utvärdering. Arbetet innebär också att systematiskt synliggöra och analysera vilka konsekvenser förslag får för kvinnor respektive män.

Jämställdhet innefattar också människor som inte kan eller vill delas in i könskategorierna man och kvinna, men som påverkas av synen på kön i det omgivande samhället. Därför handlar jämställdhet om att alla oavsett kön, inte enbart kvinnor och män, har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom livets alla områden.⁴

- I Vänersborgs kommun har kvinnor och män, flickor och pojkar samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.

³ Kön och andra maktordningar analyseras tillsammans.

⁴ Jämställdhetsmyndigheten

Icke-diskriminering

Icke-diskriminering handlar om att alla på ett likvärdigt och rättvist sätt ska kunna få tillgång till de möjligheter som finns i ett samhälle. Detta innebär att personer eller grupper av personer som befinner sig i jämförbara situationer inte ska behandlas mindre förmånligt enbart på grund av en särskild egenskap.

Diskriminering, enligt svensk lag, innebär att någon missgynnas eller kränks utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Direkt diskriminering är att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Indirekt diskriminering är när det finns en regel eller en rutin⁵ som verkar neutral men särskilt missgynnar vissa grupper eller individer.⁶

I Sverige finns sju diskrimineringsgrunder, men ett icke-diskriminerande förhållningssätt kan även innehålla hudfärg, ras, socialt ursprung, språk, socioekonomi och bostadsort/område.⁷ Sverige har även en minoritetslagstiftning som beskriver vilka rättigheter minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar har i hela landet. Lagen ska ge skydd för de nationella minoriteterna och främja deras möjligheter till inflytande, samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.⁸

Diskriminering gör att utsatta grupper som exempelvis hbtqi-personer, utrikes födda personer och personer med funktionsnedsättning över hela världen har svårt att få jobb, hoppar av skolan och lever i fattigdom. Att leva ett liv fritt från diskriminering är en grundläggande mänsklig rättighet och gynnar inte bara den enskilda individen utan även samhället som helhet.

- I Vänersborgs kommun är alla invånare lika i värde och värdighet, ingen människa diskrimineras eller behandlas sämre än någon annan på grund av dennes grupptillhörighet och alla har lika rättigheter och möjligheter i alla delar av livet.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.
- I Vänersborgs kommun är alla barn lika mycket värda och har rätt till alla mänskliga rättigheter.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.
- Vänersborgs kommun verkar för att alla, oavsett kön, inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet och att alla möts utan diskriminering och stereotypa föreställningar.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.

Inkludering

Inkludering handlar om att utforma samhället på ett tillgängligt och universellt sätt för att alla ska kunna delta fullt ut i samhället, oavsett funktionsförmåga. För att detta ska vara

⁵ Det är inte diskriminering om syftet med regeln eller rutinen är berättigat eller de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Detta måste bedömas från fall till fall.

⁶ Diskrimineringsombudsmannen

⁷ FRA European agency för fundamental rights

⁸ Minoritet.se

möjligt behöver samhället utformas utifrån människors rättigheter, olika behov och förutsättningar. Utgångspunkten för inkludering är invånarna; de som vi är till för och de som ska använda kommunens tjänster och service.

Inkludering är lika mycket en fråga om planering som genomförande, analys och uppföljning. Det handlar om att skapa förutsättningar och att, redan från början, ta bort olika typer av hinder och skapa inkluderande lösningar utifrån ett mångfaldsperspektiv för alla att ska kunna delta utifrån sina individuella förutsättningar och svårigheter, utan behov av anpassning eller specialutformning.

Det finns många aspekter av tillgänglighet och dessa behöver synliggöras för att skapa en inkluderande miljö. Kunskapstillgänglighet handlar om att information finns tillgänglig på ett sätt som alla kan tillgodogöra sig, tillitstillgänglighet har att göra med att personer ska känna sig trygga i kommunala sammanhang, administrativ tillgänglighet kan vara att kontaktvägar görs mindre krångliga och svårbegripliga, fysisk tillgänglighet handlar om att lokalerna fungerar för alla oavsett funktionsförmåga och ekonomisk tillgänglighet är att alla har råd att delta i aktiviteter eller nyttja en specifik service.

Inkludering handlar om alltifrån rätten till egenförsörjning, offentliga anställningar och förtroendeuppdrag till allas rätt till information och tillgång till kommunikation, transporter, varor, produkter, tjänster och offentliga platser och serviceinrättningar.

- Vänersborgs kommun är en hållbar, inkluderande och säker kommun som erbjuder invånarna en attraktiv, trygg, hälsosam och tillgänglig livsmiljö.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.
- Vänersborgs kommun verkar för full delaktighet och självständighet för alla invånare, oavsett funktionsförmåga, genom att utforma Vänersborgs kommun på ett universellt sätt.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.
- I Vänersborgs kommun utgår verksamheten från invånarna. Analys, planering, genomförande och uppföljning görs med invånaren i centrum och kommunens stöd och service motsvarar olika individer och grupperns behov och förutsättningar.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden och kommunstyrelsen.
- Vänersborgs kommun verkar för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt för att ge bästa möjliga förutsättningar till utbildning och egenförsörjning med anständiga arbetsvillkor för alla.
Huvudansvar: socialnämnden och kommunstyrelsen.

Delaktighet

Delaktighet handlar om att varje individ ska erbjudas möjlighet att vara delaktig i frågor och beslut som berör en själv, både för att det är en mänsklig rättighet att vara informerad om och delaktig i frågor som berör ens liv och rättigheter och för att säkerställa att verksamheten är effektiv, användbar och håller hög kvalitet. Det handlar också om att tillvarata invånarnas perspektiv och kunskap och främja människors möjlighet till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och i det dagliga livet.

För att möjliggöra delaktighet behöver kommunen vara och uppfattas som transparent. Det ska vara tydligt varför kommunen gör och beslutar på ett visst sätt och vem som är ansvarig

för vad. Detta är en förutsättning för att invånarna ska känna självständighet och egenmakt att påverka sitt liv och samhället de lever i men också för att tillit ska finnas till det demokratiska systemet. Delaktighet handlar också om att skapa system för att möjliggöra och att tillvarata invånarnas perspektiv i samhällsutvecklingen. I utvecklingen av digitaliseringen är det särskilt viktigt att nya verktyg som utvecklas fungerar för alla och främjar ökad delaktighet för olika samhällsgrupper.

Vid olika typer av kriser bygger förmågan att både hantera och ta sig ur en kris på sammanhållning och samarbetsförmåga. Förmågan att stå emot och klara av en förändring, samt återhämta sig och vidareutvecklas kallas resiliens, vilket kan ses som ett direkt resultat av ett samhälle som bygger på delaktighet.

- I Vänersborgs kommun tas invånarnas perspektiv och kompetens tillvara och invånarna ges möjlighet att vara delaktiga i frågor och beslut som rör dem.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden och kommunstyrelsen.
- I Vänersborgs kommun har alla barn rätt att uttrycka sin åsikt. Vuxna lyssnar och beaktar barnets åsikter och beslut tas utifrån barnets bästa.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.
- Vänersborgs kommun använder digitalisering som verktyg för att stödja en hållbar verksamhetsutveckling och strävar efter datadriven perspektivgemenskap för att på bästa sätt gynna kommunens invånare.
Huvudansvar kommunstyrelsen
- Vänersborgs kommun är en trygg, fredlig och robust kommun där invånarna känner förtroende och sammanhållning med varandra.
Huvudansvar: samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden och kommunstyrelsen

Uppföljning och utvärdering

Strategin redovisas och följs upp årligen i ordinarie uppföljningsprocess.

Utvärdering sker efter halva strategiperioden.

2025-02-10

Dnr: KS 2024/298

Handläggare

Erika Johansson
erika.johansson@vanersborg.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Social hållbarhetsstrategi 2030

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige

- antar social hållbarhetsstrategi 2030.
- upphäver strategisk inriktning integrationssamverkan, beslutad av kommunfullmäktige 2017-09-20 §120.

Sammanfattning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030 och gäller samtliga nämnder.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle och bidrar till att peka ut vägen mot visionen – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet. Den konkretiserar också kommunens styrprinciper, som slår fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt.

Dokumentet beskriver både övergripande mål för social hållbarhet och pekar ut fem områden för social hållbarhet som vart och ett innehåller strategiska prioriteringar för Vänersborgs kommun. Områdena är jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet, vilka speglar de mänskliga rättighetsprinciperna och målen i Agenda 2030.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030 och gäller samtliga nämnder.

Strategiska prioriteringar

Jämlikhet

- Vänersborgs kommun främjar jämlikhet i levnadsvillkor genom att förebygga diskriminering och åstadkomma en mer rättvis fördelning av såväl resurser som ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället.

- Vänersborgs kommun beaktar särskilt behovet av tidiga och förebyggande insatser vid planering av insatser till grupper och enskilda.
- Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället.
- Vänersborgs kommun skapar förutsättningar för kunskap, kompetens och utbildning under hela livet för att stärka psykologiska och sociala resurser samt verklig möjlighet att påverka den egna livssituationen.
- Vänersborgs kommun prioriterar insatser för barn och unga inom folkhälsoarbetet för att ge förutsättningar till stöd och för att få kunskap och verktyg genom hela livet.
- I Vänersborgs kommun växer barn och unga upp till trygga individer med en positiv livsstil där de under uppväxten väljer bort alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar.

Jämställdhet

- I Vänersborgs kommun har kvinnor och män, flickor och pojkar samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Icke-diskriminering

- I Vänersborgs kommun är alla invånare lika i värde och värdighet, ingen människa diskrimineras eller behandlas sämre än någon annan på grund av dennes grupptillhörighet och alla har lika rättigheter och möjligheter i alla delar av livet.
- I Vänersborgs kommun är alla barn lika mycket värda och har rätt till alla mänskliga rättigheter.
- Vänersborgs kommun verkar för att alla, oavsett kön, inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet och att alla möts utan diskriminering och stereotypa föreställningar.

Inkludering

- Vänersborgs kommun är en hållbar, inkluderande och säker kommun som erbjuder invånarna en attraktiv, trygg, hälsosam och tillgänglig livsmiljö.
- Vänersborgs kommun verkar för full delaktighet och självständighet för alla invånare, oavsett funktionsförmåga, genom att utforma Vänersborgs kommun på ett universellt sätt.
- I Vänersborgs kommun utgår verksamheten från invånarna. Analys, planering, genomförande och uppföljning görs med invånaren i centrum och kommunens stöd och service motsvarar olika individer och grupper behov och förutsättningar.
- Vänersborgs kommun verkar för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt för att ge bästa möjliga förutsättningar till utbildning och egenförsörjning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Delaktighet

- I Vänersborgs kommun tas invånarnas perspektiv och kompetens tillvara och invånarna ges möjlighet att vara delaktiga i frågor och beslut som rör dem.

- I Vänersborgs kommun har alla barn rätt att uttrycka sin åsikt. Vuxna lyssnar och beaktar barnets åsikter och beslut tas utifrån barnets bästa.
- Vänersborgs kommun använder digitalisering som verktyg för att stödja en hållbar verksamhetsutveckling och strävar efter datadriven perspektivgemenskap för att på bästa sätt gynna kommunens invånare.
- Vänersborgs kommun är en trygg, fredlig och robust kommun där invånarna känner förtroende och sammanhållning med varandra.

Beredning

Strategin har beretts genom remissförfarande där samtliga förvaltningar har fått yttra sig. Strategin har bearbetats utifrån de synpunkter som inkommit.

Jenny Broberg Kudryk

Avdelningschef hållbar utveckling

Bilagor

Social hållbarhetsstrategi 2030

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samtliga nämnder och förvaltningar

2025-05-15

Dnr: SBN 2025/3

Handläggare

Frida Bang
frida.bang@vanersborg.se
0521-72 11 99

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Meddelandelista/postlista

Förslag till beslut

Redovisningen av meddelandelistan läggs till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Meddelande/postlista redovisas för perioden 2025-04-02 - 2025-05-14

Underlag

Meddelandelista/postlista maj

Lotten Nilsson

Administrativ chef

Dokument

Utskriftsdatum: 2025-05-15

Utskriven av: Frida Bang

Diarieenhet: Samhällsbyggnadsnämnden

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2025.1040	I	Beslut BUN § 31 2025-04-11 Svar på remiss angående Utredning verksamhetsanpassning Norra skolan	Hans Larsson
2025-04-14		Barn- och utbildningsnämnden	Fastighet och service
SBN 2022/356		Utredning av Norra Skolans lokaler	BESLUT
2025.1043	I	Beslut KS § 58 2025-04-02 Kommunstyrelsens budgetunderlag till mål- och resursplan 2026-2028	Clara Sannemalm
2025-04-14		Kommunstyrelsen	Administrativa enheten
SBN 2025/7		Mål- och resursplan 2026	BESLUT
2025.1050	I	Beslut KS § 73 2025-04-02 Beslut om att starta förstudie angående räddningstjänstens lokaler i Brålanda	Hans Larsson
2025-04-14		Kommunstyrelsen	Fastighet och service
SBN 2025/133		Förstudie angående räddningstjänstens lokaler i Brålanda	BESLUT
2025.1051	I	Beslut KS § 74 2025-04-02 Rapportering av kommunens klimatlöften för år 2024 2024 - 2026	Andreas Knutsson
2025-04-14		Kommunstyrelsen	Administrativa enheten
SBN 2025/1		Handlingar som inte tillhör något ärende 2025	BESLUT
2025.1052	I	Beslut KS § 75 2025-04-02 Rapportering av åtgärdsprogrammet för miljömålen år 2024 2022-2025	Andreas Knutsson
2025-04-14		Kommunstyrelsen	Administrativa enheten
SBN 2025/1		Handlingar som inte tillhör något ärende 2025	BESLUT
2025.1086	I	Beslut KN § 49 2025-04-15 Godkännande av yttrande i samband med medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg	Håkan Ek
2025-04-16		Kultur- och fritidsnämnden	Gatuenheten
SBN 2024/263		Medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg	BESLUT
2025.1090	I	Beslut KN § 50 2025-04-15 50 Godkännande av yttrande i samband med medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben	Håkan Ek
2025-04-16		Kultur- och fritidsnämnden	Gatuenheten
SBN 2024/367		Remiss av medborgarförslag om att anlägga en skatepark i närheten av Skräcklan eller roddklubben	BESLUT

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2025.1094	I	Beslut KN § 51 2025-04-15 Godkännande av yttrande i samband med medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg	Håkan Ek
2025-04-16		Kultur- och fritidsnämnden	Gatuenheten
SBN 2024/366		Remiss av medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg	BESLUT
2025.1097	I	Beslut KN § 52 2025-04-15 Godkännande av yttrande i samband med motion om att utreda möjligheterna att skapa centralt belägna bouleanor	Håkan Ek
2025-04-16		Kultur- och fritidsförvaltningen	Gatuenheten
SBN 2024/370		Svar på remiss av motion om att skapa centralt belägna bouleanor.	BESLUT
2025.1122	I	Beslut SOC-N § 38 2025-04-16 Yttrande-Remiss utredning Norra skolans lokaler	Hans Larsson
2025-04-17		Socialnämnden	Fastighet och service
SBN 2022/356		Utredning av Norra Skolans lokaler	BESLUT
2025.1124	I	Beslut SOC-N § 43 2025-04-16 Uppföljning av delmål i avfallsplan 2024	Niclas Janflod
2025-04-17		Socialnämnden	Kretslopp och Vatten
SBN 2025/33		Uppföljning och redovisning av mål i avfallsplan 2024	BESLUT
2025.1150	I	Missiv för grundläggande granskning 2024	Björn Martinsson
2025-04-15		Revisorerna	Administrativa enheten
SBN 2025/159		Grundläggande granskning 2024	INFORMATION
2025.1151	I	Grundläggande granskning Vänersborg 2024	Björn Martinsson
2025-04-15		Revisorerna	Administrativa enheten
SBN 2025/159		Grundläggande granskning 2024	RAPPORT
2025.1189	I	Remiss av utkast till informationshanteringsplan	Susanne Söderqvist
2025-04-28		Kommunstyrelsen	Administrativa enheten
SBN 2025/150		Remiss av utkast till informationshanteringsplan	REMISS
2025.1220	I	Beslut KF § 44 2025-04-16 Nämndernas verksamhetsberättelser 2024	Clara Sannemalm
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2024/8		Bokslut 2024	BESLUT
2025.1221	I	Beslut KF § 45 2025-04-16 Kommunens bokslut och årsredovisning 2024	Clara Sannemalm
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2024/8		Bokslut 2024	BESLUT
2025.1222	I	Beslut KF § 47 2025-04-16 Ansvarsfrihet för nämnder styrelser och enskilda förtroendevalda 2024	Clara Sannemalm
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2024/8		Bokslut 2024	BESLUT
2025.1223	I	Beslut KF § 49 2025-04-16 Personalekonomisk redovisning 2024	Lotten Nilsson
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
SBN 2024/18		Arbetsmiljö, personal och organisation. Samlingsnummer 2024	BESLUT
2025.1224	I	Beslut KF § 50 2025-04-16 Svar på motion om gång- och cykelväg över hamnkanalen till Blåsut	Marina Karlsson
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Gatuenheten
SBN 2024/163		Remiss av motion om gång- och cykelväg över hamnkanalen till Blåsut	BESLUT
2025.1225	I	Beslut KF § 52 2025-04-16 Svar på motion om byggande av en gradäng vid Huvudnäsaulan	Eric Bönström
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Fastighet och service
SBN 2024/86		Motion om byggande av en Gradäng vid Huvudnässkolans Aula	BESLUT
2025.1227	I	Beslut KF § 55 2025-04-16 Motion om att kommunen kan vara behjälplig med hämtning av invasivt växtmaterial	Niclas Janflod
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Kretslopp och Vatten
SBN 2024/269		Remiss av motion om att kommunen kan vara behjälplig med hämtning av invasivt växtmaterial	BESLUT
2025.1228	I	Beslut KF § 57 2025-04-16 Uppföljning av de globala målen 2024	Björn Martinsson
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2025/1		Handlingar som inte tillhör något ärende 2025	BESLUT
2025.1229	I	Beslut KF § 61 2025-04-16 Medborgarförslag om att alla ska kunna hyra trafiköar	Björn Magnusson
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Gatuenheten
SBN 2025/154		Medborgarförslag om att alla ska kunna hyra trafiköar	BESLUT
2025.1231	I	Beslut KF § 62 2025-04-16 Medborgarförslag om att renovera Sjövallens grillplats	Håkan Ek
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2025/155		Medborgarförslag om att renovera Sjövallens grillplats	BESLUT
2025.1233	I	Beslut KF § 63 2025-04-16 Medborgarförslag om hundrastgård i Onsjö	Linda Hansson
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2025/156		Medborgarförslag om hundrastgård på Onsjö	BESLUT
2025.1235	I	Beslut KF § 64 2025-04-16 Medborgarförslag om fler papperskorgar	Lovisa Larsson
2025-05-05		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2025/157		Medborgarförslag om fler papperskorgar	BESLUT

2025-05-15

Dnr: SBN 2025/5

Handläggare

Frida Bang
frida.bang@vanersborg.se
0521-72 11 99

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Anmälan av delegeringsbeslut

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av beslut som är fattade med stöd av delegeringsordning, antagen 2018-02-02, § 12 och reviderad 2025-01-23 § 11.

Sammanfattning av ärendet

Delegeringsbeslut fattade under perioden 2025-04-02–2025-05-14 anmäls.

Underlag

- Samhällsbyggnadsutskottet 2025-05-05 §§12–13
- Anmälan av förvaltningschefs- och ordförandebeslut, trafik och bostadsanpassningsbidrag och mark- och exploateringsingenjör samt övriga beslut, se rapport

Lotten Nilsson

Administrativ chef

Bilagor

Delegeringsbeslut maj

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2025-05-15 Utskriven av: Frida Bang

Diarienummer:	Samhällsbyggnadsnämnden
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Samhällsbyggnadsnämnden
Sammanträdesdatum:	2025-05-23
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
453149	Delegeringsbeslut Trafik 8.2_ jan-mars 2025	
2025-04-16		Christer Waldemarson
		Christer Waldemarson
2024.664	Markupplåtelseavtal Öxnered 6:13	7.10 A
2024-03-07	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Sanna Fransson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Sanna Fransson
2024.665	Markupplåtelseavtal Önarfors 5:3	7.10 A
2024-03-07	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Oscar Kollberg
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Oscar Kollberg
2024.666	Markupplåtelseavtal Öxnered 5:17	7.10 A
2024-03-07	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Sanna Fransson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Sanna Fransson
2024.668	Markupplåtelseavtal Öxnered 6:3	7.10 A
2024-03-07	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Sanna Fransson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Sanna Fransson
2024.2608	Markupplåtelseavtal Åspered 3:2	7.10 A
2024-09-04	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Sanna Fransson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Sanna Fransson
2024.2609	Markupplåtelseavtal Vidar 1	7.10 A

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2024-09-04	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Sanna Fransson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Sanna Fransson
2024.3050	Markupplåtelseavtal Holmängen 1:1	7.10 A
2024-09-24	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Sanna Fransson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Sanna Fransson
2025.423	Markupplåtelseavtal Hönan 1	7.10 A
2025-02-20	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Sanna Fransson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Sanna Fransson
2025.431	Markupplåtelseavtal Blåsoppen 20	7.10 A
2024-10-30	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Lovisa Larsson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Lovisa Larsson
2025.432	Markupplåtelseavtal Blåsut 3:28	7.10 A
2024-10-30	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Lovisa Larsson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Lovisa Larsson
2025.687	Markupplåtelseavtal Brätte 1:5	7.10 A
2025-03-13	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Lovisa Larsson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Lovisa Larsson
2025.688	Markupplåtelseavtal Sörbyn 8:2	7.10 A
2025-03-13	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Sanna Fransson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Sanna Fransson
2025.886	Markupplåtelseavtal. Lyckhem 1:1	7.5
2025-02-06	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.887	Markupplåtelseavtal. Lyckhem 1:1	7.5
2024-11-23	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
		Marina Karlsson
2025.888	Markupplåtelseavtal Huvudnäs 2:14	7.5
2025-02-06	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.913	Markupplåtelseavtal Frändefors 1:229	7.10 A
2025-04-08	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Sanna Fransson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Sanna Fransson
2025.914	Delegeringsbeslut trafik 8.5 oktober 2024 - mars 2025	8.5
2025-04-08	Samhällsbyggnadsnämnden	Pernilla Back
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.5
		Pernilla Back
2025.915	Delegeringsbeslut trafik 8.6 oktober 2024 _ mars 2025	8.6
2025-04-08	Samhällsbyggnadsnämnden	Pernilla Back
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.6
		Pernilla Back
2025.916	Delegeringsbeslut trafik 8.15 oktober 2024 _ mars 2025	8.15
2025-04-08	Samhällsbyggnadsnämnden	Pernilla Back
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.15
		Pernilla Back
2025.924	Handel elkraft 4 mars 2025	4.6
2025-03-04		Jan Trotzig
SBN 2025/81	Handel elkraft prislåsning 2025 - del 1	4.6
		Jan Trotzig
2025.929	Handel Elkraft april	4.6
2025-04-02		Jan Trotzig
SBN 2025/125	Handel elkraft prislåsning 2025 - del 2	4.6
		Jan Trotzig
2025.945	Markupplåtelseavtal Källeberg 1:76	7.5
2025-04-04	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.946	Markupplåtelseavtal Källeberg 1:164	7.5
2025-04-04	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.947	Markupplåtelseavtal Källeberg 1:94	7.5
2025-04-04	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.948	Markupplåtelseavtal Källeberg 1:85	7.10 A
2025-04-10	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Sanna Fransson
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Sanna Fransson
2025.949	Markupplåtelseavtal Höga 1:11	7.5
2025-04-04	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.951	Markupplåtelseavtal Tån 1:33	7.5
2025-04-04	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.952	Markupplåtelseavtal Källeberg 1:88	7.5
2025-04-04	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.953	Markupplåtelseavtal Källeberg 1:6	7.5
2025-04-04	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.954	Markupplåtelseavtal Frändefors 1:1	7.5
2025-04-04	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson
2025.955	Markupplåtelseavtal Frändefors 1:60	7.5
2025-04-04	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Marina Karlsson
SBN 2025/23	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2025, Allmän platsmark	7.5
		Marina Karlsson

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2025.1037	Delegeringsbeslut avskrivning	5.3
2025-04-14	Samhällsbyggnadsnämnden	Andreas Knutsson
SBN 2025/5	Delegeringsbeslut - Övriga 2025	5.3
		Frida Bang
2025.1038	Delegeringsbeslut avskrivning	5.3
2025-04-14	Samhällsbyggnadsnämnden	Andreas Knutsson
SBN 2025/5	Delegeringsbeslut - Övriga 2025	5.3
		Frida Bang
2025.1072	Delegeringsbeslut Trafik 2025 jan-mars, 8.9-BM	8.9
2025-04-15		Björn Magnusson
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.9
		Björn Magnusson
2025.1074	Delegeringsbeslut Trafik 2025 jan-mars, 8.8-BM	8.8
2025-04-15		Björn Magnusson
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.8
		Björn Magnusson
2025.1075	Delegeringsbeslut Trafik 2025 jan-mars, 8.4-BM	8.4
2025-04-15		Björn Magnusson
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.4
		Björn Magnusson
2025.1076	Delegeringsbeslut Trafik 2025 jan-mars, 8.3-BM	8.3
2025-04-15		Björn Magnusson
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.3
		Björn Magnusson
2025.1077	Delegeringsbeslut Trafik 2025 jan-mars, 8.2-BM	8.2
2025-04-15		Björn Magnusson
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.2
		Björn Magnusson
2025.1078	Delegeringsbeslut Trafik 2025 jan-mars, 8.11-BM	8.11
2025-04-15		Björn Magnusson
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.11
		Björn Magnusson
2025.1079	Delegeringsbeslut Trafik 2025 jan-mars, 8.10-BM	8.10
2025-04-15		Björn Magnusson
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.10
		Björn Magnusson
2025.1109	Delegeringsbeslut Trafik 8.11_ jan-mars 2025	8.11
2025-04-17		Christer Waldemarson

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.11 Christer Waldemarson
2025.1110	Delegeringsbeslut Trafik 8.12_ jan-mars 2025	8.12 Christer Waldemarson
2025-04-17		
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.12 Christer Waldemarson
2025.1111	Delegeringsbeslut Trafik 8.2_ jan-mars 2025	8.2 Christer Waldemarson
2025-04-17		
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.2 Christer Waldemarson
2025.1112	Delegeringsbeslut Trafik 8.3_ jan-mars 2025	8.3 Christer Waldemarson
2025-04-17		
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.3 Christer Waldemarson
2025.1113	Delegeringsbeslut Trafik 8.4_ jan-mars 2025	8.4 Christer Waldemarson
2025-04-17		
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.4 Christer Waldemarson
2025.1114	Delegeringsbeslut Trafik 8.6_ jan-mars 2025	8.6 Christer Waldemarson
2025-04-17		
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.6 Christer Waldemarson
2025.1115	Delegeringsbeslut Trafik 8.8_ jan-mars 2025	8.8 Christer Waldemarson
2025-04-17		
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.8 Christer Waldemarson
2025.1116	Delegeringsbeslut Trafik 8.9_ jan-mars 2025	8.9 Christer Waldemarson
2025-04-17		
SBN 2025/6	Delegeringsbeslut - Trafikenheten 2025	8.9 Christer Waldemarson
2025.1133	Delegeringsbeslut avskrivning	5.3 Andreas Knutsson
2025-04-22	Samhällsbyggnadsnämnden	
SBN 2025/5	Delegeringsbeslut - Övriga 2025	5.3 Frida Bang
2025.1308	Delegeringsbeslut upphandling Fordonsdekaler 4.1a	4.1 A Pernilla Back
2025-05-14	Samhällsbyggnadsnämnden	
SBN 2024/347	Ramavtalsupphandling Fordonsdekaler	4.1 A Pernilla Back

2025-05-13

Dnr: SBN 2025/16

Handläggare

Lotten Nilsson

Lotten.nilsson@vanersborg.se

0521-72 21 44

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Förväntat resultat 2026-2028 – workshop 1

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden lägger informationen till handlingarna

Sammanfattning av ärendet

Under nämndssammanträdet i maj genomförs en workshop i syfte att komma påbörja arbetet med förväntade resultat inför planperioden 2026-2027. Workshopen tar avstamp i kommunens styr- och ledningsmodell samt de förväntade resultat som nämnden arbetat med under närmast föreliggande planperiod. Analyserna kommer att användas för fortsatt arbete med förväntade resultat under en andra workshop i september. När den andra workshopen är gjord utgör materialet grund för de förväntade resultat som förvaltningen kommer presentera för nämnden i Verksamhetsplan 2026-2028.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Kommunens styrkedja tar sin utgångspunkt i kommunens långsiktiga vision, preciseras i mandatperiodens prioriteringar som framkommer i styrdokumentet och inriktningsmålen samt nämndernas förväntade resultat för planperioden. Styrkedjan bildar en röd tråd från vision till det dagliga arbetet i verksamheterna.

Under perioden 2025-2027 gäller följande förväntade resultat för nämnden:

- Fler högstadie- och gymnasieelever besöker skolrestaurangerna
- Minska energiförbrukningen i kommunens lokaler
- Energioptimera gatubelysningsbeståndet
- Kostenheten är en klimatsmart verksamhet som levererar/producerar måltider med låg klimatpåverkan
- Minska andel tomställda lokaler mätt ur befintligt bestånd
- Debiterad volym avloppsvatten ska öka
- Icke debiterad volym dricksvatten ska minska
- Effektivisera handläggningsprocessen av felanmälningar gatuenheten
- Bra genomförande av införande av hushållsnära
- Index för hållbart medarbetarengagemang ska uppgå i nivå med rikssnitt

Beredning

Underlag har sammanställts av förvaltningens administrativa chef

Underlag

Presentationsmaterial workshop förväntat resultat 2026–2028

Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, KF 2023-06-21 §104

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper

Handbok i styrning och ledning, KF 2024-06-19 §99

Björn Martinsson

Tf Förvaltningschef

Sändlista

Samhällsbyggnadsförvaltningens ledningsteam

Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Syfte	4
2. Styrprinciper	4
2.1 Tillvägagångssätt	5
2.2 Kulturen	5
3. Ansvar och roller	5
3.1 Kommunfullmäktige	5
3.2 Fullmäktigeberedningar	5
3.3 Kommunstyrelsen och övriga nämnder	6
3.4 Förvaltningsorganisationen	6
4. Styr- och ledningsmodell	6
4.1 Styrkedjan	6
Visionen	6
Styrdokumentet	6
Inriktningsmålen	7
De förväntade resultaten och egna resultat utifrån grunduppdragen	7
5. Mål- och resursplan	7
6. Verksamhetsplan med detaljbudget	7
7. Uppföljning och analys	8
7.1 God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse	9
8. Tågordning för planering och uppföljning	9
8.1 Planering	10
8.2 Uppföljning	11
9. Författningssamlingen	11
Bilaga	12
Den politiska styrningens symboler	12

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning	Antagen 2023-06-21 §104	Antagen av Kommunfullmäktige
Dokumentägare Kommunstyrelseförvaltningen	Dokumentansvarig Kommundirektör	Reviderad	Giltighet Tills vidare
Dokumentinformation Kommunens styrprinciper för styrning och ledning	Diarienummer KS 2021/432	Uppföljning En gång per mandatperiod	
Ämnesområde Kommunfullmäktiges regler		Intranät ☐	Hemsida ☐
Andra regelverk som omnämns Mål- och resursplan, vision, riktlinjer för styrande dokument, personalpolicy			

1. Inledning

Vänersborgs kommun är en politiskt styrd organisation. Styrningen av kommunen sker utifrån lagar och förordningar, kommunens vision, styrdokument och inriktningsmål. De olika nämndernas verksamhets- och ansvarsområden regleras i reglementen. Styr- och ledningsmodellen är de förtroendevaldas verktyg för att styra och följa upp arbetet med kommunens viljeriktning och för att säkerställa verksamhetens kvalitet och ekonomi.

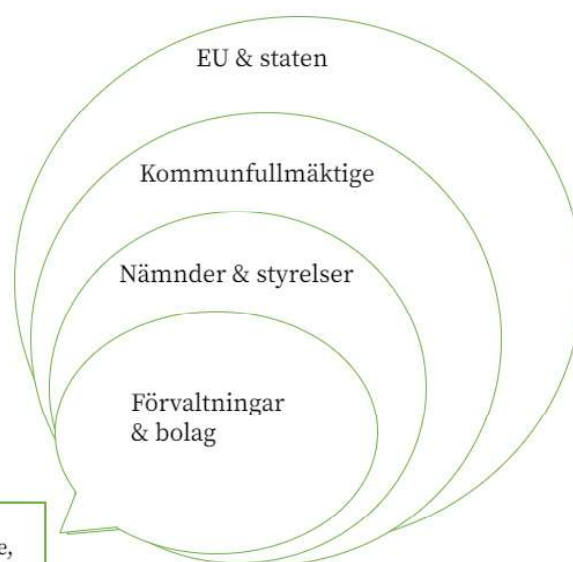
Författningarna sätter ramarna.

Kommunfullmäktige sätter mål, budget, prioriteringar och ambitionsnivåer för kommunen.

Nämnder och styrelser sätter förväntade resultat, budget, prioriteringar och ambitionsnivåer för sin verksamhet.

Förvaltningar och bolag verkställer beslut och bedriver verksamhet.

Vilka resultat vill vi uppnå för medborgare, brukare, företagare och turister?

1.1 Syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att beskriva de principer som gäller för Vänersborgs styr- och ledningsmodell. Här beskrivs vad styrkedjan består av och vad varje beståndsdel har för funktion. Vidare beskrivs ansvars- och rollfördelningen mellan politik och förvaltning och mellan de olika politiska beslutsnivåerna. Skriften innefattar också vad som omfattas av den övergripande planeringen liksom av uppföljningen.

2. Styrprinciper

Styrningen omfattar mål för både verksamhet och ekonomi. Styr- och ledningsmodellen ger stöd både till den politiska styrningen och till tjänsteledningen, på var sin arena.¹

¹ Som vägledning för förvaltningsorganisationens löpande arbete med styr- och ledningsmodellen finns en handbok.

Gemensamt leder styrningen och ledningen till beteenden i organisationen som främjar önskad måloppfyllelse (vad som ska uppnås) och utveckling i linje med politiska prioriteringar (vad som ska genomföras).

Nämndernas och förvaltningarnas arbete präglas av ett helhetstänkande, där kommunens bästa är överordnat enskilda verksamheters behov. Gentemot skattebetalarna är kommunorganisationen resurseffektiv. Kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning är en given utgångspunkt i den ekonomiska förvaltningen.

2.1 Tillvägagångssätt

Kommunens breda och mångfacetterade uppdrag som demokratiaktör, samhällsaktör, välfärdsaktör och arbetsgivare utgår ifrån vissa överenskomna former för utförande, det vill säga tillvägagångssätt.

Utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt. Invånardialog och brukardialog används för ökad delaktighet och kvalitet. Kommunens rättighetsbaserade arbetssätt bärs upp av transparens och ansvar, deltagande och inkludering samt ickediskriminering och jämlikhet.

Till dessa tillvägagångssätt finns vägledningar och handböcker.

2.2 Kulturen

Personalpolicyn och samverkansavtalet med de fackliga organisationerna anger det förhållningssätt som organisationen ska präglas av. Grunden är verksamhetsuppdraget i fokus, helhet före delar och att alla tillsammans bidrar utifrån sina förutsättningar för att nå bästa resultat.

Organisationskulturen skapas genom medarbetarnas möjligheter till delaktighet, deras bemötande, beteende och arbetssätt.

Förhållningssättet innebär att medarbetarna både har viljan och förmågan att sätta sig in i medborgarens, brukarens, företagarens och besökarens perspektiv.

3. Ansvar och roller

3.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och tar ställning till frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt för kommunen. Kommunfullmäktige beslutar om kommunens övergripande lednings- och organisationsstruktur liksom om kommunens övergripande vision och inriktningsmål. Vidare beslutar kommunfullmäktige om finansiella mål, fördelar resurser och avgör ansvarsfrihet.

3.2 Fullmäktigeberedningar

Kommunfullmäktige får inrätta både fasta och tillfälliga beredningar. De fasta beredningarna skapar djupare kunskaper om ett givet politikområde. Tillfälliga beredningar fokuserar på särskilt angivna uppdrag utifrån aktuella behov och samhällstendenser.

3.3 Kommunstyrelsen och övriga nämnder

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi, verksamheter och mål. Kommunstyrelsen har uppsikt över övriga nämnders och bolags verksamheter. Vidare i dokumentet inkluderas kommunstyrelsen när begreppet ”nämnd” används.

Nämndernas ansvarar för att följa sina reglementen, där ansvaret för de verksamhetsmässiga och ekonomiska resultaten framgår.

3.4. Förvaltningsorganisationen

För tjänsteorganisationen har kommunstyrelseförvaltningen ett särskilt ansvar för att leda och samordna planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

De till nämnderna tillhörande förvaltningsorganisationerna verkställer, driver och följer upp sina respektive uppdrag under ledning av förvaltningschef.

4. Styr- och ledningsmodell

4.1 Styrkedjan

Genom styrkedjan kommuniceras politiska prioriteringar som ska få genomslag i organisationen. Styrkedjan tar sin utgångspunkt i kommunens långsiktiga vision, preciseras i mandatperiodens prioriteringar som framkommer i styrdokumentet och inriktningsmålen samt nämndernas förväntade resultat för planperioden. Styrkedjan bildar en röd tråd från vision till det dagliga arbetet i verksamheterna.

Visionen

Visionen omfattar alla kommuninvånare och beskriver en framtida idealbild och en gemensam färdriktning. Visionen är en ledstjärna för all kommunal verksamhet och genomsyrar hela organisationen.

Visionen kan gälla över en lång planperiod, flera mandatperioder och under skilda politiska majoriteter.

Styrdokumentet

Den politiska styrningen har olika nivåer av detaljeringsgrad och olika tidshorisonter. Styrdokument är politikens instrument för att styra verksamheten inom viktiga områden, ofta under definierade tidsintervall. Exempel på styrdokument är planer, policy, program, reglementen, regler, riktlinjer och strategier.² Kommundirektören och förvaltningsorganisationen har därutöver dokument, till exempel i form av planer och anvisningar, som kompletterar på ledningsnivå.

Inom de områden där styrdokument är utarbetade, styr de kopplingen från visionen, via inriktningsmålen, till organisationen.

² Se Riktlinjer för styrande dokument

Inriktningsmålen

Inriktningsmålen ska ge strategisk och övergripande styrning av den politiska viljeriktningen.

Inriktningsmålen fastställs för varje ny mandatperiod och beslutas av kommunfullmäktige. Inriktningsmålen gäller för mandatperioden, men kan revideras.

Kommunfullmäktige fastställer målvärden (vad som ska uppnås) för inriktningsmålen. Dessa sätts för hela planperioden.

Kommunfullmäktige kan även formulera uppdrag (vad som ska genomföras) riktade till nämnd, utifrån inriktningsmålen. Uppdragen kan ges med varierande tidshorisonter.

De förväntade resultaten och egna resultat utifrån grunduppdragen

Förväntade resultat är det som förväntas uppnås och genomföras inom varje nämnds ansvarsområde och inom den budgetram som kommunfullmäktige fastställt.

Nämnder preciserar fullmäktiges inriktningsmål och formulerar förslag till förväntade resultat. De förväntade resultaten uttrycker vad som ska uppnås på ett konkret och mätbart sätt samt vad som ska genomföras genom riktade uppdrag.

Grunduppdragen utgör den största delen av en kommuns verksamheter. Nämnden har ansvar att komplettera den styrning som sker via inriktningsmålen med egna resultat för grunduppdragets kvalitet.

Speciallagstiftning reglerar ytterligare särredovisning av kvalitetsuppföljning. Kommunens ledningssystem inkluderar de kvalitetssystem som då krävs. Exempelvis styrs socialförvaltningens kvalitetsarbete av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9). Föreskrifterna tillämpas även i det systematiska patientsäkerhetsarbete som ska bedrivas enligt patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659).

Barn- och utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete styrs av skollagen (2010:800). Även barn- och utbildningsnämnden en patientsäkerhetsberättelse, i nämndens roll som vårdgivare enligt hälso- och sjukvårdslagen. Inriktningen på nämndens kvalitetsarbete är att nationella mål uppfylls.

5. Mål- och resursplan

Mål- och resursplan (MRP) är kommunens styrande flerårsplanedokument för mål och ekonomi. Mål- och resursplanen är treårig. Här fastställer kommunfullmäktige inriktningsmålen målvärden för planperiodens år ett och år tre, eventuella riktade uppdrag till nämnderna för planperioden, samt nämndernas ekonomiska ramar för år 1.

Övergripande styrdokument antagna av kommunfullmäktige fungerar som ett stöd för nämnderna.

6. Verksamhetsplan med detaljbudget

Verksamhetsplanen är nämndens plan för flerårsplaneperioden och innehåller en detaljbudget för nästkommande år.

Verksamhetsplanen beskriver de närmaste tre årens förväntade resultat, egna resultat utifrån grunduppdraget samt ekonomiska förutsättningar och beslutas årligen i nämnd.

Den ekonomiska ramen som kommunfullmäktige fastställt i MRP fördelas i nämndens detaljbudget. Kommunfullmäktige kan i MRP ange särskilda ändamål eller riktade uppdrag som anslaget ska användas till. Detta konkretiseras också i detaljbudgeten.

Nämnden fördelar ramen på sina verksamhetsområden med utgångspunkt i reglemente, statlig reglering och kommunfullmäktiges direktiv samt utifrån de egna resultaten utifrån grunduppdraget.

I verksamhetsplanen beskrivs, för år ett och år tre, de mätbara förväntade resultatens målvärden, samt målvärden för de egna resultaten utifrån grunduppdrag. Vidare beskrivs vad förvaltningen förväntas genomföra inom planperioden i form av uppdrag.

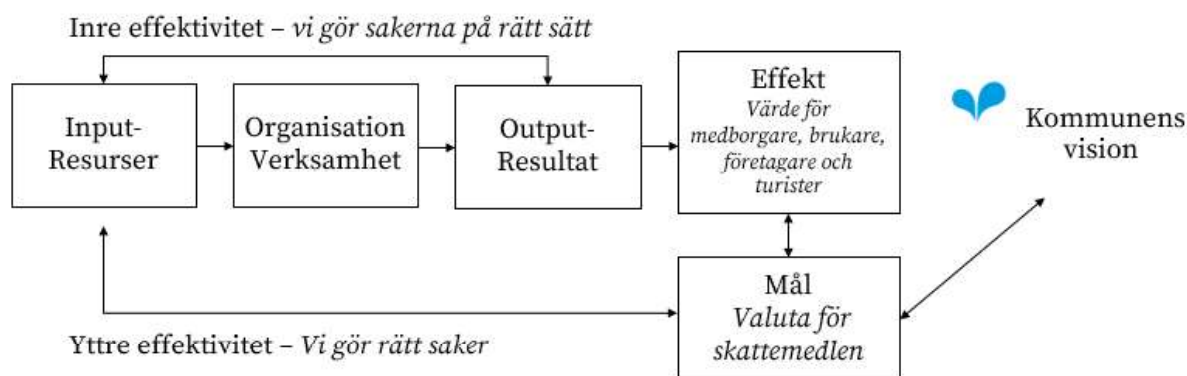
7. Uppföljning och analys

Uppföljningen följer styrkedjan. Uppföljningen besvarar om verksamheten uppnått de politiskt beslutade viljeriktningarna, om de politiskt prioriterade uppdragen har genomförts samt uppföljning av ekonomi och kvalitet. Därutöver kan speciallagstiftning kräva särskild uppföljning.

Utifrån svaren formas ett resultat som underlag för analys av effekter. Analysens beståndsdelar består i att utvärdera:

- *inre effektivitet*; att organisationen gjort det som var planerat i aktiviteter, på rätt sätt, och bidragit till måluppfyllelse. Om inte så behöver arbetssätten förändras.
- *yttre effektivitet*; att organisationen gjort rätt saker som bidragit till måluppfyllelse. Om inte så bör aktiviteten/uppdraget/verksamheten omprövas.

Analysen ska summera hur nya arbetssätt i vidare planerings- och förbättringsarbete kan komma att leda till effektivisering³ eller till en besparing.⁴

Källa: Björn Brorström, modifierad.

Om tilldelade resurser inte räcker till den pågående/planerade verksamheten under året ska nämnden vidta åtgärder så att verksamheten ryms inom tilldelad ram. Större förändringar eller avvikelser från vad kommunfullmäktige beslutat ska behandlas av kommunfullmäktige. I övrigt äger nämnden rätten att under löpande år göra omDispositioner mellan sina verksamheter.

³ Frigjorda resurser, ökad produktivitet eller högre kvalitet.

⁴ Omprövad verksamhet, något som upphör

7.1 God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse

Kommunfullmäktige fastställer vision, inriktningsmål, finansiella mål, och riktlinjer för god ekonomisk hushållning i kommunens mål- och resursplan. Den övergripande målavstämningen av god ekonomisk hushållning är en sammanfattning av hur målen infrias och hur kommunen närmar sig visionen.

8. Tågordning för planering och uppföljning

Den övergripande kommunala planeringen och uppföljningen följer ett regelbundet mönster, ett årshjul.⁵

⁵ Ett annat centralt årshjul för kommunorganisationen är det systematiska arbetsmiljöarbetet

8.1 Planering

Planeringsprocessen inleds med en omvärldsorientering med nulägesbeskrivning, som ger ett underlag för det övergripande arbetet med styrning och ledning. Förvaltningsorganisation utformar omvärldsorienteringen.

Kommunstyrelsen utformar därefter anvisningar och tidsplan för arbetet med mål- och resursplan. Utifrån omvärldsorienteringen utarbetar kommunstyrelsen förslag på målvärden för inriktningsmålen, riktade uppdrag och områden för invånardialog för nästkommande planperiod.

Sedan tar budgetberedningen och uppdragsdialogen vid, där nämnder bland annat delges budgetförutsättningar för kommande år och för dialog om kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Anvisningar för budget nästkommande år och ekonomisk plan för de kommande åren beslutas sedan av kommunstyrelsen.

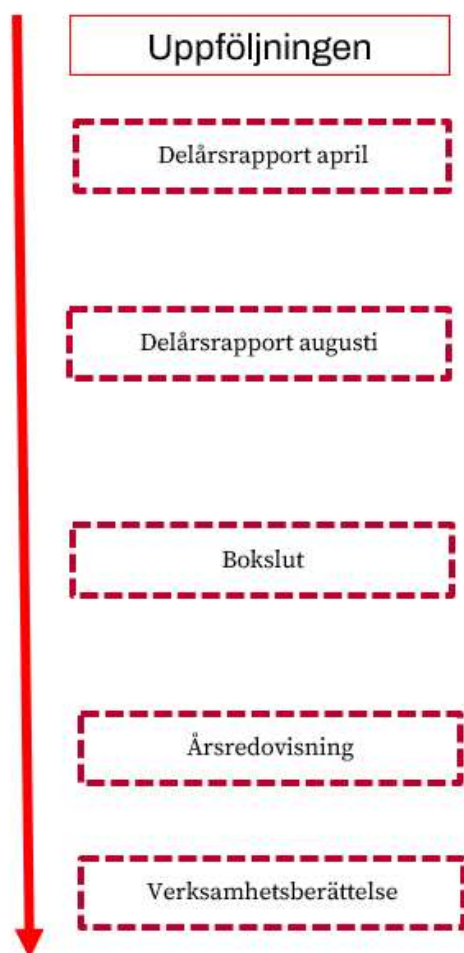
Nämnderna beslutar om sina bidrag till inriktningsmålen, målvärden och lämnar förslag till budget. En ytterligare budgetberedning tar vid, med fokus på mål- och resursplan.

Kommunstyrelsen och därefter kommunfullmäktige beslutar sedan om mål- och resursplan.

Utifrån mål- och resursplanen utformar därpå nämnderna verksamhetsplaner.

Nämndernas verksamhetsplaner och detaljbudgetar beslutas av respektive nämnd senast i december årligen.

8.2 Uppföljning

Den ekonomiska och verksamhetsmässiga uppföljningen görs i ekonomiska månadsuppföljningar, delårsrapporter och årsredovisning. Under året görs delårsrapporter efter april och augusti, samt bokslut och årsredovisning efter december.

Verksamheterna rapporterar aktiviteter och graden av måluppfyllelse och redovisar nyckeltal och statistik.

Resultaten analyseras och åtgärder vidtas vid behov av förbättring eller förändring. Detta rapporteras till nämnderna. Nämnderna följer upp inriktningsmålen, målvärden och uppdrag och rapporterar detta till kommunfullmäktige.

Nämnderna sammanställer därutöver sitt verksamhetsår i verksamhetsberättelser.

I delårsrapporterna och årsredovisningen ingår en finansiell analys och nämndernas ekonomiska redovisning.

Internkontrollen redovisas i nämnd och på övergripande nivå. En personalekonomisk redovisning fastställs av kommunfullmäktige.

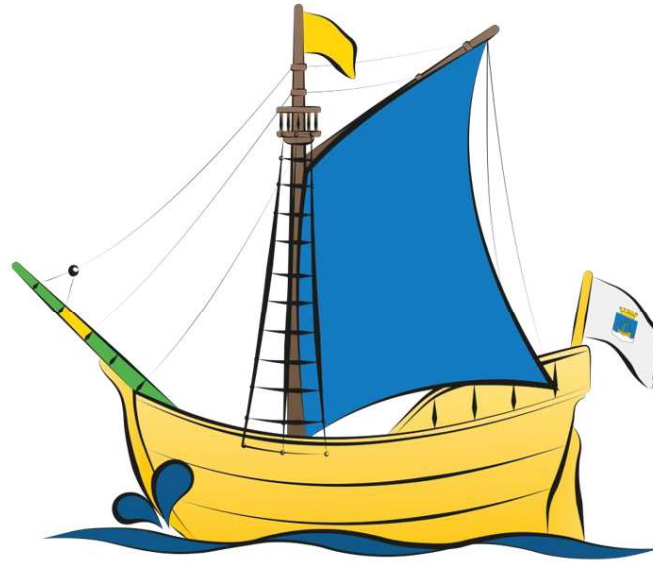
9. Författningssamlingen

Kommunen har flera beslutade centrala styrdokument med bärighet på den övergripande styrning- och ledningsprocessen, såsom Finanspolicy, Lokalförsörjningspolicy och Reglemente för intern kontroll.

Alla politiskt beslutade styrdokument som riktar sig till kommunens invånare eller förtroendevalda tillhör kommunens författningssamling och publiceras på kommunens hemsida. Politiskt beslutade styrdokument som riktar sig till mottagare inom förvaltningsorganisationen kan publiceras enbart på intranätet. Detsamma gäller för kompletterande dokument för ledning av förvaltningsorganisationen.

Bilaga

En Bojort, skeppstypen som pryder Vänersborgs kommunvapen, används för att illustrera den politiska styrningen och kommunförvaltningens ledning.

Den politiska styrningens symboler

Visionen illustreras i Bojorten av toppflaggan.

Styrdokumentet illustreras i Bojorten av stagen från mastkorg till bogspröt.

Inriktningsmålen illustreras av Bojortens bogspröt.

De förväntade resultaten illustreras av Bojortens maststege.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper

Innehållsförteckning

Inledning..... 1

Syfte..... 1

Riktlinje..... 1

 God ekonomisk hushållning..... 1

 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning:..... 2

 Regler för resultatreserv (RER)..... 2

 Regler för resultatutjämningsreserv (RUR)..... 3

 Finansiella mål 3

 Uppföljning och bedömningsmodell för god ekonomisk hushållning 3

 Övriga ekonomistyrningsprinciper 4

Uppföljning och utvärdering 5

Dokumentinformation Dokumentet innehåller riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper		Dokumentansvarig Ekonomichef	
Antagen 2024-06-19 §99	Antagen av Kommunfullmäktige	Reviderad Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	Giltighet Tills vidare
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer KS 2024/294	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☐ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Kommunallagen			

Inledning

Kommunernas ekonomiska förvaltning regleras i 11 kapitlet kommunallagen (2017:725) samt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597). Rådet för Kommunal Redovisning svarar för uttolkningen av vad som är god redovisningssed inom den kommunala sektorn, framför allt via normerande redovisningsrekommendationer vilka kommunen är skyldig att följa.

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Av kommunallagen kapitel 11 §1 framgår att Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatreserv, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Dessa riktlinjer utgör, tillsammans med kommunens beslutade riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, verktyg för den övergripande styrningen och ledningen av Vänersborgs kommun. Riktlinjerna innehåller ramverket för det övergripande regelsystem genom vilken kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ekonomiska styrning sker.

Syfte

Riktlinjerna syftar till att förtydliga lagstiftningens krav på god ekonomisk hushållning och anger övergripande hur ekonomistyrningen sker i kommunen. Riktlinjerna ska stödja betenden i organisationen som bidrar till en god ekonomisk hushållning och därmed utgöra ett stöd till nämnder och förvaltningar för nå kommunens övergripande målsättningar för ekonomi och verksamhet.

Riktlinje

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunerna ange mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska det finnas finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunallagen kräver att kommunernas ekonomi ska vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna. Balanskravet utgör en miniminivå för resultatet. Det ingår också att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och utifrån ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger alltså ihop för att en god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås.

Genom riktlinjer anger kommunfullmäktige den övergripande och mer långsiktiga styrningen av god ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning:

Verksamheternas uppdrag:

- Verksamheter och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas.
- Varje nämnd ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån kommunfullmäktiges reglemente och kommunstyrelsens riktlinjer.
- Nämnderna ska främja och följa upp att en fortlöpande kvalitetsutveckling sker inom verksamheten.
- Nämnderna ska eftersträva och följa upp att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt.

Verksamheternas tillgångar och skulder:

- Kommunens anläggningar och fastigheter ska ha ett planerat och fullgott underhåll.
- Kommunen ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd, samt ha klara regler för hur risker ska hanteras. Kommunen ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

Verksamheternas ekonomiska ansvar:

- Kommunfullmäktiges budgetbeslut är överordnat och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet (vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras).
- Nämnderna ansvarar för att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till beslutad budgetnivå.
- Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelser är nämnder och enheter skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra verksamheten, så att de ekonomiska ramarna hålls.
- Nämndernas och förvaltningarnas arbete ska präglas av ett helhetstänkande där kommunens bästa är överordnat enskilda verksamheters behov.
- Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att de förslag och planer som föreläggs kommunfullmäktige främjar en god ekonomisk hushållning och är förenliga med de finansiella mål som fastlagts.

Regler för resultatreserv (RER)

Avsättning till resultatreserven:

Resultatreserven maximeras till 100 mnkr. Avsättning till resultatreserven upp till maximal nivå sker i samband med att Kommunfullmäktige beslutar om årsredovisning och med det högsta belopp som är möjligt utifrån de avsättningsregler som följer av gällande lagstiftning.

Användning av resultatreserven:

Medlen får användas för att täcka oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, eller för att täcka särskilda planerade kostnader av engångskaraktär ett enskilt år till följd av nödvändig omstrukturering av verksamhet för att på sikt nå en god ekonomisk hushållning. Disposition ur resultatreserven beslutas av Kommunfullmäktige efter förslag från kommunstyrelsen som har att lämna en bedömning över förslagens effekter på kommunens ekonomi såsom lånebehov och räntekostnader.

Regler för resultatutjämningsreserv (RUR)

Vänersborgs kommun har idag en resultatutjämningsreserv som uppgår till 50 mnkr. Enligt gällande lagstiftning från 2024 kan inte avsättning göras till resultatutjämningsreserven men tidigare avsatta medel kan disponeras fram till utgången av 2033.

Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med budget/bokslut för att täcka underskott som uppstått på grund av lågkonjunktur. Disposition ur resultatutjämningsreserven beslutas av Kommunfullmäktige efter förslag från kommunstyrelsen som har att lämna en bedömning över förslagens effekter på kommunens ekonomi såsom lånebehov räntekostnader.

Resultatutjämningsreserven (RUR) avvecklas då resultatreserven (RER) uppnått 50 mnkr, dock senast år 2033. Beslutet sker i anslutning till kommunfullmäktigens behandling av bokslut och årsredovisning.

Finansiella mål

Kommunstyrelsen ansvarar för att bereda och föreslå finansiella mål som ur ett finansiellt perspektiv styr mot en god ekonomisk hushållning avseende kommunens resultat och ekonomiska ställning. De finansiella målen ska ange ambitionsnivåer avseende finansiella nyckeltal kopplade till god ekonomisk hushållning så som kommunens resultatnivå, soliditetsutveckling, samlade investeringsnivå och betalningsberedskap. En översyn av dessa görs årligen i samband med att kommunstyrelsen upprättar förslag till Mål- och resursplan.

Uppföljning och bedömningsmodell för god ekonomisk hushållning

Den övergripande målavstämningen av god ekonomisk hushållning är en sammanfattning av hur inriktningsmålen infrias och hur kommunen närmar sig visionen, samt om kommunen uppnått sina finansiella mål. För att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd ska mer än hälften av de finansiella målen, samt minst hälften av inriktningsmålen uppnås. Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning sker både i delårsrapporter och i årsredovisningen.

Övriga ekonomistyrningsprinciper

Budgetprocessen

Kommunstyrelsen planerar och samordnar det årliga arbetet med kommunens Mål- och resursplan. I detta ingår att upprätta tidsplaner samt utfärda anvisningar och planeringsramar för nämndernas arbete med Mål- och resursplan, samt lägga ett samlat förslag till Mål- och resursplan till kommunfullmäktiges möte i juni året innan aktuellt budgetår. De år då val av fullmäktige har hållits i hela landet ska budgeten fastställas av nyvalda fullmäktige.

Kommunstyrelsen ska även lämna förslag till mål- och resursplan för den egna verksamheten samt för Kommunfullmäktige och valnämnden.

Kommunfullmäktiges presidium lämnar förslag om revisorernas budget enligt kommunstyrelsens anvisade tidsplan.

Nämnderna ansvarar för att upprätta förslag till Mål- och resursplan utifrån kommunstyrelsens beslut om ramar och anvisningar för årets budgetarbete.

Anslagsbindning och anslagsredovisning

Kommunfullmäktige fastställer nettodriftbudget per nämnd. Respektive nämnd fördelar, redovisar och följer upp driftbudgeten på de anslagsredovisningsnivåer som kommunstyrelsen anvisat. Anslagsbindning för investeringar sker på projektnivå.

Detaljbudget

Inom respektive nämnd ska en detaljbudget upprättas som preciserar hur budgeten fördelas utifrån budgetansvar, verksamhet och kostnads- och intäktsstruktur, samt motpartsförhållanden. Detaljbudgeten ska bruttoredovisas, d.v.s. intäkter och kostnader ska redovisas var för sig. Detaljbudgeten ska rapporteras in i kommunens ekonomisystem utifrån kommunstyrelseförvaltningens anvisningar.

Budgetförändringar mellan nämnder under löpande år

Förändringar i organisation och uppgifter som fordrar budgetflytt mellan nämnder ska i första hand ske i anslutning till ett årsskifte. Kommunstyrelsen har att samordna och lämna förslag till nödvändiga förändringar i reglementen och budget. Som huvudprincip vid budgetreglering gäller att det högsta värdet av budgeterat belopp eller verklig nettokostnad ska ligga till grund för de resurser som flyttas.

Intern försäljning mellan verksamheter

Som huvudprincip ska köp och försäljning av interna tjänster utgå från skriftliga interna avtal som upprättas mellan berörda verksamheter. Prissättning ska grunda sig på tydliga och transparanta priskalkyler utifrån självkostnadsprincipen och utgå från tjänstens totala redovisade kostnad för säljaren. Kommunstyrelsen ansvarar för att tillhandahålla kompletterande riktlinjer för intern försäljning.

VA- och renhållningsverksamhet

Kommunens VA- och renhållningsverksamhet ska var och en för sig bedrivas utifrån självkostnadsprincipen och som huvudprincip finansieras inom ramen för avgiftskollektivet. Utifrån dessa principer ska intäkter, kostnader, tillgångar och skulder särredovisas för VA-

verksamheten respektive renhållningsverksamheten. Kommunfullmäktige beslutar om taxor för kommande år i anslutning till beslut om Mål- och resursplan.

Uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för att lämna delårsrapporter med en samlad uppföljning av verksamhet, mål och ekonomi till Kommunfullmäktige under löpande år och beslutar om anvisningar och tidsplaner för nämndernas arbete med delårsrapporter. Delårsrapporter lämnas två gånger per år baserat på utfall t.o.m. april och augusti. I delårsrapport per augusti ska även ett delårsbokslut enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning upprättas. Delårsrapport per augusti ska även innehålla en uppföljning av kommunkoncernens ekonomi.

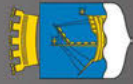
Nämnderna ansvarar för att fortlöpande följa utvecklingen av verksamhet, mål och ekonomi under året samt att upprätta och lämna delårsrapporter inom sina respektive ansvarsområden enligt kommunstyrelsens anvisningar.

Årsredovisning

Kommunstyrelsen beslutar om anvisningar och tidsplaner för nämndernas arbete med att ta fram underlag till kommunens samlade årsredovisning, samt ansvarar för att upprätta förslag till årsredovisning enligt kommunallagen och Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

Uppföljning och utvärdering

God ekonomisk hushållning följs upp och utvärderas årligen via delårsrapporter och årsredovisning utifrån den bedömningsmodell som anges i dokumentet. Riktlinjen ska aktualiseras minst en gång per mandatperiod. Kommunstyrelsen ansvarar för att vid behov föreslå förändringar i riktlinjen.

Vänersborgs kommun

Handbok

Tillämpning av riktlinjer för Vänersborgs kommuns
styrning och ledning

Anna Helena Wiechel, kommunstyrelseförvaltningen, 2024

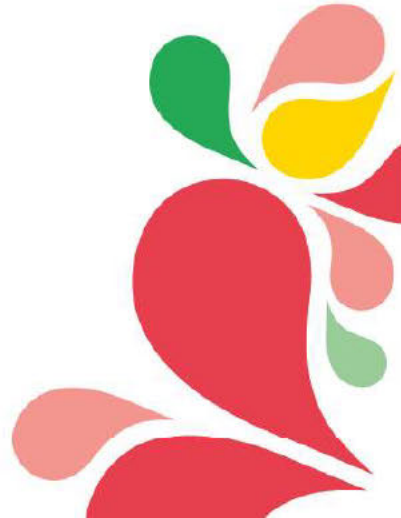
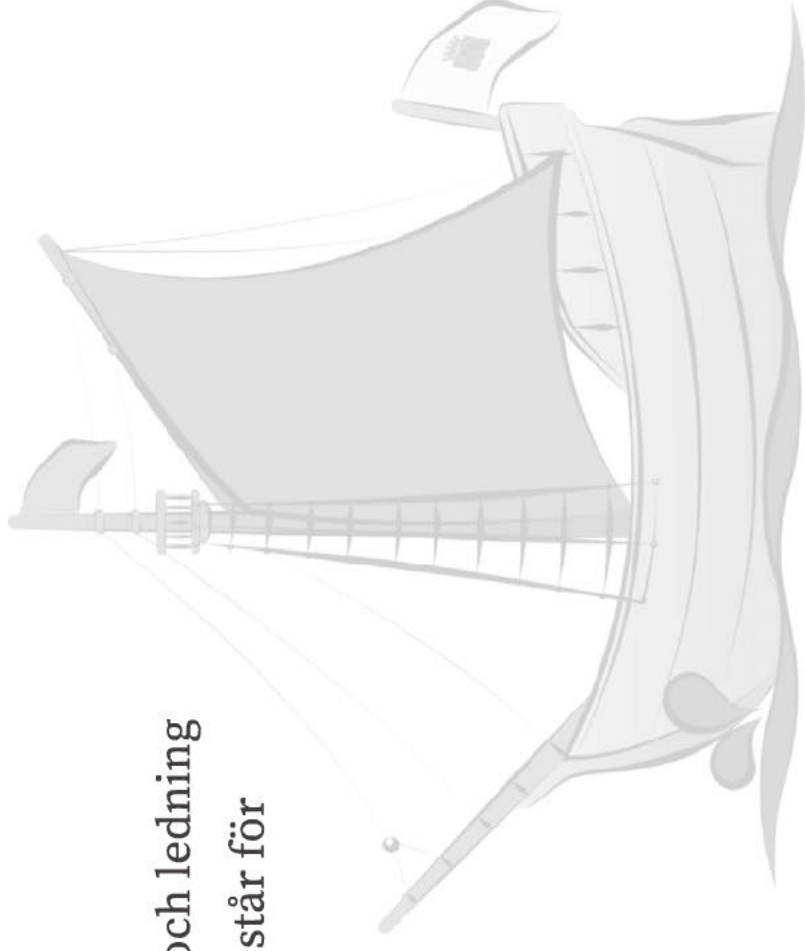
Sida 67 av 490

En handbok i styrning och ledning

Denna handbok syftar till att ge dig

- ✓ Grundläggande förståelse för kommunens styrning och ledning
- ✓ En uppfattning om vad styr- och ledningsbegreppen står för
- ✓ Vägledning i planering, uppföljning och analys

Disposition

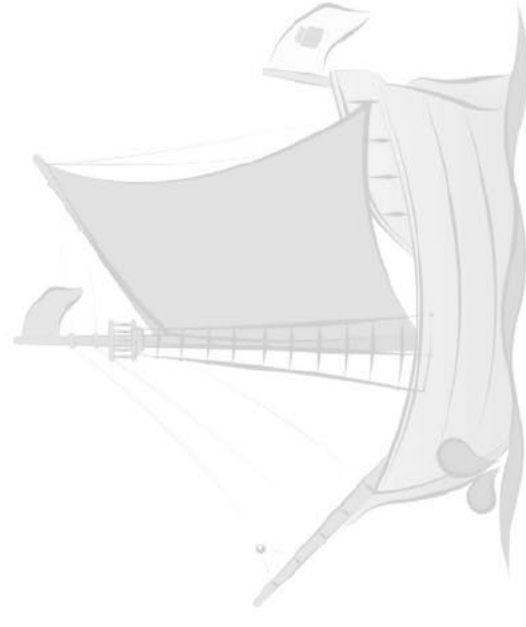
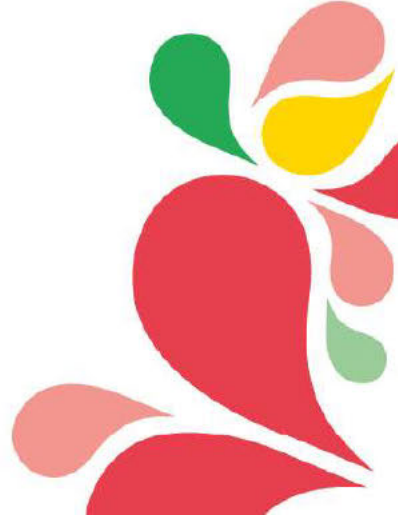
Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

Analysmodell

Planering

Uppföljning

Styr- och ledningsprinciper

- Styrprinciper
- Ledningsprinciper
- Mål- och resultatstyrning
- Styrkedja

Begrepp

- Vision
- Styrdokument
- Inriktningsmål
- Uppdrag
- Målvärde
- Förväntade resultat

Analysmodell

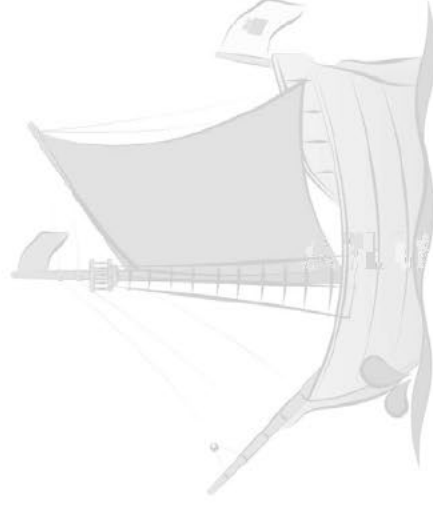
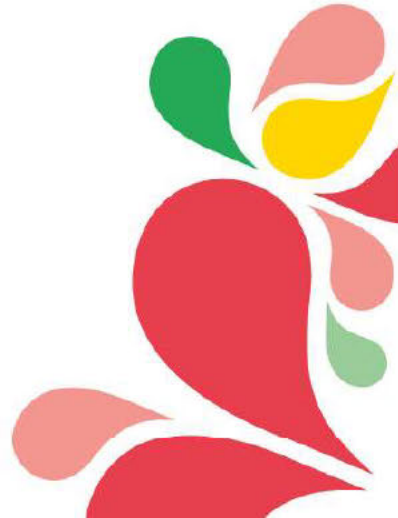
- Inre och yttre effektivitet
- Nulägesanalys
- Resultatanalys

Planering

- Planeringens årshjul
- Tips

Uppföljning

- Uppföljningens årshjul
- Tips

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

Analysmodell

Planering

Uppföljning

Vilka är våra styrprinciper?

Vänersborgs kommun har antagit ett antal principdokument som styr hur kommunen ska förhålla sig utifrån rollen som demokratiaktör och samhällsbyggare.

Utveckling sker på ett socialt,
ekologiskt och ekonomiskt hållbart
sätt.

Invånardialog och brukardialog
används för ökad delaktighet och
kvalitet.

Kommunens rättsbaserade
arbetssätt bärs upp av transparens
och ansvar, deltagande och
inkludering samt ickediskriminering
och jämlikhet.

Läs mer!

[Invånardialog](#)

[Agenda 2030](#)

[Barnrättsarbete](#)

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

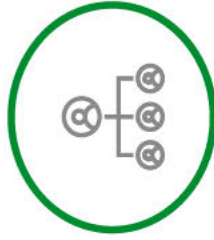
Analysmodell

Planering

Uppföljning

Vilka är våra ledningsprinciper?

Vänersborgs kommun har också styrdokument som reglerar vad organisationskulturen ska präglas av.

Helheten går före delarna

Medarbetarnas vilja och förmåga att sätta sig in i
medborgarens, brukarens, företagarens och besökarens
perspektiv

Medarbetarnas möjlighet
till delaktighet

Läs mer!

[Personalpolicy](#)

[Samverkansavtal](#)

Vilka är våra ledningsprinciper?

Cheferna i Vänersborgs kommun ska vara kommunikativa, hållbara och modiga. Det framgår av kommunens ledarkriterier som ingår som en del i personalpolicyn.

Kommunikativ	Hållbar	Modig
Våra ledare ska kommunicera sitt engagemang och ha ett gott bemötande. De kommunicerar på ett tydligt sätt, och har förmågan att omsätta mål och riktlinjer så att det blir meningsfullt för mottagaren. Våra ledare bygger hållbara relationer och får genom det mandat att styra, leda och stärka medarbetare i organisationen.	Våra ledare ska vara förebilder och förstå sin betydelse för såväl organisationen som helhet, som för den egna verksamheten. Förväntningarna på våra ledare är realistiska och kommuniceras tydligt. De får rätt förutsättningar och stöd att utöva sitt ledarskap.	Våra ledare ska aktivt utveckla och våga ta beslut! De främjar lärande samt ett kreativt och innovativt klimat. Genom trygghet och god självkänedom, vågar de leda andra genom delaktighet.

Vilka är våra ledningsprinciper?

Vänersborgs kommuns ledande tjänstepersoner har formulerat ett antal bärande principer och värdeord för organisationskulturen.

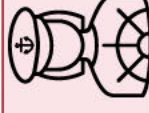

Vi finns för dig

Vi har medborgarens, brukarens, företagarens eller besökarens fokus.

Det innebär att i varje möte imponera med professionalitet och ett välkomnande bemötande.

Mottagaren ska känna sig förstådd och själv förstå. Vi är här för att göra skillnad.

Det börjar med oss

Vi värdesätter självledarskap där varje person tar ansvar för sina handlingar och bidrar med sitt perspektiv och att helheten sätts före dess delar.

Det är naturligt för oss att söka efter nya sätt att förbättra och effektivisera vårt arbete.

Vi har en atmosfär där människors potential tas till vara och varje individ känner sig delaktig och betydelsefull.

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

Analysmodell

Planering

Uppföljning

Vad är mål- och resultatstyrning?

Målstyrning

Att styra mot framtida mål.

Resultatstyrning

Att definiera vad som är ett bra resultat och bra tjänster vad gäller kvalitet och volym.

Hur ska resultaten bli för brukare och/eller målgruppen?

Vad vill vi uppnå?

Läs mer!

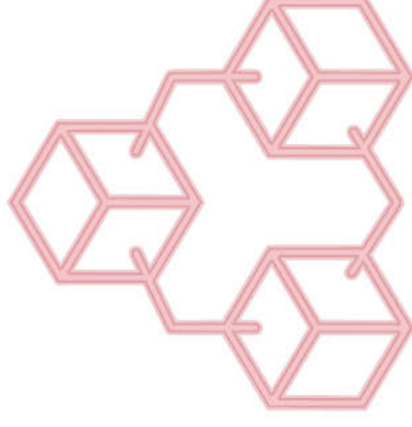
[Mål- och
resultatstyrning](#)
[SKR](#)

Vad är en styrkedja?

Styrning innebär att åstadkomma en gemensam förflyttning eller önskad förändring utifrån en beslutad riktning.

För att kommunfullmäktiges inriktningsmål ska få genomslag behöver styrkedjan hänga ihop. Det ska finnas en tydlig koppling mellan fullmäktiges vision och inriktningsmål, nämndernas förväntade resultat och det arbete som bedrivs i verksamheterna.

Detta bidrar till att den politiska viljan når hela vägen ut i verksamheterna och att organisationen förflyttar sig i visionens och målens riktning.

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

Analysmodell

Planering

Uppföljning

Visionen

Inriktningsmål

Styrande
dokument

Målvärden

Riktade uppdrag

Nämndens styrande
dokument

Förväntade resultat
-uppnå

Förväntade resultat
- genomföra

Aktiviteter

Nyckeltal

Hur ser styrkedjan ut?

Kommunfullmäktiges
mål- och resursplan

Nämndens
verksamhetsplan

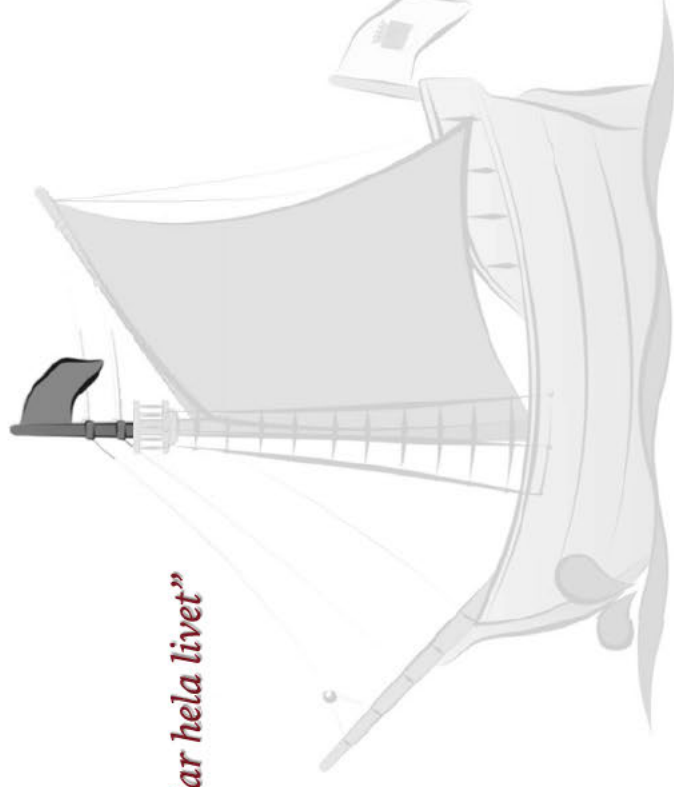
Förvaltningens
verksamhetsplan

Visionen

”Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar, i alla delar hela livet”

Vad gör visionen?

Visionen omfattar alla invånare. Den är en ledstjärna för all kommunal verksamhet och ska genomsyra hela organisationen.

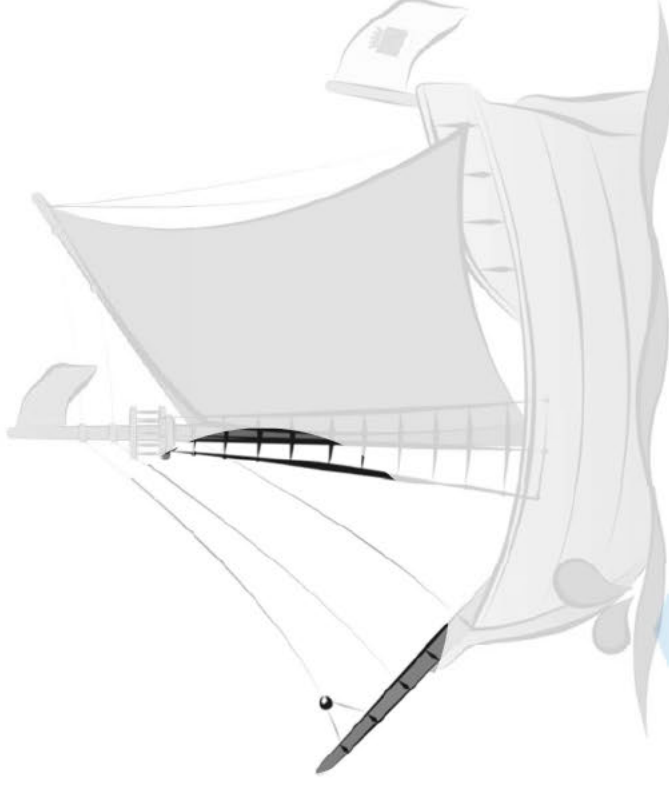
Läs mer!

Så kom
[visionen till](#)

Styrdokumenten

Vad gör styrdokumenten?

Styrdokument är politikens instrument för att styra verksamheten inom viktiga områden. Exempel på styrdokument är planer, policyer, program, reglementen, regler, riktlinjer och strategier.

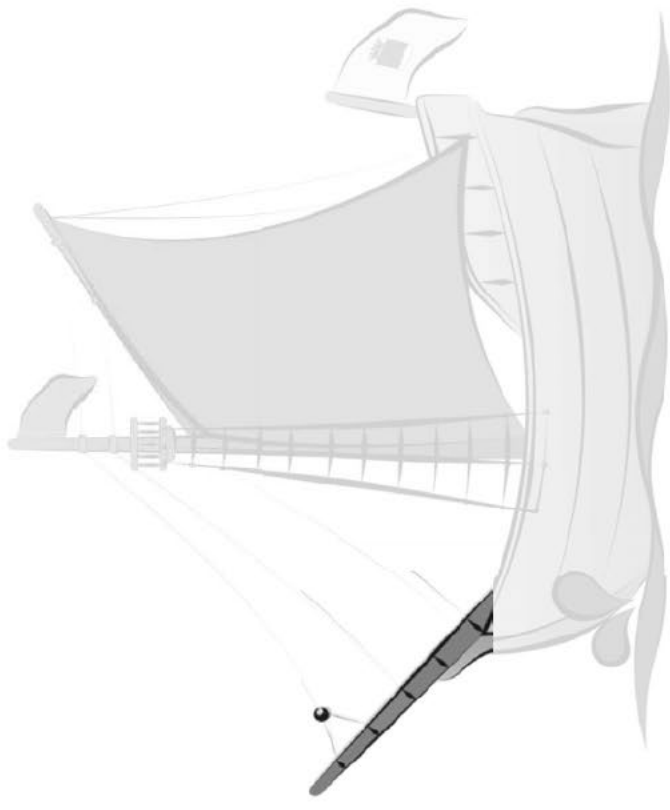

Läs mer!
[Författnings-
samlingen](#)

Inriktningsmålen

Vad gör inriktningsmålen?

Inriktningsmålen ger strategisk och övergripande styrning av kommunen.
De beslutas av kommunfullmäktige för varje mandatperiod.

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

Analysmodell

Planering

Uppföljning

Riktade uppdrag

Vad gör de riktade uppdragen?

Uppdrag uttrycker vad som ska utföras inom ett inriktningsmål samt när och inom vilka ramar.

De riktade uppdragen beslutas av kommunfullmäktige i mål- och resursplanen.

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

Analysmodell

Planering

Uppföljning

Målvärde

Vad gör målvärden?

Målvärden uttrycker ambitioner, det vill säga vad som förväntas uppnås inom en viss period.

Målvärden är kommunfullmäktiges mått som tillsammans visar om utvecklingen rör sig i riktning mot inriktningsmålen.

Målvärden beslutas av kommunfullmäktige i mål- och resursplanen.

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

Analysmodell

Planering

Uppföljning

Målvärde

Vad gör målvärden?

Målvärden används för att bedöma framgång i förhållande till målen.

Mått

Ambitionsnivå

Målvärde

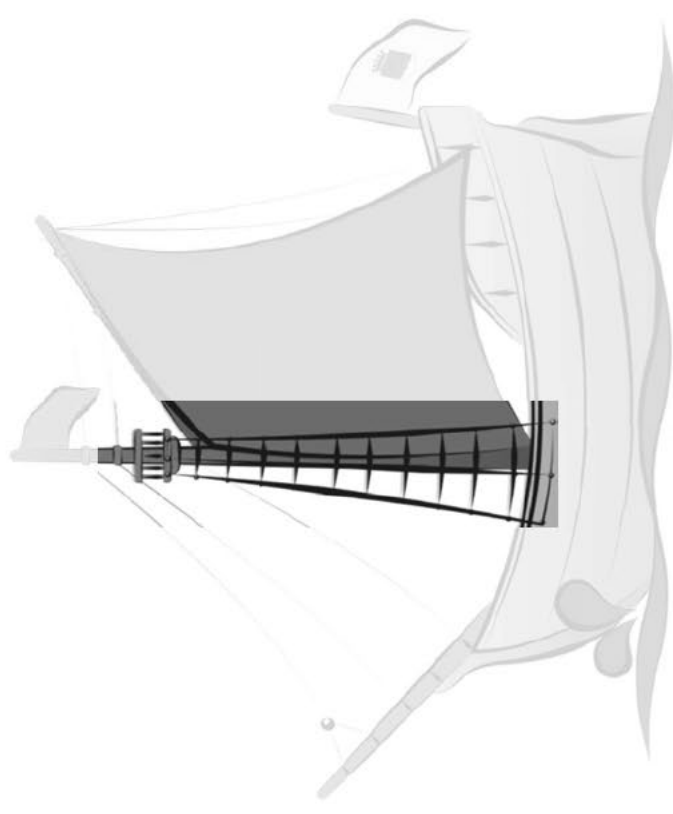

De förväntade resultaten

Vad är de förväntade resultaten?

Förväntade resultat är det som förväntas genomföras eller uppnås inom varje nämnd inom den fastställda budgetramen.

Förväntade resultat beslutas av nämnderna i verksamhetsplaner.

Förväntade resultat - uppnå

- **Förväntade resultat – uppnå** är nämndens resultatmätt med ambitionsnivåer.
- **Förväntade resultat – uppnå** utformas utifrån reglementet och speglar önskad kvalitet och effektivitet.
- **Förväntade resultat – uppnå** används för att nämnden ska kunna avgöra sitt bidrag till inriktningsmålens måloppfyllelse.
- **Förväntade resultat – uppnå** kan även sättas utifrån grunduppdrag utan koppling till inriktningsmål, om området inte kan härledas till något inriktningsmål.

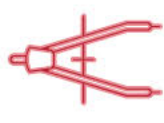
Förväntade resultat - genomföra

- **Förväntade resultat – genomföra** är nämndens uppdrag till förvaltningen.
- **Förväntade resultat – genomföra** uttrycker vad som ska utföras i förvaltningen inom ett inriktningsmål samt när och inom vilka ramar.
- **Förväntade resultat – genomföra** kan även sättas utifrån grunduppdrag utan koppling till inriktningsmål, om området inte kan härledas till något inriktningsmål.

Uppföljning och analys

Uppföljning är en fortlöpande insamling av information för att ta reda på hur en verksamhet fungerar.

Analys handlar om att försöka förstå orsaker till resultat och måluppfyllelse och varför det ser ut som det gör.

Analys

Att analysera är att undersöka något genom att titta närmare på olika delar av det man vill undersöka. När de olika delarna är studerade, kan man se om det finns intressanta samband, skillnader, tendenser och orsaker till varför det ser ut som det gör.

Analysen hjälper oss att få svar på frågor. Vi får kunskap om var vi är just nu, varför det har blivit som det blev, hur olika delar påverkar varandra och vad som behöver förändras om annat resultat än det nuvarande ska nås.

Analysen kan också hjälpa oss att hitta sätt för att öka vår effektivitet.

Analysen hjälper oss att skapa bättre värde för dem vi är till för, med de medel vi har tillgång till.

Effektivitet

För att kunna öka effektiviteten behövs förståelse för samspelet mellan faktorerna resurs, volym och kvalitet.

Därför är det viktigt att vi följer upp och analyserar vår verksamhet.

Kvalitet = hur ändamålsenliga våra tjänster är

Volym = hur mycket vi producerar, prestationer

Resurser = kostnader

$$\frac{\text{Kvalitet} \times \text{Volym}}{\text{Resurser}} = \text{Effektivitet}$$

Läs mer!

[Effektivitet, SKR](#)

[Kvalitetsaspekter, ESV](#)

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

Analysmodell

Planering

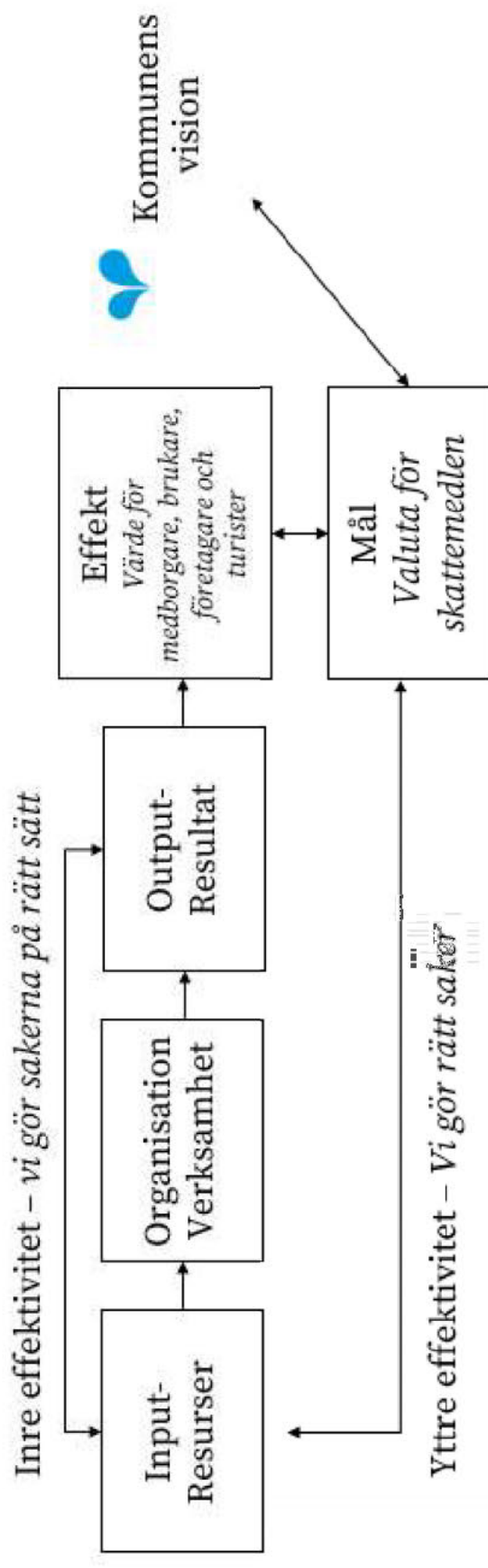
Uppföljning

Effektivitet

Inre effektivitet handlar om relationen mellan satsade resurser och resultat; omvandling av resurser.

Yttre effektivitet handlar om att ställa denna resursomvandling i ett vidare perspektiv, för att kunna avgöra om den resursomvandling som skett var i enlighet med verksamhetens och eller politiska mål och intentioner.

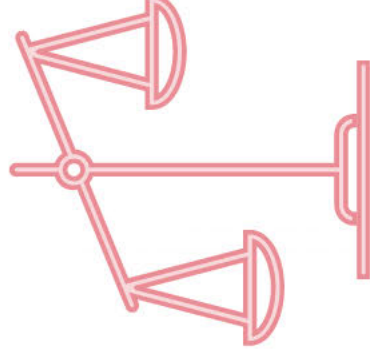

Källa: Björn Brorström, modifierad.

Hur vi gör - inre effektivitet

För att veta om vi har inre effektivitet undersöker vi om vi:

- Har lämplig produktivitet och kvalitet
- Har ordning och reda
- Har lämpliga och fungerande system och rutiner
- Hushållar med våra resurser

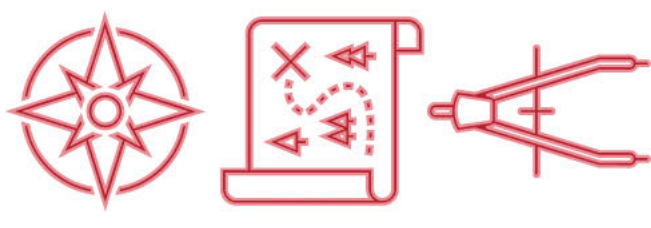
Vad vi gör - yttre effektivitet

För att veta om vi har yttre effektivitet undersöker vi om:

- Våra resultat är uppnådda
- Våra målgrupper är nöjda med vår service
- Vi närmar oss inriktningsmålen och visionen

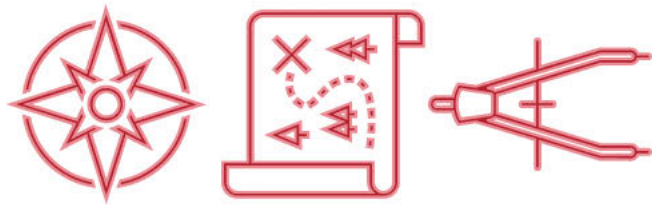
När gör vi analyser?

- ✓ Vid delårs- och årsredovisning, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse
- ✓ När nämnden efterfrågar särskilda analyser
- ✓ Vid APM eller särskilda tillfällen för verksamhetsutveckling

Olika typer av analyser

Nulägesanalys

Nulägesanalys

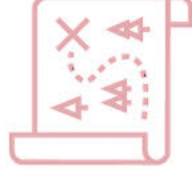
1. Utgå från verksamheten

För ett samtal på arbetsplatsen kring er verksamhets syfte och målgrupp.

Frågor som kan ställas är:

- Vad är viktigt för vår målgrupp/våra målgrupper? Vad är kvalitet för dem?
- Hur ser våra verksamheter ut? Hur fungerar våra rutiner och processer/flöden?
- Vad får oss som medarbetare att trivas, vad är viktigt för oss?

Vad är kvalitet i våra verksamheter?

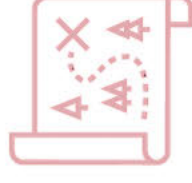

Nulägesanalys

2. Bedöm nuläget

Frågor som kan ställas är:

- I vilken utsträckning har våra prestationer och aktiviteter hittills nått upp till önskad kvalitet? Vad sa **verksamhetsberättelsen**?
- Hur ser trenderna ut? Vilka utmaningar och risker finns inom vår verksamhet? Vad händer i vår omvärld?
- Blir det fler eller färre individer i våra verksamheter framöver?
- Vilka resurser har vi till förfogande?

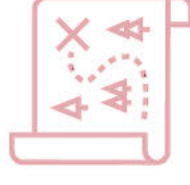
Använd gärna verktyget **SWOT** för att få fatt i era styrkor, svagheter, hot och möjligheter

Nulägesanalys

3. Sätt mål för önskade resultat

Frågor som kan ställas är:

- Hur ser inriktningsmålen ut och vad innebär de för vår verksamhet?
- Vilka förbättringar, resultat och effekter ska uppnås?
- För vilka målgrupper ska denna förändring ske?
- Hur följer vi utvecklingen, har vi data eller annan samlad information?

Vad har vi gjort bra, vad ska vi
fortsätta göra?

Var ser vi förbättringsmöjligheter,
vad ska vi ändra på?

Vad ska vi sluta göra?

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

Analysmodell

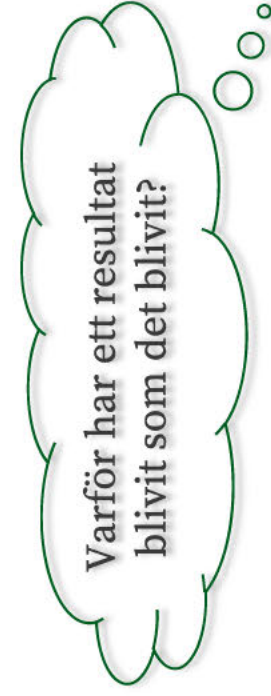
Planering

Uppföljning

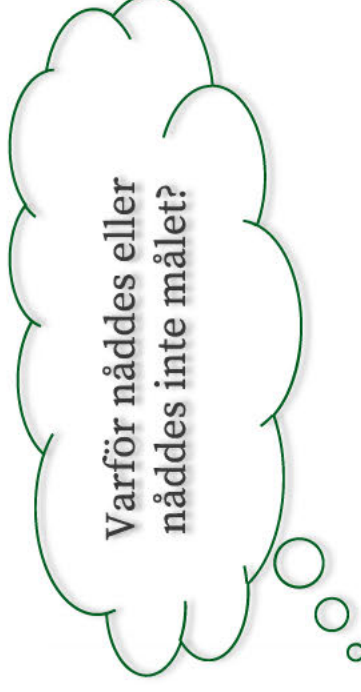
Olika typer av analyser

Resultatanalys

Varför har ett resultat
blivit som det blivit?

Varför nåddes eller
nåddes inte målet?

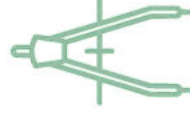
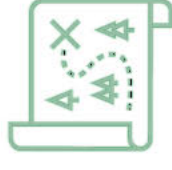
Resultatanalys

1. Samla ihop information

För ett samtal på arbetsplatsen kring hur verksamheten sett ut under delåret/året

Frågor som kan ställas är:

- Vad visar våra data?
- Vilka insatser har vi genomfört?
- Vad vet vi om våra målgruppers upplevelser?

Resultatanalys

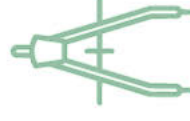
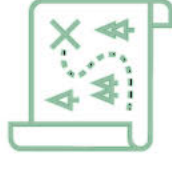
2. Spana in avvikelserna och jämför!

För ett samtal på arbetsplatsen kring er verksamhets resultat och effekter

Frågor som kan ställas är:

- Finns det data som tyder på att de politiska målen inte uppnås?
- Är det stor skillnad i våra resultat jämfört med andra kommuner?
- Är det stor skillnad i resultaten för olika grupper av kvinnor och män, pojkar och flickor?

Avviker utfallet från trenden?

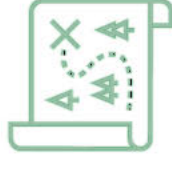
Resultatanalys

3. Hitta orsakerna

Samla ihop människor som arbetar med närliggande verksamheter, både inom och utanför enheten

Frågan som kan ställas är:

- Vad kan ha orsakat resultaten?

I denna fas kan man ta hjälp av en [orsaksanalysmall](#)

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

Analysmodell

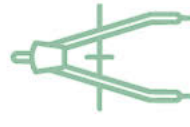
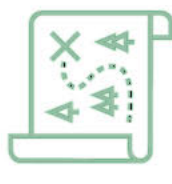
Planering

Uppföljning

Resultatanalys

4. Sammanfatta

Vilka var orsakerna till problemen vi såg?
Hur kan dessa problem rättas till?
Vad gjorde vi som överträffade förväntan?
Varför då?
Hur kan andra lära av oss?

Ta med dessa reflektioner till utformningen av **verksamhetsplanen!**

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

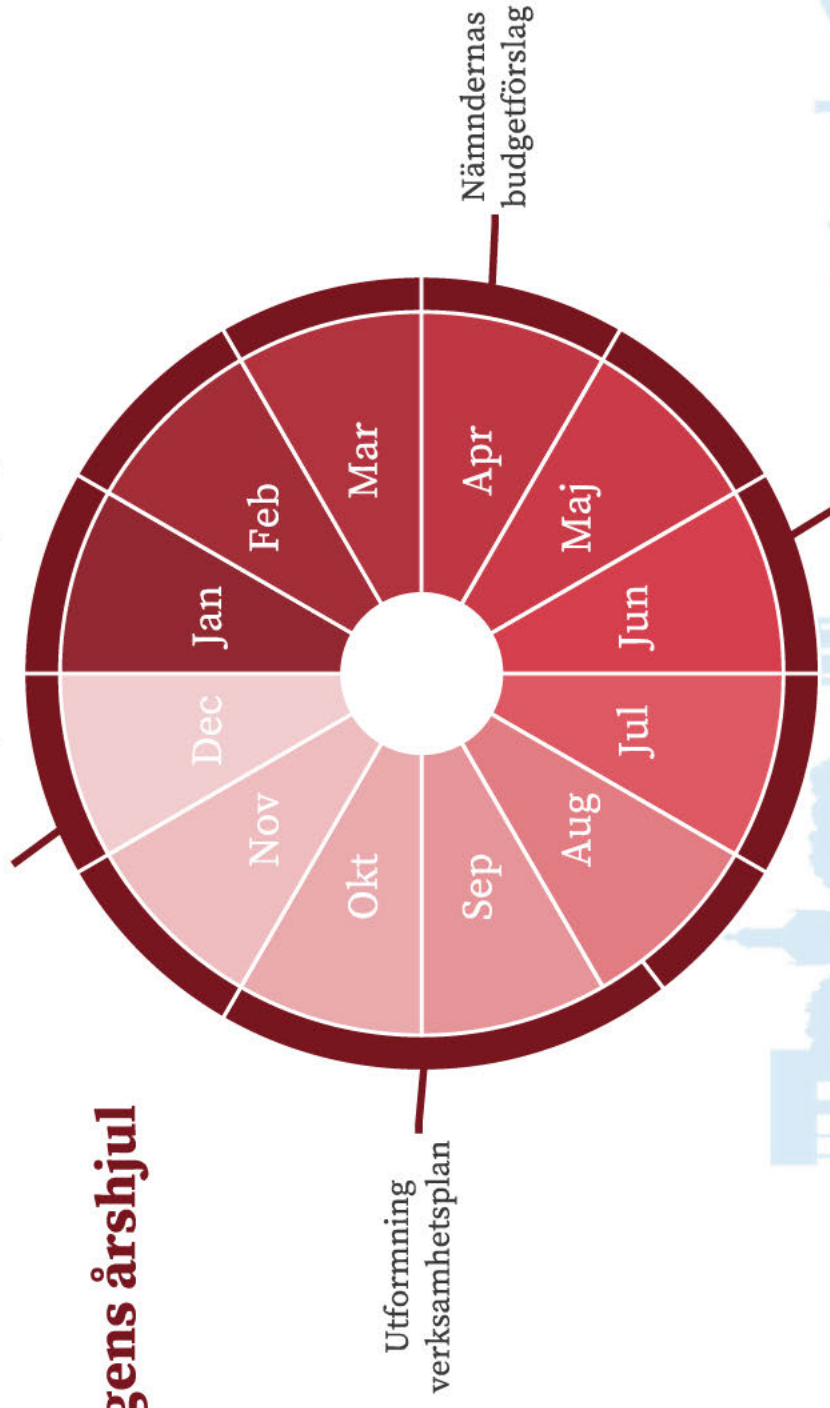
Analysmodell

Planering

Uppföljning

Nämnderna beslutar om verksamhetsplan och detaljbudget

Planeringens årshjul

Kommunfullmäktige beslutar om Mål- och resursplan

Tips vid verksamhetsplanering

- ✓ Utgå från kommunens omvärldsanalys och er verksamhetsberättelse
- ✓ Använd er av metoden Nulägesanalys
- ✓ Föreslå förväntade resultat till er nämnd som lyfter fram väsentliga delar av verksamhetens kvalitet och utveckling
- ✓ Utforma aktiviteter och nyckeltal som gör det lättare att tolka utfallet av nämndens förväntade resultat

Berätta om era planer och överväganden; för invånare, förtroendevalda och varandra

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

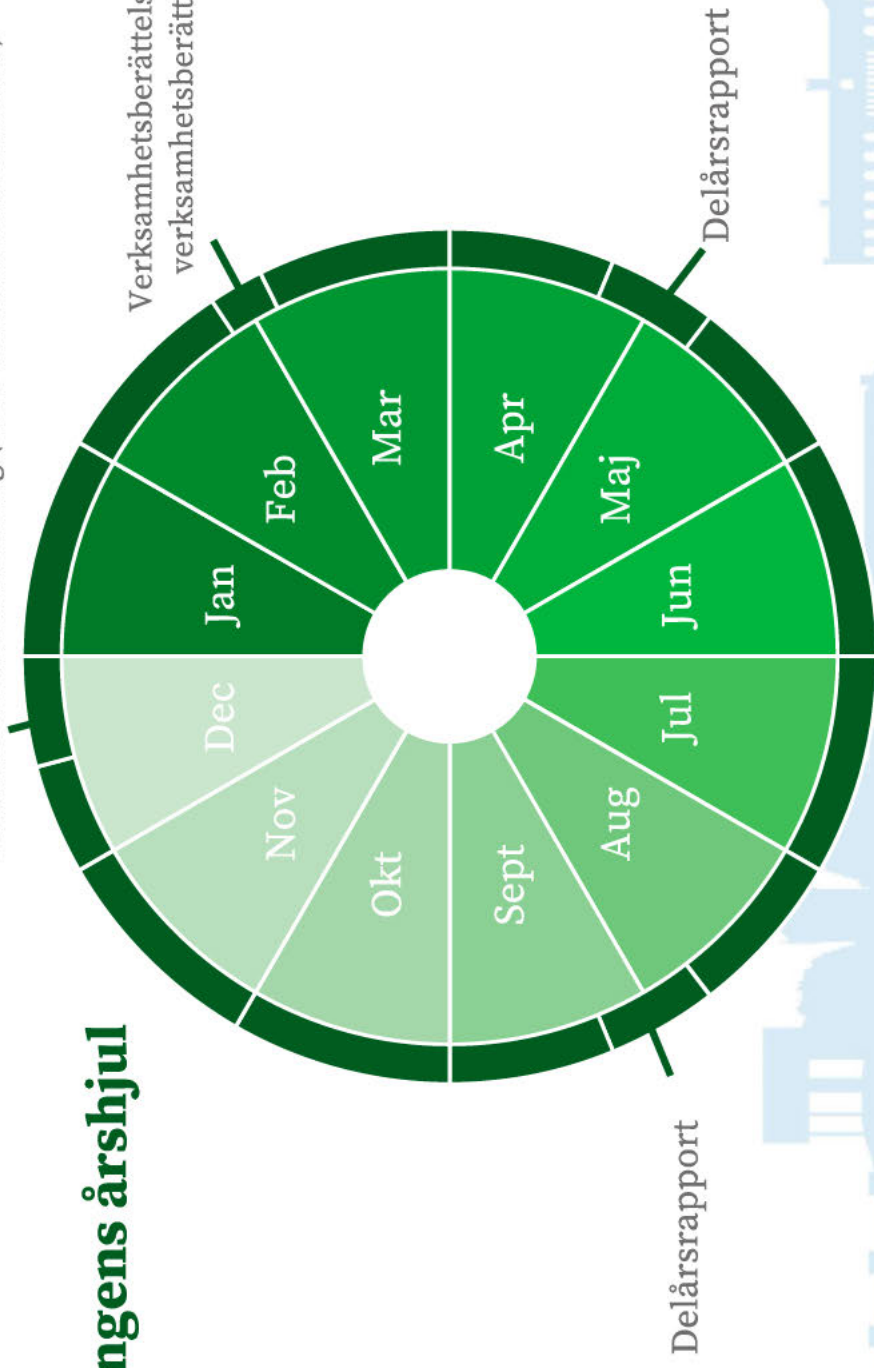
Analysmodell

Planering

Uppföljning

Uppföljningens årshjul

Bokslut och årsredovisning (kort verksamhetsberättelse)

Styr- och
ledningsprinciper

Begrepp

Analysmodell

Planering

Uppföljning

Tips vid verksamhetsuppföljning

- ✓ Utgå från verksamhetsplanen
- ✓ Använd er av metoden Resultatanalys
- ✓ Ta med era reflektioner till nästa nulägesanalys och arbete med verksamhetsplan

Berätta om era reflektioner och slutsatser; för invånare, förtroendevalda och varandra

Orsaksanalysmall

Nya åtgärdsförslag och förändringar?

Åtgärder och påverkan idag

Möjliga orsaker och faktorer som påverkar

Problem/avvikelse/mål

Modificerad med inspiration av © ihl

Exempel på orsaker

Fel på statistiken

- Fel värde inrapporterat
- Fel värde i beräkningen
- Annat

Omvärld

- Lagar
- Politiska beslut Ekonomi
- Geografi,
- Arbetsmarknad/Arbetslöshet
- Utbildningsnivå
- Utrikes födda
- Andel unga, andel äldre
- Annat

Invånare/Brukare/Elev

- Förväntningar hos brukaren
- Behov
- Värderingar, normer
- Hälsa
- Naturlig variation
- Annat

Övergripande nivå

- Politiska mål
- Resultatuppföljning
- Arbetssätt, metoder
- Kompetens
- Värderingar, normer
- Ledning
- Samarbete
- Medarbetarengagemang
- Effektivitet
- Annat

Verksamhetsnivå/utförare

- Planering
- Resultatuppföljning
- Kompetens
- Bemanning
- Lokaler
- Arbetssätt, metoder
- IT, verksamhetssystem
- Teknisk utrustning
- Värderingar, normer
- Ambitionsnivå
- Ledning
- Medarbetarengagemang
- Samarbete
- Effektivitet
- Brukarfokus
- Annat

Vänersborgs kommun

Hur kan handboken förbättras?

Berätta för din förvaltnings utvecklingsledare som jobbar med planering och uppföljning!

Vänersborgs kommun

Förväntade resultat 2026-2028

Samhällsbyggnadsnämnden 2025-05-23

”Förväntade resultat är det som förväntas uppnås och genomföras inom varje nämnds ansvarsområde och inom den budgetram som kommunfullmäktige fastställt.”

Förväntade resultat

1. Förväntade resultat (uppnå)

Ex. ”minska andelen tomställda lokaler”

Mått: andel tomställda lokaler (%)

2. Förväntade resultat (genomföra)

Uppdrag. Ex. Indexera upp resultatet av nivåerna från tidigare utredning av gatuunderhåll (11 respektive 17 MKR) till 2025 års kostnadsnivåer som underlag för inspel till nästa MRP

”Nämnder preciserar fullmäktiges
inriktningsmål och formulerar förslag till
förväntade resultat.”

”Grunduppdragen utgör den största delen av en kommuns verksamheter. Nämnden har ansvar att komplettera den styrning som sker via inriktningsmålen med egna resultat för grunduppdragets kvalitet.”

Förväntade resultat

1. Förväntade resultat kopplade till inriktningsmålen

Ex. vad är nämndens fokus för att våra invånare ska uppnå mer jämlika och jämställda förutsättningar att påverka sina liv? Utgångspunkten är de målvärden som KF beslutat om i MRP.

2. Förväntade resultat kopplade till grunduppdraget

Med utgångspunkt i reglementet

När ska beslut tas?

- De förväntade resultaten som gäller från och med 2025 ska **beslutas i verksamhetsplan** (och inte i mål- och resursplan)
- Verksamhetsplanen ska **antas senast i december. OBS! Behöver synkas med detaljbudget.**
- Arbetet med de förväntade resultaten **bör påbörjas på våren** så verksamheten har möjlighet att budgetera och ta fram åtgärder i tid
- DOCK behöver **beslut om MRP** i juni inväntas för att få alla förutsättningar på plats

Förslag tidsschema

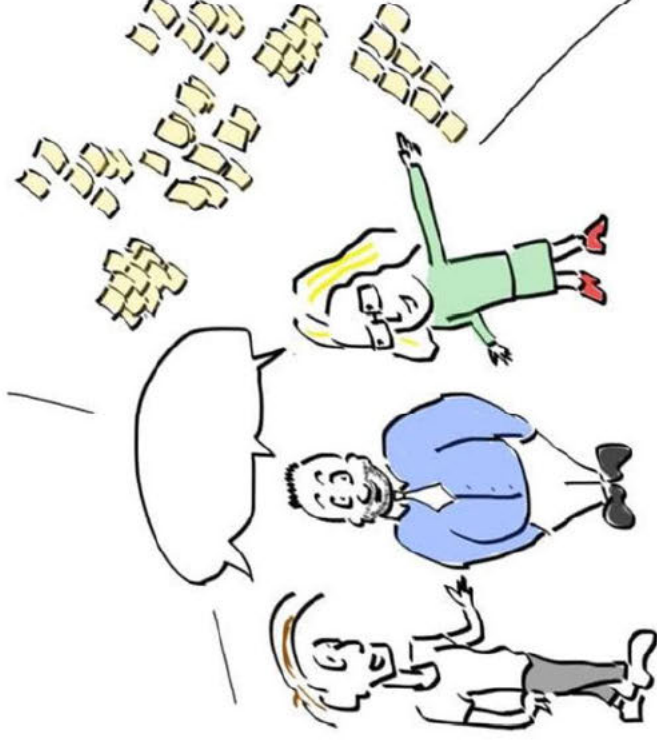

Maj	Workshop 1 tillsammans med förvaltningens ledningsteam. Tema: Förväntade resultat 2026-2028, nulägesanalys och önskat läge
Maj-september	<i>Vidare arbete i respektive partigrupper för att förbereda prioriteringar och förslag till förväntade resultat inför workshop 2.</i>
Juni	<i>Beslut om MRP 2026-2028 tas i KF</i>
September	Workshop 2 Fortsatt arbete med analyser från workshop 1 samt de prioriteringar och förslag som respektive partigrupp kommit fram till för att arbeta fram förslag till förväntade resultat 2026-2028
September-december	<i>Förvaltningen arbetar fram förslag till förväntade resultat som presenteras i nämndens verksamhetsplan tillsammans med detaljbudget (del 1) i december.</i>
November-januari	Förvaltningen arbetar parallellt med att ta fram förvaltningens verksamhetsplan (del 2) där aktiviteter preciseras kopplat till förväntade resultat.
December	Beslut om nämndens verksamhetsplan (del 1) (innehåller också ekonomi)
Januari	Beslut om förvaltningens verksamhetsplan (del 2)

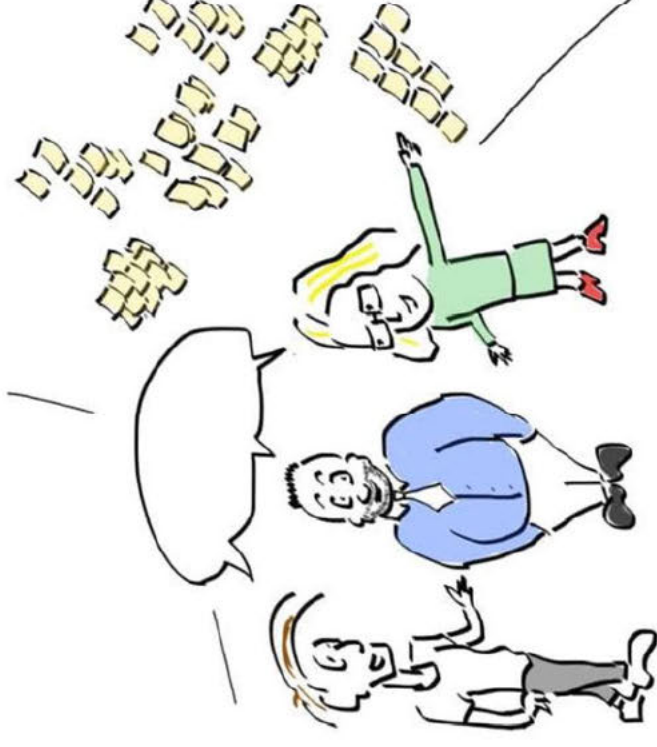
Upplägg vid workshop 1

- Grupper per verksamhetsområde
- Utgångsläge: nuvarande förväntade resultat
- Verksamhetsplanerna är numera tre-åriga och vi strävar efter mer långsiktighet
- Utgå ifrån nuläget och utvärdera det för att se vad vi kan göra bättre framåt

Frågeställningar vid workshop 1

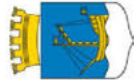
- Har de förväntade resultaten rätt fokus med tanke på nämndens utmaningar?
- I hur stor utsträckning kan de förväntade resultaten påverkas?
- Mäter vi rätt saker?
- Osv?

Workshop i september

- Förslag på förväntade resultat
- inkl. ambitionsnivåer 2026 & 2028
- Koppla ihop styrdokument till respektive inriktningsmål (inventering av styrdokument krävs)

Material att tillgå

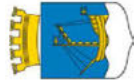
1. Utgå från reglementet

Inom ramarna för nämndens uppdrag, vart vill man se en förflyttning/förändring/fokus?

2. Använd tillgängliga underlag

- Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, KF 2023-06-21 §104
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper
- Handbok i styrning och ledning, KF 2024-06-19 §99
- Verksamhetsplan 2025-2027. Del 1. Samhällsbyggnadsnämnden.
- Verksamhetsplan 2025-2027. Del 2. Samhällsbyggnadsförvaltningen.
- MRP 2026-2027 (efter beslut i juni)
- Verksamhetsberättelse 2024

Materialet kommer läggas upp i Netpublicator

Vänersborgs kommun

Kontakt

Lotten Nilsson

Administrativ chef

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Telefon: 0521-72 21 44

E-postadress: lotten.nilsson@vanersborg.se

2025-05-13

Dnr: SBN 2025/8

Handläggare

Lotten Nilsson

Lotten.nilsson@vanersborg.se

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Delårsrapport april 2025

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner upprättat förslag till delårsbokslut april år 2025 med en helårsprognos och överlämnar detta till kommunstyrelsen. Nämnden ställer sig bakom förvaltningens åtgärder för att minska befarat underskott.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden redovisade ett överskott mot budget om 5,9 mnkr t.o.m. april. Den skattefinansierade verksamheten redovisade 4,3 mnkr i överskott och den taxefinansierade verksamheten 1,6 mnkr i underskott. Nämnden prognostiserar ett underskott mot budget om 0,6 mnkr vid årets slut, där den skattefinansierade verksamheten står för ett underskott på 4,1 mnkr och den taxifinansierade verksamheten står för ett överskott med 3,5 mnkr.

Nämndens investeringar redovisade ett totalt utfall om 93,5 mnkr t.o.m. april. För samma period föregående år redovisades 98,7 mnkr. Prognos för helåret uppgår till 478,6 mnkr vilket skulle innebära ett budgetöverskott om 90,9 mnkr.

Underskottet inom skattefinansierade verksamhet beror på en befarad nedskrivning gällande Arena Vänersborg, prognosen är mycket osäker. Nämndens prognos om ett underskott på -0,6 mnkr bygger på återhållsamhet i verksamheterna samt att utvecklingsmedel inte används. Bedömningen är att de senaste årens kostnadsökningar har gjort att verksamheterna redan är hårt ansatta samtidigt som underhållsskulden har ökat varför ytterligare besparingsåtgärder i nuläget inte bedöms vara möjliga. Utvecklingsarbeten kan uteslutas, men innebär konsekvenser då utvecklingsåtgärder och riktade satsningar som kan bli långsiktigt gynnsamma och skapa effektivare verksamhet uteblir.

Underlag

Ekonomisk redovisning t.o.m. april 2025

Björn Martinsson

Tf Förvaltningschef

Bilagor

Delårsrapport april 2025 samhällsbyggnadsnämnden

Sändlista

Kommunstyrelsen
Administrativ chef

Namn på nämnden

Ordförande: Ann-Mari Jonasson (S)

Vice ordförande: Johan Andersson (C)

2:e vice ordförande: Tor Wendel (M)

Förvaltningschef: Tf Björn Martinsson

Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för stora delar av kommunens tekniska verksamhet, såsom drift och anläggning inom park och gata, projektering samt trafikärenden. Vidare handhas fastighetsförvaltning, lokalvård, måltidsproduktion till skola och äldreomsorg samt en del övrig intern service, såsom bilpool och vaktmästeri. Balansräkningsenheterna VA- och renhållning ingår också.

Uppföljning av nämndens tilldelade uppdrag under planperioden.

Nedan redovisas status för nämndens tilldelade uppdrag

Handlingsprogram för förebyggande arbete barn och unga

En utvecklingsledare har anställts på kommunstyrelseförvaltningen för att leda arbetet som är i sitt inledande skede. Utvecklingsledaren är en samordnande resurs för arbetet som sker förvaltningsövergripande.

Underhållsplan för fastighetsbeståndet

I samband med MRP presenterades en rapport, benämnd "Underhållsöversikt 2025 - 2034 för Vänersborgs kommuns fastigheter". Av den framgår vilket underhållsbehov som finns i kommunens fastigheter i tre olika prioriteringsordningar utifrån hur akut underhållet är och vilka konsekvenser som blir om underhållet uteblir. Tillsammans med rapporten presenterades också en 10-årig underhållsplan, vilken är ett utdrag från kommunens fastighetssystem. Underhållsplanen uppdateras löpande och är således ett levande dokument. Nämnda dokument kommer att användas som underlag och revideras för att presenteras i eget ärende till kommunfullmäktige som återslag för att det riktade uppdraget.

Bättre utnyttjande av lokaler och anläggningar

Omvärldsanalyser visar på förhöjt säkerhetsläge generellt i samhället och omvärlden ställer på så sätt högre krav på säkerhet. Uppdraget kommer i stark konflikt med säkerheten. Det är inte ur säkerhetssynpunkt lämpligt att samnyttja i flertalet av samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter som bedriver en samhällsviktig verksamhet samt ansvarar för samhällets infrastruktur. Vi genomför säkerhetsåtgärder i kommunen där vi stänger in oss mer och mer för att försvåra angrepp. Tanken är god att tillgängliggöra men säkerhetsperspektivet behöver prioriteras. Även i övriga lokaler såsom kontorslokaler kan säkerhetsaspekten behöva beaktas, därtill har förtätning redan skett i dessa lokaler och ytterligare förtätning bedöms inte vara aktuellt eller passande. Förvaltningen kan hänvisa till mötesplatser utomhus i den offentliga miljön. Möteslokaler hyrs ut till organisationer där det är lämpligt ur säkerhetssynpunkt.

Nyckeltal/Jämförelsetal

	Bokslut 2024	Utfall 25-apr	Prognos 2025
Fastigheter och lokaler			
Totalt fastighetsbestånd, yta kvm	247 932 *	247 932	246 852
Outhyrda kvm andel (%)	6,9 **	8,0	8,0
Totalt fastighetsunderhåll kr/kvm	179	36	257 ***
Gator och utemiljö			
Gatuunderhåll kr/m	93,2	30	92
Kost och service			
Måltider antal 1000-tal portioner/år	****	663	1821
Städyta 1000-tal kvm/dag	185	185	185
Kretslopp & Vatten			
Odebiterat renvatten, andel (%)	19	18	19
Insamlat kommunalt avfall kg/inv	173	56	170

*) Värdet för bokslut har justerats från 248 226 till 247 932

**) Värdet för bokslutet har justerats från 4,5 till 6,9

***)) Prognos för 2025 är högre pga. överföring mellan åren 2025 och 2026 för underhåll av Öxnereds förskola.

****)) Antal serverade portioner inom social omsorg beräknades 2024 enligt dagsportioner. From 2025 gäller nytt beställningssätt där lunch och middag beräknas som separata portioner, jämförelsetal saknas därför för 2024.

Tabellen ovan redogör för de olika nyckeltalen. Prognosen för det totala fastighetsbeståndet beräknas minska marginellt till följd av planerad försäljning. Andelen outhyrda ytor ökar till följd av att Norra skolan är outhyrd från och med 2025. Prognos totalt fastighetsunderhåll 2025 är högre pga. att medel flyttats mellan åren 2025 och 2026 för underhåll av Öxnereds förskola, totalt 18 miljoner.

Gatuunderhållet förväntas ligga relativt stabilt. Antalet serverade portioner prognostiseras vara ungefär jämförbara med föregående år på områden där jämförelsesiffror finns, däremot är prognosen något lägre än antalet beställda portioner. Städytan är oförändrad jämfört 2024 och odebiterat rent vatten förväntas ligga på samma nivå som 2024. Arbetet att sanera vatten-, avlopp- och dagvattenledningar pågår och årets budget har ökat till 40 mnkr. Insamlingen av hushållsavfall förväntas minska något, vilket tyder på ökad medvetenhet kring avfallssortering.

Ekonomi Resultaträkning

Mnkr	Prognos 2025	Budget 2025	Bokslut 2024	Utfall 25/04	%	Utfall 24/04
Statsbidrag	13,7	13,7	12,0	3,7	27	3,5
Övriga intäkter	628,4	629,7	618,0	214,7	34	196,1
S:a intäkter	642,1	643,4	630,0	218,4	34	199,7
Personal	213,0	216,6	210,6	67,0	31	66,9
Omkostnader	320,3	322,5	326,9	111,8	35	107,1
Avskrivningar & internränta	219,3	214,1	190,8	67,4	31	58,9
S:a kostnader	752,6	753,3	728,3	246,2	33	232,9
Nettokostnad	110,5	109,9	98,3	27,8	25	33,2
Nettobudget	109,9	109,9	105,9	33,8	31	34,2
Budgetdiff	-0,6	0,0	7,6	5,9		0,9

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott mot buget om 5,9 mnkr t. o. m. april. Föregående år var överskottet 0,9 mnkr vid motsvarande period. Den skattefinansierade verksamheten redovisade 4,3 mnkr i överskott och den taxefinansierade verksamheten 1,6 mnkr i överskott. Nämnden prognostiserar ett

underskott om 0,6 mnkr för helåret 2025. Förklaringar till avvikelserna beskrivs nedan.

Anslagsredovisningsnivå, Mnkr

Mnkr	Prognos 2025	Budget 2025	Budget- diff	Utfall 25/04	%
Nämnd/adm	10,3	14,1	3,8	3,5	25%
Gatuen/teknisk	82,1	82,2	0,1	24,7	30%
Fastighet	19,0	12,0	-7,0	4,0	33%
Kost/Service	2,5	1,5	-1,0	-1,1	-74%
VA-verksamhet	-3,5	0,0	3,5	-1,5	-
Renhållning	0,0	0,0	0,0	-1,7	-
Netto	110,5	109,9	-0,6	27,8	25%

Utfall 2025-04-30

Nämnd och administration redovisar ett överskott mot budget om 1,2 mnkr, vilket främst beror på det förfogandeanslag från tomtförsäljning som budgeterats centralt samt övriga verksamhetskostnader.

Gatuenheten redovisade ett överskott mot budget för perioden med 2,4 mnkr. Vid motsvarande period förra året redovisades ett underskott med 0,5 mnkr. Överskottet beror bland annat på att försenade projekt som medfört lägre kapitalkostnader, säsongsvariationer inom parkenheten samt att kostnaden för vinterväghållningen ligger lägre än 2024. Tekniska redovisade ett överskott med 0,2 mnkr, vilket beror på tillfälliga vakanser.

Fastighet redovisade ett underskott mot budget med 1,1 mnkr efter april. Underskottet beror till stor del på att kostnaderna för värme och el som varierar under året.

Kostenheten redovisade överskott om 0,8 mnkr för perioden, detta beror på säsongsavvikelser. Service redovisade överskott mot budget med 0,8 mnkr, överskottet beror främst på försäljning av städutrustning och tillfällig vakans.

VA-verksamheten redovisade överskott om 0,9 mnkr t.o.m. april, vilket är planerat för att återbetala en ackumulerad skuld till skattekollektivet som nu uppgår till 5,2 mnkr. Skulden ska återföras inom en treårs period. 2025 höjdes VA-taxan med 20 % vilket är en direkt konsekvens av en föränderlig värld med kostnadsökningar, höjningen hjälper till att täcka

skulden till skattekollektivet. Renhållningen redovisar överskott med 0,7 mnkr till och med april. Överskottet kommer att minska i takt med att kostnaderna för fastighetsnära insamling ökar under året.

Prognos 2025-12-31

Nämnd och administration prognostiserar ett budgetöverskott om 3,8 mnkr, varav 2,2 mnkr återfinns på förfogandeanslag kopplat till tomtförsäljning. Prognostiserat överskott på 1,3 mnkr på övriga verksamhetskostnader är syftade till utveckling som nu avvaras till följd av nedskrivning som signaleras inom förvaltningen. Förvaltningen har tidigare föreslagit utvecklingsförslag på totalt 0,8 mnkr som inte planeras i nuvarande prognos. Till viss del beror överskottet även på tillfälligt vakanta tjänster samt projektintäkter för Vargöns hamn.

Gatuenheten prognostiserar ingen avvikelse mot budget, kostnaderna varierar över året utifrån säsong. Gatuenheten har fått 3,0 mnkr i förfogandeanslag för nedmontering av kommunal vägbelysning utmed allmänna vägar med statligt väghållningsansvar. Tekniska prognostiserar ett överskott mot budget på 0,1 mnkr vilket beror på tillfälliga vakanser, kopplat till utökning av VA-saneringar.

Fastighet prognostiserar ett underskott på 7 mnkr varav 1 mnkr avser överskott för försäljning av tomter och 8 mnkr avser underskott för nedskrivning på Arena Vänersborg till följd av byte av takduk och belysning. Investeringen är planerad under året och när åtgärden är genomförd blir en effekt att det kvarvarande värdet av det gamla taket och belysningen som finns kvar i anläggningsregistret behöver skrivas ned då de fortfarande inte har skrivits av fullt ut. Prognos för nedskrivningskostnaden är fortfarande mycket osäker i storlek. Belysningen kommer att bytas under året, men tidplan och kostnad för byte av takduk är inte fastställd, eventuellt kan bytet ske nästa år.

Kostenheten prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Kostnader för livsmedel prognostiserar ett underskott p.g.a. kunds ökade beställningar av råvaror. Detta förväntas kompenseras av

ökade intäkter från kund enligt den nya prismodellen. Service prognostiserar underskott om 1 mnkr som beror på lägre intäkter för sammanträdes-lokaler och bilpoolen än vad som budgeterats.

VA-verksamheten prognostiserar överskott med 3,5 mnkr, vilket delvis täcker skulden till skattekollektivet. Ökade kostnader, bland annat för energiskatt samt försäkringsregress till följd av skyfall och eftersatt ledningsnät gör att överskottet inte är högre. Renhållningen prognostiserar ingen avvikelse mot budget.

Åtgärder

Nämnden har de senaste åren påverkats av kraftiga prisökningar vilket påverkat verksamheterna i stor utsträckning då budget inte har anpassats fullt ut för att kompensera för den nya prisnivån. Detta innebär att samtliga verksamheter fortsatt behöver vara återhållsamma och vaksamma på kostnaderna även om prisnivåerna nu är mer stabila.

Uthyrningsgraden för sammanträdeslokalerna samt budget för nuvarande år kommer ses över. Likaså bilarna i bilpoolen för att kunna göra optimeringar.

Prognostiserade nedskrivning för Arena Vänersborg påverkar nämnden stort och konsekvensen av att delvis anpassa verksamheterna för att täcka upp för den kostnaden blir att nämnden får stå tillbaka på utveckling och riktade satsningar vilket skulle långsiktigt gynnsamt och möjliggjort effektivisering.

Investeringar

Mnkr	Prognos 2025	Budget 2025	Budget-diff	Utfall 25/04
Nämnd/adm	-	-	-	-
Gata/tekniska	51,6	68,1	16,5	3,2
Fastighet/hamn	157,6	186,3	28,7	9,7
Kost/Service	1,4	1,4	0,0	0,0
Va-verks	168,4	193,7	25,3	67,0
Renhållning	52,7	62,5	9,9	0,4
Exploatering	47,0	57,5	10,5	13,2
Netto	478,6	569,5	90,9	93,5

Nämndens totala investeringsutfall för perioden uppgick till 93,5 mnkr. För samma period förra året redovisades 94,1 mnkr. Prognosen för helår uppgår till 478,6 mnkr vilket innebär ett budgetöverskott om 90,9 mnkr. Utfallet för april är lågt jämfört med budget till följd av att flera projekt är under uppstart alternativt försenade, pga. konkurs hos totalentreprenör, avbruten upphandling mm.

Gatuenheten prognostiserar överskott med 16,5 mnkr. Projekt brounderhåll som inkluderar Dalbobron och Residensbron är i utredningsfasen där inspektion sker innan åtgärder kommer vidtas. Projektet förväntas bli färdigställt först nästkommande år. Prognosen är att 15,0 mnkr kommer att nyttjas i år och resterande 10,0 mnkr förväntas förbrukas först under 2026. VA-anslutning och fiberdragning till Bergagården med en budget på löper enligt plan.

Fastighet prognostiserar ett utfall på 157,6 mnkr vilket innebär ett överskott mot budget om 28,7 mnkr. Boende för sammansatta behov har försenats pga. utredningar kopplat till bygglov och prognosen är osäker p.g.a. förestående beslut i socialnämnden där det föreslås att detta projekt ska avbrytas i besparingssyfte. I projekt Arena Vänersborg pågår utbytet av belysning inne i hallen och projektering för takbyte och snösäkra entréer har påbörjats, tidplan och total kostnadsbild är i nuläget osäker. Renovering av B-huset på idrottshuset har inletts med projektering och byggnationen förväntas vara klar under 2027. Förskjutningar av investeringsmedel från 2025 till 2026 förväntas då upphandlingen dragit ut på tiden, men påverkar inte färdigställande tiden.

Underhållsinvesteringar prognostiseras att utföras enligt budget om 51,7 mnkr. Nämnden har under 2025 utökat anslag för underhållsinvesteringar på sammanlagt 21,7 mnkr, varav 18 mnkr avser underhåll av Öxnereds förskola där projektering nu pågår och förväntas färdigställas december 2026. Bland större underhållsinvesteringar återfinns också ytskiktsrenovering på Skördegatans förskola, vilken är något försenat p.g.a. konkurs hos totalentreprenören samt byte av värmekälla på Frändeskolan där sista etappen nu inleds.

Skredsäkring och förstärkning av Vargöns hamn pågår, är något försenat och förväntas slutförande under våren 2026. Projektet finansieras till största del av statsbidrag, 2025 är nettobudgeten 6 mnkr. Ingen avvikelse mot budget prognostiseras.

VA-investeringarna uppgick till 67,0 mnkr t.o.m. april. Det enskilt största projektet som bidrar till utfallet är Skräcklans vattenverk. Slutprognosen har ökat från 255 mnkr till 272 mnkr, vilket beror på tillkommande delar avseende översvämningshantering, säkerhetsåtgärder, uppgraderad processutrustning och arbetsmiljöförbättringar. Anslagen för ledningsförnyelse har fördubblats 2025 och uppgår nu till 40 mnkr, utfallet per april uppgår till 14,3 mnkr. Saneringsprojekten pågår främst i de områden som identifierats som särskilt utsatta vid skyfall. Totalt prognostiseras VA-investeringarna till 168,4 mnkr.

Investeringar inom renhållningsverksamheten uppgår till 0,4 mnkr per april och prognostiseras till 52,7 mnkr. Projektet fastighetsnära insamling av hushållsavfall står för största delen av utfallet och pågår enligt plan. Insamlingskärl för villahushåll är levererade och leverans av kärl till fastighetsägarna i tätorter planeras under sommaren, så även leverans av nya sopbilar med fyrack.

Exploateringsprojekten är budgeterade till 57,5 mnkr, prognostiserat överskott är 10,5 mnkr. Flertalet exploateringsprojekt förväntas att slutredovisas under året. Tunnel Skaven/Öxnered prognostiseras bli dyrare än budget med 0,7 mnkr p.g.a. fördyringar i projekteringsfasen, enligt avisering från Trafikverket. Sanden södra prognostiserar utfall på 15,5 mnkr, motsvarande ett överskott mot budget på 3,5 mnkr. Utfallet består av fastighetsförvärv och iordningställande av parkering. Projekt Källeberg, där asfaltering kvarstår förväntas färdigställas under året. Projekt Brättevägen har fördröjts på grund av utredning och väntan på beslut av vägsträcka. Prognos är att beslut kan inkomma under 2025.

2025-05-12

Dnr: SBN 2024/260

Handläggare

Christer Waldemarson
Christer.Waldemarson@vanersborg.se
0521-72 12 57

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på medborgarförslag om trafikåtgärder på Djupedalsvägen

Förslag till beslut

- 1.Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att bifalla medborgarförslaget med att genomföra förbättringar av övergångsstället vid Kryptorpsvägen.
- 2.Samhällsbyggnadsnämnden avslår medborgarförslaget med anläggande av fler övergångsställen på aktuell vägsträcka.
- 3.Samhällsbyggnadsnämnden överlämnar svaret till kommunfullmäktige för kännedom.

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslaget som är överlämnat från Kommunfullmäktige 2024-09-11 § 122 till samhällsbyggnadsnämnden föreslår ”trafikåtgärder på Djupedalsvägen”.

Förslagsställarna beskriver att trafiken på Djupedalsvägen är hemsk och vill att åtgärder görs för att förhindra olyckor.

Gatuenheten har flera gånger utrett sträckan och bedömer att den har god trafiksäkerhet med hänsyn tagen till trafikflöden samt att det redan finns övergångsställe och cykelpassage till vid korsning Djupedalsvägen/Kryptorpsvägen. Detta övergångsställe har ett aktivt varningssystem med blinkande lampor som ökar uppmärksamheten när gående önskar korsa vägen. Som förslagsställarna mycket riktigt påpekar har detta system varit ur funktion en tid. Gatuenheten har beställt en nyinstallation av det aktiva varningssystemet samt kommer även montera stolpreflexer.

För ökad uppmärksamhet och bättre efterlevnad av den sedan ett år gällande hastighetsbegränsning på Djupedalsvägen 40 km/h planerar Gatuenheten att periodvis montera digital hastighetsskylt för att visa aktuell hastighet på passerande fordon.

Gatuenheten kommer komplettera sträckan med påminnelsetavlor 40 km/h i syfte för fordonsförare att hålla rätt hastighet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen tackar för initiativ och engagemang hos förslagsställarna

Fördjupad beskrivning av ärendet

Djupedalsvägen är en huvudled som sträcker sig från Dalbobron i norr utmed Djupedalen söderut där vägen efter ca 1 km övergår till Öxneredsvägen och därefter till väg 2056.

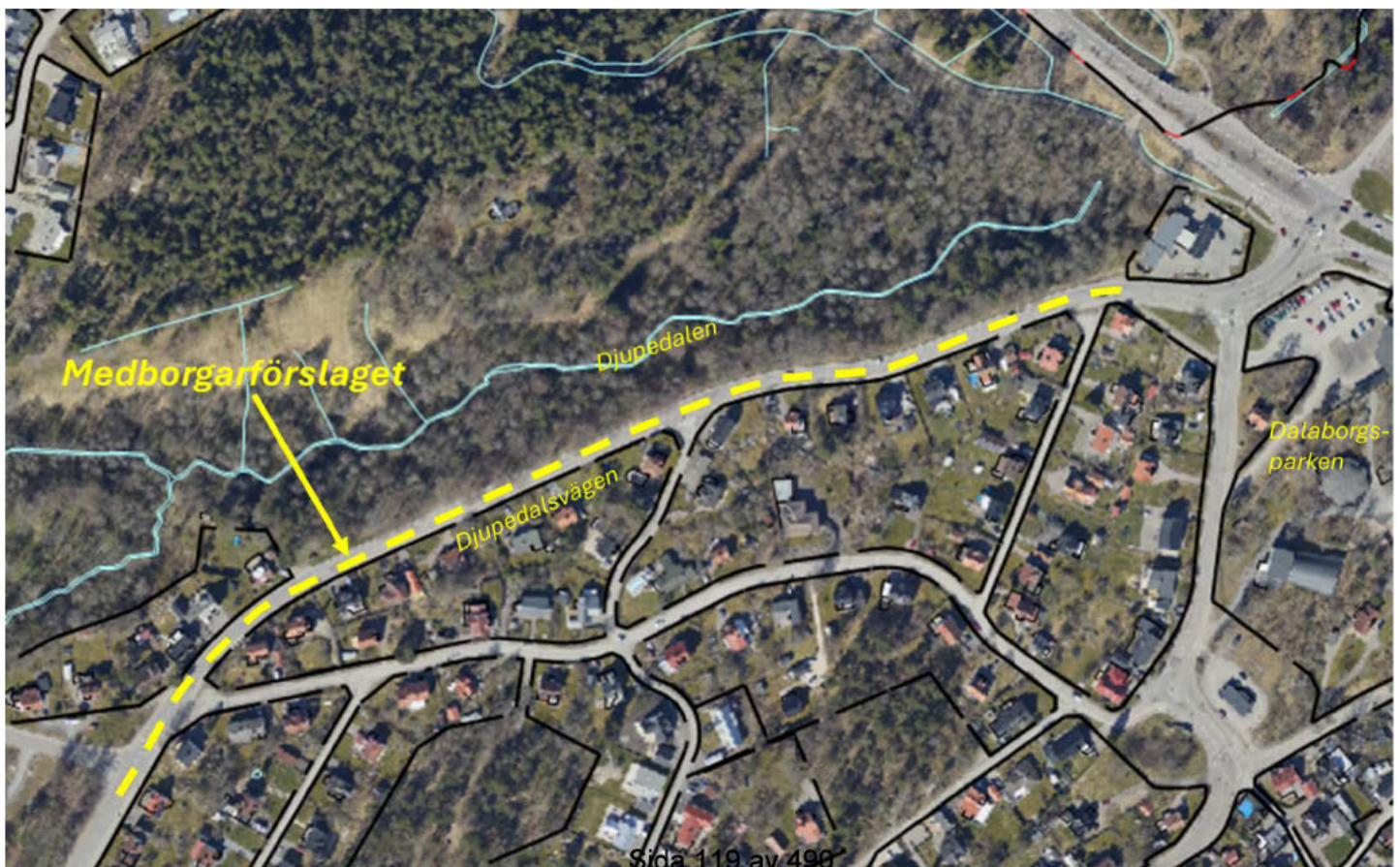
Sträckan är sedan april 2024 hastighetsbegränsad till 40 km/h från att tidigare varit 50 km/h. Djupedalsvägen är en länk för kollektivtrafiken vilket ställer krav på framkomlighet.

Förslagsställarna föreslår att åtgärder görs på Djupedalsvägen eftersom många barn transporterar sig längs denna väg och att många bilar kör betydligt fortare än skyltad hastighet. De skriver också att många djur såsom rådjur, hundar och katter blivit överkörda på grund av bilars höga hastigheter.

För ökad efterlevnad av gällande hastighetsbegränsning av 40 km/h kommer gatuenheten under en tid montera digital hastighetsskylt som visar aktuell hastighet på passerande fordon. Det brukar vara ett effektivt sätt att bryta ett hastighetsbeteende hos enskilda fordonsförare. Det ska också belysas att det endast är Polisen som får utföra hastighetskontroller och har möjlighet att beivra överträdelser.

Förslagsställarna föreslår flera övergångsställen att göra det säkrare att korsa Djupedalsvägen. Gatuenheten anser att nya övergångsställen inte är motiverat vid den föreslagna delen av Djupedalsvägen då befintligt övergångsställe och cykelpassage vid Krypetorpsvägen anses tillgodose behovet samt att trafikmängden inte är hög. På berörd sträcka finns heller inga större anspråk på att korsa vägen. Det finns en bra 3m bred GC-väg utmed Djupedalsvägen. Att montera fasta farthinder anses därför ej vara motiverat.

För att öka uppmärksamheten vid övergångsställe Krypetorpsvägen kommer ett nytt aktivt varningssystem under våren 2025 monteras som innebär att vid aktivering av en tryckknapp blinkar gula lampor mot fordonstrafiken samt också komplettera sträckan med påminnelsetavlor 40 km/h.

Beredning

Platsbesök och samråd mellan trafikingenjörer på Gatuenheten.
Åtgärdsplanering i samråd med Gatuenhetens avdelning för gatuunderhåll

Underlag

Medborgarförslag om trafikåtgärder på Djupedalsvägen, Dnr: KS 2024/395,
KF beslut 2024-09-11 § 122

Marina Karlsson
Verksamhetschef gatuenheten

Sändlista

Kommunfullmäktige
Verksamhetschef gatuenheten
Handläggare av ärendet
Trafikingenjör
Förslagsställare

Vänernborg 17 juli 2024

MEDBORGARFÖRSLAG

VÄNERSBORGS KOMMUN
BEREDNINGSSSEKRETARIATET
462 85 VÄNERSBORG

Trafiken på Djupedalsvägen i Vänernborg är hemsk!

Mellan bensinstationen Ingo och Katrinedalsvägen/Kryptorpsvägen är trafiken som värst och människor kör i fruktansvärda hastigheter. Fordon/fordonsförare av alla slag kör långt över den bemärkta hastigheten. Trots sänkningen från 50 km/h till 40 km/h överstiger många den hastighetsbegränsningen med mycket högre hastigheter. Nämnvärt är också busstrafiken och de bussbolag som ersätter tågtrafiken. De kör alldeles för höga hastigheter och orsakar fara.

Dessutom sker farliga omkörningar!

På Djupedalsvägen finns det många barnfamiljer och bilarnas höga hastighet är stor fara för barnen som lär sig cykla. Det har skett flera gånger att barn vinglat ut i vägen men har haft turen på sin sida att ingen fardäare kommit just då. Vi ser ofta att de små barnen cyklar själva eller längre bort ifrån en vuxen. Förutom barn har även vuxna trillat ut i vägen.

Under de senaste åren har flera djurolyckor skett, rådjur som passerat vägen har blivit dödade av bilar samt våra egna och grannars hundar och katter. Många av dessa djur hade fortfarande varit vid liv om människor hade hållit hastigheten. För att åtgärda dessa problem har Björn Magnusson (Gatuenheten, Samhällsförvaltningen, Vänernborgs kommun) kontaktats via mail. I svaren har han bland annat skrivit:

“Djupedalsvägen är en ju huvudgata med bra gång- och cykelväg längs med, farthinder anläggs normalt sett på platser där många passerar vägen eller utefter skolor och liknande. Hastigheten på 50km/tim är klart rimlig och jag kan nämna den senaste mätningen (2020) som vi gjorde strax norr om Kindblomsvägen, den visade en medelhastighet på 43 km/tim och 85% av alla fordon höll 50 respektive 51 km/tim eller lägre beroende på riktning, vilket faktiskt är helt ok resultat.”

Svaret stämmer däremot inte överens med verkligheten då mätningen utfördes i en kurva där de flesta automatiskt sänker hastigheten. För att istället få ett trovärdigt resultat behöver mätningen utföras på raksträckan där de flesta gasar upp till en betydligt högre hastighet. På platsen där mätningen utfördes saktar trafiken söderifrån in på grund av kurvan medan trafiken norrifrån gasar upp till en högre hastighet efter kurvan.

På grund av detta är mätningarna som Björn talar om missvisande och behöver göras om för att ge ett resultat som visar den verkliga situationen. Björn menade innan hastighetssänkningen att en hastighet på 50 km/h var rimlig vilket absolut inte stämmer. Flera grannar har diskuterat detta och håller med då både deras barn och djur är i fara samt de själva.

I senaste mailkontakten med Björn Magnusson skrev vi att ingen håller den sänkta hastigheten 40 Km/h utan fortsätter med mycket högre hastigheter gällande inom alla kategorier av fordonsförare såsom bilförare, västtrafik, bussförare för olika bussbolag, sopbilar, lastbilar m.fl.

Björn Magnusson, maj 2024, svarade bl.a följande:

" Djupedalsvägen är ju en väg där vi har separerad gång- och cykelväg och då är vi mer restriktiva med att anlägga farthinder. Denna sträckan finns heller inga större anspråk på att korsa vägen."

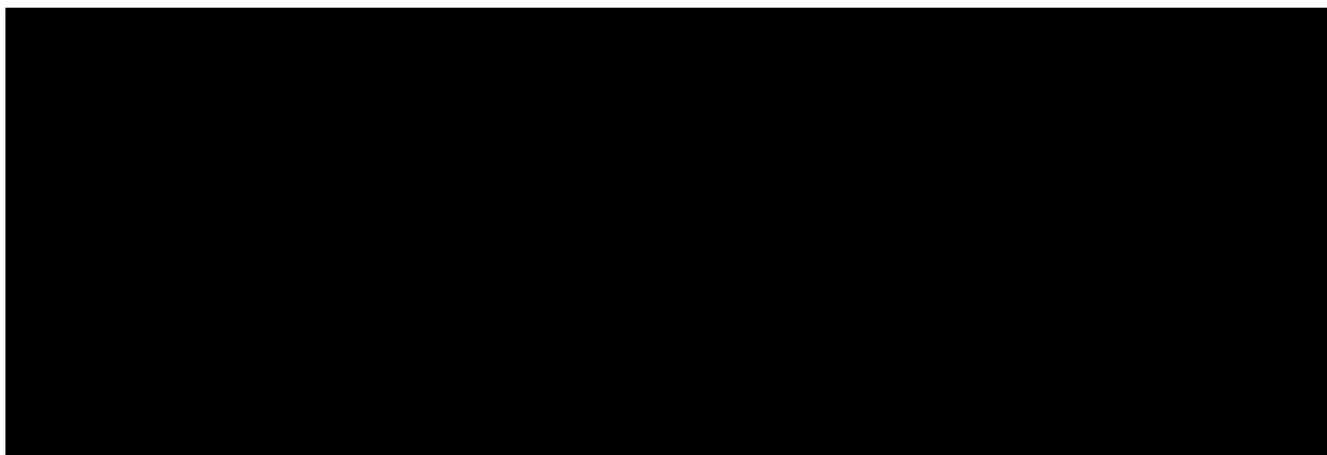
För oss som bor här, både på djupedalssidan och motsatt sida innebär det en stor risk att korsa vägen både som gående, cyklist eller med fordon, vilket innebär stor riskfara att köra ut från vårt hem. Det är otryggt varje gång, med en riskfaktor att bli påkörd av en fartdåre!

Just nu finns det i stort sett inga säkra platser att passera vägen och en i stort sett oexisterande trottoarkant på ena sidan, där man går osäkert till närmsta övergångsställe. Den dåliga sikten och den höga farten på Djupedalsvägen måste åtgärdas innan fler allvarliga olyckor sker.

För att göra vägen säkrare behövs det se till att trafikanterna följer den bemärkta hastigheten på 40 km/h genom till exempel farthinder. Fler övergångsställen behövs även att sättas in för att förebygga otrygga passeringar på vägen och fixa det övergångsstället på Djupedalsvägen mellan Katrindedalsvägen och Kryptorpsvägen. Varningssystemet är ur funktion sedan över ett år tillbaka. Där trycker man på en knapp som startar blinkande lampor. De flesta fordonsförare ignorerar detta övergångsställe och kör utan att stanna trots det står någon där som vill passera Djupedalsvägen.

Förhindra olyckorna innan det är för sent!

VÄNLIGA HÄLSNINGAR

§ 122

Medborgarförslag om trafikåtgärder på Djupedalsvägen

KS 2024/395

Beslut

Kommunfullmäktige överlämnar ärendet till samhällsbyggnadsnämnden. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras inom ett år och redovisas på kommunfullmäktiges meddelandelista. Ärendet är därmed avslutat för kommunfullmäktiges del.

Sammanfattning av ärendet

Ann-Charlotte Solvang m.fl har inkommit med ett medborgarförslag om trafikåtgärder på Djupedalsvägen.

Beslutsunderlag

- Medborgarförslag, inkommet 2024-07-18

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Förslagsställarna
Samhällsbyggnadsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-05-16

Dnr: SBN 2021/210

Handläggare

Robin Appelgren
robin.appelgren@vanersborg.se
0521-72 12 62

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Oscar Kollberg

oscar.kollberg@vanersborg.se
0521-72 23 94

Samrådsyttrande över detaljplan Norra Sanden, Vänersborgs kommun

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden överlämnar bilagt samrådsyttrande avseende detaljplan Norra Sanden, Vänersborgs kommun till byggnadsnämnden

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har beretts möjlighet att yttra sig över detaljplanen Norra Sanden, Vänersborgs kommun.

Planen kommer att medge ändringar för ökad attraktion och trivsel i centrala delar av staden med minskad kommunal allmän plats och ökande kommunal kvartersmark för att möjliggöra ställplatser för husbilar, gästhamn m.m. På det stora hela ser förvaltningen positivt till planen.

Förvaltningen har identifierat ett fåtal punkter där problematik finns i planen. Bland annat att nuvarande byggnader korsas av egenskapsgräns. Fler bestämmelser för etablering av sjömack önskas, samt bestämmelse för att kunna knyta ihop norra delen av sanden med den södra.

Ett tillägg till förvaltningens yttrande från Samhällsbyggnadsnämndens presidium är att det önskas ytterligare användning på eventområdet, till exempel Centrumverksamhet för en ökad flexibilitet i användandet av området i framtiden. Även ett påpekande att plats för båtkärror och parkering bör finnas vid hamnområdet.

Beredning

Tjänstemän från Fastighetsenheten, Gatuenheten, Kretslopp och Vatten samt Tekniska har tagit del av detaljplanen för Hamngatan och del av Vassbotten 1:2.

Underlag

Plankarta samrådshandling, Detaljplan Norra Sanden, Vänersborgs kommun
Planbeskrivning samrådshandling, Detaljplan Norra Sanden, Vänersborgs kommun

Bilagor

Förvaltningsyttrande för detaljplan för Norra Sanden

Sändlista

Byggnadsnämnden
Mark- och exploateringsingenjör
Planeringsingenjör

2025-04-28

Dnr: SBN 2021/210

Handläggare

Robin Appelgren
robin.appelgren@vanersborg.se
0521-72 12 62

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Oscar Kollberg

oskar.kollberg@vandersborg.se
0521-72 23 94

Förvaltningsyttrande, Detaljplan Norra Sanden

Förvaltningen framför följande synpunkter:

- Det bör med planstöd möjliggöras en koppling längs Vassbottenleden mellan Norra och Södra Sanden. Alternativ till detta är att möjliggöra samma breddning som görs på Residensbron längs Vassbotten leden för att en bro eller bygglösning för gångpassage under Dalbobron längs Vassbottenleden.
- Planlagd byggrätt vid segelsällskapet avskär idag befintlig byggnation (ladan) närmast E-områdena som planläggs som kvartersmark för hamnändamål.
- Detaljplanen behöver reglera sjömackens design, utförande, påfyllnad och användning så att det installeras extra säkerhetsåtgärder. Detta då dess placering är i närheten av vattenintag för reningsverket.

Vid framförande av förvaltningens yttrande till presidiet framkom följande synpunkter:

- För det område i nuvarande plankarte-förslag för evenemang som förslagsvis ska användas för N, R, P (Ställplatser, Evenemang, Parkering) önskar presidiet fler byggrätter, förslagsvis C-Centrum så att det i framtiden finns ett större handlingsutrymme att utveckla området i framtiden.
- Presidiet vill även påpeka att det behöver finnas utrymme i användningsområdet V (Hamn) eller i närhet för parkering och temporär förvaring av båtkärror.

Detaljplan för **Norra Sanden**, Vänersborgs kommun

Tillhör nämndsbeslut 2025-03-04 B N § 17 PLAN. 2023.1

SAMRÅDSHANDLING

PLANBESKRIVNING

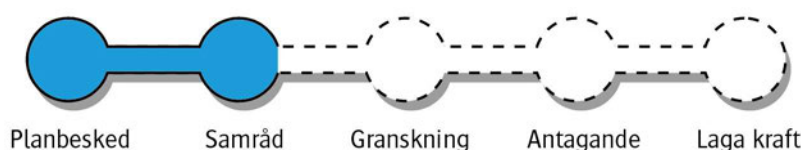
Miljö- och byggnadsförvaltningen
Påbörjad: 23 oktober 2024, Start PM
Upprättad: februari 2025

Samrådstitid: 18 mars – 21 april 2025

Detaljplanen består av plankarta med bestämmelser som är rättsligt bindande.

Planbeskrivningen ska underlätta förståelsen av planförslagets innebörd samt redovisa planens syfte, förutsättningar, genomförande och konsekvenser. Den har ingen egen rättsverkan. Avsikten är att den ska vara vägledande vid tolkning av planen. Planbeskrivningen har upprättats enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd om planbeskrivning (BFS 2020:8)

Planprocessen regleras i plan- och bygglagen (PBL). Figuren nedan illustrerar planprocessen och visar i vilket skede detaljplanen befinner sig. Planarbetet sker med öppenhet och insyn. Det ger ett bra beslutsunderlag, besluten får en god förankring och det ger möjlighet till att påverka den egna närmiljön.

Under samrådstiden finns planförslaget tillgängligt på kommunens hemsida:

<https://www.vanersborg.se/tycktill>

Under samrådstiden kan synpunkter på planförslaget lämnas:

via mail: byggnad@vanersborg.se

eller post: Vänersborgs kommun, Miljö- och byggnadsförvaltningen,
462 85 Vänersborg

De handlingar som ingår i ärendet är:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Aktuella utredningar återfinns i kapitlet Planeringsunderlag

Innehållsförteckning

SYFTE MED DETALJPLANEN	4
SYFTE	4
BESKRIVNING AV DETALJPLANEN	4
SAMMANFATTNING	4
ÄRENDEINFORMATION	7
GENOMFÖRANDETID	7
ALLMÄN PLATS	7
KVARTERSMARK	9
VATTENOMRÅDE	13
BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN	14
PLANERINGSUNDERLAG	15
REGIONALA	15
KOMMUNALA	15
UTREDNINGAR	16
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	16
KOMMUNALA	16
REGIONALA	19
RIKSINTRESSEN	19
MILJÖKVALITETSNORMER	20
MILJÖ	21
HÄLSA OCH SÄKERHET	26
MARKFÖRHÅLLANDEN	27
HYDROLOGISKA FÖRHÅLLANDEN	30
KULTURMILJÖ	30
TEKNIK	30
SERVICE	30
TRAFIK	30
FYSISK MILJÖ	31
SOCIALA FÖRUTSÄTTNINGAR	32
MELLANKOMMUNALA INTRESSEN	36
MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR	37
MOTIV TILL REGLERING	37
GENOMFÖRANDE	42
MARK- OCH UTRYMMESFÖRVARV	42
FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR	42
TEKNISKA FRÅGOR	42
EKONOMISKA FRÅGOR	43
ORGANISATORISKA FRÅGOR	44
PRÖVNING ENLIGT ANNAN LAGSTIFTNING	45
UPPLYSNINGAR	45
KONSEKVENSER	45
FASTIGHETER OCH RÄTTIGHETER	45
NATUR	46
MILJÖ	46
MILJÖKVALITETSNORMER	51
HÄLSA OCH SÄKERHET	52
SOCIALA	52
RIKSINTRESSE	53
TRAFIK	53

SYFTE MED DETALJPLANEN

Syfte

Syftet med detaljplanen är att öka tryggheten och göra Norra Sanden till en attraktiv plats för rekreation, båtliv, husbilar och evenemang. Området ligger nära stadens centrum och Vänerns natursköna omgivningar. Planen möjliggör för en småbåtshamn för båtlivet i Vänern, ställplatser för husbilar och ett aktivt område för kommuninvånarna.

Området planeras för att gynna en kombination av olika aktiviteter för att locka fler och olika kategorier av besökare till området med syfte att öka tryggheten. För att aktivt kunna arbeta med trygghetsskapande åtgärder i form av bland annat skalskydd upphävs strandskyddet både på land och i vattnet, med undantag av det vattenområde som avser vara öppet vatten.

BESKRIVNING AV DETALJPLANEN

Sammanfattning

Planområdet utgörs av den norra delen av ön Sanden, centralt i Vänersborg. Området har under många år använts som småbåtshamn och för stadens stora evenemang så som Aqua Blå, konserter, cirkus och andra evenemang. Småbåtshamnen avgränsas mot Trafikkanalen och Vänern av en vågbrytare. I småbåtshamnen upplåts kommunala båtplatser per säsong. Segelsällskapet har sin föreningslokal på området och anordnar seglarskolor och tävlingar. Det finns olika fritidsanläggningar som volleybollplan.

För planområdet gäller detaljplan nr 537 från 2018. Planens genomförandetid på 5 år har gått ut. Huvuddelen av området är planlagt som allmän plats där den största delen av marken utgörs av ändamål för park, tillgänglig för gång- och cykeltrafik, tillfälliga arrangemang och aktiviteter och mindre byggnader för skötsel och arrangemang. Inom allmän plats finns även ytor för hamn och gata samt gångväg. En mindre del av den befintliga detaljplanen utgörs av kvartersmark för samlingslokal, idrott, båtuppläggning, restaurang och café samt olika typer av aktiviteter så som utomhusgym och volleybollplan. Strandskyddet är till stora delar upphävt i gällande detaljplan.

Vänersborg är en viktig servicepunkt för det vattenanknutna friluftslivet som porten till Vänern. Här finns all den service som behövs att tillgå. Det är långt till nästa servicepunkt oavsett om man reser norrut över Vänern eller söderut genom Göta älv.

I dag ligger gästhamnen i Vassbotten, avskild från Vänern med broar. Denna gästhamn kommer behöva omlokaliseras inom Vänersborg. Ett nytt läge för en gästhamn har utretts av kommunen och Norra Sanden har identifierats som det bästa läget och det finns en pågående användning som småbåtshamn som kan kompletteras med gästfunktioner. En gästhamn på Norra Sanden ligger direkt i Vänern, den är lättillgänglig både från sjön och med båttrailer från landsidan. Det är gångavstånd till stadens service. En gästhamn inryms till största delen i den befintliga detaljplanen.

Norra Sanden har varit med i kommunens och polisens medborgarlöfte (i det lokala brottsförebyggande arbetet) samt ingått i ett arbete som kommunen gjort i samverkan med stiftelsen Tryggare Sverige. Resultatet visar att området är underutnyttjat, vilket leder till otrygghet. Sommartid är emellanåt stökigt med skadegörelse, inbrott i båtar och

droghandel. Kommunen har tillsammans med polisen under 2024 startat upp en båtsamverkansgrupp och för att minska skadegörelsen behöver bryggor kunna förses med skal-skydd i form av bryggportar. För kommunen är det tydligt att platsen behöver utvecklas för att komma till rätta med otryggheten. Till exempel behöver strandskyddet upphävas för att kunna stänga ute obehöriga från bryggor nattetid. Målet är att skapa fler verksamheter och aktiviteter på platsen och därmed locka fler besökare i olika åldersgrupper såväl kommuninvånare som besökare.

Husbilsturismen är en företeelse som vuxit starkt det senaste decenniet. Även om husbilarna använder campingplatser så har det med husbilsturismen uppstått ett helt nytt behov av centralt belägna ställplatser, med närhet till stadens service. Husbilsturismen har fått stor ekonomisk betydelse för handel, restauranger och övrig besöksnäring i centrum. Säsongen för husbilar är dessutom längre än den traditionella campingssäsongen och husbilsgästerna bedöms också bidra till en ökad trygghet i området. För Vänersborgs kommun är det därför viktigt att skapa plats för centrala ställplatser, som är bokningsbara och har tillgång till service i form av el, vatten och latrintömning.

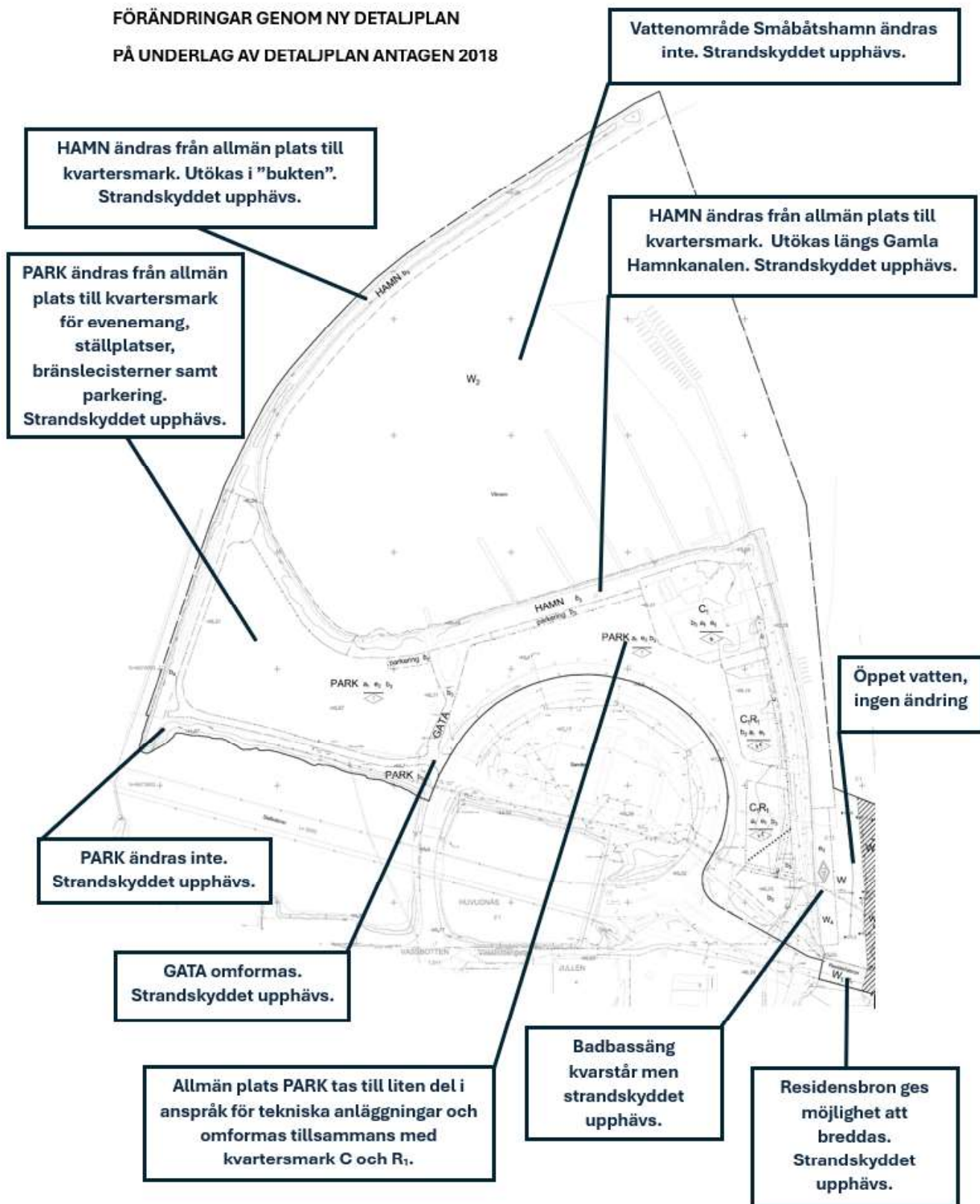
En samordning mellan gästhamn och ställplatser för husbilar är strategiskt då liknande servicefunktioner behövs för båda. Ställplatserna bedöms kunna kombineras med evenemangsområdet i väster. Området används endast några gånger per år för olika typer av evenemang, övrig tid kan området rymma cirka 50 husbilar.

Utöver behoven av gästhamn och ställplatser för husbilar behöver det också finnas plats för de befintliga verksamheterna småbåtshamn, föreningslokaler och ytor för evenemang och rekreation. Därtill behöver fler funktioner såsom mindre byggnader för cafe/restaurang eller annan service, lekplats, boulebana och liknande på sikt inrymmas. Detta för att uppnå målsättningen för Norra Sanden, att få fler kommuninvånare och besökare i olika åldersgrupper att vistas i och använda området.

Den befintliga detaljplanen tillåter merparten av ovanstående användningar men för att möjliggöra kommunens hela vision för området behöver de planmässiga förutsättningarna anpassas genom en ny detaljplan. Konkret handlar det om ställplatser, infrastruktur så som transformatorstation, pumpstation och plats för lagring av drivmedel, upphävande av strandskydd och att ersätta viss del av den allmänna platsmarken med kvartermark för att kunna arrendera ut driften till en verksamhetsutövare. Skillnaderna mot befintlig detaljplan beskrivs i bilden på sidan 6.

Genomförandet av en hamn för fritidsbåtar utgör enligt 4 kap. 34 § Plan- och bygglagen en verksamhet som medför en betydande miljöpåverkan. Kommunens bedömning är att en ny detaljplan inte innebär någon betydande miljöpåverkan då småbåtshamn redan finns på platsen och är prövad i gällande detaljplan. Småbåtshamnen i det här förslaget till detaljplan innebär inte någon egentlig förändring gentemot vad som redan finns på platsen.

**FÖRÄNDRINGAR GENOM NY DETALJPLAN
PÅ UNDERLAG AV DETALJPLAN ANTAGEN 2018**

Ärendeinformation

Planförslaget handläggs med standardförfarande enligt PBL 2010:900. Plankartan är upprättad enligt Boverkets föreskrifter BFS 2020:5 och allmänna råd 2020:6. Planbeskrivningen är upprättad enligt Boverkets föreskrift och allmänna råd BFS 2020:8.

Planområdet ligger centralt i Vänersborg, på Norra Sanden. Området angränsar till Vänern, Gamla Hamnkanalen och trafikkanalen mellan Vänern och Vassbotten. Området används mest vid olika typer av sommarfestivaler och spontant ”häng” av unga vuxna.

Planområdet är knappt 15 ha stort där 8,7 ha utgörs av vattenområde.

Detaljplanens läge sett från nordöst.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från den dag planen får laga kraft. Detta innebär att inga planförändringar får göras under denna tid mot berörda fastighetsägares vilja. Efter genomförandetidens slut gäller fortfarande planbestämmelserna till dess att de upphävs eller ändras. Under genomförandetiden har fastighetsägaren en garanterad rätt att bygga i enlighet med detaljplanen men efter genomförandetiden kan planen ändras eller upphävas utan att fastighetsägaren har rätt till ersättning.

Allmän plats

Detaljplanen föreslår allmän plats för Gata och Park.

Gata anges som GATA i plankartan och avser mark som ska utgöra allmän gata.

Park anges som PARK i plankartan och avser mark som ska utgöra parkområde för allmänheten.

Byggnad får inte placeras inom egenskapsområdet är angiven som plac₁ i plankartan. Denna bestämmelse finns längs Trafikkanalen inom användningen Park.

Bygglov krävs inte för att uppföra scen, tält, skylt, servicebod eller liknande i samband med evenemang. Bestämmelsen gäller under månaderna maj, juni, juli, augusti och september. Bestämmelsen anges som a₂ på plankartan och återfinns inom parkmarken centralt i området.

Största byggnadsarea är 500 m² inom användningsområdet anges som Area₁ på plankartan och återfinns på parkmarken centralt i planområdet.

Högsta nockhöjd är 7 meter anges som höjd₁ på plankartan och återfinns inom parkmarken centralt i området.

Maximal ytlast är 13 kPa anges som skydd₁ i plankartan. Bestämmelsen återfinns på hela parkmarken utom närmast Trafikkanalen.

Maximal ytlast är 0 kPa anges som skydd₂ i plankartan. Bestämmelsen återfinns på parkmarken närmast Trafikkanalen.

Strandskyddet är upphävt anges som a₁ i plankartan. Bestämmelsen finns inom den allmänna plats som detaljplanen föreslår. All mark inom planområdet, allmän plats såväl som kvartersmark, tas i anspråk i samband med stora evenemang och behöver då kunna stängslas in. Det skulle ge behov av dispens från strandskyddet vilket skapar en osäkerhetsfaktor såväl som en onödig och kostsam process inom kommunen.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats.

Gestaltning

Den allmänna platsen bör gestaltas för att möjliggöra en bred och flexibel användning för olika tillfälliga evenemang samtidigt som det stora området behöver struktureras med variationsrika rumsföljder för att skapa trivsamma överskådliga platser för människor med olika intressen och förväntningar på den fysiska miljön. Den sammanbindande faktorn är kontakten med vattnet.

Längst i söder mot Residensbron är staden och trafiken mest närvarande. Här bör gestaltningen av miljön fokusera främst på aktiviteter som bad, volleyboll, basket eller utegym. Foodtrucks, anläggningar, små byggnader som väderskyddade sittplatser eller offentliga omklädningsrum och redskap kan vara utspridda på både allmän plats och kvartersmark och behöver vara robusta och flyttbara för att tillfälligt kunna bortforslas vid evenemang. En stor badbassäng i Gamla hamnkanalen gör vattnet tillgängligt för kontrollerat bad utan risk för kontakt med föroreningarna i bottensedimenten och båtarna i gästhamnen.

Längre norrut samspelar parkytan med bebyggelsen på kvartersmarken. Några gångvägar mellan byggrätterna bildar ett finmaskigt nät som kopplar ihop gästhamnsbryggan med parken och bjuder in till små omvägar på promenaden med hund eller barnvagn. Boulebana, pingisbord och lekredskap med tematisk marin anknytning kompletterar parken och gör området attraktivt bland annat för barnfamiljer.

Kvartersmark

Detaljplanen föreslår kvartersmark för Evenemangsområde, Ställplatser och Parkering, Centrum, Småbåtshamn, Lagring och omlastning av drivmedel, Transformatorstation och Pumpstation.

Användningsbestämmelser

Evenemangsområde anges som R₁ i plankartan och ingår i kategorin besöksanläggningar. Användningen preciseras till Evenemangsområde för att visa på behovet av en stor öppen yta för att kunna användas för olika typer av tillfälliga aktiviteter, tält, scener och andra anordningar.

Ställplatser anges som N₁ i plankartan och ingår i kategorin Friluftsliv och camping. Användningen preciseras till Ställplatser för att det ska vara lätt att ställa om området vid de tillfällen det behövs för evenemang. För att ställplatserna ska bli funktionella kommer det behöva byggas en servicebyggnad och infrastruktur för el.

Servicebyggnaden behöver innehålla toaletter och duschar. I dess anslutning behöver det finnas möjlighet att tömma latrin från husbilarna. El behöver byggas ut till strategiska ställen för att vara tillgänglig för ställplatserna. Infrastrukturen kommer vara positiv även vid evenemangstillfällena.

Parkering anges som P i plankartan och avser parkeringsytor för uppställning av bilar och båttrailers under tiden man är ute med sin båt på Vänern. Även evenemangs- och turistbussar saknar idag en central plats att stå på medan resenärerna roar sig i Vänersborg. Parkeringsändamålet fungerar också som en buffertzon mellan bränslecisterner och ställplatserna. Även den här typen av yta kan utgöra en öppen plats när det behövs för evenemangen.

Centrum anges som C i plankartan och avser områden med byggrätter för kombinationer av handel, service, tillfällig vistelse, samlingslokaler, kontor och annan jämförlig verksamhet som ligger centralt eller på annat sätt ska vara lätta att nå. Även komplement till verksamheten centrum ingår i användningen.

På Norra Sanden är avsikten att använda byggrätterna för olika typer av service och aktiviteter till områdets besökare. Det kan handla om byggnader för café- och restaurangverksamhet, reception/hamnkontor, aktiviteter, vattenanknutet föreningsliv och försäljning i mindre skala.

I händelse av att vattnet i Vänern stiger kommer Norra Sanden att översvämmas. Det finns inte någon reell möjlighet att säkra området från översvämning. Plankartan kompletteras därför med bestämmelser om att byggnaderna ska vara av enklare slag så att inga stora ekonomiska värden går förlorade alternativt konstrueras på sådant sätt att de inte skadas i händelse av att vattnet stiger över marknivån, se nedan egenskapsbestämmelser.

Småbåtshamn anges som V₁ i plankartan och ingår i kategorin Hamn. Användningen hamn ska tillämpas för landområden för hamnverksamhet och sjötrafik med kompletterande handel och service. Även komplement till verksamheten hamn ingår i användningen. Användningen preciseras till Småbåtshamn då avsikten är att, tillsammans med vattenområdet, användas för säsongsbåtplatser för invånare i Vänersborg och för gästhamnsplatser för besökare som kommer till Vänersborg med båt.

Lagring och omlastning av drivmedel anges som G_1 i plankartan och ingår i kategorin Drivmedel. Bestämmelsen preciseras då avsikten med området endast är för att ha bränsletankar och en lossningsyta. Försäljningen av bränsle kommer ske vid en sjömack inom småbåtshamnens område.

Transformatorstation anges som E_1 i plankartan och ingår i kategorin Teknisk anläggning.

Pumpstation anges som E_2 i plankartan och ingår i kategorin Teknisk anläggning.

Egenskapsbestämmelser

Marken får inte förses med byggnad är markerad med prickmark på plankartan. Denna bestämmelse finns i anslutning till de tekniska anläggningarna och längs vattnet i den norra delen av området för Evenemang m. fl.

Bygglov krävs inte för att uppföra scen, tält, skylt, servicebod eller liknande i samband med evenemang. Bestämmelsen gäller under månaderna maj, juni, juli, augusti och september och anges som a_2 i plankartan.

Minst 70 % av marken ska vara genomsläpplig anges som b_1 i plankartan. Bestämmelsen finns inom användningen Evenemangsområde m fl.

Marklov krävs även för åtgärder som kan försämra markens genomsläpplighet anges som a_3 i plankartan. Bestämmelsen finns inom användningen Evenemangsområde m fl.

Maximal ytlast är 13 kPa anges som b_3 i plankartan. Bestämmelsen återfinns på all kvartersmark.

Största byggnadsarea inom användningsområdet anges som e_1 i plankartan och varierar mellan de olika byggrätterna.

Högsta nockhöjd anges som h_1 i plankartan och varierar mellan 4,5 meter, 7,0 meter och 10.0 meter i de olika byggrätterna.

Minsta takvinkel är 14 grader anges som o_1 i plankartans olika byggrätter.

Byggnad ska utformas så att naturligt översvämmande vatten upp till nivån +47,8 (RH 2000) inte skadar byggnaden anges som m_1 i plankartan och återfinns inom den norra centrumbyggrätten, inom Evenemang m. fl. samt inom de båda tekniska anläggningarna.

Markreservat för bro för allmännyttig trafik anges som t_1 i plankartan. Området utgörs av Residensbron in mot centrala Vänersborg.

Marken får endast förses med enklare eller flyttbara byggnader anges som $ö_1$ i plankartan. Bestämmelsen återfinns inom de tre mindre centrumbyggrätterna och avsikten är att här inte ska byggas mer avancerade byggnader än förråd och försäljningsbodar som kan ersättas om de skadas vid översvämning eller flyttas undan vid dessa tillfällen.

Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha utrymningsvägar bort från leden har beteckningen b_4 på plankartan och gäller inom delar av de mindre byggrätterna för Centrum.

Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha fasader i lägst brandteknisk klass EI30 har beteckningen b₂ på plankartan och gäller inom delar av de mindre byggrätterna för Centrum.

Strandskyddet är upphävt anges som a₁ i plankartan. Bestämmelsen finns inom den kvartersmark som detaljplanen föreslår. All mark inom planområdet, allmän plats såväl som kvartersmark, tas i anspråk i samband med stora evenemang och behöver då kunna stängslas in. Det skulle ge behov av dispens från strandskyddet vilket skapar en osäkerhetsfaktor såväl som en onödig och kostsam process inom kommunen.

Markreservat för allmännyttig gångtrafik anges som x₁ i plankartan och återfinns inom hela området för Småbåtshamn och längst mot norr inom området för Evenemang m fl. i syfte att allmänheten ska ha tillgång till strandpromenaden.

Gestaltning

Ny bebyggelse på Norra Sanden kommer främst vara placerad på byggrätterna inom kvartersmarken längs med Gamla Hamnkanalen. Dessa tillkommande volymer bör i storlek och placering samspara med varandra för att skapa en trivsamt miljö både längs med vattnet och mot parkmarken. Entréerna bör ligga mot promenaden men eventuella uteplatser kan med fördel finnas även på bebyggelsens baksidor som i syd- och västläge ger lä från de kalla nordvindarna och samtidigt fångar in solen på eftermiddagarna.

En större ny eller förändring av befintlig byggnad behöver ta hänsyn till översvämningens risk och därför utformas med en nästan 2 m hög sockel. Sockeln måste vara vattentät eller inrymma mindre känsliga funktioner som exempelvis kallförråd för småbåtar, kanoter eller utrustning som kan flyttas vid behov.

Bebyggelsen bör i övrigt vara småskalig och endast en våning i höjd. Med fördel delas byggnaderna upp i flera sammansatta långsmala volymer (sjöbodsmotivet, röda låga byggnader). En sådan modulär uppdelning kan också underlätta för att genom addition av ytterligare byggnadskroppar kunna bygga ut bebyggelsen allt eftersom behovet uppstår samtidigt som det går att bygga tillbaka eller forsla bort byggnaderna om en större översvämning förväntas.

Bebyggelseskalan bör avta norrifrån mot syd där fokus ligger på mer tillfälliga byggnadsverk som går att förflyttas exempelvis i samband med att hela Norra Sanden behöver disponeras för Aqua Blå-evenemanget.

I det fall Segelsällskapets befintliga lokaler bevaras är det önskvärt att de utvecklas och byggs om eller till för att fungera för en bredare användning. Med fördel kan det handla om café- och restaurangverksamheter, hamnkontor och servicelokaler eller lokaler till andra föreningar för att öka tryggheten genom närvaro av fler människor vid fler timmar om dygnet.

Speciellt rekommenderas en restaurangverksamhet som drivs året om inom den norra byggrätten. Den kan behöva vara lite större i ytan och det möjliggör detaljplanen för.

Uttrycket på den befintliga rödmålade magasinsbyggnaden bör bevaras och kan fungera som inspirationskälla för utvecklingen av befintlig och tillkommande bebyggelse. Generellt kan sjöbodar fungera som ett naturligt ledmotiv på platsen.

I norra delen, runt Segelsällskapet, tar båtlivet över. Det är både kommuninvånare och besökare med båtintresse som ger underlag för verksamheterna i anslutning till småbåts- och gästhamnen. En del parkering sker på hamnområdet som ett lämpligt komplement till alla verksamheter här. Utanför sommarsäsongen kan även husbilar stå här och ”fylla på” med övernattande besökare när antalet gästbåtar avtar. Hamnområdet föreslås uppgraderas med en lång träbrygga längs med vattnet som med olika sittmöjligheter bjuder in till socialt umgänge eller för att bara slå sig ner en stund och njuta av utsikten.

Det är viktigt att vid gestaltningen av Norra Sanden alltid tänka på största möjliga flexibilitet till fördel för de stora återkommande evenemangen. De kräver stora sammanhängande ytor både på parkmarken i östra delen och på gräsplanen i väster där detaljplanen ska möjliggöra för ett stort antal ställplatser för husbilar.

Även den särskilda logistiken med stora tunga fordon i samband med evenemangen behöver tas hänsyn till vid utformning av markytorna. För att möjliggöra en fortsatt bra infiltration av dagvatten föreslås i första hand grus för dessa ytor.

Den västra delen av planområdet hålls så långt som möjligt fritt från permanent bebyggelse för att inte hindra en flexibel användning mellan husbilsställplatser och olika evenemang under året.

Marken bör till största delen vara gräs som kan kompletteras med marksten med hög infiltreringsförmåga i fogarna för att avgränsa området och göra det både körbart och genomsläppligt för dagvatten. Även ytorna närmast gatumarken som leder till iläggingsrampen och hamnen kan utformas med grus eller gräsarmering för att kunna fungera flexibelt för exempelvis tillfälliga parkeringar, tält, toaletter m.m.

En eventuell servicebyggnad kopplad till husbilsverksamheten placeras med fördel närmare iläggingsrampen. Här kan entrén till evenemangs- och husbilsområdet ligga. På den ovala grönytan på gatumarken kan ett större konstverk som exempelvis ”Andarnas skepp” fungera som ett attraktivt landmärke och fotomotiv som markerar en entrésituation i övergången mellan hamn- och evenemangsområdena. En skyltpylon i sydlig förlängning vid infarten till Norra Sanden från Vassbottenleden visar väg till husbilsplatserna, trailerplatser, hamnen och p-platserna.

Konstverket Andarnas skepp, finns vid nuvarande gästhamn vid Vänerparken.

Vattenområde

Detaljplanen föreslår tre olika användningar för vattenområden. Dessa är Vattenområde, Småbåtshamn och Bad i bassäng, bryggor.

Användningsbestämmelser

Vattenområde anges som W i plankartan och avser öppet vatten, vilket innebär att det i huvudsak inte ska överbyggas med bryggor.

Småbåtshamn anges som W₁ i plankartan och avser område som ska användas för bryggor, bommar och båtplatser.

Bad i bassäng, bryggor anges som W₂ i plankartan och avser ett vattenområde där det ska finnas möjlighet att anlägga en bassäng i Gamla Hamnkanalen. Vid olika evenemang kan bassängen täckas över med trall för att tillfälligt användas som till exempel scen eller liknande.

I gällande detaljplan är området redan avsatt till bad. Då det är i anslutning till båttrafik och delvis förorenade bottensediment ska det undvikas att bad sker i själva kanalen. Avsikten är att anlägga en bassäng i vattnet för att skydda de badande både från båtar och föroreningar.

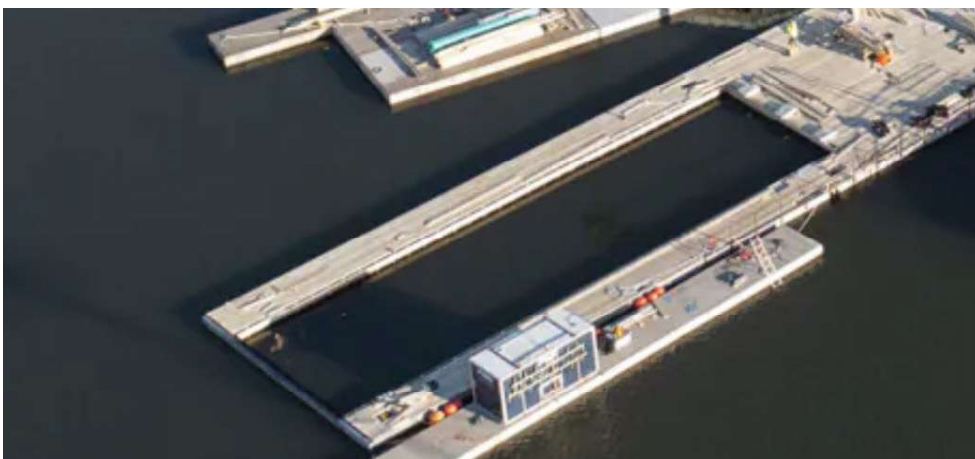

Foto från Jubileumsparken i Göteborg, visande ett exempel på bassäng i vattnet.

Egenskapsbestämmelser

Strandskyddet är upphävt anges som a₁ i plankartan. Bestämmelsen finns inom vattenområde för Småbåtshamn och Bad i bassäng, bryggor. Strandskyddet upphävs för att det ska vara möjligt att dels stänga av båtbyggor med byggportar och dels för att kunna stänga av badbassängen vid behov. Vattenområdet för bassäng ska kunna ingå i evenemangsområdet och till exempel kunna överbyggas med ett trädäck för att utgöra scen eller liknande.

Gestaltning

Promenadstråket förbi båtplatserna längs Gamla hamnkanalen föreslås kompletteras med en lång träbrygga som går längs med småbåtshamnen i norr fram till anläggningen med kran, bränslepump och den allmänna iläggingsrampen. Bryggan förses med flera sittmöjligheter längs med vattnet som samtidigt skapar en diskret avgränsning mot körbanan och parkeringen. I ytterhörnet mellan Segelsällskapets iläggingsramp och Gamla Hamnkanalen bildas en mindre samlings- och utsiktsplats på bryggan.

Norr om husbilställplatserna i väster bjuder piren och grillbryggor in besökare till fina utsikter, socialt umgänge och gemensam matlagning på vattnet.

Söder om båtplatserna i Gamla hamnkanalen möjliggör planen en badanläggning i form av en bassäng i kanalen. Denna bassäng är ett viktigt element för att stärka områdets attraktivitet på sommaren. Mindre, tillfälliga byggnader som omklädningsrum, matvagnar eller glasskiosker står i anslutningen till promenadvägen.

Utanför badsäsongen eller vid de stora evenemangen kan bassängen täckas över med ett bjälklag och på så sätt förvandlas till en scen på vattenytan där publiken kan sitta på Fisketorget eller på gräsmattan på Sanden.

Befintliga förhållanden

Norra Sanden är ett rekreationsområde som är centralt beläget i staden.

Den nordligaste delen av Sanden utgörs av småbåtshamn med båtplatser samt ett klubbhus som används av Vänersborgs segelsällskap. Övrig mark inom planområdet består av öppna gräsytor som sommartid används för olika typer av tillfälliga aktiviteter och evenemang. Längs Gamla Hamnkanalen finns en gång- och cykelväg som leder förbi en volleybollplan och vidare fram till klubbhuset och småbåtshamnen. Från den västra delen av området går det ut en pir av sprängsten som skyddar hamnen från Trafikkanalen och Vänerns vågor.

Det finns en iläggingsramp för båtar centralt i området samt en mindre iläggingsplats för jollar i anslutning till klubblokalen.

Infart sker från Vassbottenleden, parkeringsytor finns anordnade längs hamnområdet och utrymme för att parkera bil och trailer finns oorganiserat inom den västra delen av området.

PLANERINGSUNDERLAG

Regionala

Stigande vatten, Handbok från länsstyrelserna i Västra Götaland och Värmlands län.
Vänern - planeringsnivåer utifrån framtida vattennivåer, version 2017.1.

Kommunala

Grundkarta

Grundkartan som ligger till grund för detaljplanen är daterad 17 februari 2025.

Detaljplan

För planområdet gäller detaljplan nr 537 som fick laga kraft 2018-06-25.

Översiktsplan

Översiktsplan 2017, antagen av kommunfullmäktige den 13 december 2017, § 197.

Fördjupad översiktsplan (FÖP) för Vänersborg och Vargön, antagen av kommunfullmäktige den 15 februari 2023, § 4.

Andra kommunala planeringsunderlag

Trygghetsanalys Vänersborg Centrum och Sanden, 2021, Stiftelsen Tryggare Sverige

Grönplan Vänersborg 2008, godkänd av KF 2009-04-15

Miljöstrategi 2030, antagen av kommunfullmäktige 2024-03-13 § 26

Policy för dagvattenhantering i Vänersborgs kommun, antagen av KF 2011-02-02 § 6.

Undersökning enligt 5 kap. 11a § plan- och bygglagen (2010:900)

En undersökning enligt 6 kap § 6 har genomförts. Protokollet återfinns under kapitlet Konsekvenser längre fram i handlingen. En småbåtshamn anges i PBL 4 kap 34 § alltid utgöra en betydande miljöpåverkan. I det här fallet har småbåtshamnen funnits länge på platsen och även i den gällande detaljplanen där den prövats vara lämplig på platsen. Den nya detaljplanen föreslår ingen förändring av vattenområdet. På land är det endast av administrativ karaktär att ändra från allmän plats till kvartersmark. Kommunen anser därför inte att det ger betydande miljöpåverkan att planlägga denna småbåtshamn.

Undersökningssamråd med Länsstyrelsen hålls samtidigt som detaljplanen samråds.

Särskilt beslut om betydande miljöpåverkan

Ett särskilt beslut om betydande miljöpåverkan enligt 5 kap. 11a § plan- och bygglagen (2010:900) tas inför att planen ställs ut för granskning.

Utredningar

Geoteknisk utredning

PM Geoteknik, rev 2017-03-23, Struktor Mark Göteborg AB

Markteknisk undersökningsrapport MUR/Geoteknik, rev 2017-03-23, Struktor Mark Göteborg AB

Markmiljöutredning

Översiktlig sediment- och ytvattenprovtagning Gamla Hamnkanalen och småbåtshamn Norra Sanden, 2023-01-19, DeKa Enviro AB

Riskutredning

Riskbedömning av detaljplan Norra Sanden, Vänersborg, 2025-02-18, Bengt Dahlgren Brand & Risk AB

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Kommunala

Planbesked

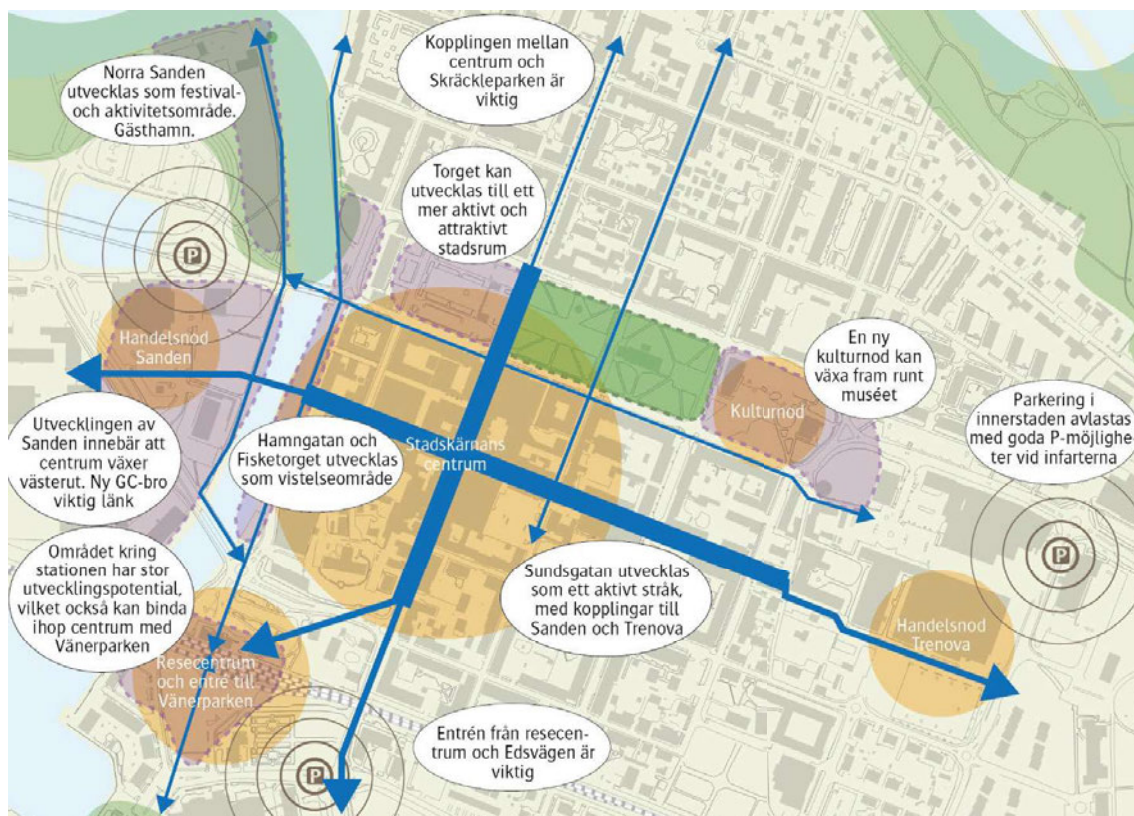
Den 29 mars 2023 § 62 beslutade kommunstyrelsen att meddela planuppdrag för att pröva en ny detaljplan för Norra Sanden.

Översiktsplan

I Översiktsplan 2017 finns bland annat generella rekommendationer om att öka allmänhetens möjligheter till vattenupplevelser (utvecklingsprincip 5) och att Norra Sanden ska stärkas som område för evenemang (utvecklingsprincip 9). Andra rekommendationer som har relevans för planen är att området ligger intill en sjöfartsled (utvecklingsprincip 14 – T3), att det ligger inom hänsynsområde för vattentäkt (utvecklingsprincip 13 - V2), samt att låga marknivåer gör det utsatt för översvämningsrisker (utvecklingsprincip 16 - S1).

Den önskade utvecklingen inom det föreslagna planområdet är i enlighet med gällande översiktsplan.

I den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg och Vargön ingår planområdet i en av fyra så kallade strukturstudiekartor.

Enligt rekommendationerna ska Norra Sanden utvecklas som festival- och aktivitetsområde med gästhamn.

I övrigt är området utpekad som grönområde (G1) med riktlinjer att den huvudsakliga användningen ska vara natur eller park och att grönska dominerar i området. En framtida utveckling ska enligt den fördjupade översiktsplanen även stödja den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster. Förutom att i stort bevara grönytorna möjliggör den fördjupade översiktsplanen även för anläggningar och ytor som tillför mötesplatser och aktiviteter. Småbåtshamnen som finns i området idag är viktig och hänsyn bör tas till denna vid ny planläggning. Eventuell byggnation som kan uppkomma vid exploatering ska vara för allmänheten och stödja rekreation utomhus.

Vattenområdet utanför Norra Sanden och norra delen av Gamla Hamnkanalen är i den fördjupade översiktsplanen utpekad som utvecklingsområde för framtida vattenaktiviteter (U3). Där nämns bland annat att bränslestation för båtar behöver utredas, att anläggning för större båtar kan finnas på östra sidan samt att matservering skulle kunna förläggas helt eller delvis i vattenområdet.

Planområdet ingår även i delområde 1 – centrum, som anger riktlinjer för att strandområden ska stärkas som plats för vardagsrekreation, aktiviteter och evenemang samtidigt som den gröna infrastrukturen bevaras och stärks. Riktlinjerna för delområde 1 – centrum, anger även att grova träd och alléer ska skyddas och bevaras.

Trilhör nämndsbeslut 2025-03-04 B N § 17 PLAN.2023.1

Grönplan

SAMRÅDSHANDLING

Miljöstrategi

Miljöstrategi 2030 gäller för hela Vänersborgs kommun och beskriver ett önskat framtidsscenario för år 2030. Strategin anger en övergripande målbild att sträva mot. Det bygger till stor del på de nationella och regionala miljömålen samt på kommunala planer och program. Miljöstrategins fyra fokusområden är Grönskande stad och land, Vatten i världsklass, Trygg och tillgänglig miljö för stora och små och Klimatsmart i alla led. Under avsnittet Konsekvenser i planbeskrivningen redovisas detaljplanens konsekvenser för miljöstrategins fokusområden och delmål.

Regionala

Vattenskyddsområde

Under 2022 beslutade länsstyrelsen att inrätta ett vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter för Vänersborgsviken och Göta älv. Enligt beslutet ligger planområdet inom den inre skyddszonen. Den inre skyddszonen införs för att minska risken för en akut förorening och för att skapa möjlighet att hinna upptäcka och åtgärda en akut förorening i händelse av olycka. Den inre skyddszonen omfattar det vatten som inom 12 timmar når ett vattenintag samt en strandzon på 50 meter runt sjöar och på var sida om vattendrag. I föreskriften anges att avledning av dagvatten ej får anläggas utan tillstånd inom den inre skyddszonen. Undantag gäller avledning från ytor som utgörs av tomtmark, lokaligator eller GC-vägar. Det innebär att det krävs tillstånd för avvattning från planområdets ytor för ställplatser och parkeringar.

Planförslaget bedöms inte direkt innebära åtgärder som står i strid med föreskrifterna. Verksamhetsutövaren ansvarar dock för att följa föreskrifterna inom ramen för sin verksamhet.

Riksintressen

Kulturmiljövård

Stadskärnan i Vänersborg är riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Huvudmotiv för riksintresset är att Vänersborg är en residensstad präglad av 1600-talets stadsbyggnadspolitik och förändringar efter branden 1834 som gjorde staden till en förebild för det sena 1800-talets stadsbyggande. Planområdet ligger utanför men angränsar till detta riksintresse genom Gamla Hamnkanalen. Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset.

Rörligt friluftsliv

Vänern utgör riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap 2§ miljöbalken. Planområdet ingår till största delen i riksintresseområdet. Planförslaget bedöms bidra positivt till riksintresset.

Friluftsliv

Vänern och Vassbotten är riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Planområdet ingår till viss del i riksintesseområdet. Planförslaget bedöms bidra positivt till riksintresset.

Yrkesfiske

Vänern och Vassbotten är riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap 5 § miljöbalken. Planområdet angränsar till, men ingår inte i riksintresseområdet. Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset.

Natura 2000

Planområdet berör inte något Natura 2000-område.

Trafikommunikation

Trafikkanalen väster om Sanden ingår i riksintresse för sjöfarten enligt 2 kap 8 § miljöbalken (Trollhätte kanal). Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset för sjöfart.

Totalförsvar

Planområdet ligger inom riksintresse för försvaret enligt 3 kap 9 § miljöbalken (Såtenäs flottiljflygplats), vilket innebär stoppområde för höga objekt.

Planområdet berörs av riksintresse för Försvarsmaktens stoppområde för höga objekt. Som högt objekt räknas objekt högre än 45 meter inom samlad bebyggelse. Byggnaderna inom planområdet förslås lägre än 45 meter, varför planförslaget är förenligt med riksintresset.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Miljökvalitetsnormerna för luft har inte uppmätts överstiga riktvärdena någonstans i Vänersborg. Den nya detaljplanen medför inte att de gällande miljökvalitetsnormerna för luft enligt 5 kap miljöbalken påverkas.

Vatten

Miljökvalitetsnormerna fastställs av Vattenmyndigheten enligt Vattendirektivet.

Vänerns statusklassning är Måttlig ekologisk status och Uppnår ej god kemisk status.

Att den ekologiska statusen endast uppgår till måttlig härleds till flödesregleringar som till exempel kraftstationer. Barriärerna fragmenterar vattenförekomsten och hindrar fiskars och bottenlevande djurs förflyttningar upp och ned i vattensystemet samt hämmar flödet av näringsämnen, sediment och organiskt material. Det påverkar den ekologiska funktionen i vattenförekomsten i så hög grad att den ekologiska statusen bedöms vara sämre än god och åtgärder behöver därför vidtas. Kravet är att God ekologisk status ska vara uppnådd senast 2039.

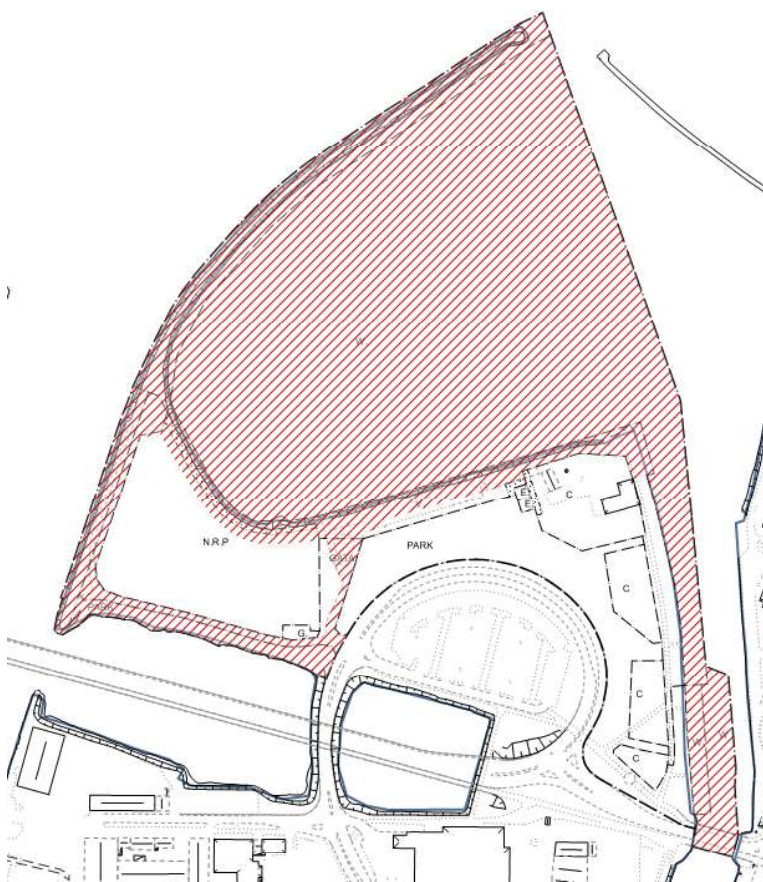
Att den kemiska statusen anges till Uppnår ej god härleds i huvudsak till påverkanskällorna förorenade områden, transporter/infrastruktur samt långväga luftburen spridning av kvicksilver (Hg). Gränsvärdet för Hg överskrids i alla Sveriges undersökta ytvattenförekomster; sjöar, vattendrag och kustvatten. Utsläpp av kvicksilver har under lång tid skett i både Sverige och utomlands vilket lett till långväga luftburen spridning och storskalig atmosfärisk deposition. Genom att kontrollera, och vid behov sanera, marken från föroreningar samt skapa en renande dagvattenhantering bidrar det till att förbättra miljökvalitetsnormen kemisk status.

Miljö

Strandskydd

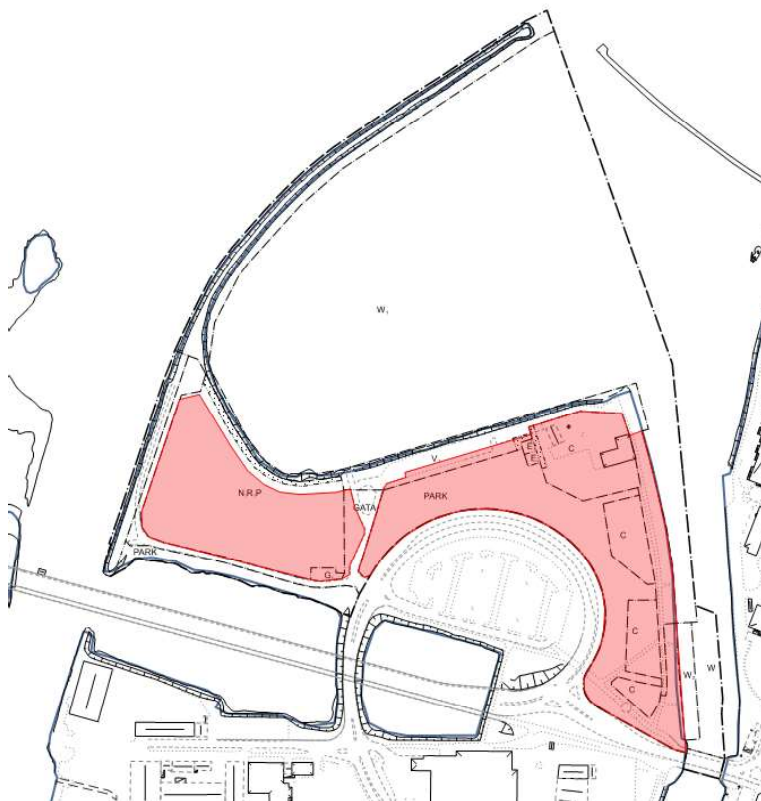
Vänern har ett utökat strandskydd med 300 meter från strandlinjen både ut i vattnet och in på land. För Gamla Hamnkanalen gäller strandskyddet 100 meter från strandlinjen både ut i vattnet och in på land. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt säkra allmänhetens tillträde till stränderna och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. För det aktuella planområdet är strandskyddet delvis upphävt i tidigare detaljplan men återinträder inom 100 meter från strandlinjen både i Vänern och Gamla Hamnkanalen i samband med att en ny detaljplan tas fram. Strandskyddsfrågan ska då prövas på nytt. För att upphäva eller ge dispens från strandskyddet krävs det särskilda skäl i enlighet med Miljöbalken 7 kap 18c §. Vidare måste intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väga tyngre än strandskyddsintresset, PBL 4 kap 17 §.

I detaljplanen som fick laga kraft 2018 upphävdes en del av strandskyddet vilket inte har uppdaterats hos länsstyrelsen. Gällande strandskydd berör Norra Sanden så som visas på nedanstående bild med röd skraffering:

Bilden visar med röd skraffering där strandskyddet gäller enligt nu gällande detaljplan.

I samband med att ny detaljplan tas fram inträder strandskyddet inom 100 meter från strandlinjen, vilket i det här fallet innebär hela planområdet. Nedan visas med rött var strandskyddet återinträder.

Bilden visar med rött det område där strandskyddet inträder, 100 meter från strandkanten, i samband med att en ny detaljplan tas fram.

Marken inom planområdet utgörs idag av hårdgjorda ytor längs stranden i norra och östra delen där det även är bryggor längs med stranden och ut i vattnet. I den västra delen är det en stor yta med gräs och grus som används för större evenemang. Piren består av sprängsten. Området mellan Vassbottenleden och hamnområdet är en gräsbevuxen parkyta med träd längs leden. Längs med Gamla Hamnkanalen finns ett utbyggt gång- och cykelstråk till vilket allmänheten har tillgång.

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Strandskyddet har visat sig vara ett hinder för den utveckling som kommunen anser vara nödvändig för området. Det finns ett behov av att sätta upp bryggportar på bryggor för att minska skadegörelse och otrygghet framför allt kvälls- och nattetid. Detta har prövats vid två olika tillfällen genom ansökan om strandskyddsdispens. 2016 beslutade Mark och miljödomstolen att avslå ett överklagande av länsstyrelsens beslut att upphäva Byggnadsnämndens beslut att bevilja dispens från strandskyddet för att uppföra bryggportar i området. Motiveringen var att behovet och nyttan av bryggportar inte väger upp den begränsning i allemansrätten som de medför. Frågan prövades i en ny ansökan 2022 där Byggnadsnämnden liksom Länsstyrelsen beslutade att strandskyddsdispens inte kan ges för en bryggport med motiveringen att dispensen motverkar strandskyddets syfte att säkra allmänhetens tillgång till strandområden samt att vid en intresseavvägning mellan den enskildes och allmänhetens intresse väger allmänhetens intresse tyngre.

Foto på en bryggport vid en båtbygga.

Strandskyddet behöver därför upphävas i vattenområdena Småbåtshamn och Bad i bassäng, bryggor. Kommunens bedömning är att allmänheten, det vill säga kommuninvånare och besökare, har ett starkare intresse av att det på Norra Sanden finns en fungerande småbåtshamn/gästhamn/badbassäng och att området är tryggt att vistas i. Den inskränkning i allmänhetens tillgänglighet till bryggorna som en avstängning nattetid skulle innebära bedöms inte väga tyngre än behovet av trygghetsåtgärden.

På land föreslås strandskyddet upphävas för att undvika osäkerhet, onödiga och kostsamma prövningsprocesser. För att ändå säkerställa allmänhetens fria passage längs strandlinjen föreslås ett markreservat i detaljplanen.

Dagvatten

Dagvatten betecknar regnvatten som samlas eller rinner på markytan och i stora mängder kan ställa till problem med översvämningar och bidra med förgiftning av vattendrag. På grund av klimatförändringar förväntas fler perioder med långvarig och kraftig nederbörd, vilket ökar dagvattnet. När andelen mark ökar som är bebyggd eller hårdgjord

(t.ex. vägar) innebär det dessutom att mindre mängd vatten kan tränga ner i marken, vilket ytterligare ökar riskerna. Kommunen förespråkar lokalt omhändertagande av dagvattnet (LOD).

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänsterna är indelade i olika kategorier vilka visas i de kommande bilderna. I det aktuella planområdet finns ekosystemtjänster som är Reglerande, Kulturella och Stödjande. Området saknar i stort Försörjande ekosystemtjänster som matförsörjning, råvaror och energi.

Inom planområdet finns en del träd som är viktiga inslag i området. Träden bidrar med reglerande ekosystemtjänster så som erosionsskydd, grönska, skugga, värmereglering och upptag av vatten. Området som helhet skulle må bra av mer och varierad växtlighet för att förstärka de reglerande tjänsterna.

Reglerande			
2.1 Reglering av lokalklimat 	2.2 Erosionsskydd 	2.3 Skydd mot extremväder 	2.4 Luftrening
Grönska och natur bidrar lokalt till jämnare temperatur, ökad luftfuktighet, skugga och vindskydd.	Växternas rötter på land och i vatten binder jord och sediment. Blad och grenar skyddar jorden från att sköljas bort.	Grönska och natur förebygger och skyddar mot extremväder som storm, höga vågor, översvämning, skyfall, skred och torka.	Växtlighet renar luft genom att filtrera och fånga upp föroreningar.
2.5 Reglering av buller 	2.6 Rening och reglering av vatten 	2.7 Pollinering 	2.8 Reglering av skadedjur och skadeväxter
Växtlighet och icke hårdgjord mark dämpar buller och skapar lugnare miljöer för människor och djur.	Våtmarker, grönområden och andra ekosystem fördröjer, filtrerar och renar vatten från föroreningar samt förebygger översvämningar, erosion och torka.	Insekter pollinerar blommande växter som utvecklar frukt, bär och frö för växtens fortplantning och för produktion av mat till människor och djur.	Djur och andra organismer kan reglera och minska mängden skadedjur, skadeväxter och sjukdomsbärare.

Planområdet kommer kunna bidra med ekosystemtjänster som fysisk hälsa, mentalt välbefinnande och social interaktion i större utsträckning än dagens förhållande när området blir tryggare, trevligare och mer aktivt.

Kulturella				
4.1 Fysisk hälsa	4.2 Mentalt välbefinnande	4.3 Kunskap och inspiration	4.4 Social interaktion	4.5 Kulturarv och identitet
				
Grönska och natur gynnar fysisk aktivitet som motion, lek och friluftsliv.	Vistelse i grönska och natur främjar hälsa, välbefinnande och mental återhämtning.	Grönska och natur kan ge inspiration, kunskap och öka förståelse för ekosystemens samband och betydelse för människan.	Grönska och natur erbjuder mötesplatser för människor av olika bakgrund och åldrar.	Grönska och natur skapar attraktiva miljöer, bidrar till den lokala identiteten och är en del av kulturarvet.

De stödjande ekosystemtjänsterna kan utvecklas i planområdet genom att öka den biologiska mångfalden och livsmiljöerna i strandzonen.

Stödjande				
1.1 Biologisk mångfald	1.2 Ekologiskt samspel	1.3 Livsmiljöer	1.4 Naturliga kretslopp	1.5 Jordmånsbildning
				
Variationsrikedom inom arter, mellan arter och av ekosystem möjliggör anpassning och ger motståndskraft.	Samspel mellan två och flera arter bidrar till ekosystems-funktioner.	Livsmiljöer är en förutsättning för växt- och djurarters fortplantning, födosök och spridning.	Ekosystemen möjliggör kretslopp av vatten, kol och näringsämnen som kväve och fosfor.	Ekosystemens organismer bryter ned material på och i marken och frigör näringsämnen.

Biotopskydd

De träd som står utmed Vassbottenleden utgör en biotopskyddad allé vilken inte får skadas. Om någon åtgärd behöver vidtas som påverkar dessa träd måste en biotopskyddsdispens sökas hos länsstyrelsen.

Hälsa och säkerhet

Omgivningsbuller

Området ligger i direkt anslutning till Vassbottenleden och Trafikkanalen vilka utgör källor för trafikbuller. Inom området föreslås inte några bullerkänsliga verksamheter. Någon bullerutredning har inte tagits fram då det bedöms onödigt för det marken avses användas till.

Risk för olyckor

Identifierade riskkällor består av de rekommenderade sekundära vägarna för transport av farligt gods, Dalbobron och Vassbottenleden, farleden Trafikkanalen samt planerad sjömack med bränslecistern inom planområdet.

Risknivåerna bedöms som låga och acceptabla avseende transporterna förbi planområdet framför allt på grund av att antal transporter som identifierats bedöms vara relativt få. Risknivåerna från drivmedelshanteringen inom planområdet bedöms också som acceptabla förutsatt att skyddsavstånd hålls till känslig markanvändning. Förutsatt att föreslagna åtgärder inarbetas i planen, bedöms de identifierade olycksriskerna hanteras på ett tillfredställande sätt och risken för människors hälsa och säkerhet avseende tekniska olycksrisker bedöms som acceptabelt låga.

Utredningen föreslår följande riskreducerande åtgärder:

- Bebyggelsefritt avstånd om 20 meter bör upprätthållas mellan kvartersmark för centrumändamål och Vassbottenledens väggkant.
- Fasader utförs obrännbara eller som lägst i brandteknisk klass EI 30 eller motsvarande. Fönster utförs som lägst i brandteknisk klass EW 30 eller motsvarande. Dörrar utförs i lägst brandteknisk klass EI 30-C. Gäller fasader/fönster/dörrar som vetter mot Vassbottenleden inom ett avstånd på 30 meter från väggkant.
- Utrymningsmöjlighet bör finnas på skyddad sida i riktning bort från Vassbottenleden. Gäller bebyggelse inom 30 meter från väggkant.
- För markanvändning evenemang, R, bör planen reglera ett skyddsavstånd på 25 meter från närmsta bränslecistern, som då får ha en volym om maximalt 10 m³. Mellan bränslecistern och evenemangsområdet behöver finnas en brandteknisk avskiljning motsvarande EI 60 eller högre.
- Ställplatser för husbilar bör placeras minst 20 meter från strandkanten mot Trafikkanalen, 50 meter från lossningsplatsen för tankbilar till bränslecistern samt 25 meter från mätarskåp på sjömacken.
- Båtplatser för övernattning bör placeras 25 meter från mätarskåp på sjömacken, övriga båtplatser utan övernattning placeras 12 meter från mätarskåpen.

Erforderliga säkerhetsavstånd är inarbetade i detaljplanen och bestämmelser har lagts till gällande fasader och utrymningsvägar mot Vassbottenleden.

Risk för översvämning

Norra Sanden ligger inom ett område som kommer bli översvämmat i händelse av att Vätern stiger. Marken ligger på en ungefärlig höjd på + 46. Den högsta beräknade vattennivån för Vätern har beräknats till +47,8 vilket innebär att det kan stå vatten 1,8 meter över nuvarande marknivå. Detaljplanen föreslår inte några bostäder eller annars samhällsviktiga funktioner. För att skydda byggnadsvärden finns planbestämmelser i plankartan.

Risk för erosion

Strandkanterna är försedda med stenskonering och hela utfyllnaden som ön består av har stängts in med sprängsten vilken skyddar området från erosion.

Risk för skred

Risken för skred är låg. Den geotekniska utredningen anger att rekommenderad säkerhetsnivå kan uppnås överallt utom mot Trafikkanalen där det rekommenderas att marken ska lämnas obelastad. För detta finns planbestämmelse i plankartan.

Risk för ras

Området är plant och det finns inte något berg i dagen. Kommunen bedömer att det inte är någon risk för blocknedfall inom eller i anslutning till området.

Markförhållanden

Geoteknik

Norra Sanden har längre tillbaka varit låglänt naturområde. Under slutet av 1960- och början av 1970-talet utfördes dels en muddring för småbåtshamnen och dels en utfyllnad av området.

Structor Mark Göteborg AB har genomfört mer detaljerade geotekniska undersökningar, daterade 2016-12-23 och reviderade 2017-03-27 och 2017-07-07, i syfte att säkerställa markens lämplighet för avsett ändamål. Marklutningarna inom områdena är mycket små. Marknivån för Norra Sanden varierar mellan +46 och +47.

Utfyllnadsmassorna har varierande sammansättning och består dels av muddermassor från småbåtshamnen och dels sprängsten från kommunens olika VA-arbeten. Utfyllnadsmassorna har vallats in med sprängsten. Vågbrytaren tillkom under senare delen av 1980-talet. I nu utförda (ytliga) undersökningar har sand och silt med inslag av sten, silt, grus, mulljord och tegelrester konstaterats. Friktionsjorden som följer har en varierande sammansättning och bedöms bestå av siltig sand/ sandig silt med varierande lagringstäthet. Den sammanlagda tjockleken hos fyllning och friktionsjord uppgår till ca 9 till 11 m och följs av ett mäktigt lerlager. Leran som följer är normalkonsoliderad med en mäktighet överstigande 20 m, sonderingar har avbrutits på ca 30 m djup utan att stopp erhållits.

Bottengeometrin i viken strax norr om båthamnen och Gamla hamnkanalen har lodats i ett antal sektioner. Vattendjupet inne i viken varierar från 1,8 till 3 meter. I Gamla Hamnkanalen är det djupare och varierar från 4 till lite drygt 5 meter.

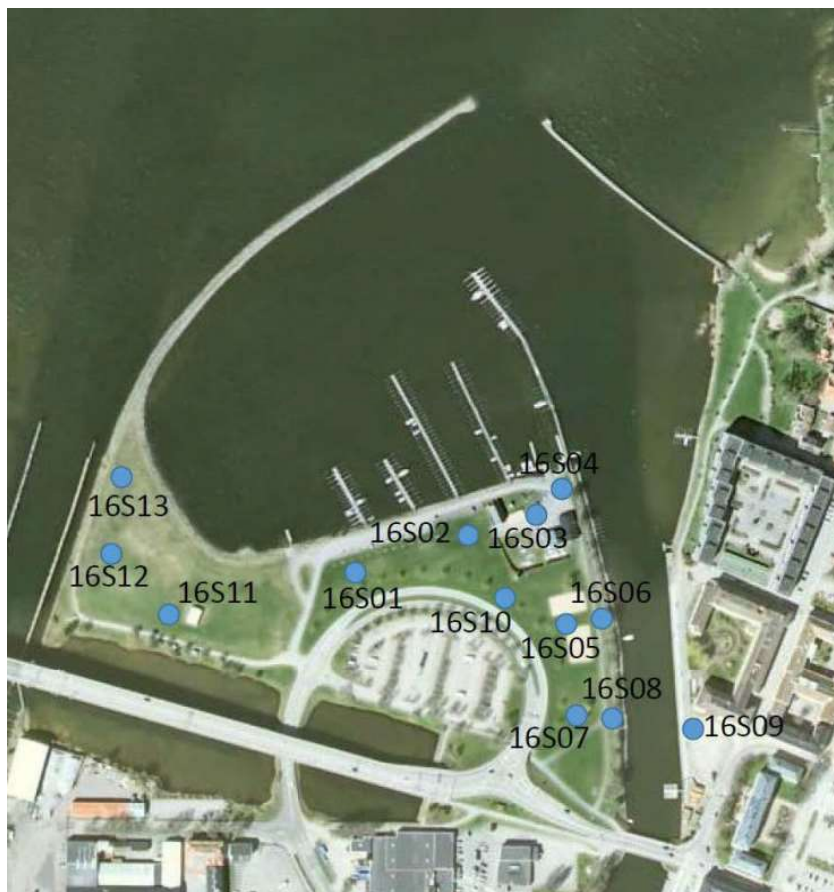
När det gäller sättningsförhållandena inom Norra Sanden har fyllning lagts ut med varierande tjocklek och sammansättning. Fyllningen har medfört att belastningen på leran

har ökat avsevärt. Utförda kompressionsförsök visar tillsammans med utvärderade CPT-sonderingar att leran inom Norra Sanden är normalkonsoliderad. Överkonsolideringsgraden (OCR) minskar från ca 1,3 i de ytliga lerlagren till ca 1,0 mot djupet. Normalt anses att risk för krypsättningar finns när $OCR < 1,25$. Sättningar pågår sannolikt i de djupare lerlagren och redan vid små tillskottsspänningar finns risk att stora sättningar utbildas över lång tid.

Beräkningar av stabiliteten för Sanden har utförts mot Trafikkanalen, utmed vågbrytaren i norr, mot småbåtshamnen och mot gamla hamnkanalen. Eftersom variation av mark- och bottenivåer är liten har beräkningar utförts där bottenivån i respektive vattenområde är som djupast. Mot söder, vid området kring Dalbobron, är vattendjupet grunt och någon beräkning anses därmed inte nödvändig. Av beräkningarna framgår att rekommenderad säkerhetsnivå uppnås i samtliga sektioner med undantag av nya trafikkanalen. För att uppnå den rekommenderade säkerhetsfaktorn ska en ca 10 m bred zon närmast nya trafikkanalen lämnas obelastad. I övrigt begränsas ytlasten till 13 kPa.

Markmiljö

Structor Miljö Väst AB har utfört en översiktlig miljöteknisk markundersökning inom planområdet Norra Sanden. Denna undersökning har utförts med syfte att påvisa eventuella markföroreningar som kan kräva avhjälpande för att området ska kunna anses vara lämpligt för planerat ändamål. Provtagningar utfördes 2016 av Geogruppen AB. Totalt 12 skruvborrningar genomfördes och prov togs på urskiljbara jordlager eller varje meter där jordlagret var det samma. Totalt analyserades 9 prover på fyllnadsmassorna. Analyserna riktades mot de prover där föroreningsindikationer fanns. Nedan visar de blå markeringarna provtagningspunkterna.

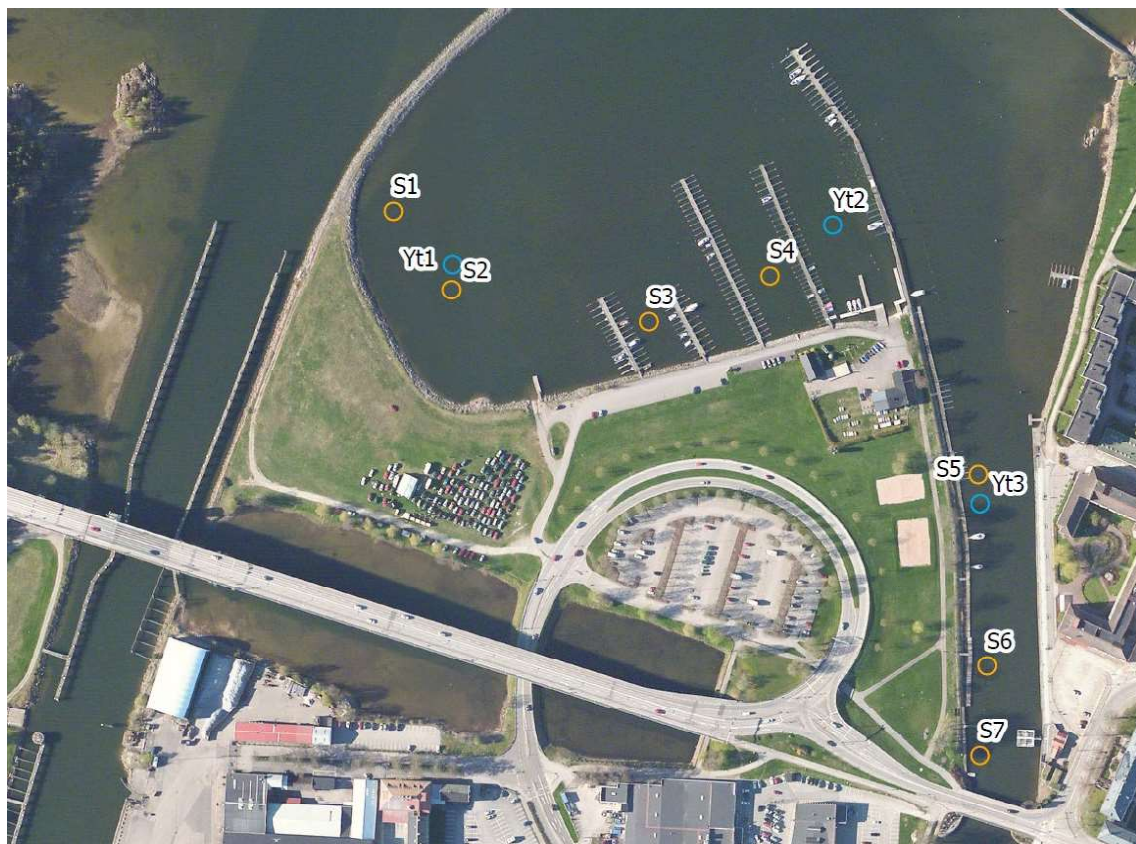
Uppmätta föroreningshalter i jord har jämförts med Naturvårdsverkets generella riktvärden vid känslig markanvändning (KM, exempelvis bostäder) där barn och vuxna vistas heltid och livstid samt mindre känslig markanvändning (MKM) där människor vistas tillfälligt (t.ex. handel, kontor). Aktuellt planområde med allmän plats, evenemangsverksamhet etc. bedöms bäst motsvara Naturvårdsverkets antaganden för MKM med tillfällig vistelse. Resultatet visar att spår av framför allt tjärämnen (PAH) påträffas i de flesta proverna. Halterna överskrider KM men är, undantaget ett prov, lägre än MKM.

Sammanvägd riskbedömning avseende markföroreningar:

De massor som tidigare använts för utfyllnad inom Norra Sanden är lätt förorenade med främst PAH, vilket är vanligt förekommande i denna typ av fyllnadsmassor. Några hälsorisker bedöms inte finnas idag eller vid planerad användning av området (allmän plats, föreningsverksamhet och dylikt) där barn och vuxna vistas tillfälligt. Förekomsten av markföroreningar bedöms således inte begränsa planerad användning. Området bedöms, vad gäller markföroreningar, vara lämpligt för planerat ändamål. Vid ett eventuellt anordnande av lekplats behöver de ytliga marklagren bytas ut mot rena massor.

Översiktlig sediment- och ytvattenprovtagning

Deka Enviro AB har utfört en översiktlig provtagning på sediment och ytvatten i Gamla Hamnkanalen och i småbåtshamnen. Rapporten är daterad 2023-01-19. Provtagningen genomfördes under hösten 2022 och omfattade för det nu aktuella planområdet provtagning av sediment i sju punkter och av ytvatten i tre punkter.

Gällande provtagning av ytvattnet underskrider samtliga parametrar rikt-/jämförvärden och ett flertal underskrider även laboratoriets rapporteringsgräns.

Sedimentprovtagningen visar att det finns föroreningar om PAH och PCB i mycket höga halter i de provpunkter som ligger i Gamla Hamnkanalen medan det inne i småbåtshamnen är betydligt bättre förhållanden.

Området ligger nära en pumpstation för kommunalt avlopp och bräddning av avloppsvatten kan ske ut i Gamla Hamnkanalen. Flera dagvattenledningar mynnar ut i vattnet på båda sidor om kanalen vilket snabbt kan ge dålig badvattenkvalité. Med anledning av föroreningsrisker och kända föroreningar i sedimentet är området inte lämpligt för bad direkt i kanalvattnet. Om muddring eller omfattande arbeten i kanalbottnen ska utföras bör detta föregås av provtagning avseende föroreningar. Arbeten i vatten kräver anmälan eller tillstånd för vattenverksamhet.

Hydrologiska förhållanden

Grundvattennivån i området följer i stort Vänerns vattenyta och ligger runt +44,5, vilket är omkring 1,5 meter under marknivån.

Kulturmiljö

Fornlämningar

Enligt Riksantikvarieämbetets register Fornsök finns en fartygs- / båtlämning på en plats i vattnet där ett fartyg år 1861 har förlist. På platsen finns idag båtplatser och då området redan är ianspråktaget anses inte någon arkeologisk undersökning behövas.

Teknik

Kommunen ansvarar för den tekniska infrastrukturen, med undantag av el och eventuell framtida fjärrvärme, i planområdet. Det innebär att kommunen ansvarar för vatten, avlopp, dagvatten och vägar i området.

Kommunen är fastighetsägare för hela planområdet och ansvarar därmed för utbyggnad även inom kvartersmarken.

Service

Planområdet ligger centralt i Vänersborg och både offentlig och kommersiell service finns att tillgå i staden. Norra Sanden är av stor betydelse för Vänersborg som evenemangsområde och ett av stadens vardagsrum samtidigt som läget vid Vänern attraherar besökare. Syftet med detaljplanen är att tillföra mer service till invånare och besökare, dels i form av faciliteter för gästhamn och ställplatser och dels på sikt restaurang- eller caféverksamhet.

Trafik

Planområdet nås från Vassbottenleden och i området finns allmän gata.

Fysisk miljö

Användning

Det finns behov av en ny plats för den båtburna besöksnäringen, en gästhamn. Kommunen har utrett bästa placering av en gästhamn med service med slutsatsen att det är lämpligt att placera detta på Norra Sanden som ligger i direkt anslutning till Vänern. Kommunens avsikt är att anlita en arrendator för att driva gästhamnen med service. För att ge en bärkraftig verksamhet behöver det finnas möjlighet att även hyra ut ställplatser inom verksamheten. För att möjliggöra för kommunen att arrendera ut verksamheten krävs att det inte är allmän plats i detaljplanen. Detaljplanen behöver därför innehålla kvartersmark för småbåtshamn, ställplatser och centrum (service, handel och restaurang). Området för ställplatser kombineras med användningen evenemangsområde. Ställplatserna kommer inte att kunna utnyttjas när det är evenemang och detta kommer styras i arrendeavtalet med den utsedde arrendatorn. Inom kvartersmarken anges att allmänheten ska kunna röra sig i och genom området för att inbjudas till att kommuninvånare och besökare rör sig i området såväl som in till centrum eller ut på piren.

Gestaltning

Området behöver gestaltas på ett sätt som håller samman området och inte som idag att det tydligt är två olika delar. I den östra delen finns bebyggelse och anläggningar som visar på och i viss mån inbjuder till, mänsklig närvaro medan det i den västra delen är en stor tom yta som bara befolkas vid enstaka tillfällen på året.

Den stora, obebyggda ytan är viktig för att kunna anordna festivaler och liknande aktiviteter centralt i Vänersborg men den behöver användas även resterande del av tiden. För att aktivera denna yta planerar kommunen för ställplatser som inte kräver att området bebyggs i större omfattning. Ett servicehus för sanitetsbehoven behövs och det kan placeras i yttre kanten av området. Vidare kommer viss markbeläggning att erfordras för att husbilarna ska kunna köras in på området och ställas upp utan att det blir för lerigt. Markbeläggningen ska utföras så att det även blir trevligt och funktionellt vid festivaltillfällena. Detta kan till exempel göras med armerat gräs eller liknande metoder.

Piren föreslås iordningställas så att den går att promenera på för att skapa en målpunkt i den delen. Ett trevligt inslag skulle vara sittplatser på den yttre delen och en information om Sandens tillkomst och vad man kan se ut över Vänern.

Den östra delen avses gestaltas med bebyggelse för gästhamnsservice, vattenanknuten föreningsverksamhet, restaurang och mindre handel. Byggnaderna kommer till största delen vara av enklare karaktär på grund av att området kan bli översvämmat om Vänern stiger. Bebyggelse på den yttre, större byggrätten behöver utformas så att den inte tar skada av stigande vatten. Detta kan göras genom att höja upp den så att marken under kan användas för förråd för till exempel jollar och kanoter. Den upphöjda byggnaden, kanske med en veranda, skulle få en fantastisk utsikt över småbåtshamnen ut mot Vänern.

Sociala förutsättningar

Trygghet

Trygghetsanalys

Under 2020 - 2021 gjordes en trygghetsanalys för centrum och Sanden i Vänersborg med hjälp av stiftelsen Tryggare Sverige. Fokus för Trygghetsanalysen ligger på säkerhet och trygghet kopplat till brott och ordningsstörningar. Med säkerhet menas den *faktiska risken att utsättas för brott och ordningsstörningar*, medan trygghet handlar om *individens upplevelse av sin egen säkerhet*.

Inom arbetet med trygghetsanalysen gjordes bland annat intervjuer. Flera intervjuade betraktar Norra Sanden som en samlingsplats för ungdomar. Vissa menar att området har blivit ett tillhåll och man beskriver bland annat utmaningar med ungdomar som hoppar på båtar, förstör och smutsar ner. Några menar att kommunen förlorat kontrollen över Sanden och att där förekommer mycket häng och narkotika. En anledning till att ungdomarna dras till Sanden är att platsen ligger undanskymt och att tillräckligt liv och rörelse saknas i området, i synnerhet under perioden september till maj. Man efterlyser ökad rörelse och fler aktiviteter för vuxna samt fler evenemang året runt på Sanden.

Grundförutsättningen för trygghet är att det offentliga rummet befolkas av människor i så stor utsträckning som möjligt. Detta skapar en naturlig övervakning av det fysiska rummet. För att människor ska vilja befolka de offentliga rummen krävs att de utformas på ett tilltalande sätt. De åtta aspekterna i Stiftelsen Tryggare Sveriges modell bidrar tillsammans och var och en för sig till att en plats upplevs som säker, trygg och välkomnande av olika individer.

Stiftelsen Tryggare Sveriges modell över aspekter som påverkar tryggheten utifrån den fysiska miljön.

Norra Sanden upplevs som oplanerad med en indirekt konflikt mellan olika användningsområden, så som båtliv, bad, idrott och camping, utan att något av dessa användningsområden tagits till vara fullt ut. Området saknar en klar identitet, ett uttalat användningsområde. De funktioner som området erbjuder i form av båtplatser, båtuppställningsplaster, parkering för husbilar, (tillfällig) badplats samt volleybollplaner samspelar inte med varandra på ett bra sätt. Förutom båtverksamheten, som i sig är anonym och inte bidrar till ökad närvaro av människor, kommer inte de andra funktionerna till sin rätt. Funktioner eller aktiviteter som genererar naturliga flöden (så som en motions-slinga eller planerade motionspass) saknas helt.

På Norra Sanden har ett stråk godtagbar belysning, medan den övriga delen av området saknar belysning helt.

Trygghetsanalysen föreslår följande åtgärder för Norra Sanden.

Belysning: Belys större delar av Norra Sanden för att stimulera flöden av människor även kvällstid.

Tydlighet: Förtydliga hur Norra Sanden ska användas och skapa stråk som ger området ett sammanhang samt förtydliga avgränsningarna mellan privat och offentlig mark i anslutning till Båtklubbens lokaler.

Mix av funktioner: Tillskapa fler kvällsöppna funktioner för att attrahera fler människor att använda det offentliga rummet samt säkerställer att ytan omvandlas till en levande och attraktiv plats som erbjuder en mix av funktioner för att attrahera olika typer av människor, såväl dag- som kvällstid.

Skalskydd: Säkerställ att tillgänglighetsbegränsningarna i form av staket och betong-suggor uppfyller sitt ändamål.

Gestaltning: Förtydliga de olika användningsområdenas identitet och tillskapa en tydligare och mer naturlig koppling mellan dem och fastlandet genom identitetsskapande detaljer och historiska element.

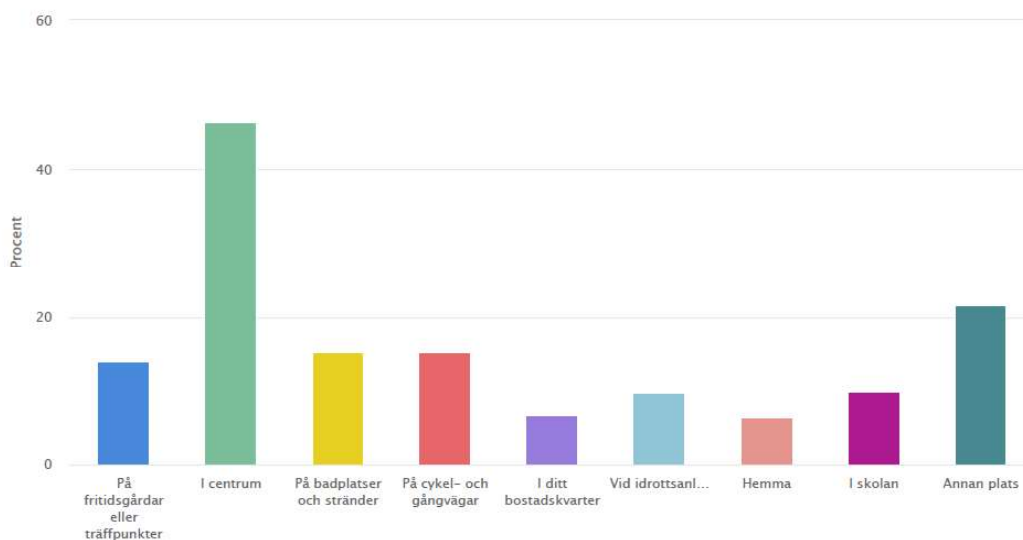
Enkäter till ungdomar

Under 2022 genomförde Kultur och fritidsförvaltningen dels en ungdomsenkät och dels en enkät som heter Schools in 2022. De flesta som besvarade Ungdomsenkäten var 14-19 år (högstadielärover) medan Schools In gick ut till elever i årskurs 7. Båda enkäterna visar tydligt på att det viktigaste att göra på fritiden är att hänga med kompisar i en trygg miljö med aktiviteter för alla. En av frågorna från Schools in 2022 var Vad gör en samlingsplats bra för dig? I svaren utmärker sig att på en bra samlingsplats träffar man sina vänner och det finns något kul att göra.

Ordmoln sammanställt utifrån svaren på frågan Vad gör en samlingsplats bra för dig?

En annan fråga som ställdes var På vilka platser känner du dig minst trygg? I svaren på denna fråga är det övervägande otryggt i centrala Vänersborg.

Barnkonsekvensanalys (BKA)

En barnkonsekvensanalys görs för att säkerställa barnens rättigheter i samhällsplaneringen. Den utgår från fem områden vilka analyseras utifrån nuläge samt förutsättningar och möjligheter. Denna barnkonsekvensanalys beskriver följande teman:

- Sammanhållen stad
- Barnvänliga miljöer/platser
- Vardagsliv
- Identitet
- Trygghet

Sammanhållen stad

I denna kategori ingår gång- och cykelvänliga stråk för barn mellan viktiga målpunkter, kollektivtrafik och väg till hållplats samt fysiska och mentala barriärer.

Nuläge: För de som deltar i Segelsällskapets ungdomsverksamheter är föreningslokalen en målpunkt. Båtplatserna utgör en målpunkt även om den kanske inte främst är för barn och unga. Vattnet utgör en målpunkt främst för ungdomar i övre tonåren för bad i Gamla Hamnkanalen då det finns bryggor (och båtar) att hoppa från trots att det är olämpligt. Utmed Gamla Hamnkanalen finns en gång- och cykelväg fram till föreningslokalen. Därefter mot väster, är den asfalterade ytan dedikerad för biltrafik. Man kan gå över gräsytan för att nå den västra delen av planområdet. För att nå kollektivtrafiken behöver man korsa över Vassbottenleden eller Residensbron. Båda är trafikerade huvudvägar in mot staden. Vassbottenleden är en fysisk barriär mot omgivningen.

Förutsättningar och möjligheter: Detaljplanen innehåller inte någon förändring när det gäller fysisk koppling till övriga staden. Dock kommer det att förbättras genom att kommunen ska anlägga en gång- och cykelväg under Dalbobron för att koppla ihop den norra delen av Sanden med den södra delen, där hållplatser för kollektivtrafiken finns. Detta möjliggörs då Norra Sanden aktiveras så att behovet och därmed nyttan blir större.

Barnvänliga miljöer och platser

De barnvänliga miljöerna/platserna hanterar frågeställningar såsom variation i upplevelsevärden, anlagda lekmiljöer, oprogrammerade lekmiljöer, bullerfria miljöer samt bra luft och sol/skugga.

Nuläge: Området är i stort sett en stor gräsyta som visserligen kan användas för lek men som inte ger några större upplevelsevärden eller skugga, det finns inget som bjuder in de mindre barnen till området. Det finns en plan för beachvolleyboll vilken främst används av äldre ungdomar. Parken ligger direkt intill Vassbottenleden med trafik och buller.

Förutsättningar och möjligheter: Genom att området görs om med ordnad verksamhet i form av gästhamn och ställplatser med service skapas ett område med mer rörelse och bättre möjligheter att få till lekutrustning, intressanta platser vid vattnet och trevlig strandpromenad ut på piren. Dessa åtgärder kan ge en intressantare omgivning för barn och unga.

Vardagsliv

I den här kategorin berörs vardagsaktiviteter som säkra vägar till bostad/skola/fritidsaktiviteter och närhet – gångavstånd till lekmiljöer och upplevelsevärden.

Nuläge: Det finns inte bostäder eller skolor i området, det är ingen som har skolväg genom området. Båtanknutna fritidsaktiviteter sker främst på sommarhalvåret vid föreningslokalen och båtplatserna.

Förutsättningar och möjligheter: Genom detaljplanen kommer det bli större krav på att det finns "något att göra" på Norra Sanden. Det finns därför bra förutsättningar för att området kommer möbleras med mer aktiviteter såsom bad, lek och matupplevelser.

Identitet

Här hanteras identitetsskapande värden, historia, rykte /status, medskapande av platsen samt integration.

Nuläge: Området har ett rykte som otryggt med stök och droghantering. Den historia som finns på platsen är begränsad till samtidens festivaler då det är ett område som skapades under mitten av 1900-talet genom utfyllnad och egentligen aldrig haft annan bebyggelse än nuvarande föreningslokal och magasin.

Förutsättningar och möjligheter: Genom att området utökas med en varierande verksamhet kommer det med tiden att skapas en identitet för området. Högst troligt kommer området att identifieras med båtar, vatten och sommar, men också med god mat och trevlig miljö som en naturlig del av stadskärnan.

Trygghet

Här berörs hur tryggt planområdet är för barn och ungdomar.

Nuläge: Området upplevs som otryggt med stölder, stök och droghandel på kvällar och nätter. Det är en farlig aktivitet att bada i Gamla Hamnkanalen till exempel genom att hoppa från Residensbron.

Förutsättningar och möjligheter: Genom att skapa ställplatser för husbilar och en gästhamn kommer fler människor (vuxna) att finnas i området dygnet runt vilket kommer ge en minskad dragningskraft gällande kriminalitet och förstörelse. Den föreslagna basängen i Gamla Hamnkanalen kommer inbjudas till att bada där och då blir det en tryggare badplats både utifrån att badande inte är i anslutning till bil- eller båttrafik och inte heller riskerar komma i kontakt med förorenade bottensediment.

Mellankommunala intressen

Fyrstads Flygplats ligger 6 km fågelvägen, sydöst om planområdet. Planområdet ligger utanför flygplatsens kontrollzon och framtida bebyggelse är låg och kommer inte störa flyget eller dess navigerings- och kommunikationsanläggningar.

I Vänern finns flera gästhamnar som tillsammans bildar en infrastruktur för det båtburna friluftslivet. I Vänersborg har vi en gästhamn som ligger i Vassbotten, innanför järnvägsbron i förhållande till Vänern. Det är denna gästhamn som avses flyttas inom Vänersborgs stad för att ge ett läge i direkt anslutning till Vänern. Detta bedöms inte påverka övriga gästhamnar i Vänern på ett negativt sätt.

MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR

Motiv till reglering

Allmän plats

Gata. Motiveras av att det finns ett allmänt behov av gata.

Park. Motiveras av att området ligger längs vattnet och är en del i en längre strandpromenad samt att det är en befintlig parkyta.

Strandskyddet är upphävt. Motivet till att upphäva strandskyddet inom allmän plats i den här detaljplanen är punkten 5 enligt miljöbalken 7 kap 18 c§

5) Området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området. I denna detaljplan utgörs det angelägna allmänna intresset för den allmänna platsmarken av att kunna använda området för stadens olika evenemang.

Särskilda skäl per område

Nedan redovisas vilka särskilda skäl som motiverar att strandskyddet upphävs kopplat till användningsbestämmelserna i planförslaget.

För användningen Gata är det särskilda skälet 5 motiv till att strandskyddet upphävs. Området behöver kunna stängas av i samband med evenemang och det regleras genom tillstånd från polisen att använda offentlig plats. Strandskyddet innebär en osäkerhetsfaktor och en onödig och kostsam byråkrati.

För användningen Park är det särskilda skälet 5 motiv till att strandskyddet upphävs. Området behöver kunna stängas av i samband med evenemang och det regleras genom tillstånd från polisen att använda offentlig plats. Strandskyddet innebär en osäkerhetsfaktor och en onödig och kostsam byråkrati.

Största byggnadsarea är 500 m² inom användningsområdet, area₁. Motiveras av att inte flexibiliteten på området ska byggas bort.

Högsta nockhöjd är 7,0 meter, höjd₁. Motivet är att bebyggelsen ska underordna sig bebyggelsen i stadens kvarter på motsatt sida om Gamla Hamnkanalen.

Byggnad får inte placeras inom egenskapsområdet, plac₁. Bestämmelsen motiveras av att marken inte får belastas med hänsyn till geoteknik.

Maximal ytlast är 13 kPa, skydd₁. Motiveras av att marken kommer genomgå större sättningar om den belastas med större tyngd enligt geoteknisk utredning.

Maximal ytlast är 0 kPa, skydd₂. Bestämmelsen motiveras av att marken inte får belastas med hänsyn till geoteknik.

Bygglov krävs inte för att uppföra scen, skylt, servicebod eller liknande i samband med evenemang. Bestämmelsen gäller under månaderna maj, juni, juli, augusti och september, a₂. Motivet är att förenkla processerna vid de återkommande evenemangen som företrädesvis hålls under sommarmånaderna.

Kvartersmark

Småbåtshamn. Den befintliga småbåtshamnen behöver, på land, säkerställas genom kvartersmark då det finns behov av att flytta gästhamnsfunktionen hit. Kommunen anser att Norra Sanden är den mest lämpliga platsen för en gästhamn i Vänersborg. Kommunen äger området och har för avsikt att arrendera ut gästhamnsverksamheten till en aktör som kan driva verksamheten. En småbåtshamn gynnar det vattenanknutna friluftslivet och ger liv och rörelse till området.

Evenemangsområde. Motivet är att platsen är mycket viktig för staden med sina öppna, stora ytor. Vänersborg är en evenemangsstad med flera årligen återkommande evenemang som det inte finns någon annan bra plats för.

Ställplatser. Motiveras av att det finns behov av ställplatser centralt i Vänersborg. Detta anses gynna centrumhandeln, öka tryggheten genom att ge liv och rörelse till området samt tillmötesgå önskemål om service från det bilburna friluftslivet.

Centrum. Användningen motiveras av att syftet med planen är att aktivera planområdet med till exempel restaurang, handel och service till båt- och bilburen besöksnäring såväl som för lokalbefolkningen.

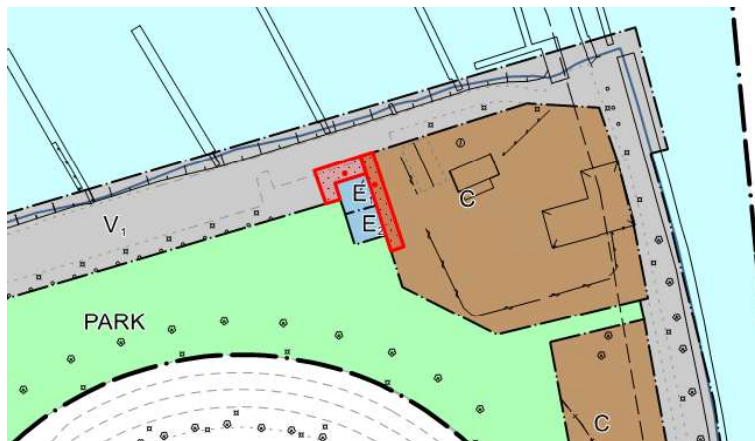
Parkering. Motivet är att skapa en flexibilitet för placeringen av parkering för båttrailers och bussar. Båttrailers behöver en plats där de kan stå medan ägaren är ute med sin båt ibland över dagen och ibland på längre turer. I Vänersborg finns annars inte någon bra plats för turistbussar att parkera centralt medan resenärerna besöker centrum.

Lagring och omlastning av drivmedel. Motivet är att avsätta en plats för bränsletankar som ska sammankopplas med sjömacken.

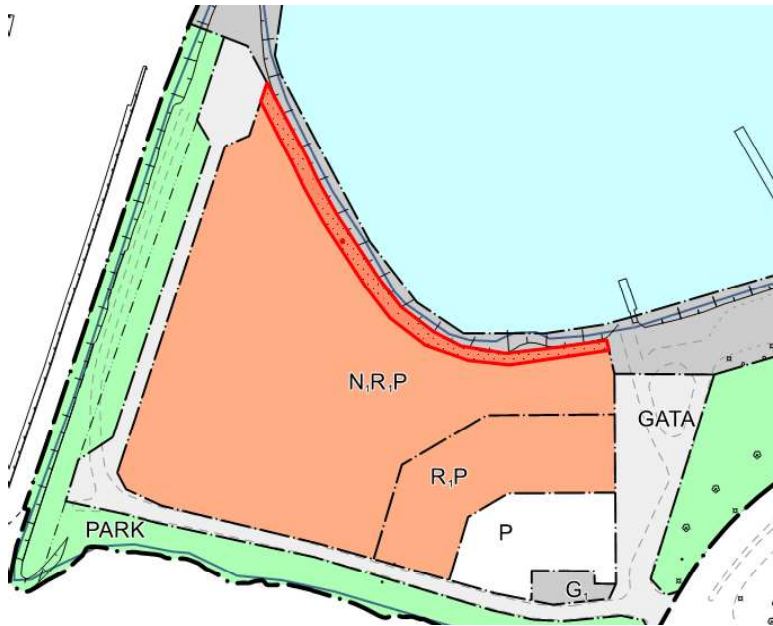
Transformatorstation. Motivet är behovet av elförsörjning i området. Transformatorstationen är befintlig.

Pumpstation. Motivet är behovet av att avloppssystemet byggs ut inom området och för detta krävs en pumpstation.

Marken får inte förses med byggnad, prickmark. Det finns olika motiv till att marken inte får bebyggas. Bilder och bildtexter visar motiven till respektive område som har markerats med rött i bilden.

Området invid de tekniska anläggningarna markeras med prickmark för att det behövs ett visst manöverutrymme runt anläggningarna.

Området längs med vattnet ska hållas tillgängligt som promenadstråk vilket förtydligas med prickmark.

Marken får endast förses med enklare eller flyttbara byggnader, ö1. Motivet är att skydda bebyggelsevärden i händelse av översvämning.

Högsta nockhöjd är i <kartan angivet> meter, h1. Bestämmelsen motiveras av behovet av att byggnaderna ska underordna sig bebyggelsen i stadens kvarter på motsatt sida om Gamla Hamnkanalen. Den norra byggrätten tillåter en högre höjd för att möjliggöra en översvämningstryggad byggnad.

Markreservat för allmännyttig gångtrafik, x1. Motiveras av att det är ett område där allmänheten är välkommen. Området ska bjuda in till social samvaro och säkerställer en fri passage längs stranden.

Byggnad ska utformas så att naturligt översvämmande vatten upp till nivå +47,8 (RH 2000) inte skadar byggnaden, m1. Motivet är att skydda bebyggelsevärden i händelse av översvämning.

Minsta takvinkel är 14 grader, o1. Motivet är att främja småskalighet och sjöbods-motivet.

Strandskyddet är upphävt, a1. Motiven till att upphäva strandskyddet i den här detaljplanen är punkterna 3, 4 och 5 enligt miljöbalken 7 kap 18 c§

3) Området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet kan inte tillgodoses utanför området. Småbåtshamnen och den vattenanknutna föreningsverksamheten måste för sin funktion ligga vid vattnet.

4) Området behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen kan inte genomföras utanför området. Den pågående verksamheten utgörs av småbåtshamnen, föreningsverksamhet och evenemang.

5) Området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området. I denna detaljplan utgörs det angelägna allmänna intresset av att skapa ett tryggt och attraktivt område för utövare av friluftsliv och närrecreation. Det handlar om servicefunktioner som tankningsmöjlighet för båtar, toaletter och omklädningsrum samt verksamheter såsom matserveringar och glasskiosk.

Särskilda skäl per område

Nedan redovisas vilka särskilda skäl som motiverar att strandskyddet upphävs kopplat till användningsbestämmelserna i planförslaget.

För användningen Centrum är de särskilda skälen 3, 4 och 5 motiv till att strandskyddet upphävs.

För användningarna Teknisk anläggning är de särskilda skälen 3 och 4 motiv till att strandskyddet upphävs.

För användningen Drivmedel är de särskilda skälen 3, 4 och 5 motiv till att strandskyddet upphävs.

För användningen Småbåtshamn är de särskilda skälen 3, 4 och 5 motiv till att strandskyddet upphävs.

För användningarna Ställplatser och Parkering är det särskilda skälet 4 motiv till att strandskyddet upphävs. Det är stora samordningsfördelar att placera ställplatser i anslutning till gästhamnen då de har behov av liknande infrastruktur och service. De behöver även vara centralt i staden.

För användningen Evenemangsområde är det särskilda skälet 5 motiv till att strandskyddet upphävs.

Synlig mur får inte uppföras i en höjd som överstiger 0,5 meter, f₁. Motivet är att det inte ska bildas en avhållande känsla utan att det till exempel ska kunna döljas en eventuell hög sockel med planteringskärl och sittplatser.

Minst 70 % av marken ska vara genomsläpplig, b₁. Motiveras av att dagvatten ska kunna infiltreras samt att området ska vara behagligt för besökare till evenemangen trots att ytor behöver vara körbara för husbilar och andra fordon.

Marklov krävs även för åtgärder som kan försämra markens genomsläpplighet, a₃. Motivet till bestämmelsen är att möjliggöra för kommunen att säkerställa att bestämmelsen b₁: Minst 70 % av marken ska vara genomsläpplig, efterlevs.

Maximal ytlast är 13 kPa, b₃. Motiveras av att marken kommer genomgå större sättningar om den belastas med större tyngd enligt geoteknisk utredning.

Största byggnadsarea är <i kartan angivet> m² inom användningsområdet, e₁. Motiveras av att hålla nere storleken på byggnaderna tillsammans med bestämmelsen för nockhöjd.

Bygglov krävs inte för att uppföra scen, skylt, servicebod eller liknande i samband med evenemang. Bestämmelsen gäller under månaderna maj, juni, juli, augusti och september, a₂. Motivet är att förenkla processerna vid de återkommande evenemangen som företrädesvis hålls under sommarmånaderna.

Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha fasader i lägst brandteknisk klass EI30, b2. Motiveras av att det på Vassbottenleden går transporter med farligt gods och är enligt förslag i riskutredningen. Bestämmelsen avgränsas av sekundär egenskapsgräns i plankartan.

Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha utrymningsvägar bort från leden, b4. Motiveras av att det på Vassbottenleden går transporter med farligt gods och är enligt förslag i riskutredningen. Bestämmelsen avgränsas av sekundär egenskapsgräns i plankartan.

Vattenområde

Vattenområde, W. Motivet är att det i huvudsak ska vara ett öppet vatten, utan bryggor.

Småbåtshamn, W1. Motivet är att vattenområdet ska användas för båtplatser vid bryggor. Båtplatserna gynnar det vattenanknutna friluftslivet på Vätern genom att det finns säsongsplatser för kommunens invånare så väl som gästhamnsplatser för besökare.

Bad i bassäng, bryggor, W2. Motivet är att möjliggöra för bad centralt i Vänersborg. Med anledning av föroreningar i sedimentet och närheten till båtar är Gamla Hamnkaneln inte lämplig för bad direkt i kanalvattnet. Genom att möjliggöra för en bassäng skyddas de badande från kontakt med sedimenten och båtarna.

Markreservat för bro för allmännyttig trafik, t1. Motivet är att bibehålla läget för Residensbron som är en av de tre stora infarterna till Vänersborg.

Strandskyddet är upphävt, a1. Motivet till att upphäva strandskyddet för vattenområde i planen är punkt 3 och 5 enligt miljöbalken 7 kap 18 c§.

3) Området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet kan inte tillgodoses utanför området

5) Området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området. I denna detaljplan utgörs det angelägna allmänna intresset av att skapa ett tryggt område och minska skadegörelse för såväl kommuninvånare som besökare. Det handlar om möjligheten att genomföra brottsförebyggande åtgärder i form av skalskydd och bryggportar.

Särskilda skäl per område

Nedan redovisas vilka särskilda skäl som motiverar att strandskyddet upphävs kopplat till användningsbestämmelserna i planförslaget.

För användningen Småbåtshamn är de särskilda skälen 3 och 5.

För användningen Bad i bassäng, bryggor är de särskilda skälet 3 och 5.

GENOMFÖRANDE

Mark- och utrymmesförvärv

Skyldighet inlösen, huvudman

Den mark som avsätts till allmän plats i detaljplanen är för allmänhetens nyttjande och ska ägas och skötas av kommunen. Kommunen är skyldig att lösa in mark för allmän plats om fastighetsägaren begär det.

Inom planområdet finns allmän plats för Gata och Park. Kommunen är redan idag ägare av marken.

Rätt till inlösen av rättighet, kommun

Områden för allmännyttig trafik, i planen markerade med x, kan lösas in av kommunen. I det här planområdet är kommunen redan ägare av marken.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsindelningsbestämmelser

Inom planområdet finns inte några fastighetsindelningsbestämmelser så som till exempel tomtindelningar sedan tidigare.

Förändrad fastighetsindelning

Kvartersmark kan styckas av till enskilda fastigheter men då detaljplanen innehåller bestämmelser om att allmänheten ska ha tillträde på kvartersmark är det fördelaktigt om kommunen fortsätter äga hela planområdet.

Eventuell framtida fastighetsbildning sker på initiativ av berörda fastighetsägare.

Rättigheter

Inom planområdet finns servitut för kraftledningar och för nätstation. Dessa avses vara kvar men om de behöver flyttas sker det genom Vattenfalls försorg men bekostas av kommunen.

Tekniska frågor

Tekniska åtgärder

Fjärrvärmeledning finns på Södra Sanden men inte i direkt anslutning till planområdet. Vattenfall Värme ansvarar för anslutningar till fjärrvärmenätet efter beställning av fastighetsägaren. Anslutningspunkt anvisas av nätägaren.

För elledningar och elanläggningar ansvarar Vattenfall Eldistribution AB. Lämplig anslutningspunkt för ny bebyggelse anvisas av nätägaren. Nätägaren ansvarar för att nödvändiga ledningsrätter/servitut m.m. säkerställs.

Anordnande av avfallshantering ska ske inom kvartersmarken av respektive fastighetsägare. Plats och metod för hämtning av avfall bestäms i samråd med kommunens samhällsbyggnadsförvaltning, Kretslopp och vatten.

I detaljplanen avsätts en specifik plats för parkering. Den utgör en skyddszon till bränsle- och laster samt samtidigt som den avses användas för parkering för besökare till området som helhet. Det innebär att det inte behöver tillskapas parkeringsplatser i det antal som erfordras inom respektive användningsområde. Viktigt är dock att handikappplatser som behöver ligga inom 25 meter från entréer finns att tillgå. Parkering kan anordnas inom kvartersmark för småbåtshamn vilket kan vara lämpligt för kortare parkeringstider till exempel för att lasta i och ur mellan bil och båt eller om man ska besöka restaurang eller hamnkontor.

Utbyggnad allmän plats

Kommunen ansvarar, genom Samhällsbyggnadsförvaltningen, för att den allmänna platsen byggs ut. För detta krävs att medel avsätts i kommunens investeringsbudget som fastställs av kommunfullmäktige. I den nu aktuella detaljplanen finns allmän plats för gata och park. Parken är utbyggd medan gatan har fått ett större utrymme i detta förslag till detaljplan än vad som varit fallet tidigare. Området som helhet behöver förses med belysning.

Bedömningen är att gatan behöver byggas om i samband med att området tas i anspråk för ställplatser vilket bedöms ske inom två år från att detaljplanen fått laga kraft.

Utbyggnad vatten och avlopp

Det är kommunens samhällsbyggnadsförvaltning genom enheterna Kretslopp och Vatten samt Tekniska som ansvarar för utbyggnad av ledningsnäten och som anvisar anslutningspunkter. Inom kvartersmarken ansvarar respektive fastighetsägare för utbyggnad av vatten- avlopps- och dagvattenledningar vilka ska ansluta till det kommunala ledningsnätet i anvisad anslutningspunkt.

Ekonomiska frågor

Planekonomisk bedömning

Kommunen står för samtliga kostnader för framtagande av detaljplanen. För detaljplanen uppstår kostnader för utredningar och handläggandet av detaljplanen. Kommunen kommer få intäkter i samband med arrende för småbåtshamnen och ställplatserna. Handel och service i centrala Vänersborg kommer få ett större kundunderlag vilket kommer ge mer liv i stadskärnan.

Kostnaderna för den utredning som gjorts inom planarbetet uppgår till 60 000 kr. Kommunens kostnader för handläggningen av detaljplanen beräknas uppgå till omkring 200 000 kr.

Planavgift

Detaljplanen har bekostats av exploatören, varför kommunen inte ska ta ut någon planavgift för åtgärder som är i enlighet med denna detaljplan.

Ersättningsanspråk

Kommunen bedömer att detaljplanen inte kan antas innebära en sådan skada att en fastighetsägare eller rättighetshavare kan ha rätt till ersättning eller inlösen av fastighet enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Inlösen

Kommunen äger hela planområdet varför det inte aktualiserar någon inlösen.

Gemensamhetsanläggningar

Detaljplanen innehåller inte någon bestämmelse om att gemensamhetsanläggning ska bildas men om det uppstår behov att inrätta en gemensamhetsanläggning sker det genom en lantmäteriförrättning. Exploatören är ansvarig för att ansöka om och bekosta förrättningen.

Drift allmän plats

Allmän plats kommer minskas ner till ytan varför driftkostnaderna för allmän plats i det skick den är idag minskar. Kostnaderna kan dock komma att öka om området ska ges en ökad standard genom bättre belysning och andra aktiverande inslag.

Kommunen kommer även fortsatt ha driftkostnader för allmän plats. I detaljplanen finns allmän plats för park och gata. Sammantaget bedöms driften uppgå till 200 000 kr i 2025 års kostnadsläge. Kostnaderna fördelar sig på följande poster:

Gatan är knappt 400 meter lång. Utmed sträckan kommer belysningsstolpar finnas. Gatan ska skötas och underhållas året runt, vilket innebär att även snö- och halkbekämpning ska göras.

Parkmarken består av en cirka 18 000 kvadratmeter stor gräsyta. Gräsklippning beräknas ske en gång per vecka under växtsäsong och ytorna behöver städas och papperskorgar tömmas.

Drift vatten och avlopp

Planområdet ingår i verksamhetsområde för vatten, avlopp och dagvatten. Verksamhetsområdena drivs som kollektiv där samtliga anslutna fastigheter gemensamt ska stå den fulla kostnaden för utbyggnad, drift och underhåll. Det är kommunens samhällsbyggnadsförvaltning genom enheten Kretslopp och Vatten som ansvarar för drift och underhåll av ledningsnät, pumpstationer, reningsverk och vattenverk. Inom kvartersmarken ansvarar respektive fastighetsägare för sina ledningar.

Organisatoriska frågor

Exploateringsavtal

Detaljplanen föranleder inte något exploateringsavtal.

Markanvisning

Detaljplanen föregås inte av någon markanvisning.

Tidplan

Planförslaget handläggs enligt följande tidplan:

- Samråd andra kvartalet 2025. Samrådet gäller ett första förslag, där tillfälle ges för sakägare att komma med synpunkter och ändringsförslag. Därefter kan förslaget omarbetas.
- Granskning kvartal 4 2025. Granskningen gäller ett reviderat förslag. Under granskningstiden kan ytterligare synpunkter lämnas av sakägare på det omarbetade förslaget innan det går till beslut för antagande.
- Byggnadsnämnden antar planen kvartal 1 2026.
- Planen får laga kraft tre veckor efter att beslut om antagande anslagits på kommunens digitala anslagstavla under förutsättning att beslutet inte överklagas.

Prövning enligt annan lagstiftning

Markarbeten inom planområdet är att beakta som anmälningspliktig verksamhet enligt förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, SFS 1998:899. Eventuella över-skottsmassor som uppstår vid markarbeten i samband med byggnation kan behöva kontrolleras med avseende på innehåll av främst krom och zink. Inför markarbeten i området ska kontakt tas med tillsynsmyndigheten (kommunens miljönämnd).

Biotopskyddsdispens krävs om allén påverkas, vilket den inte bedöms göra. Eventuella dispenser för biotopskydd hanteras av Länsstyrelsen.

Ansökan om vattenverksamhet krävs för alla arbeten i vatten och hanteras av Länsstyrelsen.

Anmälan av hantering av brandfarliga varor ska göras till räddningstjänsten.

Tillstånd för avvattning från planområdets ytor för ställplatser, parkeringar och bränslehantering krävs då området ingår i den inre zonen för vattenskyddsområdet Gävso. Tillståndet hanteras av kommunens miljönämnd.

Upplysningar

Kommunens dagvattenpolicy ska följas när planområdet byggs ut.

KONSEKVENSER

Fastigheter och rättigheter

Inga enskilda fastighetsägare utanför planområdet kommer att påverkas av detaljplanen med avseende på fastighetsindelning, avstående, upplåtelse eller inlösen av mark. Inom planområdet tillkommer kvartersmark för småbåtshamn, ställplatser, parkering och evenemangsområde.

Detaljplanen bedöms få positiva konsekvenser för kommunen.

Natur

Grönområde

Planområdet utgör till stora delar ett av stadens grönområden. Det är ett område som inte nyttjas till sin fulla potential i dagsläget då det anses vara otryggt och inte inbjuder till några större vardagsaktiviteter. I samband med festivaler och stora evenemang omvandlas området till fullt av aktiviteter.

Landskapsbild

I samband med att lokaler för föreningslivet och besöksservice utvecklas kommer utsikten från innerstaden tvärs över Gamla hamnkanalen att förändras. Föreslagen bebyggelse är relativt låg och småskalig. På de mindre byggrätterna tillåts endast enklare byggnader som till exempel försäljnings- och omklädningsbodar eller liknande.

Biotopskydd

Detaljplanen visar inte på behov av några åtgärder där den biotopskyddade allén påverkas. Förslaget bedöms därmed inte ha en negativ inverkan på biotopskydd.

Miljö

Miljöbedömning

Med utgångspunkt från nedanstående checklista gör kommunen bedömningen att ett genomförande av detaljplan för Norra Sanden, inte riskerar att medföra betydande miljöpåverkan enligt MB kap 6 § 11. En strategisk miljöbedömning enligt MB kap 6 § 11-16-18 bedöms därför inte behöva göras i detaljplaneskedet.

	Berörs	Kommentarer
Riksintressen/Miljökvalitetsnorm		
Naturvård	Nej	
Kulturmiljövård	Nej	
Friluftsliv	Ja	Riksintresse för rörligt friluftsliv, Vänern, delområde Vänersborg-Vänersnäs. Bedöms påverkas positivt.
Kommunikationer	Ja	Planområdet angränsar till farled för Vänersjöfarten och Vassbottenleden. Riskavstånd från lederna beaktas i planen.
Försvaret	Ja	Försvarsmaktens Stopp för höga objekt, influensområde för MSA. Bedöms inte påverkas.
Geografiska best. (4 kap.)	Ja	Riksintresse för rörligt friluftsliv enligt miljöbalken 4 kap. Bedöms påverkas positivt.
Natura 2000	Nej	
MKN luft	Ja	Eventuellt kan det uppstå emissioner från sjömack, men inte i stor utsträckning.
MKN vatten	Ja	Sjömack blir ett nytt inslag medan båtar redan är i vattenområdet och möjligen grumlar upp bottensediment. Risk för spridning av vattenpest (växt) från Hamnkanalen. Ingår i ansökan om vattenverksamhet.

Kulturmiljö och landskapsbild		
Stads- och landskapsbild	Ja	Nya byggnader (planlagt redan idag men inte utbyggt på Norra Sanden)
Fornlämningar	Nej	Utfyllnadsområde utan kända fornlämningar
Kulturhistorisk byggnad/miljö	Nej	
Jordbruk MB 3:4	Nej	
Natur		
Naturresevat	Nej	
Strandskydd	Ja	Återinträder och föreslås upphävas i detaljplanen
Växt- och djurliv	Ja	Marina djur och fåglar i strandlinjen. Bedöms inte bli någon stor förändring mot dagens förhållanden.
Biotopskydd	Ja	Det finns en biotopskyddad allé längs Vassbottenleden.
Övriga områdesskydd	Nej	
Påverkan på vatten		
Dagvatten	Ja	Stora grönytor ger goda förutsättningar till LOD
Recipient	Ja	Vänern är recipient. Sjömack måste utformas så att bränslespill minimeras, vilket hanteras i ansökan om vattenverksamhet
Grundvatten	Nej	Grundvattnet ligger nära marknivå, följer Vänerns vattennivå. Bedöms inte påverkas.
Hälsa (Planens påverkan på människor)		
Buller, trafik	Nej	Inte aktuellt med bostäder eller annan bullerkänslig verksamhet.
Buller, verksamheter	Ja	Evenemangen låter till angränsande bostäder vilket lett till några få klagomål.
Luftkvalitet	Nej	Eventuellt kan det uppstå emissioner från sjömack, men inte i så stor utsträckning att det påverkar luftkvaliteten.
Förorenad mark/vatten	Ja	Bottensedimenten har höga halter PCB och PAH. Bräddavlopp vid Fisktorget. Planen föreslår bad endast i bassäng.
Strålning, vibrationer, ljus	Nej	
Radon	Nej	Planen föreslår inte stadigvarande vistelse varför det inte är aktuellt.
Säkerhet		
Trafik	Ja	Vassbottenleden har tillräcklig kapacitet. Övergång från P-platsen bör iordningställas. Planen föreslår bredare gatumark inne i området för ökad flexibilitet.
Brand	Ja	Närhet mellan husbilar/båtar och bränslehantering. Leverans till sjömacken sker på avsedd yta. Hanteras genom anmälan om brandfarliga varor.
Explosion	Ja	Närhet mellan husbilar/båtar med gasol tex. Avstånd behöver hållas mellan husbilarna respektive båtarna.
Översvämning eller erosion	Ja	Sjömack och latrin räknas till miljöfarlig verksamhet som ska skyddas i händelse av översvämning. Inga bostäder eller samhällsviktiga verksamheter planeras.
Ras och skred	Nej	Strandskoningar skyddar.

Farligt gods	Ja	Leverans till sjömacken. Vassbottenleden är sekundär led för farligt gods. Riskutredning visar på skyddsavstånd att förhålla sig till.
Miljö		
Miljömål regionala/lokala	Ja	Berörs alltid.
Planer och program		
Översiktsplaner	Nej	Förslaget är i enlighet med ÖP och FÖP så dessa påverkas inte.
Mellankommunala intressen	Nej	
Övrigt		
Barnperspektiv	Ja	Planområdet syftar bland annat till att vara en del av Vänersborgs stadsnära rekreationsområde. Trygghet för barn, ungdomar, vuxna och äldre är en viktig fråga för området.
Trygghet	Ja	Trygghet är huvudsyftet med detaljplanen. För att skapa en tryggare miljö behöver området utvecklas så att fler människor befinner sig här under dygnets alla timmar. Ställplatser utgör med sin funktion att vuxna befinner sig i området under dygnets alla timmar.
Åtgärd enligt PBL 4 kap 34 §	Ja	En småbåtshamn anges i PBL 4 kap 34 § alltid utgöra en betydande miljöpåverkan. I det här fallet har småbåtshamnen funnits länge på platsen och även i den gällande detaljplanen där den prövats vara lämplig på platsen. Den nya detaljplanen föreslår ingen förändring av vattenområdet. På land är det endast av administrativ karaktär att ändra från allmän plats till kvartersmark.

Ställningstagande 4 kap. 33 b § plan- och bygglagen (2010:900)

Om en betydande miljöpåverkan inte kan antas enligt det beslut som avses i 5 kap. 11 a § tredje stycket, ska skälen för bedömningen i den frågan anges här.

Beslut om planförslaget innebär betydande miljöpåverkan eller inte redovisas här till granskningen av detaljplanen.

Strandskydd

Strandskyddet upphävs på mark- och vattenområdena med undantag för Öppet vatten där det kvarstår. Planområdet utgörs av ett anlagt område där attraktiviteten för allmänheten består i att det är en mötesplats för rekreation som café- och restaurangbesök, spontanidrott, framtida bad, promenader och möjligheten att titta på eller utöva båtliv.

Allmänhetens åtkomst till strandområdet och vattnet förstärks genom att tillåta bryggor längs stranden och med en planbestämmelse om markreservat för allmännyttig gångtrafik längs hela strandlinjen.

Vissa bryggor behöver kunna förse med bryggport som låses nattetid för att förhindra skadegörelse och otrygghet. Kommunens bedömning är att allmänheten, det vill säga kommuninvånare och besökare, har ett starkare intresse av att det på Norra Sanden finns en fungerande småbåtshamn/gästhamn/badbassäng och att området är tryggt att vistas i jämfört med ett helt oinskränkt tillträde som strandskyddet garanterar. Den inskränkning

i allmänhetens tillgänglighet till bryggorna som en avstängning nattetid skulle innebära bedöms inte väga tyngre än behovet av trygghetsåtgärden.

Inom planområdet finns inte några stora värden för växt- och djurlivet som skulle påverkas av att strandskyddet tas bort.

Ett upphävande av strandskyddet inom planområdet bedöms därmed inte ha en negativ inverkan på strandskyddets syften.

Sammantaget bedöms intresset av att utveckla Norra Sanden till ett centrumnära, tryggt och aktivt rekreations- och besöksmål väga tyngre än strandskyddsintresset inom planområdet.

Dagvatten

Den stora skillnaden mot dagens förhållande är att det tillåts husbilsplatser på en del av området. Detta innebär att det kommer behövas någon form av markbeläggning. Detaljplanen har en bestämmelse för husbilsområdet att minst 70 % av marken ska vara genomsläpplig. Området för evenemang, ställplatser och parkering är stort och det finns mycket goda förutsättningar för dagvatten att infiltreras i marken, lokalt omhändertagande av dagvatten. Mycket av grönyttorna som finns inom planområdet idag kommer att förbli oexploaterade, vilket ger en stor grön zon för fördröjning och infiltration av dagvatten. Detaljplanen innehåller inte några samhällsviktiga funktioner eller bostäder.

Lokala miljömål

Kommunfullmäktige har den 13 mars 2024 antagit *Miljöstrategi 2030* som utgör lokala miljömål för Vänersborgs kommun. Dokumentet är uppdelat i fyra fokusområden som var och ett rymmer ett antal delmål. Delmålen beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete år 2030. I tabellen nedan kommenteras detaljplanens konsekvenser för fokusområdena och delmål.

Fokusområde	Delmål	Konsekvenser	Bedömning
Grönskande stad och land	Biologisk mångfald frodas	Ingen	Det bedöms inte bli någon skillnad mot dagens förutsättningar.
Grönskande stad och land	Levande skogar	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Grönskande stad och land	Bevara och främja ett artrikt jordbrukslandskap	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Grönskande stad och land	Hälsöfrämjande miljöer	Positiv	Allén utmed Vassbottenleden utgör en visuell och funktionell avskärmning mellan vägen och planområdet. Övriga träd bidrar också till en grön inramning som gynnar ekosystemtjänster i området.
Grönskande stad och land	Naturen runt knuten	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Grönskande stad och land	Hushållning med naturresurser	Positiv	Exploatering är samlad på ett sätt som tar till vara befintlig infrastruktur och bygger vidare på den.
Vatten i världsklass	Vatten och näringsämnen i balans	Ingen	Planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för dagvatten, vatten- och avlopp.

Vatten i världs-klass	Vatten att lita på	Negativ	Planen medför att bränsle kommer hanteras i området. Det ska sökas tillstånd både för bränslehanteringen både hos räddningstjänsten och miljöförvaltningen. Krav på oljeavskiljare kommer ställas vilket ger minskad, men inte obefintlig, risk för att oljespill når recipienten.
Vatten i världs-klass	Tryggad vattenförsörjning	Ingen	Området försörjs med kommunalt vatten.
Vatten i världs-klass	Strandmiljöer för växt- och djurlivet och allmänhetens tillgänglighet	Positiv	Strandlinjen görs mer tillgänglig genom stigar och längsgående bryggor.
Vatten i världs-klass	Dagvatten renas lokalt	Ingen	Kommunens dagvattenpolicy ska följas. Dagvatten infiltreras i marken och en planbestämmelse anger tillåten hårdgöringsgrad.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Leka och lära	Positiv	Det är av vikt att planområdet blir en aktiv plats som upplevs trygg att vistas på.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Kunskapskommun	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Lätt att göra rätt	Positiv	Utveckling av området för ökad trygghet och trivsel.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Användningen av farliga ämnen minskar	Negativ	Planen medför att bränsle kommer hanteras i området.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Upphandling och inköp bidrar till hållbar utveckling	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Cirkulära flöden	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Minskat avfall	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Renare, tystare och säkrare	Ingen	Riskanalys har tagits fram och aktuella riskavstånd är inarbetade i detaljplanen.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Ozon och strålning	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Klimatsmart i alla led	Hållbar byggnation	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Klimatsmart i alla led	Renare och smartare energi	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Klimatsmart i alla led	Lokalproducerad el	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Klimatsmart i alla led	Hållbar konsumtion och livsstil	Positiv	Närheten till kollektivtrafiken, dagligvaruhandel och övrig service gör det enkelt att vistas i området utan att köra bil vilket möjliggör en hållbar livsstil.
Klimatsmart i alla led	Omställning av transporter och resvanor	Positiv	Cykelmöjligheter och närhet till kollektivtrafik finns. Det ger möjlighet att göra hållbara resor.
Klimatsmart i alla led	Hänsyn till ett förändrat klimat	Positiv	Planområdet innehåller inte någon samhällsviktig verksamhet men nytillkomna byggnader ska antingen vara av enklare karaktär, flyttbara eller konstruerade för att inte skadas i händelse av att Vänern stiger.
Klimatsmart i alla led	Naturlig klimatreglering	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Miljökvalitetsnormerna bedöms inte påverkas mycket av planens genomförande. Gästhamnen och husbilsplatserna flyttas från Vänerparken till Norra Sanden men antalet båtar och husbilar bedöms inte öka så mycket att det påverkar luftkvaliteten. Den nya detaljplanen medför inte att de gällande miljökvalitetsnormerna för luft enligt 5 kap miljöbalken påverkas.

Vatten

Miljökvalitetsnormerna bedöms inte påverkas negativt av planens genomförande. Bedömningen utgår från att det redan idag är båttrafik i och i anslutning till planområdet och att det inte förväntas ske mer än en mindre ökning lokalt inne i småbåtshamnen i samband med att det skapas fler båtplatser och möjlighet till tankning och latrintömning jämfört med dagens förhållande. Genom att ge möjlighet till tankning vid en pump förväntas bränslespill minska jämfört med att tanka båten med hjälp av en dunk. Bottensedimenten inne i "bukten" innehåller endast låga halter av föroreningar varför båttrafiken inte bedöms skapa uppgrumling som påverkar miljökvalitetsnormerna för vatten.

Områdets dagvatten infiltreras i marken och detaljplanen ger möjligheter till latrintömning både för båtar och husbilar. En naturlig dagvattenhantering bedöms bidra till bättre vattenkvalitet tillsammans med andra åtgärder som till exempel att samla in och rena avloppsvatten från det rörliga friluftslivet till sjöss och på land. Dagvattnet inom planområdet ska så långt möjligt tas om hand lokalt. Inom det aktuella planområdet finns plats och möjlighet att skapa dagvattenlösningar som fördröjer och renar så att recipienten inte påverkas på ett negativt sätt.

Buller

Miljökvalitetsnormerna bedöms inte påverkas av planens genomförande. Området nyttjas redan idag för evenemang och detaljplanen tillåter inte några bostäder eller annars störningskänsliga användningar.

Hälsa och säkerhet

Beräkning av omgivningsbuller

Detaljplanen medger inte någon användning som är känslig för buller. Området är utsatt för trafikbuller både från Vassbottenleden och sjöfarten. Någon bullerberäkning har inte tagits fram då det anses onödigt utifrån de användningar som tillåts i planen.

Översvämning

Området ligger inom område där det råder översvämningsrisk. Detaljplanen medger inte användning för bostäder eller i övrigt samhällsviktiga funktioner. I händelse av att Väneren stiger kommer planområdet stå under vatten och kan inte nyttjas. Planbestämmelser finns för de byggnader som kan uppföras. Byggnader som uppförs på Norra Sanden ska antingen konstrueras på ett sätt att de inte tar skada av vattnet alternativt vara av enklare karaktär så att inga stora byggnadsvärden går förlorade i händelse av översvämning.

Olyckor

En riskanalys har tagits fram för planområdet. Den hanterar riskerna från farligt gods dels på Vassbottenleden och dels på sjöfartsleden samt från bränslecisterner och sjömack. Den anger riskavstånd som behöver beaktas i samband med projekteringen av ställplatser och gästhamnsplatser.

Erosion

Norra sanden är uppbyggd av fyllnadsmassor som kringgärdas av sprängsten som ligger som erosionsskydd mot vattnet.

Skred

Planområdet har byggts upp av fyllnadsmassor och sprängsten. Detaljplanen har belastningsrestriktioner som planbestämmelser främst för att inte skapa sättningar men även för att inte belasta marken så att skred kan ske.

Ras

Planområdet är flackt, utan några partier med berg i dagen. Det finns därför inte någon risk för ras i området.

Sociala

Barn

Barnkonventionen och Agenda 2030 belyser vikten av att barn, unga och kommande generationers rättigheter och behov beaktas och tillgodoses i planeringen. Det är viktigt i planeringen att belysa och ta hänsyn till hur barn och ungdomar kan komma att påverkas. Närmiljön påverkar exempelvis trygghet, lek och integration.

Området utgör ett centrumnära rekreationsområde med goda förbindelser till kollektivtrafiken, för gående och cyklister. Det är enkelt för boende i centrala Vänersborg att ta en promenad till Norra Sanden där det kommer bli naturligt att träffa sina vänner.

Närheten till vatten och väg kan utgöra risker för de mindre barnen.

Jämlikhet

Planområdet utgörs av ett centrumnära rekreations- och evenemangsområde, småbåtshamn och blivande ställplatser för husbilar. I dagens läge är det övervägande del killar och män som vistas i området. Avsikten är att skapa fler besöksanledningar genom att öka funktionerna i området och förbättra estetiken. Detta kommer leda till att fler människor i olika åldersgrupper samlas på Norra Sanden, vilket gör att tryggheten utvecklas i en positiv riktning.

Trygghet

Området ges en större flexibilitet vilket kommer gynna antalet aktiviteter främst sommartid men även under de kallare månaderna genom ställplatser för husbilar. Resande med husbil har enligt statistiken ökat för varje år och många är ute på resor även vintertid. Genom att erbjuda ställplatser kommer området befolkas året runt och dygnet runt. Att gästhamnen flyttas till Norra Sanden kommer också att bidra till att fler människor uppehåller sig i området. Genom att attrahera olika grupper av människor i flera åldersgrupper ökar tryggheten. Gestaltning, belysning och olika skalskydd bidrar till att skapa tydlighet och till att otrygga platser där det idag finns problem med droghandel och skadegörelse minimeras.

Riksintresse

Planförslaget ger positiva konsekvenser för det rörliga friluftslivet genom möjlighet till övernattnings- och service för båt- och husbilsturismen. Övriga riksintressen påverkas inte av planförslaget. Kommunen bedömer att inga riksintressen eller andra allmänna intressen påverkas negativt av planförslaget.

Trafik

Motortrafik

En viss ökning av trafik kommer ske genom att fler ställplatser för husbilar kommer anvisas i området. Redan idag är det, sommartid, trafik till småbåtshamnen, iläggningsrampen, föreningslokalen och husbilsplatser.

Anslutningen till Vassbottenleden har mycket god kapacitet och trafiksäkerheten är god i korsningen.

Gång- och cykeltrafik

Inom området finns gång- och cykelväg utbyggd i den östra delen längs Gamla Hamnkanalen. Kommunen har för avsikt att bygga en anslutande gång- och cykelväg från Vassbottengatan på södra Sanden, för att förbättra gång- och cykelnätet mot resecentrum. Detta ligger dock utanför denna detaljplan.

MILJÖ- OCH BYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Anette Klang
Ansvarig planhandläggare

Annika Karlsson
Plan-och bygglovschef

2025-03-17

Dnr: SBN 2024/369

Handläggare

Björn Magnusson
bjorn.magnusson@vanersborg.se
0521-72 12 52

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss av motion om tidsbegränsad gratis parkering och därefter parkeringsavgift

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att anse motionen färdigbehandlad med hänvisning till att den kommer att behandlas i den pågående parkeringsutredningen samt överlämnar den till kommunfullmäktige för kännedom.

Sammanfattning av ärendet

En motion har inkommit 2024-12-09 om att införa en parkeringsavgift efter en första tidsbegränsad gratis parkering.

Motionen remitterades 2024-12-11 av kommunfullmäktige till kommunstyrelsen som i sin tur remitterade ärendet 2024-12-16 till samhällsbyggnadsnämnden.

Motionen handlar om ett förslag att förändra systemet med parkeringsskiva och i stället införa parkeringsavgift, men först efter den tidsbegränsade parkeringstiden som även fortsättningsvis föreslås vara gratis.

Vänersborg har sedan 1995 haft parkeringsskiva för att ange ankomsttid då parkering sker. Det har varit ett enkelt och för det mesta mycket uppskattat system, parkeringsvakterna anser att det är enkelt att övervaka och allmänheten har uppskattat att det är gratis och enkelt att använda.

Kommunstyrelsen uppdrog 2024-08-28 kommunstyrelseförvaltningen att tillsammans med miljö- och byggnadsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen utreda parkeringsfrågan och ta fram förslag till ändringar i styrdokument som rör parkering. Det arbetet pågår och beräknas vara klart i början på 2026. I det arbetet ingår bland annat att se över om systemet med parkeringsskiva ska förändras.

Samhällsbyggnadsförvaltningen tackar förslagsställaren för initiativet och engagemanget med motionen men med anledning av den pågående utredningen kan inget annat svar ges nu än att arbetsgruppen tar med sig skrivelsens förslag i det arbetet.

Beredning

Dialog med arbetsgruppen för pågående parkeringsutredning

Underlag

Motion om tidsbegränsad gratis parkering och därefter parkeringsavgift 2024-12-09

Marina Karlsson

Verksamhetschef Gatuenheten

Sändlista

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelseförvaltningen

Förvaltningschef samhällsbyggnad

Verksamhetschef gatuenheten

Handläggare av ärendet

Motion till Vänersborgs fullmäktige

Tidsbegränsad gratis parkering och därefter parkeringsavgift.

Det nuvarande systemet med parkeringsskivor och olika tidsregler på olika platser i kommunen kan upplevas som krångliga och förvirrande – särskilt när flera olika tidsbegränsningar gäller på samma gata. För att förenkla för bilister som behöver parkera i centrala Vänersborg längre än dagens tidsbegränsningar, bör ett mer flexibelt system införas.

Eftersom underhåll och utbyggnad av parkeringsplatser innebär stora kostnader, bör dessa i högre grad täckas av de som använder parkeringarna snarare än av skattekollektivet. En rimlig parkeringsavgift skulle kunna täcka en del av dessa utgifter och samtidigt ge ett välkommet tillskott till kommunens kassa.

Sammanfattningsvis kan en parkeringsavgift efter en tidsbegränsad gratis parkering öka tillgängligheten till centrala parkeringsplatser, stödja det lokala näringslivet och bidra till en mer hållbar och trivsamt stadsmiljö i Vänersborg.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

Att: Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att undersöka möjligheterna att införa tidsbegränsad gratis parkering i kombination med parkeringsavgift i centrala Vänersborg.

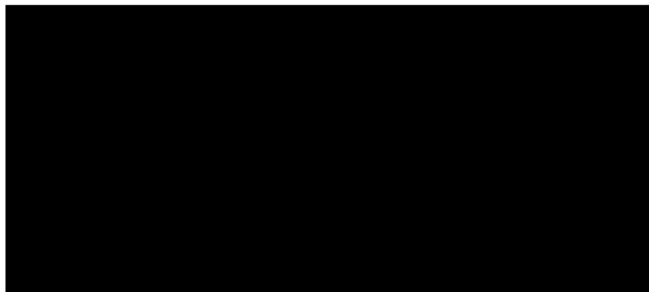
För Sverigedemokraterna Vänersborg

Anders Strand

2024-12-09

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

§ 221

Motion om parkeringsavgift i centrala Vänersborg

KS 2024/705

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Anders Strand (SD) har inkommit med motion om parkeringsavgift i centrala Vänersborg.

Beslutsunderlag

- Motion om parkeringsavgift i centrala Vänersborg

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024-12-16

Dnr: KS 2024/586

Handläggare

Johan Högmark

johan.hogmark@vanersborg.se

Remiss av motion om tidsbegränsad gratis parkering i kombination med parkeringsavgift i centrala Vänerns borg

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar motion om tidsbegränsad gratis parkering i kombination med parkeringsavgift i centrala Vänerns borg till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning

Anders Strand (SD) har inkommit med motion om tidsbegränsad gratis parkering i kombination med parkeringsavgift i centrala Vänerns borg. Kommunfullmäktige har remitterat ärendet till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras till samhällsbyggnadsnämnden.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen, antagen den 2 juni 2021 § 127 och reviderad 2024-10-09 § 163, punkten 2.10

Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2024-12-11, § 221
- Motion om tidsbegränsad gratis parkering i kombination med parkeringsavgift i centrala Vänerns borg

Benny Augustsson

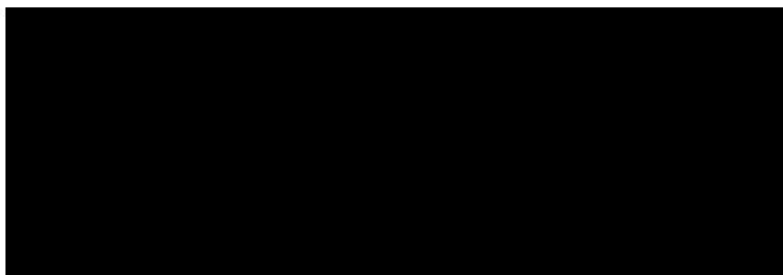
Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

Samhällsbyggnadsnämnden

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

2025-04-25

Dnr: SBN 2023/197

Handläggare

Björn Martinsson
bjorn.martinsson01@vanersborg.se
0521-72 23 36

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till vattentjänstplan

Förslag till beslut

- 1) Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att ställa ut bifogat förslag till Vattentjänstplan samt uppdaterad dagvattenplan med skyfallshantering för granskning på kommunens digitala anslagstavla i 6 veckor.
- 2) Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att skicka bifogad Vattentjänstplan och miljöbedömning samt uppdaterad dagvattenplan med skyfallshantering för granskning till Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen samt Länsstyrelsen och angränsande kommuner. Remissinstanserna föreslås inkomma med synpunkter inom 6 veckor.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunfullmäktiges beslut ska Blåplan del 2 Vatten och Avlopp uppdateras varje mandatperiod. Riksdagen har beslutat om ändring i vattentjänstlagen (2006:412) som gäller från och med 2023-01-01 som innebär att kommunen ska upprätta en vattentjänstplan. Detta innebär att Blåplan del 2 Vatten och Avlopp kompletteras med en lagstadgad bilaga vattentjänstplan som ersätter nuvarande VA-plan.

Efter det att granskningsskedet är genomfört föreslås Samhällsbyggnadsnämnden besluta om att kommunfullmäktige ska anta uppdaterad Blåplan del 2 Vatten och Avlopp.

21 juni 2022 antogs proposition 2021/22:208 *Vägar till hållbara vattentjänster* utav riksdagen. Beslutet innebar förändringar av lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Sammanfattningsvis innebar förändringen att kommunernas bedömning av behovet av en allmän vattentjänst skall bli mer flexibel och kommunen skall vid bedömningen om det finns behov av en allmän vattentjänst ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av vattenförsörjning och avlopp genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till människors hälsa och miljön.

Arbetsgruppen med bland annat anledning av detta idag en annan bedömning av begreppet bebyggelse i ett ”större sammanhang”, där de flesta områden som tidigare sågs som utbyggnadsområden nu fått annan klassning. I den tidigare VA-planen identifierades bebyggelsegrupper med ned till fyra närliggande bostadshus med hjälp av GIS-analys. Bebyggelse med åtta bostadshus eller fler bedömdes som ett större sammanhang, sammanlagt 38 områden. Den praxis som nu vuxit fram utifrån Lag om allmänna vattentjänster utgår istället från att det bör vara minst 20 närliggande

bostadshus för att det ska ses som ett större sammanhang samt att förändringar har skett i gällande lagstiftning; Lagen om allmänna vattentjänster:

6 d § Kommunen ska ta hänsyn till de synpunkter som kommit in under samrådet och granskningen samt redovisa hur de har beaktats. *Lag (2022:1249).*

Därmed har många mindre områden tagits bort från listan av utbyggnadsområden. Många av utbyggnadsområdena i tidigare VA-plan har även fallit bort eftersom det redan skapats verksamhetsområden där och vattentjänster har anordnats. Vattentjänstplanen skall även innehålla en redogörelse för kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för de allmänna VA-anläggningarna skall fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall.

Fördjupad beskrivning av ärendet

2013-02-06 § 37 gav Kommunstyrelsen berörda förvaltningar i uppdrag att upprätta en Blåplan vars syfte var att synliggöra vilka konsekvenser mark- och vattenanvändning kan få för våra vattenförekomster. Kommunfullmäktige tog beslut om Blåplan del 2, Vatten och Avlopp för Vänersborgs kommun, på kommunfullmäktigesammanträdet 2015-04-22 § 63. Blåplan del 1 och 3 antogs 2016-05-25 § 86. Kommunfullmäktige antog Vänersborgs dagvattenplan 2022-03-16 § 31 där den ska utgöra en del av Blåplan del 2 vid nästa revidering. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2024-05-16 § 78 att ett första utkast till Vattentjänstplan skulle ställas/skickas ut i ett samrådsförfarande i 6 veckor. Synpunkter på detta första utkast har därefter inkommit och inarbetats i nu liggande förslag.

21 juni 2022 antogs proposition 2021/22:208 *Vägar till hållbara vattentjänster* utav riksdagen. Beslutet innebar förändringar av lag (2006:412) om allmänna vattentjänster och att kommunernas bedömning av behovet av en allmän vattentjänst ska bli mer flexibel. En kommun ska vid bedömningen om det finns behov av en allmän vattentjänst ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av vattenförsörjning och avlopp genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Detta innebär en ökad utredningsbörda för kommunen. Ändringen medför samtidigt att kommuner får möjlighet att se om fastighetsägarna kan ordna egna lösningar. Kraven är inte lika högt ställda på de enskilda anläggningarna, utan det räcker att dessa kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Denna bedömning gäller alla vattentjänster och måste ta hänsyn till exempelvis statusen i vattenförekomster och dricksvattenkvaliteten i området. Kommunerna bör beakta det långsiktiga behovet.

Det är viktigt att påpeka att dessa lägre krav endast gäller i bedömningen av huruvida ett kommunalt verksamhetsområde behövs eller inte. När ett beslut om ett nytt verksamhetsområde är beslutat är huvudregeln fortfarande att alla fastigheter inom detta område ska anslutas till den allmänna anläggningen. Här har ingen ändring skett.

Krav på vattentjänstplan

Varje kommun ska ta fram en vattentjänstplan. En långsiktig planering är viktig för god framförhållning, men är också viktig för att motivera utbyggnaden av vattentjänster i händelse av en rättslig prövning. Planen är även viktig för fastighetsägare som behöver investera i enskilda anläggningar.

Vattentjänstplanen ska beslutas av kommunfullmäktige och är inte bindande. Planens aktualitet ska provas varje mandatperiod och innehålla kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden. Varje kommun ska bedöma över vilken tidsperiod en vattentjänstplan ska sträcka sig, men då planen ska innehålla en långsiktig planering skulle en lämplig tidsperiod kunna vara omkring tolv år enligt propositionen.

Enligt paragraf 6 i vattentjänstlagen behöver det ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön för en viss befintlig eller blivande bebyggelse. Begreppet större sammanhang är inte tydligt definierat, men enligt praxis och juridisk tolkning av Svenskt Vatten utav lagtexten om vad ett större sammanhang innebär, utgörs detta av 20–30 anslutna fastigheter som ett riktvärde. I de fall Länsstyrelsen har förelagt kommunen att uppfylla paragraf 6 i vattentjänstlagen har detta riktvärde använts samt när de har informerats om potentiella verksamhetsområden har ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter använts.

Arbetsgruppen som består av representanter från Samhällsbyggnadsförvaltningen, Miljö- och Byggnadsförvaltningen (Miljö- och hälsa samt Plan- och bygglov) och Kommunstyrelseförvaltningen på Vänersborgs kommun som ansvarar för framtagandet av vattentjänstplanen har med ovan nämnda riktvärde som utgångspunkt i en GIS-analys identifierat områden som är ett sammanhang om minst 20 bostäder med ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter.

Ökad belastning på grund av skyfall

Vattentjänstplanerna ska även innehålla en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall. Det framhålls i propositionen att allmänna VA-anläggningar är ett bredare begrepp än allmänna dagvattenanläggningar samt att skyfall direkt eller indirekt även kan ha påverkan på dricksvatten och spillvatten. Ambitionen är att kommunerna ska styra mot en helhet i sin planering.

Kravet på en bedömning av hur VA-anläggningarna påverkas av skyfall innebär inte att VA-huvudmannen får ett ökat ansvar att öka kapaciteten på dagvattenanläggningarna. Det innebär snarare att kommunerna behöver se över vad som sker med VA-anläggningen vid kraftig nederbörd. I de områden som riskerar översvämningsskador vid kraftig nederbörd behöver kommunen genomföra åtgärder för att leda bort vattnet ytledes till översvämningszoner i stället för att leda allt till rörledning. Detta behöver hanteras i samhällsplaneringen.

Redovisning för vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall framgår av Vänersborgs dagvattenplan som antogs av kommunfullmäktige 2022-03-16. Den antagna dagvattenplanen kommer att uppdateras som en bilaga till reviderad Blåplan del 2.

Samråd och granskning av vattentjänstplan

Lagstiftarens syfte med tillägget 6 a-d § i vattentjänstlagen är att fastighetsägaren har möjlighet att påverka beslutsunderlaget till kommunfullmäktige om förslag på allmänna

vattentjänster under samrådstiden (min 4 veckor) och därefter granskningstiden (min 4 veckor).

Vattentjänstplan ska vara föremål för samråd och granskning. Kommunen ska ställa ut ett förslag till vattentjänstplan för samråd och granskning under minst fyra veckor och informera om utställningen på sin anslagstavla före utställningstidens början (även kartmaterial finns att tillgå på hemsidan). Informationen ska innehålla uppgift om förslaget huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas. Förutom själva vattentjänstplanen kommer kommunen ställa ut miljöbedömning som underlag för bedömningen av planens påverkan på vattenmiljön. Detta innebär att de som berörs av planen har möjlighet att få lämna synpunkter i ett tidigt skede, något som många fastighetsägare har saknat tidigare.

Ikraftträdande

Lagen trädde i kraft den 1 januari 2023. Bestämmelsen om att varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan ska tillämpas första gången för tid efter den 31 december 2023. Detta innebär att kommunerna under år 2023 ska ta fram, samråda och besluta om en vattentjänstplan.

Beredning

Vattentjänstplanens framtagande har utförts i samarbete med Miljö- och hälsa, Plan- och bygg samt Kommunstyrelseförvaltningen.

Underlag

Yttrande Miljö- och hälsoskyddsnämnden 2024-08-21 §28

Yttrande Byggnadsnämnden 2024-08-20 § 91

Yttrande Länsstyrelsen 2024-06-28 dnr 21289-2024

Sammanställning yttrande övriga efter samråd

Björn Martinsson
Utvecklingsledare

Bilagor

Vattentjänstplan 2025-2036 Granskningshandling (bilaga till Blåplan del 2)

Vattentjänstplan, bilaga 1 Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning

Vänersborg dagvattenplan, 2024-01-10 (bilaga till Blåplan del 2)

Dagvattenplan, bilaga 1 Konkreta potentiella åtgärder för rening av dagvatten och skyfallshantering

Dagvattenplan, bilaga 2 Ansvarsmatris

Dagvattenplan, bilaga 3 Sammanställning av lagar och lagtexter

Sändlista

T.f. förvaltningschef
Chef Kretslopp & Vatten Daniel Larsson
Projektledare Björn Martinsson
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Byggnadsnämnden
Kommunstyrelsen
Länsstyrelsen

Vänersborgs kommun

Vattentjänstplan 2025–2036

GRANSKNINGSHANDLING

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Uppdraget.....	1
Syfte	1
Undantag och avgränsningar	1

Vattentjänster utanför verksamhetsområdet.....	1
Skillnader gentemot tidigare VA-plan (Blåplan del 2).....	2
Lagstiftningen.....	2
Arbetsmetodik.....	3
Arbetsgrupp för vattentjänstplanen.....	4
Områdesindelning	4
Utbyggnadsområden	4
Tänkbara utvecklingsområden	5
Bevakningsområden	5
Betydande miljöpåverkan	6
Va-översikt.....	6
Avloppsvattenrening.....	6
Holmängen	6
Brålanda	6
Vattenförsörjning.....	7
Framtida vattentillgång.....	7
Ytvattenresurser.....	7
Kommunala vattenverk.....	8
Potentiella vattenresurser	8
Ytvatten	8
Öresjö	8
Långhalmen	9
Stora Hästefjorden.....	9
Skyfallskartering.....	9
Ordförklaring.....	9
Beskrivning av kriterier	10
Granskade kriterier	10
Identifierade områden	11
Förteckning över inventerade områden	12
1 Floget	13
2 Kristinelund.....	14
3 Kyrkby (Vänersnäs)	15
4 Hallby Södra, inkl. skolan (Vänersnäs)	16
5 Gaddesanna, utvidgat	17
6 Åkersäng (Vänersnäs)	18
7 Båbergutvidgat.....	19
8 Boteredssjön.....	20
9 Gundlebo.....	21
10 Skytteklev.....	22

11 Hemmingstorp (Vänersnäs).....	23
12 Hönsemaden (Vänersnäs).....	24
13 Stora Agnesvik – Snikås (Vänersnäs).....	25
14 Stora Lunden (Vänersnäs).....	26
15 Hallby Östra (Vänersnäs).....	27
16 Grytet (Vänersnäs).....	28
17 Lilleskog (Härveden).....	29
18 Långsjö (Stora Hästefjorden).....	30
19 Lilla Skuleboda (Väne Ryr).....	31
20 Sjövik Ljungmossen (Väne Ryr).....	32
21 Forstena.....	33
22 Timmervik (Kättarebol).....	34
23 Timmervik (Vinterhålet).....	35
24 Västra Bleken (Sundals Ryr).....	36
25 Bollungen (Sundals Ryr).....	37
26 Kleverud.....	38
Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster.....	38
Ansvar.....	39
Uppföljning och utvärdering.....	39

Dokumentinformation Vattentjänstplan 2025–2036		Dokumentansvarig Förvaltningschef	
Antagen	Antagen av Kommunfullmäktige 2025-XX-XX § YY	Reviderad	Giltighet Tills vidare
Aktualiserad	Diarienummer SBN 2023/197	Intranät ☐	Hemsida ☒

Dokumentmottagare

- ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag
☒ Allmänheten ☒ Förtroendevalda

Andra regelverk som omnämns

Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412)

Inledning

Dokumentet beskriver Vänersborgs kommuns vattentjänstplan för perioden 2025–2036, med revidering varje mandatperiod.

Uppdraget

2013-02-06 § 37 gav Kommunstyrelsen berörda förvaltningar i uppdrag att upprätta en Blåplan vars syfte var att synliggöra vilka konsekvenser mark- och vattenanvändning kan få för våra vattenförekomster. Kommunfullmäktige tog beslut om Blåplan del 2, Vatten och Avlopp för Vänersborgs kommun, på kommunfullmäktigesammanträdet 2015-04-22 § 63. Blåplan del 1 och 3 antogs 2016-05-25 § 86. Kommunfullmäktige antog Vänersborgs dagvattenplan 2022-03-16 § 31 där den ska utgöra en del av Blåplan del 2 vid nästa revidering.

Enligt kommunfullmäktiges beslut ska Blåplan del 2 Vatten och Avlopp uppdateras varje mandatperiod. Riksdagen har beslutat om ändring i Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) som gäller fr.o.m. 2023-01-01 som innebär att kommunen ska upprätta en vattentjänstplan som ska tillämpas efter 2023-12-31. Detta innebär att Blåplan del 2 Vatten och Avlopp kompletteras med en lagstadgad bilaga Vattentjänstplan.

Syfte

Planen ska innehålla kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden för kommunala vattentjänster. Planen ska också bedöma vilka åtgärder som behövs för att hantera ökad belastning på VA-anläggningar vid skyfall.

Kommunen har en skyldighet att besluta om verksamhetsområden för vattenförsörjning eller avlopp om det behövs för att skydda människors hälsa eller miljö.

Vattentjänstplanen ska beslutas av kommunfullmäktige och är inte bindande, vilket ger möjlighet till justeringar under mandatperioden.

Dokumentet ger en omfattande översikt över kommunens strategier för att hantera och utveckla vattentjänster, med fokus på långsiktig planering, samråd och miljöhänsyn.

Undantag och avgränsningar

Enligt 6 b § i Lagen om allmänna vattentjänster är inte vattentjänstplanen bindande. Det vill säga att om behov av allmänna vattentjänster uppkommer under mandatperioden, har kommunfullmäktige möjlighet att utvidga fastställda - eller tillskapa nya - verksamhetsområden för allmänna vattentjänster.

Vattentjänster utanför verksamhetsområdet

Utanför det kommunala verksamhetsområdet för vattentjänster råder avtalsfrihet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan, där tekniska förutsättningar och erforderlig kapacitet finns, erbjuda fastighetsägare eller samfälligheter att ansluta sig via avtal.

Regler för ansökan, anslutning, avtal och avgiftsuttag finns beskrivet i detalj i styrdokumentet "Avgifter och allmänna bestämmelser för avtalsanslutning utanför kommunalt verksamhetsområde för vattentjänster". Styrdokumentet finns publicerat på kommunens hemsida.

Miljö- och byggnadsförvaltningen samt Samhällsbyggnadsförvaltningen har ett fortlöpande och pågående arbete genom bedömning av de nybyggnationer som kommer –eller befintliga angränsande fastigheter som finns –i anslutning till befintliga verksamhetsområden för VA.

Dessa utvidgningar av befintliga verksamhetsområden kan även initieras av Länsstyrelsen genom tillsyn av kommunens skyldighet att pröva Vänersborgs kommuns skyldighet enligt Lagen om allmänna vattentjänster att tillhandahålla vatten och avlopp. Detta innebär att det kan finnas fastigheter/fastighetsgrupperingar som inte finns med i denna vattentjänstplan, men där ändå behovet av kommunala vattentjänster ska tillgodoses.

Skilnader gentemot tidigare VA-plan (Blåplan del 2)

Vänersborgs kommun har sedan tidigare en Blåplan bestående av tre delar vilka antogs under 2015 och 2016. Till det antogs 2022 en dagvattenplan tänkt att integreras i Blåplanen.

Blåplanen visar på ett helhetsperspektiv då det gäller planering och byggande i förhållande till utnyttjande och skydd av vattenresurserna. Blåplanen redovisas i tre separata delar:

1. Övergripande del
2. Vatten och avlopp
3. Avrinningsområden.

”Blåplan del 2: Vatten och avlopp” redovisar en heltäckande långsiktig planering av vatten och avlopp både inom och utom verksamhetsområde för den allmänna VA-anläggningen och därtill även ett underlag till budgetarbetet. VA-planeringen är ett verktyg för att lyfta fram de problem, skyldigheter och utmaningar som kommunen har att hantera. I Blåplan del 2 presenteras en utbyggnadsplan av allmänna vattentjänster (”VA-plan”), vilken ersätts av denna vattentjänstplan.

Kommunen gör idag en annan bedömning av begreppet bebyggelse i ett ”större sammanhang”, där de flesta områden som tidigare sågs som utbyggnadsområden nu fått annan klassning. I den tidigare VA-planen identifierades bebyggelsegrupper med ned till fyra närliggande bostadshus med hjälp av GIS-analys. Bebyggelse med åtta bostadshus eller fler bedömdes som ett större sammanhang, sammanlagt 38 områden. Den praxis som nu vuxit fram utifrån Lag om allmänna vattentjänster utgår istället från att det bör vara minst 20 närliggande bostadshus för att det ska ses som ett större sammanhang. Därmed har många mindre områden tagits bort från listan av utbyggnadsområden. Många av utbyggnadsområdena i tidigare VA-plan har även fallit bort eftersom det redan skapats verksamhetsområden där och vattentjänster har anordnats.

Lagstiftningen

Det är 6 § i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som reglerar kommunens skyldighet att förse ett område med allmänna vattentjänster. Enligt 6 § LAV, har kommunen ett ansvar att ordna vattentjänster (dricks- och/eller avloppsvatten) för bebyggelse som tillsammans bildar ett större sammanhang, om risk för människors hälsa eller miljön föreligger.

Från 1 jan 2023 tillkom bestämmelser i LAV som ställer krav på att det ska finnas en aktuell vattentjänstplan i varje kommun som har beslutats av kommunfullmäktige. Planen ska även aktualitetsprövas vart fjärde år och bland annat innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

Eftersom kommunens samhällsbyggnad går hand i hand med planering av VA-försörjning är det viktigt att skapa sig ett ökat handlingsutrymme genom att i god tid identifiera potentiella § 6-områden och skapa en långsiktig plan för VA-utbyggnad. Utan en plan för VA-utbyggnad riskerar kommunen att ställas inför förelägganden från Länsstyrelsen enligt 51 § LAV om att inrätta allmänna vattentjänster i områden där man inte avsett bygga ut allmänt VA eller där man planerat att göra det vid ett senare tillfälle. Finns ingen planering och politiskt antagen prioritering vad gäller VA-utbyggnad, finns risk att Länsstyrelsen tar beslut utan hänsyn till övriga förutsättningar. Då minskar kommunens kontroll över VA-taxans utveckling. En god VA-

planering är därför kommunens möjlighet att själv påverka i vilken ordning olika områden ska anslutas till den allmänna VA-försörjningen.

Begreppet större sammanhang är inte tydligt definierat, men enligt praxis och juridisk tolkning av Svenskt Vatten av lagtexten om vad ett större sammanhang innebär, utgörs detta av 20–30 anslutna fastigheter som ett riktvärde. Detta ska tolkas som att byggnader jämföras med fastigheter i de fall det finns flera bostäder på samma fastighet, exempelvis vid arrendetomter. De byggnader som avses är huvudbyggnader med behov av vatten- och avloppslösning, bland annat bostad och skola.

Arbetsmetodik

I de fall Länsstyrelsen har förelagt kommunen att uppfylla paragraf 6 i Lagen om allmänna vattentjänster har detta riktvärde använts och vid information om potentiella verksamhetsområden har ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter använts. Kommunen har med ovan nämnda riktvärde som utgångspunkt i en GIS-analys identifierat områden som är ett "större sammanhang" om minst 20 bostäder med ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter, dock med en tolerans med +/- 5 meter.

Karta som redovisar 11 potentiella §6-områden (enligt länsstyrelsens GIS-analys).

Länsstyrelsen i Västra Götaland har med hjälp av en GIS-analys tagit fram ett kartunderlag med syfte att identifiera potentiella § 6-områden i länets kommuner. De kriterier som Länsstyrelsen har använt för urvalet är

Sammanhang om minst 20 hus med ett inbördes avstånd av som mest 150 meter.

Ur denna GIS-analys har Länsstyrelsen pekat ut 11 områden (6 områden i Vänersnäs och 5 områden inom övriga delar av kommunen) som potentiella verksamhetsområden för allmänna kommunala vattentjänster:

- Skytteklev (Vänersnäs)
- Kyrkbyn (Vänersnäs)
- Hallby Södra (Vänersnäs)

- Åkersäng (Vänersnäs)
- Floget
- Boteredssjön
- Gundlebo
- Stora Lunden (Vänersnäs)
- Grytet (Vänersnäs)
- Långsjö (Stora Hästefjorden)
- Forstena

Kommunen har identifierat sammanlagt 26 områden med utgångspunkt dels i Länsstyrelsens kartering som nämns ovan, dels i de områden som ingått i kommunens tidigare VA-plan (Blåplan del 2). Av dessa 26 områden är det 10 som uppfyller lagstiftarens krav på "större sammanhang" enligt LAV. Dessa områden återfinns nedan under rubrikerna "Utbyggnadsområden" och "Tänkbara utvecklingsområden". De områden som ej uppfyller kravet på större sammanhang återfinns under rubriken "Bevakningsområden".

Initialt har en kvantitativ bedömning genomförts av samtliga 26 områden för att få en helhetsbild. Kommunen har använt 12 relevanta bedömningskriterier enligt länsstyrelsens vägledning som grund samt kompletterat med ytterligare 12 bedömningskriterier. Sammanlagt används 24 kriterier vilka speglar behov och möjligheter. Se mer information under rubriken Beskrivning av kriterier.

Därefter har gjorts en kvalitativ bedömning av de 10 områden som uppfyller lagstiftarens krav på "större sammanhang" enligt LAV. Den kvalitativa bedömningen syftar till att få en djupare bild och mer detaljerat visa behovet av allmänna vattentjänster utifrån miljö- och hälsoskydd, möjlighet till bebyggelseutveckling samt möjligheter till lokala enskilda vatten- och avloppslösningar.

Resultaten av analyserna redovisas per område under rubriken "Områdesbeskrivningar" längre fram i denna plan.

Arbetsgrupp för vattentjänstplanen

Dokumentet har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av representanter från Samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF), Miljö- och Byggnadsförvaltningen (miljö- och hälsa, MH; samt plan- och bygglov, PB) och Kommunstyrelseförvaltningen (KSF).

Områdesindelning

De 26 identifierade områdena har grupperats i tre kategorier:

- 1.
2. Bevakningsområden
3. Utbyggnadsområden
4. Tänkbara utvecklingsområden
5. Bevakningsområden

Utbyggnadsområden

Utbyggnadsområden är områden med ett tydligt behov av en förändrad VA-försörjning, där utbyggnad av kommunala vattentjänster föreslås.

Till utbyggnadsområden föreslås två områden:

- Floget
- Kristinelund

När de föreslagna 2 områdena planeras att byggas redovisas efter Kommunfullmäktige antagit denna Vattentjänstplan i uppdaterad Blåplan del 2.

Motivering till förslaget finns redovisat i "Områdesbeskrivningar" längre fram i denna plan.

Tänkbara utvecklingsområden

Är områden där det idag inte finns behov av kommunala vattentjänster utifrån miljö- och hälsoskydd även om de uppfyller kravet på minst 20 bebyggda fastigheter i ett större sammanhang. Inom dessa områden kommer behovet att omprövas vid kommande uppdateringar av vattentjänstplanen.

Tänkbara utvecklingsområden är:

- Båberg utvidgad
- Gaddesanna utvidgad (Vänersnäs)
- Boteredssjön
- Gundlebo
- Hallby Södra (Vänersnäs)
- Kyrkbyn (Vänersnäs)
- Åkersäng (Vänersnäs)

I denna grupp ingår även område Skytteklev (Vänersnäs) som uppfyller kravet på minst 20 bebyggda byggnader men saknar förutsättningar för bebyggelseutveckling och även bedöms sakna behov av allmänna vattentjänster. Noteras även under rubriken "Bevakningsområden".

Bevakningsområden

Det finns 16 områden som idag inte uppfyller kravet på minst 20 byggnader. Dessa områden ligger under bevakning och kan vid nästa aktualitetsprövning komma att ingå som utbyggnadsområde eller tänkbart utvecklingsområde om ny bebyggelse tillkommit.

Dessa är:

- Hemmingstorp (Vänersnäs)
- Hönsemaden (Vänersnäs)
- Stora Agnevik – Snikås (Vänersnäs)
- Stora Lunden (Vänersnäs)
- Hallby Östra (Vänersnäs)
- Grytet (Vänersnäs)
- Lilleskog (Härveden)
- Långsjö (Stora Hästefjorden)
- Lilla Skuleboda (Väne Ryr)
- Sjövik-Ljungmossen (Väne Ryr)
- Forstena
- Timmervik (Kättarebol)
- Timmervik (Vinterhålet)
- Västra Bleken (Sundals Ryr)
- Bollungen (Sundals Ryr)
- Kleverud

Skytteklev (Vänersnäs) uppfyller kravet på minst 20 bebyggda byggnader men saknar förutsättningar för bebyggelseutveckling. Enligt analysen saknas behov av allmänna vattentjänster för området vilket är motiveringen till att området inte föreslås som verksamhetsområde för allmänna vattentjänster av vatten och avlopp.

Respektive område omprövas vid varje ny mandatperiod för att se om behovet finns för allmänna vattentjänster.

Betydande miljöpåverkan

Av de 2 utpekade utbyggnadsområdena har inget område bedömts ge en betydande miljöpåverkan vid ett utpekande av verksamhetsområde.

Va-översikt

Avloppsvattenrening

Avloppsreningsverk, pumpstationer och ledningsnät administreras av Kretslopp & Vatten. Kretslopp & Vatten är en del av kommunens samhällsbyggnadsförvaltning.

I Vänersborgs kommun finns det två kommunala avloppsreningsverk:

Holmängen

Gällande tillstånd enligt miljöbalken för Holmängens avloppsreningsverk är givet av Miljöprövningsdelegationen och daterat 3 december 2018 (dnr. 551-229-2017). Avloppsverket har byggts om för den högre belastningen och tagen i drift, den 7 januari 2024.

Avloppsreningsverket är dimensionerat för 2 700 kg/ dygn BOD₇, vilket motsvarar 38 600 personekvivalenter, vid 70 g BOD₇ per person och dygn, som årsmedelvärde. Verksamheten omfattar behandling av kommunalt avloppsvatten från tätorterna Vänersborg, Vargön, Vänersnäs, Båberg, Grunnebo och Väne-Ryr. Avloppsreningsverkets huvudsakliga miljöpåverkan är till utsläpp till Väners utlopp i Göta älv. Vid eventuella bräddningar sker detta i samma utsläppspunkt. Det renade vattnet består av syreförbrukande ämnen och näringsämnen (fosfor och kväve).

Behandlingsdelarna består av roterande silar, sandfång, försedimenteringsbassänger, biologisk bädd, BOD-oxidation, nitrifikation, denitrifikation, efterdenitrifikation, efterreoxidation, flockningsbassänger och slutsedimenteringsbassänger.

Brålanda

Gällande tillstånd enligt miljöbalken för Brålanda avloppsreningsverk är daterat 2000-10-06 och avser utsläpp av renat avloppsvatten från Brålanda m.fl. tätorter. Tillståndet har givits av miljöprövningsdelegationen. Slutliga villkor fastställdes 2008. Avloppsreningsverket är dimensionerat för ett flöde på 3 340 m³/d och 3 200 kg/ dygn BOD₇, vilket motsvarar 45 700 personekvivalenter. Verksamheten omfattar behandling av kommunalt avloppsvatten från tätorterna Brålanda och Frändefors. Avloppsreningsverkets huvudsakliga miljöpåverkan är utsläpp till Frändeforsån via Dahlbergs å ut i Vänern. Vid eventuella bräddningar sker detta i samma utsläppspunkt. Det renade vattnet består av syreförbrukande ämnen och näringsämnen (fosfor och kväve).

Avloppsvattnet behandlas mekaniskt, biologiskt och kemiskt. Behandlingsdelarna består av roterande sil, sandfång, luftningsbassänger, mellansedimenteringsbassänger, flockningsbassänger och slutsedimenteringsbassäng.

Dessa reningsverk spelar en viktig roll i att säkerställa att avloppsvattnet renas effektivt innan det släpps ut i naturen, vilket bidrar till att skydda både miljön och folkhälsan. Det finns idag ingen avsikt att lägga ner något av de båda verken, däremot kommer en utbyggnad av verksamhetsområden enligt Lagen om allmänna vattentjänster innebära en utbyggnad av det kommunala ledningsnätet.

Vattenförsörjning

Framtida vattentillgång

Vänersborgs kommun har fyra vattenverk som förser alla kommunala abonnenter med dricksvatten. Det mesta av vattnet hämtas från Vänern, vilket är en stor och viktig dricksvattentäkt. Dricksvattnet från kommunens vattenverk klassas som livsmedel och håller mycket hög och jämn kvalitet, uppfyllande Livsmedelsverkets kvalitetskrav med bred marginal.

Ytvattenresurser

Vänern, som upptar en stor del av kommunens totala yta, är Sveriges största insjö och Europas tredje största med sina 5 650 km². Vänerns avrinningsområde är 46 880 km², vilket motsvarar 10 % av Sveriges yta. Området sträcker sig in i Norge.

Vänern får sin största mängd vatten från Klarälven, Byälven, Norsälven och Gullspångsälven. Tillrinningsområdet i norr domineras av skogsmark, medan det i söder har ett större inslag av jordbruksmark. Vänern har sitt utlopp i Göta Älv, som är landets vattenrikaste älv. Medeldjupet i sjön är 27 meter och dess vattenvolym uppgår till 153 km³, vilket medför en omsättningstid på 8-9 år.

Vänern är en ovärderlig resurs såväl kvantitativt som kvalitativt. Ur ett vattenskyddsperspektiv får skyddsvärdet anses extremt högt, då cirka 800 000 människor är beroende av sjön för sitt dricksvatten.

Vänervattnets fosfor- och kvävehalter reduceras i sjön. Beräkningar gjorda av Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) visar att fosforhalterna i Vänern minskar med cirka 55 procent och kvävehalterna med 35 procent innan vattnet rinner ut i Göta älv. Kväve och fosfor är växtnäringsämnen som finns naturligt i sjöar, men kvävehalterna i Vänern har ökat och anses idag vara för höga. Fosforhalterna däremot har minskat under senare år och anses motsvara den naturliga bakgrundsnivån. Den höga kvävenivån anses bero på förluster från jordbruket till de älvar som mynnar i södra delen av Vänern.

De höga kvävehalterna påverkar Vänern, men ger inga akuta problem i sjön. Däremot orsakar den omfattande kvävetransporten via Göta älv till Västerhavet övergödningssproblem. Drygt 60 procent av kvävetillförseln från svenska källor till Skagerrak kommer från Vänern och Göta älv. Det är därför angeläget att minska kvävehalterna i Vänern.

Vänerns Vattenvårdsförbund konstaterar att vattenkvaliteten är god i sjöns centrala delar, och att halterna av närsalter och organiskt material håller sig på stabila nivåer. Klorofyllhalten är överlag låg och siktdjupet förhållandevis stabilt, ca 4–5 meter. Den ekologiska statusen bedöms hög vid samtliga provplatser. Inga problem med låga syrgashalter påvisas i sjöns djupare delar. Totalkvävehalten är dock hög och åtgärder bör sättas in för att minska belastningen på Vänern och framför allt de vikar som är utsatta för övergödning.

Den allmänna vattenförsörjningen i Vänersborgs kommun baseras på uttag av ytvatten i Vänern/Göta Älvs vattentäkt till vattenverken Skräcklan och Rörvik. Grundvatten tas i Hästevadets (Vargön) samt Dyrehögs vattentäkter till vattenverken Hästevadet och Källeberg. Sammanlagt har ca 32 000 personer i Vänersborgs kommun allmän dricksvattenförsörjning, vilket motsvarar 80 procent av befolkningen. Vattenverket Skräcklan har kapacitet att klara hela Vänersborgs kommuns behov.

20 procent av kommunens invånare har enskild dricksvattenförsörjning. Kommunen bedömer att förutsättningarna för att i den enskilda försörjningen erhålla ett hälsosamt dricksvatten i tillräcklig mängd är god till måttlig.

Kommunala vattenverk

Fyra kommunala vattenverk finns i kommunen. Skräcklan och Rörviks vattenverk tar in vatten från Vänern. Hästevadet och Källeberg är båda grundvattentäkter.

Skräcklans vattenverk

Enligt en vattendom från 2005 får ytvatten från Vänern bortledas för kommunal vattenförsörjning inom vissa begränsningar. Ombyggnation av vattenverket pågår och förväntas färdigställas 2027.

Rörvik vattenverk

Vattenverket tillsammans med Källebergs grundvattenverk samhällena Brålanda och Frändefors. Produktionen påverkas av den stora livsmedelsindustrin i Brålanda. Vattenverket är under ombyggnad och förväntas färdigställas 2025.

Hästevadets vattenverk

Försörjer Vargöns samhälle med dricksvatten tillsammans med Skräcklans vattenverk. Största delen av vattnet kommer till Vargön från Vänersborg, medan en mindre del tas från Hästevadets vattenverk. Vattenverket är under ombyggnad och en process pågår för ny vattendom.

Källebergs vattenverk

Vattenuttaget regleras av en vattendom från 1991 och byggdes om 2003 med nyare reningsteknik.

Potentiella vattenresurser

Ytvatten

Under åren 2005–2006 genomfördes en studie i syfte att se om det fanns sjöar av tillräcklig storlek att fungera som vattenmagasin för trestadsregionen (Vänersborg, Trollhättan och Uddevalla).

Kriterier vid urval av undersökta sjöar var följande:

- Vattendjup över 10 meter
- Tillgänglig reglerbar vattenvolym över ca 21 miljoner m³ per år
- Råvattenkvalitet – tillräckligt bra råvatten-kvalitet för att minimera vattenbehandling före distribution
- Påverkan från reglering skall vara begränsad med avseende på strandnära vegetation och fauna samt övriga faktorer, t.ex. till exempel rekreation och boende.

Utifrån dessa kriterier utvaldes tre sjöar för vidare studier av lämpligheten som potentiellt dricksvattenmagasin: Stora Hästefjorden, Öresjö och Långhalmen.

Öresjö

Öresjö (eller Öre sjö) är en 10,6 km² stor skogssjö belägen omkring fem km väster om Trollhättans centrum. Merparten av sjön ligger i Lilla Edets kommun och resterande del (ca 20 procent) i Trollhättans kommun, med undantag för en liten del vid utloppet vid Sågbron som ligger inom Vänersborgs kommun. Öresjöns 72 km² stora avrinningsområde innefattar också delar av Uddevalla kommun. Sjön avvattnas mot nordväst via Sågån-Risån och vidare till Bäveån och Byfjorden.

Öresjö är den största sjön i Trestadsregionen utöver Vänern, både till yta och volym, och utnyttjas till viss del som vattentäkt för Uddevalla, via den överföring till Köperödssjöarna som görs i Bäveån nedströms sjön. Öresjö är reglerad och regleringen styrs av vattendom från 1982.

Öresjö ingår i Bäveåns vattensystem (SMHI vattendragsnamn 109 Bäveån) och sjöns avrinningsområde vid utloppet utgör 24% av Bäveåns totala avrinningsområde.

Långhalmen

Långhalmen befanns ha för litet vattendjup och för liten totalvolym för att vara intressant som sjömagasin för Trestadsregionen.

Stora Hästefjorden

Stora Hästefjorden bedömdes inte vara aktuell som magasin på grund av dålig vattenkvalitet och sjöns stora naturvärden

Skyfallskartering

Närmare beskrivning om vilka risker som den allmänna VA-anläggningen kan belastas av på grund av skyfall hänvisas till dagvattenplanen antagen av KF 2022-03-16 § 31 som kan hittas på följande plats: <https://vanersborg.se/bygga-bo-och-miljo/kretslopp--vatten/vattentjanster/avloppsvatten/dagvattenplan>

Ordförklaring

- **Kartering:** Kartering är olika metoder för insamling av data som ska ligga till grund för framställning av kartor. Metoderna kan vara fältmätning, bildtolkning, geodetiska och fotogrammetriska metoder. Man brukar skilja på begreppen storskalig och småskalig kartering.
- **WC-vatten:** En vattenklosett, förkortat WC, är ett tekniskt system för att ta hand om mänsklig urin och avföring, tillsammans med toalettppapper.
- **BDT-vatten:** BDT-vatten står för bad-, disk- och tvättvatten och är ett samlingsnamn för allt avloppsvatten från hushåll minus toalettavloppet. Ett annat namn för BDT-vatten är gråvatten.
- **Lokala enskilda vattenlösningar:** Fastighetsägaren ordnar själv dricksvatten från egen dricksvattenbrunn, gemensamhetsanläggning eller avtalad kommunal anslutning. Fastighetsägaren ordnar själv avloppsrening på egen tomt (godkänd av Miljö- och Hälsa), ansluter till gemensamhetsanläggning eller avtalad kommunal anslutning.
- **ÖP:** Kommunens översiktsplan, antagen av kommunfullmäktige 2017.
- **Habitat:** Miljö i vilken en viss art lever. Ofta innefattar termen biotop också begreppet habitat, men biotop kan likställas med begreppet naturtyp, och är oberoende av viltets krav på miljön.
- **VA:** Ett samlingsnamn för kommunala vattentjänster.
- **Dagvatten:** Ytligt avrinnande regnvatten och regn-, smält- och dräneringsvatten.
- **Spillvatten:** Hushållsavlopp från toalett, disk, tvätt och dusch.
- **Recipient:** Sjö eller ett vattendrag som får motta dagvatten och renat avloppsvatten.
- **Miljöbalken:** Den svenska miljölagstiftningen som började gälla från år 1999 och som gäller även idag.
- **GÄVSO:** Göta Älv och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde är ett område som täcker stora delar av avrinningen till Dalbosjön (Vänern), Vassbotten och Göta Älv.
- **GIS:** Programvara som hanterar insamling, lagring, bearbetning, analys och presentation av geografisk information (geografiska data).
- **LAV:** Lagen om allmänna vattentjänster.
- **pe:** Personekvivalenter är ett mått som används inom avloppsrening och miljöteknik för att beskriva den mängd föroreningar som motsvarar vad en genomsnittlig person producerar per dag. Detta mått används för att dimensionera och planera avloppsreningsverk och andra avloppssystem.
- **VISS** = Vatteninformationssystem Sverige. En databas och karttjänst som innehåller information om svenska sjöar och vattendrag.

Beskrivning av kriterier

Varje geografiskt område har granskats utifrån 24 olika kriterier.

Efter granskningen av respektive område görs en bedömning av behovet av allmänna vattentjänster eller möjligheter till lokala enskilda vattenlösningar.

Granskade kriterier

1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar.
2	Föremål för detaljplanering.
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status.
4	Hög andel åretruntboende.
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytilkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området).
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000.
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS).
8	Översiktsplan: Är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?
9	Vattenskyddsområde.
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet).
11	Avstånd till kommunal badplats.
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse.
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)?
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS.
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning.
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer/>10 m ³ /dygn).
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning.
20	Kända problem med att anlägga små avlopp.
21	Problem med att infiltrera ner i mark.
22	Fördelsprövning utifrån hälsoskäl och miljöskäl och särskild hänsyn till god hushållning (dricksvatten och avlopp).
23	Kända problem med tillgång på dricksvatten.
24	Kända problem med dricksvattenkvalitén.

Identifierade områden

Nedan beskrivs tjugosex (26) områden inom kommunen som har identifierats som områden där bebyggelsestrukturen är sådan att det kan finnas grund för tillämpning av LAV § 6.

Identifieringen visar att 10 områden har fler än 20 bebyggda fastigheter. 2 av dessa föreslås som utbyggnadsområde.

Förteckning över inventerade områden

Utbyggnadsområden

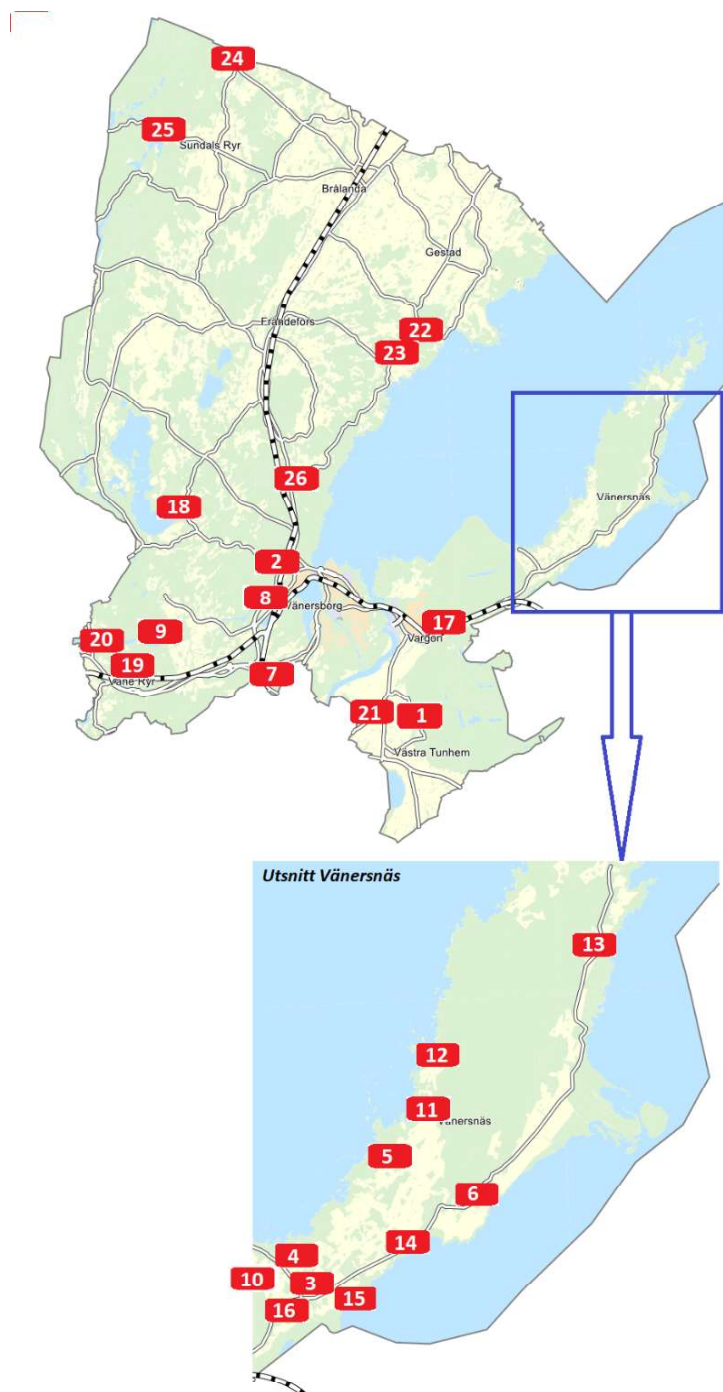
- 1 Floget
- 2 Kristinelund

Tänkbara utvecklingsområden

- 3 Kyrkbyn (Vänersnäs)
- 4 Hallby södra inkl. skolan (Vänersnäs)
- 5 Gaddesanna utvidgat (Vänersnäs)
- 6 Åkersäng (Vänersnäs)
- 7 Båberg utvidgat
- 8 Boteredssjön
- 9 Gundlebo

Bevakningsområden

- 10 Skytteklev (Vänersnäs)
- 11 Hemmingstorp (Vänersnäs)
- 12 Hönsemaden (Vänersnäs)
- 13 Stora Agnevik – Snikås (Vänersnäs)
- 14 Stora Lunden (Vänersnäs)
- 15 Hallby östra (Vänersnäs)
- 16 Grytet (Vänersnäs)
- 17 Lilleskog (Härveden)
- 18 Långsjö (Stora Hästefjorden)
- 19 Lilla Skuleboda (Väne Ryr)
- 20 Sjövik-Ljungsmossen (Väne Ryr)
- 21 Forstena
- 22 Timmervik (Kättarebol)
- 23 Timmervik (Vinterhålet)
- 24 Västra Bleken (Sundals Ryr)
- 25 Bollungen (Sundals Ryr)
- 26 Kleverud

1 Floget

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 35 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar.
- Länsstyrelsen har beslutat om inre och yttre vattenskyddsområde för området.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- I området finns det inte några större risker för översvämningar.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det finnas behov för allmänna vattentjänster.

Det är problematiskt för många av fastigheterna att anlägga nya enskilda avloppsanläggningar då det är en betydande höjdskillnad i området och flera av fastigheterna är placerade ovanför varandra. Risk finns att avloppsvattnet påverkar närliggande fastigheter. Fastighetsägarna har mycket begränsade alternativ för var de kan placera sina avloppsanläggningar då hänsyn behöver tas till skyddsavstånd för vattentäkt, bostadshus, energibrunnar och liknande. Det finns flera fastigheter där inte placeringen av en enskild avloppslösning är löst.

Det finns risk att uppströms placerade fastigheter orsakar problem för fastigheter nedströms genom att påverka på grundvattnet negativt då avloppsvattnet kan innehålla höga halter av smittoämnen. Även mer kompakta avloppsanläggningar såsom minireningsverk kan bli komplicerade att anlägga inom de egna fastigheterna då det renade avloppsvattnet måste ledas bort vilket i de flesta fall kommer att ske till fastigheterna nedströms.

2 Kristinelund

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 29 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Det är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av yttre vattenskyddsområde.
- Det har under de senaste åren funnits ett visst bebyggelsetryck i området.
- Boteredssjön har en måttlig ekologisk status samt statusen för näringsämnen där enskilda avlopp har en betydande påverkan på vattenförekomsten. Det finns problem med övergödning i Boteredssjön
- Den norra delen av området har avrinning till Dalbosjön, vilken inte har större problem med övergödning
- I den västra delen av området finns det risk för att vatten kan ansamlas vid exempelvis kraftig nederbörd

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det finnas behov för allmänna vattentjänster.

Det är problematiskt för flertalet fastigheter att anlägga nya enskilda avloppsanläggningar på grund av tät bebyggelse då skyddsavstånden till dricksvattentäkt, energibrunnar och avstånden till bostadshus blir oacceptabelt korta. Det finns även viktiga skydd inom området (vattenskyddsområde) vilket gör att det är lämpligt att avloppslösningen i området blir ett kommunalt ansvar. Det är även svårt och komplicerat att anlägga en större gemensam avloppsanläggning i området då det är svårt att bli av med spillvattnet och det finns risk att de närmaste fastigheterna kan påverkas negativt på grund av grundvattnets höga sårbarhet och den höga genomsläppligheten i marken.

3 Kyrkby (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ca 60 bebyggda fastigheter utspridda utmed en ca 2 000 meter lång sträcka längs genomfartsvägen. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Detaljplan saknas.
- Delar av befintlig bebyggelse samt ett större område direkt nordväst om den är enligt översiktsplanen utpekad som möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Lokalt finns det risk för översvämningar i området. För enstaka fastigheter kan det därmed finnas problem med att vatten kan ansamlas. För dessa fastigheter blir det svårigheter att anlägga markbaserade avloppsanläggningar.
- I samrådsutställningen föreslogs området som utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster. Några fastighetsägare har inkommit med synpunkter i samrådet och framfört att behov inte finns för allmänna vattentjänster i området.
- En sammantagen bedömning utifrån kriterierna för verksamhetsområde i Lagen om allmänna vattentjänster leder till att det i dagsläget inte finns behov av allmänna vattentjänster

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

Bedömningen är att med nuvarande situation är det möjligt att tillgodose behovet av både vattenförsörjning och omhändertagande av spillvatten genom enskilda anläggningar.

Området överlappas delvis av ett större område för möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden, enligt kommunens översiktsplan. Ett krav för sådan utveckling är enligt översiktsplanen att bebyggelsen ansluts till kommunalt VA. Eventuellt kan andra godtagbara lösningar finnas med den är något som behöver utredas om frågan blir aktuell. I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området prövas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster.

4 Hallby Södra, inkl. skolan (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 25 bebyggda fastigheter för närvarande och det ligger utanför tätortsavgränsning. Detaljplan saknas men byggnadsplan finns i närområdet. Området pekas i översiktsplanen ut som möjligt för bebyggelseutveckling på landsbygden.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt södra delen av området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Liten översvämningrisk finns för ett fåtal tomter vid höga vattenstånd i Vätern.
- I samrådsutställningen föreslogs området som utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster. Några fastighetsägare har inkommit med synpunkter i samrådet och framfört att behov inte finns för allmänna vattentjänster området.
- En sammantagen bedömning utifrån kriterierna för verksamhetsområde i Lagen om allmänna vattentjänster leder till att det i dagsläget inte finns behov av allmänna vattentjänster

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

Bedömningen är att med nuvarande situation är det möjligt att tillgodose behovet av både vattenförsörjning och omhändertagande av spillvatten genom enskilda anläggningar.

I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området prövas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster.

5 Gaddesanna, utvidgat

Övergripande sammanställning av området

- Området är en utvidgning av befintligt verksamhetsområde för VA, Gaddesanna, och ligger utanför tätortsavgränsning. Området pekas i översiktsplanen ut som möjligt för bebyggelseutveckling på landsbygden.
- Större delen av området ingår i en pågående detaljplanering för bostäder, där kommunalt VA är en förutsättning för att planen ska kunna genomföras.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Fastigheterna ligger tillräckligt långt ifrån varandra som gör att det troligtvis inte finns några större hinder att anlägga enskilda avloppsanläggningar.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av inre och yttre vattenskyddsområde.
- I samrådsutställningen föreslogs området som utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster. En sammantagen bedömning utifrån kriterierna för verksamhetsområde i Lagen om allmänna vattentjänster leder till att det i dagsläget inte finns behov av allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Bedömningen är att med nuvarande situation är det möjligt att tillgodose behovet av både vattenförsörjning och omhändertagande av spillvatten genom enskilda anläggningar.

En förutsättning i det pågående detaljplanearbetet är att planområdet ansluts till kommunalt vatten och avlopp. I samband med att verksamhetsområdet utökas kan även angränsande fastigheter provas på nytt. Beslut om verksamhetsområde samordnas med beslut om antagande av detaljplanen.

6 Åkersäng (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 25 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning.
- Området pekas i översiktsplanen ut som möjligt för bebyggelseutveckling på landsbygden.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av inre och yttre vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- I samrådsutställningen föreslogs området som utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster. Några fastighetsägare har inkommit med synpunkter i samrådet och framfört att behov inte finns för allmänna vattentjänster i området. I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området provas igen vid om behovet fortsatt kvarstår för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

Att områdena tillsammans kommer utgöra ett "större sammanhang" kan realiseras redan vid nästa förhandsbesked, beroende på dess lokalisering.

Översiktsplanen pekar på Åkersäng som ett område för möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden och det finns även ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) i anslutning till detta. Ett krav för sådan utveckling är enligt översiktsplanen att bebyggelsen ansluts till kommunalt VA. Eventuellt kan andra godtagbara lösningar finnas men det är något som behöver utredas om frågan blir aktuell.

I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området provas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster.

7 Båberg utvidgat

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 25 bebyggda fastigheter. Det ligger i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde. Den allmänna VA-anläggningen är delvis redan utbyggd. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- De flesta fastigheterna är anslutna till det kommunala spillvattennätet, antingen direkt eller genom gemensamhetsanläggning. Fastigheterna ligger inte speciellt tätt och tomterna är inte särskilt små.
- Länsstyrelsen har beslutat om inre och yttre vattenskyddsområde.
- Det finns risk för översvämning som helt eller delvis berör åtta fastigheter i området.
- Fastighetsägare har möjlighet - om förutsättningar finns - att ansluta till den närliggande kommunala VA-anläggningen genom avtal.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området provas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster.

8 Boteredssjön

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 35 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Fastigheterna ligger inte speciellt tätt och tomterna är inte särskilt små. Fastigheterna bedöms ha möjlighet att anlägga enskilda avloppsanläggningar.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av inre och yttre vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Flera fastigheter som ligger närmast Boteredssjön har en översvämningsrisk.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området provas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster.

9 Gundlebo

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 26 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Det är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas men byggnadsplan finns.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Fastigheterna bedöms ha möjlighet att anlägga nya enskilda avloppsanläggningar. Fastigheterna ligger inte speciellt tätt och tomterna är inte särskilt små.
- De flesta fastigheterna bedöms inte kunna påverka varandra negativt genom att försvåra möjligheten för enskilda avloppsanläggningar.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av primära, sekundära och tertiära zoner för vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Det har under de senaste åren inte givits några förhandsbesked i området vilket tyder på att bebyggelsestrycket är lågt
- Gundlebosjön som recipient har en måttlig ekologisk status.
- Enstaka fastigheter har risk för översvämning i en mindre del inom sin fastighet eller utanför fastighetsgränsen

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området provas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster.

10 Skytteklev

Övergripande sammanställning av området

- I området finns cirka 25 fritidshus på arrendetomter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- VA-försörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda anläggningar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Så som situationen ser ut idag finns det varken behov av allmänna vattentjänster eller enskilda avloppslösningar. Sommarstugorna använder sparsamt med vatten, enligt lämnade uppgifter får en del vatten från en grotta, andra från brunn men dricksvatten tas i de flesta fall med hemifrån i dunkar.
- De flesta stugorna i området är små, har enkel standard och stugorna antas ha torra toalettlösningar. Det är känt att en fastighet har ett BDT-filter som avloppsanläggning. Resterande stugor antas ha disk- och duschmöjligheter på utsidan av stugorna och inte något indraget vatten inne i stugorna. Eftersom det uppstår så små mängder spillvatten vid dessa stugor, anses det inte finnas behov av att anlägga enskilda avloppsanläggningar.
- Området utgörs av en värdefull kulturmiljö med många små stugor som tillsammans med närheten till Natura 2000 och naturreservatet innebär att det inte bedöms finnas möjlighet till ytterligare bebyggelse i området. Även möjligheten till större om- och tillbyggnader är begränsad utifrån kravet på varsamhet till den värdefulla kulturmiljön, vilket innebär att stugorna skulle vara svåra att omvandla till bostäder med högre standard.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

11 Hemmingstorp (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 26 bebyggda fastigheter, vilka är fördelade i 4 grupper med ett inbördes avstånd av mer än 150 meter. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av inre och yttre zoner för vattenskyddsområde.
- Området omfattas delvis av Länsstyrelsens beslut av inre vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas. Området överlappas delvis av ett större område för möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden, enligt kommunens översiktsplan. Det finns även ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) i anslutning till detta. Ett krav för sådan utveckling är enligt översiktsplanen att bebyggelsen ansluts till kommunalt VA. Eventuellt kan andra godtagbara lösningar finnas med den är något som behöver utredas om frågan blir aktuell.

12 Hönsemaden (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av inre och yttre zoner för vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas. Området överlappas delvis av ett större område för möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden, enligt kommunens översiktsplan. Det finns även ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) i anslutning till detta. Ett krav för sådan utveckling är enligt översiktsplanen att bebyggelsen ansluts till kommunalt VA. Eventuellt kan andra godtagbara lösningar finnas med den är något som behöver utredas om frågan blir aktuell.

13 Stora Agnesvik – Snikås (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

14 Stora Lunden (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 20 bebyggda fastigheter (vissa byggnader har mer än 150 meter mellan byggnaderna). Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekat som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Vid en eventuellt kommande utbyggnad av det kommunala VA-nätet mot Kyrkby/Åkersäng kan det skapas möjligheter för anslutningar till kommunalt spill- och dricksvatten i området.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas. Området överlappas delvis av ett större område för möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden, enligt kommunens översiktsplan. Ett krav för sådan utveckling är enligt översiktsplanen att bebyggelsen ansluts till kommunalt VA. Eventuellt kan andra godtagbara lösningar finnas med den är något som behöver utredas om frågan blir aktuell.

15 Hallby Östra (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

16 Grytet (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 15 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, men närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, men närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

17 Lilleskog (Härveden)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ca 10 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning.
- Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder.
- Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av pågående grundvattenskyddsområde.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

18 Långsjö (Stora Hästefjorden)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

19 Lilla Skuleboda (Väne Ryr)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, men närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, men närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av Länsstyrelsens vattenskyddsområde primär, sekundär och tertiära zoner för Köperödssjöarna.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster. Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

20 Sjövik Ljungmossen (Väne Ryr)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av vattenskyddsområde primära, sekundära och tertiära zoner för Köperödssjöarna.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

21 Forstena

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- VA-förening med avtalsanslutning mot kommunalt VA finns, varav 13 av de 16 fastigheterna ingår.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av yttre vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

22 Timmervik (Kättarebol)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av yttre zonen vattenskyddsområde.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

23 Timmervik (Vinterhålet)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ca 15 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning.
- Området är inte utpekat som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas delvis av Länsstyrelsens beslut av yttre zonen vattenskyddsområde.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

24 Västra Bleken (Sundals Ryr)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

25 Bollungen (Sundals Ryr)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

26 Kleverud*Övergripande sammanställning av området*

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning. Vissa anslutna till kommunalt VA genom avtal.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av yttre zonen för vattenskyddsområde.
- Området omfattas delvis av Länsstyrelsens beslut av inre vattenskyddsområde.

•
Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

Ansvar

Ansvarig för detta dokument är Samhällsbyggnadsnämnden.

Uppföljning och utvärdering

Detta dokument ska följas upp vid behov och aktualiseras varje mandatperiod.

Vänersborgs kommun

Diarienummer
2023/197 SBN

Bilaga 1 till vattentjänstplan. Under- sökning av behov av strategisk miljöbedömning

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Inledning	3
Sammanfattning av vattentjänstplanen	3
Processbeskrivning och lagrum.....	4
Steg 1 och 2 i figuren	4
Steg 3 i figuren.....	5
Steg 4 i figuren.....	5
Steg 5 i figuren.....	6
Undersökning om betydande miljöpåverkan kan antas.....	8
Metod för Undersökning	8
Angående samråd om ställningstagande	11
Beslut	11

Inledning

Parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen behöver behovet av en miljöbedömning undersökas. I detta dokument redovisas processen, relevanta lagtexter och resultatet av arbetet, där vi slutligen konstaterar att planen inte medför betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning därmed inte behöver genomföras.

Sammanfattning av vattentjänstplanen

Vänersborg kommuns vattentjänstplan innehåller en nulägesredogörelse för den allmänna försörjningen av vattentjänster i enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Vattentjänstplanen hanterar därmed såväl dricksvatten som spillvatten och dagvatten. I planen görs även en bedömning av påverkan på vattentjänsterna vid kraftiga regn och höga vattenstånd och framtida behov av förändrade verksamhetsområden. Slutligen redovisar vattentjänstplanen även åtgärder som behöver vidtas för att säkra funktionen av den allmänna VA-anläggningen och försörjningen av vattentjänsterna. Åtgärderna i vattentjänstplanen anger vad som behöver göras men fastslår inte hur, det vill säga teknisk lösning eller eventuellt markanspråk. Det utreds vidare i respektive åtgärdsprojekt.

Vänersborgs kommuns vattentjänstplan är framtagen av Samhällsbyggnadsförvaltningen tillsammans med en arbetsgrupp bestående av representanter från Miljö- och Hälsa, Plan- och Bygg, Kommunstyrelseförvaltningen.

Processbeskrivning och lagrum

Figuren nedan är hämtad från Naturvårdsverkets handledning för strategiska miljöbedömningar (<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning>, 2023-04-19) och sammanfattar processen som genomförs parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen för att tillgodose befintliga lagkrav. Den röda numreringen i figuren representerar de bedömningar som gjorts och redovisas nedan i respektive steg.

Steg 1 och 2 i figuren

Steg 1: Upprättas planen av myndighet/kommun och krävs den i lag/författning?

Miljöbalkens 6 kap. om miljöbedömningar anger i 3 § att:

Strategiska miljöbedömningar för planer och program

3 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Skyldigheten gäller inte

1. planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten, och
2. finansiella eller budgetära planer och program.

Lag (2017:955).

Slutsats steg 1: JA, vattentjänstplanen faller under sådana planer som anges i 3 § för vilka miljöbedömning ska göras om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vattentjänstplanen är reglerad i Lag om allmänna vattentjänster och tas fram av kommunen.

Steg 2: Är det en plan för totalförsvaret, finansiell plan eller en plan för räddningstjänsten?

Slutsats steg 2: NEJ, vattentjänstplanen omfattas inte av undantagen som anges i 3 § ovan.

Steg 3 i figuren

Steg 3: Kan genomförandet av planen/programmet omfatta verksamhet/åtgärd som kräver Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap. 2 § miljöbalken.

Miljöbalkens 7 kap. om skydd av områden anger i 2 § att:

Nationalpark

2 § Ett mark- eller vattenområde som tillhör staten får efter riksdagens medgivande av regeringen förklaras som nationalpark i syfte att bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick.

Slutsats steg 3: NEJ, vattentjänstplanen omfattar inte Natura 2000- områden eller andra områden som avses i 2 §.

Steg 4 i figuren

Steg 4: Är planen/programmet någon av de som listas i 2 § 2.p a-i miljöbedömningsförordningen?

Miljöbedömningsförordningens 2 § punkt 1 och 2 anger att:

Planer och program som ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan

2 § En betydande miljöpåverkan ska antas enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, om

1. genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, eller
2. planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till denna förordning och är
 - a) ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 8 § miljöbalken,
 - b) en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken eller enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614),
 - c) en översiktsplan enligt 3 kap. plan- och bygglagen (2010:900),
 - d) en regionplan enligt 7 kap. plan- och bygglagen,
 - e) en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,
 - f) en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur,
 - g) en havsplan enligt havsplaneringsförordningen (2015:400),
 - h) en plan för moderna miljövillkor enligt 11 kap. 28 § miljöbalken, eller
 - i) en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning. Förordning (2020:694).

Punkt 1 ovan är inte relevant då inga Natura 2000-områden berörs av planen.

Slutsats steg 4: JA, vattentjänstplanen faller under de planer som tas upp under "i)" p.2.

Steg 5 i figuren

Steg 5: Anger planen/programmet förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen?

6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen tar upp flera verksamheter och åtgärder som berör vattentjänstplanens ämnesområde. Till exempel listas här infrastrukturprojekt (bilagan, p.10) med hög relevans:

10. Infrastrukturprojekt som avser
- a) anläggning av industriområden,
 - b) tätortsbebyggelse, inklusive byggande av shoppingcentrum och parkeringsplatser,
 - c) byggande av järnvägar, omlastningsstationer eller terminaler för kombinerad trafik,
 - d) anläggning av flygfält,
 - e) byggande av vägar, hamnar eller hamnanläggningar, inklusive fiskehamnar,
 - f) anläggning av inre vattenvägar eller anläggningar för reglering av vattenflöden,
 - g) dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk,
 - h) spårvägar, upphöjda eller underjordiska järnvägar, hängbanor eller liknande banor av speciell typ som endast eller i huvudsak används för passagerartransport,
 - i) byggande av rörledningar för gas eller olja,
 - j) anläggning av vattenledningar över långa avstånd,
 - k) kustanläggningar för att bekämpa erosion eller havsanläggningar i form av vallar, pirer, vågbrytare eller andra anläggningar för skydd mot havet eller andra havsanläggningar varigenom kustlinjen kan ändras (andra verksamheter och åtgärder än sådana som avser underhåll eller återuppbyggnad av anläggningar),
 - l) system för utvinning av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning, eller
 - m) anläggningar för överledning av vatten mellan avrinningsområden.

Slutsats steg 5: NEJ, Vattentjänstplanen kan förvisso identifiera behov av att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen men anger inte förutsättningarna för att bedriva verksamheten eller vidta åtgärder. Vattentjänstplanens befintliga upplägg hanterar vad som behöver göras men inte hur åtgärder ska genomföras (teknisk lösning) eller viket eventuellt markanspråk (var) åtgärder kan komma att krävas. Det får efterföljande utredningsarbete hantera.

I och med slutsatsen i steg 5 konstateras att en betydande miljöpåverkan med anledning av planen inte kan förutsättas men att det krävs en undersökning (enligt miljöbalkens 6 kap. 5 §, nedan) för att fastslå om behov av strategisk miljöbedömning krävs.

Att undersöka om en betydande miljöpåverkan kan antas

5 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, om

1. frågan om betydande miljöpåverkan inte är avgjord i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 4 §, eller
2. planen, programmet eller ändringen inte omfattas av undantaget i 3 § andra stycket. *Lag (2017:955).*

Undersökning om betydande miljöpåverkan kan antas

För att utreda om planen antas medföra betydande miljöpåverkan görs en undersökning. Vad en undersökning innebär framgår av miljöbalkens 6 kap. 6 §:

6 § Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och
2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om sådana omständigheter som avses i första stycket 1. *Lag (2017:955).*

Om undersökningen visar att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver en miljökonsekvensbeskrivning (strategisk miljöbedömning) tas fram och antas parallellt med planen. Undersökningen ska generera ett beslutsunderlag men den bidrar samtidigt till kunskap som kan vara användbar i det fortsatta arbetet med planen samt med miljöbedömningen i de fall en sådan ska göras. En viktig del av undersökningen är att ta reda på hur olika typer av miljöeffekter samspelar med varandra för att få en tydligare uppfattning om eventuell betydande miljöpåverkan.

Om undersökningen visar att planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver ingen strategisk miljöbedömning tas fram.

Metod för Undersökning

Undersökningen har utgått ifrån 5 § miljöbedömningsförordningen där det tydliggörs vad undersökningen skall utgå ifrån vid bedömning av om planen eller programmets genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan

Att undersöka om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan

5 § Vid en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen
 - a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftförhållanden eller genom att fördela resurser,
 - b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,
 - c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller
 - d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,
2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,
3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,
4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,
5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,
6. miljöeffekternas omfattning,
7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,
8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och
9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

En checklista har upprättats och använts som hjälp i arbetet med bedömningen för att tydliggöra vilka aspekter som särskilt har bedömts i undersökningen.

Checklista

Vid "ja" på följande 3 frågor innebär planen alltid en betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning krävs.	Ja	Nej
Påverkar planen ett Natura 2000-område så att tillstånd krävs enligt MB 7 kap 28a §?		Nej
Anger planen/programmet förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförfordningen?		Nej
Innebär planens genomförande betydande miljöpåverkan? (Ställningstagande utifrån checklistan nedan)		Nej

Övergripande bedömningsområden	Bedömd påverkan			Kommentar
	Negativ	Ingen	Positiv	
Globala mål, Agenda 2030			X	Vattentjänstplanen ska bidra till att säkerställa kommunens vattentjänster, vilket bidrar till måluppfyllelse av mål 6, "Rent vatten och sanitet för alla", mål 11 "Hållbara samhällen och städer" samt mål 15 "Ekosystem och biologisk mångfald".

Nationella miljömål		X	Vattentjänstplanen bidrar till att uppnå målen "god byggd miljö", "ingen övergödning" och "grundvatten av god kvalitet" genom att ge förutsättningar för utveckling av en hållbar bebyggelsestruktur och minska utsläpp från enskilda avlopp.
Regionala miljömål		X	Vattentjänstplanen bidrar till att relevanta regionala miljömål uppnås, se kommentar för de nationella miljömålen.
Nationella planer		X	Ingen påverkan.
Regionala planer		X	Vattentjänstplanen har ingen direkt påverkan på den Regionala vattenförsörjningsplanen men kopplingar mellan planerna finns. I övrigt ses inga tydliga kopplingar eller potentiella konflikter till regionala planer.
Översiktsplan		X	I översiktsplanen finns bland annat krav på VA-utbyggnad för att möjliggöra bostadsutveckling på Vänersnäs. I övrigt bedöms översiktsplanens rekommendationer kunna följas när vattentjänstplanen genomförs.
Övriga kommunala policy, planer och program		X	Vattentjänstplanen ersätter tidigare ställningstaganden kring VA-utbyggnad i kommunens Blåplan. Den nya planen innebär ett mindre antal verksamhetsområden för VA. Ett av fokusområdena i kommunens miljömål, Miljöprogram 2030, är "Vatten i världsklass". Vattentjänstplanen bidrar delvis till målpuppfyllnad genom stabilare dricksvattenförsörjning och bättre rening där kommunala vattentjänster dras ut.
Riksintressen		X	Ingen direkt påverkan på riksintresse för kulturmiljövården och friluftslivet. Positiv påverkan på riksintresse för naturvård, genom minskad övergödning. Inga åtgärder föreslås som påverkar riksintressen. Vattentjänstplanen bedöms ha ingen eller positiv påverkan på Natura 2000-områden. Grävningsarbeten bedöms kunna utföras på ett sätt som inte påverkar Natura 2000-områdena negativt.
Kulturvården		X	Ingen direkt påverkan. Inga åtgärder föreslås som påverkar kulturella värden.
Naturvärden		X	Ingen direkt påverkan. Grävningsarbetenas påverkan bedöms och hanteras inom ramen för kommande anmälan enligt miljöbalken.
Vattenskyddsområden		X	Positiv påverkan på Göta älvs och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde (GÄVSO). Utvecklingen för planens bevakningsområden inom Köperödssjöarna vattenskyddsområde behandlas vid kommande revideringar.
Skyddade områden enligt Miljöbalken (Naturreservat, strandskydd, generella biotopskydd, biotopskydd, naturvårdsavtal)		X	Vattentjänstplanen bedöms ha ingen eller positiv (Dättern) påverkan på skyddade områden. Grävningsarbetenas påverkan bedöms och hanteras inom ramen för kommande anmälan enligt miljöbalken.
Sociala värden och rekreation		X	Ingen direkt påverkan.
Materiella värden		X	Ingen direkt påverkan men åtgärder till följd av planen kan skydda tekniska installationer i den allmänna VA-anläggningen. Dock medför det en kostnad vilket gör att påverkan är neutral.
Risker för människors hälsa eller för miljön		X	Risken för exponering av otjänligt dricks- och badvatten minskar genom utbyggnad av vattentjänster. Likaså minskar risken för övergödning på lång sikt. Grävningsarbetenas påverkan bedöms och hanteras inom ramen för kommande anmälan enligt miljöbalken.

Ekosystemtjänster		X		Ingen direkt påverkan. Men, beroende på hur åtgärder genomförs/utformas kan ekosystemtjänster stärkas eller försämrats.
Miljökvalitetsnormer för vatten (yt- och grundvattenkvalitet)			X	Vattentjänstplanen bidrar till att förbättra den ekologiska statusen genom minskad övergödning.
Miljökvalitetsnormer för luft		X		Ingen direkt påverkan.
Mark		X		Grävningsarbetenas påverkan bedöms och hanteras inom ramen för kommande anmälan enligt miljöbalken
Klimatförhållanden (lokalt)		X		Ingen påverkan.
Behöver ytterligare undersökningar/analyser genomföras				Nej

Sammanvägd bedömning och förslag till fortsatt arbete (steg 6 i figuren)

Planen bedöms, med stöd av ovanstående checklista, inte antas medföra betydande miljöpåverkan vilket medför att ingen miljöbedömning kommer att upprättas. Planen väntas ge vissa positiva effekter kopplat till att trygga vattentjänsterna och till att lokalt minska risken för översvämningar.

Angående samråd om ställningstagande

Kommunens ställningstagande om att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan redovisas i samrådsmaterialet till vattentjänstplanen (detta dokument). Samrådet gällande undersökningen om huruvida vattentjänstplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ingår således i samrådet av vattentjänstplanen, vilket stämts av med Länsstyrelsen.

Beslut

Enligt miljöbalkens 6 kap. 7 § framgår det att:

Beslut i frågan om miljöpåverkan

7 § Myndigheten eller kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. *Lag (2017:955).*

8 § Beslutet om huruvida genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan får inte överklagas särskilt. *Lag (2017:955).*

Beslut som följer kommunens ställningstagande om att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan tas av kommunfullmäktige i samband med antagandet av planen, då detta ställningstagande kommer ligga som en bilaga till planen vid antagande.

Ansvarig handläggare Vänersborg kommun

Björn Martinsson
Utvecklingsledare

Ansvarig chef

Vänersborg kommuns Kretslopp & Vatten chef Daniel Larsson.

Ansvariga för bedömningsklassning av områden om eventuellt betydande miljöpåverkan eller ej.

Arbetsgruppen som består av Samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF), Miljö- och byggnadsförvaltningen (Miljö och Hälsa (MH) samt Plan- och bygglov (PB)) och Kommunstyrelseförvaltningen (KSF).

Arbetsgruppen har gjort bedömningsklassningen enligt checklistan ovan för områden som föreslås som verksamhetsområde för allmänna vattentjänster: Floget, Kyrkbyn (Vänersnäs), Gaddesanna utvidgad (Vänersnäs), Åkersäng (Vänersnäs), Kristinelund, Hallby Södra (Vänersnäs)

From: Miljö och byggnadsförvaltningen Vänersborg
Sent: 28 aug 2024 08:12:55 +02:00
To: Samhällsbyggnadsförvaltningen
Cc:
Subject: Distribution av beslut BN.2023.107

Ärende:BN.2023.107

Ärendemening: Svar på remiss vattentjänstplan, bilaga till Blåplan del 2

Hej!

Härmed översänder vi byggnadsnämndens beslut i ovan angivet ärende (se bifogade filer).

Med vänlig hälsning

Miljö- och byggnadsförvaltningen
Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg

Besöksadress: Södergatan 16A
Telefon: 0521-72 13 13
E-post: byggnad@vanersborg.se
Hemsida: www.vanersborg.se

Ärende hos kommunen: BN.2023.107

Mottagare: Samhällsbyggnad[samhallsbyggnad@vanersborg.se]

Datum: 2024-08-28 10:12:47

Avsändare: byggnad@vanersborg.se

2024-08-20

B N § 91

BN.2023.107

Svar på remiss angående förslag till vattentjänstplan, bilaga till Blåplan del 2

Beslut

Byggnadsnämnden beslutar att yttra sig i enlighet med bilaga.

Sammanfattning av ärendet

Sveriges kommuner ska enligt lag ha en vattentjänstplan som ska innehålla en långsiktig planering av hur allmänna vattentjänster ska tillgodoses framöver. Den ska också innehålla en bedömning av vilka åtgärder som krävs för att allmänna vatten- och avloppsanläggningar ska fungera vid ökad belastning på grund av skyfall.

Samhällsbyggnadsnämnden har tagit fram ett förslag till vattentjänstplan som är en bilaga till Blåplan del 2 och har den 2024-05-16 beslutat att planen ska skickas ut på samråd. I samrådet ingår även en revidering av befintlig dagvattenplan med tillhörande bilagor.

Handlingarna är i nuläget omfattande och strukturen är svår att förstå. Intentionen från samhällsbyggnadsnämnden är att även blåplan del 2 kommer att revideras inför granskning vilket är nödvändigt för att inte motstridigheter skall uppstå. Särskilt viktigt är att tidplan och handlingsplan i väntan på kommunalt VA uppdateras för att byggnadsnämnden skall kunna hantera ansökningar om bygglov och förhandsbesked, samt att det skall vara förutsägbart för våra invånare.

Ambitionsnivån på när kommunen skall dra fram vatten och avlopp är sänkt i detta förslag jämfört med nuvarande blåplan. Detta kan komma att påverka bebyggelseutvecklingen på landsbygden negativt.

Beslutsunderlag

Förslag till Vattentjänstplan samrådshandling

Miljöbedömning bilaga 1 till vattentjänstplanen

Förslag till revidering av Vänersborg dagvattenplan

Dagvattenplan bilaga 1 - Konkreta potentiella åtgärder för rening och skyfallshantering

Dagvattenplan bilaga 2 - Ansvarsmatris

Dagvattenplan bilaga 3 - Sammanställning av lagar och lagtexter

Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2024-08-13

Bilagor

Yttrande BN, 2024-08-13

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

2024-08-13

Dnr: BN.2023.107

Handläggare

Annika Karlsson
annika.karlsson02@vanersborg.se
0521-72 12 13

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande över Förslag till vattentjänstplan, bilaga till Blåplan del 2

Bakgrund

Samhällsbyggnadsnämnden har 2024-05-16 beslutat att skicka bifogad vattentjänstplan och miljöbedömning samt uppdaterad dagvattenplan med skyfallshantering på remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden, byggnadsnämnden, kommunstyrelsen samt Länsstyrelsen.

Sammanfattning av yttrande

Handlingarna är i nuläget omfattande och strukturen är svår att förstå. Intentionen från samhällsbyggnadsnämnden är att även blåplan del 2 kommer att revideras inför granskning vilket är nödvändigt för att inte motstridigheter skall uppstå. Särskilt viktigt är att tidplan och handlingsplan i väntan på kommunalt VA uppdateras för att byggnadsnämnden skall kunna hantera ansökningar om bygglov och förhandsbesked, samt att det skall vara förutsägbart för våra invånare.

Ambitionsnivån på när kommunen skall dra fram vatten och avlopp är sänkt i detta förslag jämfört med nuvarande blåplan. Detta kan komma att påverka bebyggelseutvecklingen på landsbygden negativt.

Yttrande

Avgränsningen av vad som är ett större sammanhang skiljer sig stort från den tidigare analysen enligt blåplanen. Gränsen i vattentjänstplanen är 20 bostäder med maximalt 150 meters inbördes avstånd, att jämföra med tidigare ca 8 bostäder. Den nya avgränsningen baserar sig på praxis, men gränsen kan inte sägas vara absolut. Det kan enligt praxis handla om både fler eller färre bostäder och såväl kortare som längre avstånd mellan bostäderna.

Avgränsningen är troligtvis rimlig ur ett nulägesperspektiv. Däremot kan avgränsningen medföra negativa effekter på bebyggelseutvecklingen och därmed på förutsättningarna för utvecklingen av landsbygden och i förlängningen befolkningsutvecklingen och serviceutbudet.

Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp har stor positiv betydelse för möjligheterna att bygga nya bostäder och verksamheter. Med tanke på kommande klimatförändringar kommer frågan om en tryggad dricksvattenförsörjning bli mycket viktig för möjligheterna att bo på landsbygden. Det gäller både befintliga som nya invånare.

Datum fylls i automatiskt
och ändras vid behov

Dnr: BN.2023-107

I översiktsplanen är ett större område vid Åkersäng utpekad som möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden jämfört med det som föreslås som utbyggnadsområde i vattentjänstplanen. Redan vid nästa förhandsbesked kan även den östra bebyggelsen komma att ingå i det som enligt lagen om allmänna va-tjänster (LAV) beskrivs som ett större sammanhang. Eftersom den östra bebyggelsen ingår i den inre skyddszonen för GÄVSO och har krav på sig att ha godkända avloppsanläggningar (ansökan ska vara gjord senast 30 juni 2024) bör det övervägas om det inte är lämpligt att ta med dessa fastigheter i utbyggnadsområdet redan nu. Om fastighetsägare i öster investerar i nya enskilda avloppsanläggningar kan kommunen bli skyldig att lösa in dessa om ny bebyggelse tillkommer och kommunens skyldighet enligt 6§ LAV, att lösa vatten och avlopp i ett större sammanhang, inträder. Det skulle även drabba de enskilda fastighetsägarna ekonomiskt. Utifrån Byggnadsnämndens synvinkel finns då en risk att Kretslopp och vatten skulle avstyrka ansökningar om förhandsbesked och bygglov eftersom de kan medföra krav på utbyggnad av kommunalt VA och därmed stora kostnadsökningar för VA-kollektivet.

Liknande situationer kan uppstå i de områden som klassas som potentiella utbyggnadsområden. Det är viktigt att analysera hur ansökningar om förhandsbesked och bygglov ska bedömas utifrån ett VA-pepektiv. Vem ska ta kostnaden för och utreda frågan om den nytillkommande bebyggelsen medför att skyldighet enligt §6 LAV inträder?

Det finns en risk eller möjlighet att det uppstår trappstegseffekter genom att detaljplanekravet inträder för att kunna utreda VA-frågan. Det kan få effekten att förhandsbesked om 2-3 nya bostäder får nej och att kravet på detaljplan tvingar fram större exploateringar som kan bära kostnaden för att ta fram en detaljplan där bland annat en VA-utredning ingår. Vattentjänstplanen eller den kommande revideringen av blåplanen kan behöva kompletteras med riktlinjer för hur dessa situationer ska hanteras.

I blåplanen finns en tidplan för utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp med tillhörande handlingsplan i väntan på VA-utbyggnad (avsnitt 4.6). Handlingsplanen innehåller rutiner för hur Byggnadsnämnden ska hantera ärenden om förhandsbesked och bygglov (liksom hur Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska hantera ärenden om enskilda avlopp). Det är viktigt att en tidplan och motsvarande handlingsplan tas fram skyndsamt till vattentjänstplanen.

Då det i anslutning till befintliga verksamhetsområden tillkommer ny bebyggelse bör verksamhetsområdena utökas, snarare än att fastigheterna ansluts via avtal. Har en tidigare bedömning landat i att bebyggelsen ska ingå i verksamhetsområde borde nytillkommande bebyggelse ingå i samma större sammanhang. Det kommunala ansvaret för vattentjänster utvidgas och således måste verksamhetsområdet följa efter. Rutiner för detta bör inarbetas i blåplanen.

I denna samrådsfas har endast de fastighetsägare som föreslås ingå i framtida verksamhetsområden enligt vattentjänstplanen bjudits in till samrådsmöte. De fastighetsägare som i blåplanen föreslås ingå i verksamhetsområde, men som i detta nya

Datum fylls i automatiskt
och ändras vid behov

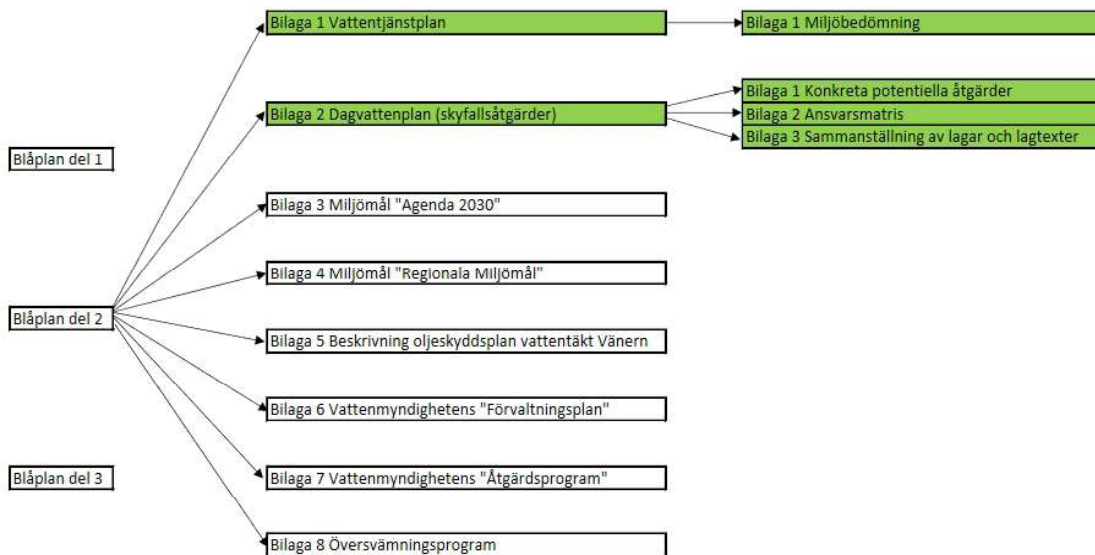
Dnr: BN.2023-107

förslag ej längre är aktuella bör aktivt underrättas om detta då det i dessa områden troligtvis finns individer vars byggnationsplaner inväntar kommunalt VA.

I nuläget är dokumenten mycket omfattande och strukturen känns något krånglig med bilagor till bilagor. Många andra kommuners vattentjänstplaner är på 30-40 sidor. Sammanfattningen på sidan 2 bör bättre sammanfatta vad som står i själva dokumentet. Det som står under rubriken sammanfattning i nuläget är mer en bakgrund till varför vattentjänstplanen tas fram. I dokumentöversikten anges även flera dokument som bilagor till Blåplan del 2, som i själva verket är fristående dokument. I nuvarande Blåplan del 2 finns redan bilaga 1 (områdesbeskrivningar) och bilaga 2 (Avtal). Samhällsbyggnadsnämnden har för avsikt att efter samrådet revidera Blåplan del 2 och, som det förstås, på ett tydligare sätt arbeta in de dokument som nu är ute på samråd i en reviderad Blåplan del 2. Detta är nödvändigt då det annars kommer finnas motstridiga uppgifter i olika dokument.

Dokument översikt Blåplan

Grön markerade dokument ställs ut för samråd och granskning

Särskilt om dagvattenplan:

Det framgår inte tydligt vilka revideringar som gjorts i dagvattenplanen. Nuvarande dagvattenplan antogs av kommunfullmäktige 2022-03-16. Planen var då inte på samråd hos berörda nämnder innan antagande.

För de strategiska åtgärder som nämns i tabell 3 sid 29 är plan och bygglov satta som huvudansvariga på punkt S10 i både den antagna och den reviderade versionen.

Åtgärden beskrivs enligt följande:

Postadress:
Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg

Besöksadress:
Vänersborg

Telefon:
0521-72 10 00

Webbplats:
www.vanersborg.se

E-post:
E-post

Datum fylls i automatiskt
och ändras vid behov

Dnr: BN.2023-107

Utföra behovsutredningar för huruvida verksamhetsområden för dagvatten behöver införas i områden till vilka kommunal spill- och dricksvatten planeras byggas ut.

Ansvaret bör endast ligga på plan och bygg i det fall en detaljplan ska tas fram, vilket inte alltid är fallet. Beskrivningen av S10 föreslås därför ändras till:

I det fall en detaljplan tas fram ska det i detaljplanen framgå om dagvatten kan tas om hand lokalt eller om det behöver införas kommunalt verksamhetsområde även för dagvatten i områden där det planeras för kommunalt spill- och dricksvatten.

På sidan 35 anges att plan har ansvar för att utreda om dagvattenfrågan behöver hanteras i ett större sammanhang utanför verksamhetsområde för dagvatten. Likt ovan bör detta bara landa på plan i det fall ny detaljplan ska tas fram.

Annika Karlsson
Plan och bygglovschef

Eddie Sandin
Förvaltningschef

Tillhör nämndsbeslut 2024-08-20 B N § 91 BN.2023.107
Handlingen upprättad av Eddie Sandin, 2024-08-13, BN.2023.107

From: Miljö- och byggnadsförvaltningen
Sent: 27 aug 2024 09:16:25 +02:00
To: Samhällsbyggnadsförvaltningen
Cc:
Subject: Distribution av beslut

Hej.

Härmed översänds miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut om svar på remiss angående förslag till vattentjänstplan, bilaga till Blåplan del 2 med ärendenummer REMISS.2024.923

Bästa hälsningar

Charlotta Rahm
Miljö- och byggnadsförvaltningen
Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg

Besöksadress: Sundsgatan 29
Hemsida: www.vanersborg.se

Information om hur Vänersborgs kommun hanterar personuppgifter finns på kommunens hemsida: www.vanersborg.se/personuppgifter

Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet

Ärende hos kommunen: REMISS.2024.923
Mottagare: Samhällsbyggnadsnämnden[samhallsbyggnad@vanersborg.se]
Datum: 2024-08-27 11:16:17

Avsändare: miljo@vanersborg.se

2024-08-21

MHN § 28

REMISS.2024.923

Svar på remiss angående förslag till vattentjänstplan, bilaga till Blåplan del 2

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ställer sig bakom förvaltningens yttrande samt den kommenterade versionen av samrådshandling vattentjänstplan och översänder dessa två dokument till samhällsbyggnadsnämnden.

Bilagor

Yttrande

Samrådshandling vattentjänstplan kommenterad version

Sammanfattning av ärendet

Sveriges kommuner ska enligt lag ha en vattentjänstplan som ska innehålla en långsiktig planering av hur allmänna vattentjänster ska tillgodoses framöver. Den ska också innehålla en bedömning av vilka åtgärder som krävs för att allmänna vatten- och avloppsanläggningar ska fungera vid ökad belastning på grund av skyfall.

Vänersborgs kommun har tagit fram ett förslag till vattentjänstplan som är en bilaga till Blåplan del 2. Samhällsbyggnadsnämnden har den 2024-05-16 beslutat att planen ska skickas ut på samråd. I samrådet ingår även en revidering av befintlig dagvattenplan med tillhörande bilagor.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar över dels ett yttrande och dels en kommenterad version samrådshandlingen vattentjänstplan, som innehåller synpunkter, stavfel, faktafel etc.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen 2024-08-07

Bilaga 1 till Blåplan 2 - Vattentjänstplan samrådshandling

Miljöbedömning bilaga 1 till vattentjänstplanen

Förslag till revidering av Vänersborgs dagvattenplan 2024-01-10

Dagvattenplan bilaga 1 - Konkreta potentiella åtgärder för rening av dagvatten och skyfallshantering

Dagvattenplan bilaga 2 - Ansvarsmatris

Dagvattenplan bilaga 3 - Sammanställning av lagar och lagtexter

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

BILAGA 1 TILL BLÅPLAN 2

Vattentjänstplan

1. INLEDNING	2
2. UPPDRAGET	12
3. UTDRAK UR VATTENTJÄNSTLAGEN	13
4. VATTENTJÄNSTER UTANFÖR VERKSAMHETSOMRÅDET	14
5. BESKRIVNING AV KRITERIER	15
6. IDENTIFIERADE OMRÅDEN	18

DOKUMENTTYP
SAMRÅDSHANDLING

Vänersborgs kommun

1. Inledning

Vattentjänstplan, tidsperiod 2024-36 med revidering varje mandatperiod.

Sammanfattning av vattentjänstplanen

Varje kommun ska ta fram en vattentjänstplan. En långsiktig planering är viktig för god framförhållning, men är också viktig för att motivera utbyggnaden av vattentjänster i händelse av en rättslig prövning. Planen är även viktig för fastighetsägare som behöver investera i enskilda anläggningar.

Vattentjänstplanen ska beslutas av kommunfullmäktige och är inte bindande. Planens aktualitet ska prövas varje mandatperiod och innehålla kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden för kommunala vattentjänster. Varje kommun ska bedöma över vilken tidsperiod en vattentjänstplan ska sträcka sig, men då planen ska innehålla en långsiktig planering skulle en lämplig tidsperiod kunna vara omkring tolv år enligt propositionen.

En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Närmare beskrivning om vilka risker som den allmänna VA-anläggningen kan belastas av på grund av skyfall hänvisas till dagvattenplanen antagen 2022-03-16 (bilaga till Blåplan del 2).

Inom arbetet med framtagandet av en vattentjänstplan ska fastighetsägare och myndigheter samrådas innan planen antas.

Samhällsbyggnadsnämnden har uppdrag från kommunfullmäktige att uppdatera Blåplan del 2 som även innefattar upprättande av lagstadgad Vattentjänstplan.

Syftet med nytt tillägg i vattentjänstlagen

Lagstiftarens syfte med tillägget 6 a-d § i vattentjänstlagen (se kapitel 3) är att fastighetsägaren har möjlighet att påverka beslutsunderlaget till kommunfullmäktige om förslag på allmänna vattentjänster under samrådstiden (minst 4 veckor) och därefter granskningstiden (minst 4 veckor).

Skillnader i uppdaterad Blåplan del 2

Vänersborgs kommun har sedan tidigare en Blåplan bestående av tre delar vilka antogs under 2015 och 2016. Syftet med Blåplanen är att synliggöra vilka konsekvenser mark- och vattenanvändning kan få för våra vattenförekomster. I Blåplan del 2 presenteras en utbyggnadsplan av allmänna vattentjänster, vilken ersätts av denna vattentjänstplan.

Skillnader i uppdaterad Blåplan del 2 är att vissa delar i Blåplanen har ersatts av lagstadgad vattentjänstplan inklusive miljöbedömning.

Kommenterad [SS1]: Bör förtydligas vad man menar med siffran 36.

Kommenterad [ES2]: Stavfel

Kommenterad [SS3]: Det måste framgå tydligare att det finns två olika benämningar för samma lagstiftning. Att "Lag om allmänna vattentjänster" även kan kallas för "Vattentjänstlagen". Antingen behöver det förtydligas här, där uttrycket benämns först alternativt att den ges en förklaring till detta under avsnittet "Ordförklaring".

Arbetsgruppen gör idag en annan bedömning av begreppet bebyggelse i ett större sammanhang. I den ursprungliga Blåplanen del 2, 2015-01-22, identifierades bebyggelse ned till fyra fastigheter med hjälp av GIS-analys. De identifierade områdena grupperades utifrån antalet fastigheter (4-7, 8-20, 21-30) och så vidare. Grupperingar från åtta fastigheter och uppåt bedömdes som ett större sammanhang, sammanlagt 38 områden, och studerades sedan i detalj med avseende på behovet av- och förutsättningar för anslutning till kommunalt VA. För många av de föreslagna områdena har det skapats verksamhetsområden och vattentjänster har anordnats vilket gör att de inte längre är aktuella. I regel har det varit stora områden med många fastigheter som även enligt dagens praxis och juridiska tolkning av vattentjänstlagen, dvs ett större sammanhang om minst 20 bostäder, skulle varit aktuella. I övrigt faller mindre områden bort eller benämns på ett annat sätt än utbyggnadsområden.

Arbetsgrupp för vattentjänstplanen

Arbetsgruppen består av representanter från Samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF), Miljö- och Byggnadsförvaltningen (Miljö- och Hälsa (MH) samt Plan- och Bygglöv (PB)) och Kommunstyrelseförvaltningen (KSF).

Lagstiftningen

Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljö behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse ska kommunen besluta om ett verksamhetsområde. Detta framgår av 6 § lagen om allmänna vattentjänster (LAV).

Begreppet större sammanhang är inte tydligt definierat, men enligt praxis och juridisk tolkning av Svenskt Vatten utav lagtexten om vad ett större sammanhang innebär, utgörs detta av 20-30 anslutna fastigheter som ett riktvärde. Detta ska tolkas som att byggnader jämföras med fastigheter i de fall det finns flera bostäder på samma fastighet, exempelvis vid arrendetomter. De byggnader som avses är huvudbyggnader med behov av vatten- och avloppslösning, bland annat bostad och skola.

I de fall Länsstyrelsen har förelagt kommunen att uppfylla paragraf 6 i vattentjänstlagen har detta riktvärde använts och vid information om potentiella verksamhetsområden har ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter använts. Arbetsgruppen på Vänersborgs kommun som ansvarar för framtagandet av vattentjänstplanen har med ovan nämnda riktvärde som utgångspunkt i en GIS-analys identifierat områden som är ett "större sammanhang" om minst 20 bostäder med ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter, dock med en tolerans med +/- 5 meter.

Arbetsmetodik

Länsstyrelsen har som underlag för kommunernas arbete med vattentjänstplaner tillhandahållit en GIS-analys med potentiella verksamhetsområden. Dessa bygger på ovanstående riktvärde om minst 20 byggnader med ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter.

Arbetsgruppen har identifierat 26 områden genom GIS-analyskartan. Av de 26 områden som är ett större sammanhang om minst 20 bostäder med ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter, och med en tolerans av +/- 5 meter har arbetsgruppen funnit att det är 10 områden som uppfyller dessa krav.

Specifikation av dessa 10 områden finner du nedan under rubriken "Utbyggnadsområden", "Tänkbara utvecklingsområden" och "Bevakningsområde".

Av de 16 områden som ej uppfyller kravet enligt ovan, anges dessa områden under rubriken "Bevakningsområde".

Arbetsgruppens analys av de identifierade områdena har till en början genomförts med en kvantitativ bedömning för att få en helhetsbild. Därefter har arbetsgruppen gjort en kvalitativ bedömning för respektive område för att få en djupare bild och mer detaljerat visa behovet av allmänna vattentjänster utifrån miljö- och hälsoskydd, möjlighet till bebyggelseutveckling eller möjligheter till lokala enskilda vatten- och avloppslösningar.

Arbetsgruppen har använt 12 relevanta bedömningskriterier enligt Länsstyrelsens vägledning som grund samt kompletterat med ytterligare bedömningskriterier. Sammanlagt används 25 bedömningskriterier.

Arbetsgruppen har redovisat en fördjupad motivering utifrån den kvalitativa bedömningen till behovet av allmänna vattentjänster eller möjligheter till lokala enskilda vattenlösningar för 10 områden ("Utbyggnadsområden" och "Tänkbara utvecklingsområden" och "Bevakningsområde") av de 26 identifierade områdena.

Områdesindelning

De 26 identifierade områdena har grupperats i fyra kategorier: "**Utbyggnadsområden**", "**Tänkbara utvecklingsområden**", "**Bevakningsområden**" och "**Potentiella verksamhetsområden från Länsstyrelsen**".

Kategorier:

Utbyggnadsområden där utbyggnaden av allmänna kommunala vattentjänster föreslås.

Tänkbara utvecklingsområden där det idag inte finns behov utifrån miljö- och hälsoskyddet att lösa vatten och avlopp i ett större sammanhang. Behovet kan uppstå vid ändrade förutsättningar.

Bevakningsområden där riktvärdet om minst 20 byggnader inte uppfylls. Dessa områden ligger under bevakning och kan vid nästa aktualitetsprövning komma att ingå som utbyggnadsområde eller tänkbart utvecklingsområde om ny bebyggelse tillkommit.

Potentiella verksamhetsområden från Länsstyrelsen där det gjorts en grov bedömning var det finns flest områden i länet i behov av VA-tjänster och var det kan tänkas finnas störst problem.

Övriga fastigheter har **enskild VA-försörjning** där det bedöms finnas goda möjligheter att fortsätta ha enskilda VA-lösningar även på lång sikt.

Utbyggnadsområden

Av de 26 identifierade områdena är det 10 stycken st-områden som uppfyller kravet av minst 20 bebyggda fastigheter i ett större sammanhang. Av dessa 10 områden som uppfyller kravet, har arbetsgruppen förslag på 6 områden (204 fastigheter) till kommunens allmänna vattentjänster av vatten och avlopp (ej dagvatten). Arbetsgruppens kvalitativa bedömningen är utförd utifrån miljö- och hälsoskyddet samt förutsättningar för bebyggelseutveckling enligt Plan- och Bygg-lagen.

Verksamhetsområden föreslås för:

- Kyrkbyn (Vänersnäs),
- Hallby Södra (Vänersnäs).
- Gaddesanna utvidgad (Vänersnäs),
- Åkersäng (Vänersnäs),
- Floget och
- Kristinelund

När de föreslagna 6 områdena planeras att byggas redovisas i uppdaterad Blåplan del 2. Motivering till förslaget finns redovisat i kapitel 6.

Kommenterad [SS4]: Olika typer av förkortningar finns i hela dokumentet och behöver skrivas ut med sitt fullständiga ord för att skapa klarspråk i dokumentet. Förkortningarna kommer justeras direkt i texten som ett alternativt förslag på samtliga platser i dokumentet.

Tänkbara utvecklingsområden

Av de 10 st områden som uppfyller kravet på minst 20 **stycken st** bebyggda fastigheter i ett större sammanhang, har arbetsgruppen utfört en kvalitativ bedömning att tre områden är tänkbara utvecklingsområden där det idag **inte** finns behov utifrån miljö- och hälsoskyddet att lösa allmänna kommunala vattentjänster av vatten och avlopp.

Dessa är:

- Båberg utvidgad,
- Boteredssjön och
- Gundlebo.

Motivering till förslaget finns redovisat i kapitel 6.

Områdena omprövas vid varje ny mandatperiod för att se behovet finns för allmänna vattentjänster.

Bevakningsområden

Det finns 16 områden som idag **inte** uppfyller kravet om minst 20 byggnader. Dessa områden ligger under bevakning och kan vid nästa aktualitetsprövning komma att ingå som utbyggnadsområde eller tänkbart utvecklingsområde om ny bebyggelse tillkommit.

Dessa är:

- Hemmingstorp (Vänersnäs),
- Hönsemaden (Vänersnäs),
- Stora Agnevik – Snikås (Vänersnäs),
- Stora Lunden (Vänersnäs),
- Hallby Östra (Vänersnäs),
- Grytet (Vänersnäs),
- Lilleskog (Härveden),
- Långsjö (Stora Hästefjorden),
- Lilla Skuleboda (Väne Ryr),
- Sjövik-Ljungmossen (Väne Ryr),
- Forstena,
- Timmervik (Kättarebol),
- Timmervik (Vinterhålet),
- Västra Bleken (Sundals Ryr),
- Bollungen (Sundals Ryr) och
- Kleverud.

Skyttelev (Vänersnäs) uppfyller kravet (är 1 av 10 områden som uppfyller kravet) på minst 20 bebyggda byggnader men saknar förutsättningar för bebyggelseutveckling-
~~enligt Plan och Bygg. Enligt Miljö och Hälsa saknas behov av allmänna vattentjän-~~
~~ter för området.~~ Motivering till att området inte föreslås som verksamhetsområde för allmänna vattentjänster av vatten och avlopp (ej dagvatten), redovisas i kapitel 6.

Områdena omprövas vid varje ny mandatperiod för att se behovet finns för allmänna vattentjänster.

Potentiella verksamhetsområden från Länsstyrelsen

Länsstyrelsen (Lst) har pekat ut (enligt GIS-analys) 6 områden i Vänersnäs och 5 övriga områden som potentiella verksamhetsområden för allmänna kommunala vattentjänster:

- Skytteklev (Vänersnäs),
- Kyrkbyn (Vänersnäs),
- Hallby Södra (Vänersnäs),
- Åkersäng (Vänersnäs),
- Floget,
- Boteredssjön,
- Gundlebo,
- Stora Lunden (Vänersnäs),
- Grytet (Vänersnäs),
- Långsjö (Stora Hästefjorden) och
- Forstena.

Miljöbedömning

Betydande miljöpåverkan på grund av förslag av nya verksamhetsområden vatten och avlopp VA:

Av de sex utpekade utbyggnadsområdena har inget område bedömts ge en betydande miljöpåverkan vid ett utpekande av verksamhetsområde. Arbetsgruppens bedömningskriterier finns redovisade enligt checklista (se bilaga 1).

Skytteklev (Vänersnäs). I utredningen om betydande miljöpåverkan tas inte Skytteklev med pga att arbetsgruppen inte föreslår området som verksamhetsområde VA då det inte finns förutsättningar för ny bebyggelse. Det finns endast fritidshusbostäder i dagsläget på arrendetomter i området.

Skyfallsbedömning

Betydande risk för skyfallspåverkan på den allmänna vatten och avloppsanläggningen:

Närmare beskrivning om vilka risker som den allmänna VA-anläggningen kan belastas av på grund av skyfall hänvisas till dagvattenplanen antagen 2022-03-16 (bilaga till Blåplan del 2).

Vattentjänstplanens varaktighet

Vattentjänstplanen ska beslutas av kommunfullmäktige och är inte bindande:

Enligt 6 b § i vattentjänstlagen är inte vattentjänstplanen bindande. Det vill säga att om behov av allmänna vattentjänster uppkommer under mandatperioden, har kommunfullmäktige möjlighet att utvidga fastställda verksamhetsområden för allmänna vattentjänster.

Ordförklaring

Kartering = Kartering är olika metoder för insamling av data som ska ligga till grund för framställning av kartor. Metoderna kan vara fältmätning, bildtolkning, geodetiska och fotogrammetriska metoder. Man brukar skilja på begreppen storskalig och småskalig kartering.

WC-vatten = En vattenklosett, förkortat WC, är ett tekniskt system för att ta hand om mänsklig urin och avföring, tillsammans med toalettpapper.

BDT-vatten = BDT-vatten står för bad-, disk- och tvättvatten och är ett samlingsnamn för allt avloppsvatten från hushåll minus toalettavloppet. Ett annat namn för BDT-vatten är gråvatten.

Lokala enskilda vattenlösningar = Fastighetsägaren ordnar själv dricksvatten från egen dricksvattenbrunn, gemensamhetsanläggning eller avtalad kommunal anslutning. Fastighetsägaren ordnar själv avloppsrening på egen tomt (godkänd av Miljö- och Hälsa), ansluter till gemensamhetsanläggning eller avtalad kommunal anslutning.

ÖP = Kommunens översiktsplan, antagen av kommunfullmäktige 2017.

Habitat = miljö-Miljö i vilken en viss art lever. Ofta innefattar termen biotop också begreppet habitat, men biotop kan likställas med begreppet naturtyp, och är oberoende av viltets krav på miljön.

VA är ett samlingsnamn för kommunala vattentjänster.

Dagvatten = ytligt Ytligt avrinnande regnvatten och regn-, smält- och dräneringsvatten.

Spillvatten = Hushållsavlopp från toalett, disk, tvätt och dusch.

Recipient = ~~en~~ En sjö eller ett vattendrag som får motta dagvatten och renat avloppsvatten.

Miljöbalken = Den svenska miljölagstiftningen som började gälla från år 1999 och som gäller även idag.

GÄVSO = Göta Älv och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde är ett område som täcker stora delar av avrinningen till Dalbosjön (Vänern), Vassbotten och Göta Älv.

GIS = ~~är~~ Är en programvara som hanterar insamling, lagring, bearbetning, analys och presentation av geografisk information (geografiska data).

LAV = Lagen om allmänna vattentjänster.

Tertiär = Ursprungligen i ett äldre geologiskt system med fyra geologiska perioder: primär, sekundär, tertiär och kvartär.

VISS = Vatteninformationssystem Sverige. En databas och karttjänst som innehåller information om svenska sjöar och vattendrag.

Kommenterad [SS5]: Bör ta bort "godkänd av Miljö- och Hälsa". En lokal enskild vattenlösning är samma sak oavsett om Miljö- och hälsoskyddsnämnden har godkänt lösningen eller inte. Definitionen av en lokal enskild vattenlösning avgörs inte om den är godkänd eller inte.

Kommenterad [SS6]: Här finns det möjlighet att beskriva synonymen "vattentjänstlagen".

2. Uppdraget

2013-02-06 § 37 gav Kommunstyrelsen berörda förvaltningar i uppdrag att upprätta en Blåplan vars syfte var att synliggöra vilka konsekvenser mark- och vattenanvändning kan få för våra vattenförekomster. Kommunfullmäktige tog beslut om Blåplan del 2, Vatten och Avlopp för Vänersborgs kommun, på kommunfullmäktigesammanträdet 2015-04-22 § 63. Blåplan del 1 och 3 antogs 2016-05-25 § 86. Kommunfullmäktige antog Vänersborgs dagvattenplan 2022-03-16 § 31 där den ska utgöra en del av Blåplan del 2 vid nästa revidering.

Enligt kommunfullmäktiges beslut ska Blåplan del 2 Vatten och Avlopp uppdateras varje mandatperiod. Riksdagen har beslutat om ändring i vattentjänstlagen (2006:412) som gäller fr.o.m 2023-01-01 som innebär att kommunen ska upprätta en vattentjänstplan som ska tillämpas efter 2023-12-31. Detta innebär att Blåplan del 2 Vatten och Avlopp kompletteras med en lagstadgad bilaga Vattentjänstplan.

3. Utdrag ur vattentjänstlagen

Lag (2006:412 ~~(SFS 2022:1249)~~) om allmänna vattentjänster (LAV).

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befittlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va- anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Vattentjänstplan

6 a § Det ska finnas en aktuell vattentjänstplan i varje kommun.

Kommunfullmäktige beslutar om antagande och ändring av en vattentjänstplan.

Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster. ~~Lag (2022:1249).~~

6 b § En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Planen är inte bindande. ~~Lag (2022:1249)~~

6 c § Utöver det förfarande som följer av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar av planer och program i 6 kap. miljöbalken ska kommunen innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan

1. på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen, och
2. ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor.

Kommunen ska informera om utställningen på sin anslagstavla före utställningstidens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas.

Skyldigheten enligt första stycket 2 gäller inte förslag till ändring av en vattentjänstplan som endast berör ett fåtal fastighetsägare eller annars är av mindre betydelse. ~~Lag (2022:1249).~~

6 d § Kommunen ska ta hänsyn till de synpunkter som kommit in under samrådet och granskningen samt redovisa hur de har beaktats. ~~Lag (2022:1249).~~

Kommenterad [SS7]: Behöver tas bort eftersom detta är enbart hänvisning till ändringen inom lagen om allmänna vattentjänster

4. Vattentjänster utanför verksamhetsområdet

Utanför det kommunala verksamhetsområdet för vattentjänster råder avtalsfrihet. Samhällsbyggnadsförvaltningen kan, där tekniska förutsättningar och erforderliga kapaciteter finns, erbjuda fastighetsägare eller samfälligheter att ansluta sig via avtal.

Regler för ansökan, anslutning, avtal och avgiftsuttag finns beskrivet i detalj i styrdokumentet *Avgifter och allmänna bestämmelser för avtalsanslutning utanför kommunalt verksamhetsområde för vattentjänster*. Styrdokumentet finns publicerat på kommunens hemsida.

5. Beskrivning av kriterier

Varje geografiskt område har granskats utifrån 25 olika kriterier. Kriterierna är indelade i tre intresseblock:

Miljö- och Hälsa Plan- och Bygg Samhällsbyggnadsförvaltningen

Till dessa kommer:

Övrigt (inhämtad fakta från kommun och Länsstyrelse) Från fastighetsägare
Reservkriteriet, nr 22 (ev. tillkommande kriterie)

Efter granskningen av respektive område görs en kvalitativ bedömning av **behovet** av allmänna vattentjänster eller **möjligheter** till lokala enskilda vattenlösningar.

Kategorisering av kriterier 1–25

	M&H	P&B	S&F	Övrigt	F.ägare
Miljö – Recipient	7, 9, 11				
Miljö – Utsläpp	3, 6, 10, 20, 21				
Hälsa – Kvantitet				24	
Hälsa – Kvalitet	17			25	
Samhälle – Bebyggelseutveckling		2, 5, 8, 13, 14			
Längd på överföringsledning			1		
Anläggningstekniska förutsättningar	16, 19				
Data från Länsstyrelse och kommun				15, 18	
Från fastighetsägare					23

Granskade kriterier

1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar.
2	Föremål för detaljplanering.
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status.
4	Hög andel åretruntboende.
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nyttillkomna förhandsbesked/bygglöv i anslutning till området).
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000. <i>Motivering till bedömningen redovisas i respektive område.</i>
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS).
8	Översiktsplan: Är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?
9	Vattenskyddsområde.
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet). <i>Motivering till bedömningen redovisas i respektive område.</i>
11	Avstånd till kommunal badplats.
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse.
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? <i>Motivering till bedömningen redovisas i respektive område.</i>

MILJÖ OCH HÄLSA

PLAN- OCH BYGG

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

ÖVRIGT

FASTIGHETSÄGARE

10

Granskade kriterier

- 14

Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, tex med anledning av DP, ÖP, LIS.
- 15

Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?
- 16

Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning.
- 17

Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer/>10 m³/dygn).
- 18

Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?
- 19

Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning.
- 20

Kända problem med att anlägga små avlopp.
- 21

Problem med att infiltrera ner i mark.
- 22

Reservkriteriet
- 23

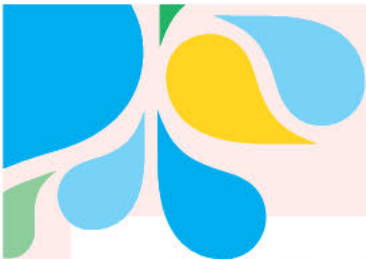
Fördelsprövning utifrån hälsoskäl och miljöskäl och särskild hänsyn till god hushållning (dricksvatten och avlopp).
- 24

Kända problem med tillgång på dricksvatten.
- 25

Kända problem med dricksvattenkvalitén.

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

6. Identifierade områden

Nedan beskrivs tjugosex (26) områden inom kommunen som har identifierats som områden där bebyggelsestrukturen är sådan att det kan finnas grund för tillämpning av LAV § 6. Identifieringen visar att 10 områden (grönmarkerade) har fler än 20 bebyggda fastigheter.

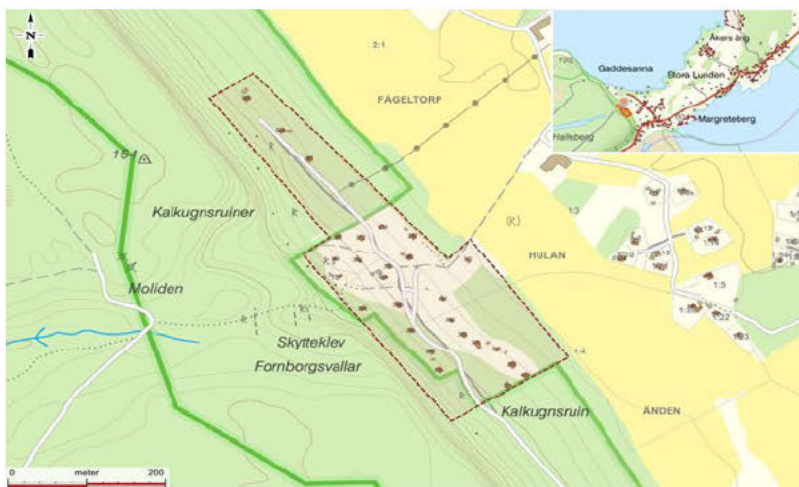
Förteckning över inventerade områden

Klicka på området för att komma till beskrivningen.

- 6:1 [Skytteklöv \(Vänersnäs\)](#)
- 6:2 [Kyrkby \(Vänersnäs\)](#)
- 6:3 [Hallby Södra, inkl skolan \(Vänersnäs\)](#)
- 6:4 [Gaddesanna utvidgat \(Vänersnäs\)](#)
- 6:5 [Åkersäng \(Vänersnäs\)](#)
- 6:6 [Floget](#)
- 6:7 [Båberg utvidgat](#)
- 6:8 [Boteredssjön](#)
- 6:9 [Kristinelund](#)
- 6:10 [Gundlebo](#)
- 6:11 [Hemmingstorp \(Vänersnäs\)](#)
- 6:12 [Hönsemaden \(Vänersnäs\)](#)
- 6:13 [Stora Agnevik–Snikås \(Vänersnäs\)](#)
- 6:14 [Stora Lunden \(Vänersnäs\)](#)
- 6:15 [Hallby Östra \(Vänersnäs\)](#)
- 6:16 [Grytet \(Vänersnäs\)](#)
- 6:17 [Lilleskog \(Härveden\)](#)
- 6:18 [Långsjö \(Stora Hästefiorden\)](#)
- 6:19 [Lille Skuleboda \(Väne Rvr\)](#)
- 6:20 [Sjövik-Ljungmossen \(Väne Rvr\)](#)
- 6:21 [Forstena](#)
- 6:22 [Timmervik \(Kättarebol\)](#)
- 6:23 [Timmervik \(Vinterhålet\)](#)
- 6:24 [Västra Bleken \(Sundals Rvr\)](#)
- 6:25 [Bollungen \(Sundals Rvr\)](#)
- 6:26 [Kleverud](#)

6:1 Skytteklev

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Skytteklev är beläget i södra delen av Vänersnäs. Under 1700-talet påbörjades brytning och bränning av kalk i området och fornlämningar i form av kalkugnar finns på platsen. Skytteklev utgörs av värdefull kulturmiljö genom småskalig bebyggelse med en blandning av torp och tidiga fritidstugor.

Det potentiella området för allmänna vattentjänster består av ~~cirka~~ 25 fritidshusbostäder på arrendetomter.

Kommenterad [SS8]: Ordet cirka ska undvikas och istället kan exakt antal fastigheter anges för att få texten att bli mer tydlig.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ~~ca~~ 25 bebyggda fastigheter (fritidshus). Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning. Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är inte inventerad.
- Området består till stor del av sandig morän, i västra delen blockrik till storblockig yta.
- ~~Området är kraftigt kuperat (i kanten av Halleberg) vilket skapar en trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området har riksintresse för kulturmiljövård, naturvård och rörligt friluftsliv.
- Området omfattas delvis av Naturvårdsverkets Natura 2000 habitatdirektivet.
- Området omfattas delvis av Naturvårdsverkets Natura 2000 fågeldirektivet.
- Området omfattas delvis av Naturvårdsverkets naturreservat.
- Området omfattas delvis av fornlämningar.
- Området omfattas delvis av Länsstyrelsens beslut av yttre vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS9]: Lägg till att fritidshusen även hämtar vatten från en närliggande grotta.

Kommenterad [SS10]: Bör tas bort. Alla områdena i detta dokument verkar ha en "trivsamt miljö". Det saknar relevans att ha med detta som en sammanfattning då det inte finns någon grund eller relevans till att avgöra frågan om allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

~~Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster~~
~~Status för inventering av enskilda avlopp: Ej inventerat~~

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Behov finns ej.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet inte finns av allmänna vattentjänster.

På kommande sidor kan du läsa en fördjupad bedömning och se granskningen av området.

Kommenterad [SS11]: Hela detta avsnitt behöver omformuleras. Nuvarande utformning är otydlig och inte alls bra. Utifrån statusen för enskilt avlopp hade det varit lämpligast att ha frågeställningen hur statusen för inventering av enskilda avlopp är idag. Svaren skulle då kunna vara att området är inventerat där ett årtal kan anges, området är delvis inventerat, området är under pågående inventering eller att den inte alls är inventerad.

Kommenterad [SS12]: Området är inte inventerat vad vi kan se. Därmed behöver dessa kriterier justeras till att behov finns för inventering.

Fördjupad bedömning till avvägningen

● Föresättningar för bebyggelseutveckling enligt analys av Plan- och Bygg

Området utgörs av en värdefull kulturmiljö med många små stugor, flertalet med enkel standard såsom sommarvatten och utedass. Närheten till Natura 2000, naturreservat och den kulturhistoriska miljön innebär att det inte bedöms finnas möjlighet till ytterligare bebyggelse inom området. Även möjligheten till större om- och tillbyggnader är begränsad utifrån kravet på varsamhet till den värdefulla kulturmiljön, vilket innebär att stugorna skulle vara svåra att omvandla till permanentus och fritidshus med högre standard.

● Föresättningar för enskilda avloppsanläggningar – bedömning av Miljö- och Hälsa

● Summerad bedömning av Miljö- och Hälsa

Det anses inte finnas något behov av allmänna vattentjänster. Det anses vara orimligt att ansluta området till kommunalt spillvatten och dricksvatten. Detta för att kunna bevara dagens utformning av området med småskalig bebyggelse.

I området är det direkt olämpligt att anlägga enskilda avlopp på grund av områdets täta bebyggelse. Fastigheterna påverkar varandra negativt genom en kraftig lutning där flertalet fastigheter ligger nedströms varandra. Fastigheterna ligger inom eller strax utanför Natura-2000 områden och ett naturreservat. Det kan vara svårt att få tillstånd för enskilda avlopp när dessa områdesskydd kan påverkas negativt.

Så som situationen ser ut idag finns det varken behov av allmänna vattentjänster eller enskilda avloppslösningar. Sommarstugorna använder sparsamt med vatten, enligt våra uppgifter får en del vatten från en grotta, medan andra från brunn men dricksvatten tas i de flesta fall med hemifrån i dunkar.

De flesta stugorna i området är små, har enkel standard och stugorna antas ha torra toalettlösningar. Det är känt att en fastighet har ett BDT-filter som avloppsanläggning. Resterande stugor antas ha disk- och duschmöjligheter på utsidan av stugorna och inte något indraget vatten inne i stugorna. Eftersom det uppstår så små mängder spillvatten vid dessa stugor, anses det inte finnas behov av att anlägga enskilda avloppsanläggningar.

Kommenterad [DJ13]: Texten i hela det här avsnittet skiljer sig från det underlag som Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnade 2024-03-06 "Bedömning av miljö och hälsoskydd - Underlag till Vattentjänstplan för Vänersborgs kommun Miljö- och hälsoskyddsnämnden" och behöver ersättas av den ursprungliga texten.

SKYTTEKLEV | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Frågeställning	Svar	Kommentar
Nuvarande situation?	Enskilda avlopp.	En fastighet i området har ett egen BDT-avloppsrening. Resterande fastigheter har torra lösningar och väldigt små utsläpp av BDT-vatten (exempelvis disk möjlighet utomhus).
Går det att lösa avloppssituationen med enskilda lösningar?	Nej.	Bebyggelsen är väldigt tät och består av ett känsligt område med många skydd.
Rekommendationer?	I nuläget finns inget behov av kommunalt VA.	Det anses inte finnas något behov av kommunalt VA. Behov kan uppstå vid förändringar av området.

Om området skulle utvecklas genom ny bebyggelse eller omvandlas från exempelvis fritidsboende till permanentboende, kan ett behov av kommunalt spillvatten och dricksvatten uppstå.

SKYTTEKLEV | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Befintliga avloppslösning**

Avloppsförsörjningen i området sker i huvudsak genom enkla varianter av utsläpp i mark från exempelvis dusch och kök utomhus. Väldigt lite vatten användas. I regel görs bedömningen att ingen avloppsanläggning krävs när vatten inte är indraget. Det kan då räcka med att man infiltrerar ner BDT-vattnet i marken. Vatten kan hämtas av boende i en intilliggande grotta. Det finns enbart ett fåtal småhus i området som har en enskild avloppsanläggning för rening av BDT-vatten (bad, disk och tvätt). De flesta fastigheter tros ha torra toalettlösningar. Exempel på sådana lösningar kan vara förbränningstolett och latrintolett.

- **Jordart och Jorddjup**

I området består jordarten till största del av sandig morän. I en mindre del av området kan jordarten bestå av rasmassor (berg) och fyllning. I stora delar av områden är marken genomsläpplig och det finns möjlighet att anlägga infiltrationsbäddar. Anläggning av infiltrationsbäddar kan vara lämpligt när det finns mycket inslag av sandig morän som har en tillräcklig infiltrationsförmåga och jorddjup. I områdena med rasmassor och fyllning kan infiltration vara olämplig på grund av att markens genomsläpplighet är för hög och finns berg finns det risk för att avloppsvattnet snabbt tränger sig ner i berget genom sprickor och håligheter och når grundvattnet. Det kan leda till att dricks-vattentäkter med borrhål kan påverkas negativt. I sådana fall behöver man säkerställa att avloppsanläggningen får en tillräckligt bra rening av smittoämnen innan det når berget. Sådana förhållanden kan även utgöra svårigheter att placera en avloppsanläggning där fastighetsägaren helst skulle vilja ha den.

Det skulle kunna innebära att det kan bli dyra lösningar för fastighetsägaren att behöva spränga bort berg eller att installera en eller flera pumpbrunnar för att pumpa upp avloppsvattnet till högre höjder.

Jorddjupet bedöms vara mellan 5–10 meter i stora delar av området. I vissa områden kan jorddjupet vara upp till 20 meter djupt. Detta kan medföra väldigt bra förhållanden att kunna filtrera ner avloppsvattnet i marken då den består av sandig morän. Marken är bra på att ta emot avloppsvatten har troligtvis en god upptagningsförmåga av näringsämnen. Om infiltrationen av avloppsvattnet sker med rätt hastighet finns det goda förutsättningar för att avloppsvattnet ska vara tillräckligt rent innan det når grundvattnet.

I princip hela området klassas som hög sårbarhet för grundvattnet. Det innebär att det finns stora risker för att avloppsvattnet kan nå grundvattnet på grund av att marken består av sandig morän, rasmassor och fyllning.

SKYTTEKLEV | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Fastighetens storlek och läge**

Bebyggelsen består av små fritidshus som ligger tätt intill varandra. Det kan därför vara svårt och olämpligt för alla att anlägga enskilda avloppsanläggningar. Fritidshusen har ofta en låg standard. För att man ska kunna ha indraget vatten och därmed enskilda avloppsanläggningar behövs troligtvis omfattande ombyggnationer göras för att standarden ska höjas. Markens lutning är kraftig (nordöstlig riktning) och det finns flera fritidshus som ligger nedströms varandra.

- **Receptent**

Området har avrinning till Dalbosjön och befinner sig i yttre zonen för Göta Älv och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde (GÄVSO). Vattnet från området rinner ut i närheten eller till EU-badplatsen i Gaddesanna. Dalbosjön har inga större problem med övergödning. Övergödning kan förekomma i grunda vikar. Generellt sett bör skyddsnivån för miljöskyddet vara normal. För de fritidshus som kan påverka naturreservatet och Natura 2000 negativt kan skyddsnivån för miljöskyddet vara hög. Skyddsnivån för hälsoskyddet bedöms generellt vara hög på grund av tät bebyggelse, natur och strövområden och badplatsen i Gaddesanna. Det krävs därmed att avloppsvattnet renas extra mycket från smittoämnen.

- **Natur- och vattenskydd**

I den nordvästra delen av området ligger ett par byggnader inom Natura 2000 område enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet. Större delen av området ligger nedströms och utanför dessa Natura-2000 områdena. Vissa fastigheter kan därmed påverka Natura 2000 områdena och det kan antas utgöra ett problem och en svårighet att anlägga nya enskilda avloppsanläggningar. Tillstånd kan inte ges till åtgärder som kan påverka Natura 2000 områdena negativt.

I samma områden som Natura 2000 områdena finns det även ett naturreservat för "Halle- och Hunnebergs branter naturreservat". Även detta kan medföra att det blir svårt att få tillstånd till att anlägga avloppsanläggningar i eller i närheten av naturreservatet.

Området ligger inom yttre zonen av vattenskyddsområdet för Göta älv och Vänersborgsviken (GÄVSO)

I närheten av området eller inom området finns riksintressen för friluftsliv, rörligt friluftsliv, kulturmiljövård och naturvård. Det är viktigt att dessa riksintressen kan bevaras både vid etablering av enskilda avlopp och där det blir allmänna vattentjänster så att riksintressena inte skadas.

- **Översvämningskartering**

Det finns ingen risk för översvämnningar i området.

SKYTTEKLEV | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Redogörelse av Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av förslaget om att inte bilda ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp vid Skytteklev**

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att det finns möjlighet till lokala enskilda vattenlösningar i området. Fastighetsägare har möjlighet om förutsättningar finns att ansluta till den kommunala VA-anläggningen genom avtal med kommunen. Avståndet till närmaste kommunala VA-ledningar bedöms vara ca 0,2 kilometer. I kapitel 4 beskrivs närmare om anslutningar utanför verksamhetsområdet.

Kommenterad [DJ14]: Denna bedömning gör inte Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Om möjligheten till anslutning som åsyftas handlar om påkoppling till den kommunala VA-anläggningen bör texten omformuleras så att detta framgår tydligare. Nuvarande skrivning är otydlig.

Granskning av området Skytteklev

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status	Ged eller hög
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000 <i>En mindre del av området ligger inom naturreservat och Natura 2000-områdena. För den större delen av området ligger de skyddade områdena uppströms och bedöms därmed utgöra en mindre risk för påverkan.</i>	Ja
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Yttre <u>zon</u>
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>Sårbarheten är klassad som hög i hela området.</i>	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter (viss risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp <i>Området är tätbebyggt med små byggnader som oftast inte används som permanentbostad. Byggnaderna ligger extremt tätt på en begränsad yta och det finns risk för att utsläpp av avloppsvatten kan leda till negativ påverkan av grundvatten och möjligheter till borrhål eller grävning för dricksvattentäkter. Området består mestadels av berg och sand vilket kan vara bra för att filtrera ner vatten i marken, men eftersom det är ett tätbebyggt område medför detta stora risker istället. Det är en markant lutning ner från berget där flera fastigheter ligger på rad efter varandra. Detta medför risker då avloppsvattnet kan behöva rinna igenom flera byggnader innan det leds vidare till ökerdränering eller bäckar. Det är mycket svårt att hitta bra enskilda lösningar på avloppsanläggningar inom detta område, oavsett om det är avloppsanläggningar med eller utan toalettavlopp.</i>	Ett flertal
21	Problem med att infiltrera ner i mark	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck– tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/ bygglov i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan–är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningrisk)? <i>Området utgörs av en värdefull kulturmiljö med många små pittoreska stugor, vilket kraftigt begränsar möjligheten till bebyggelseutveckling.</i>	Inom 100 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Mer än 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 100–500 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	10–20 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	20–49 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Ja
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Nej

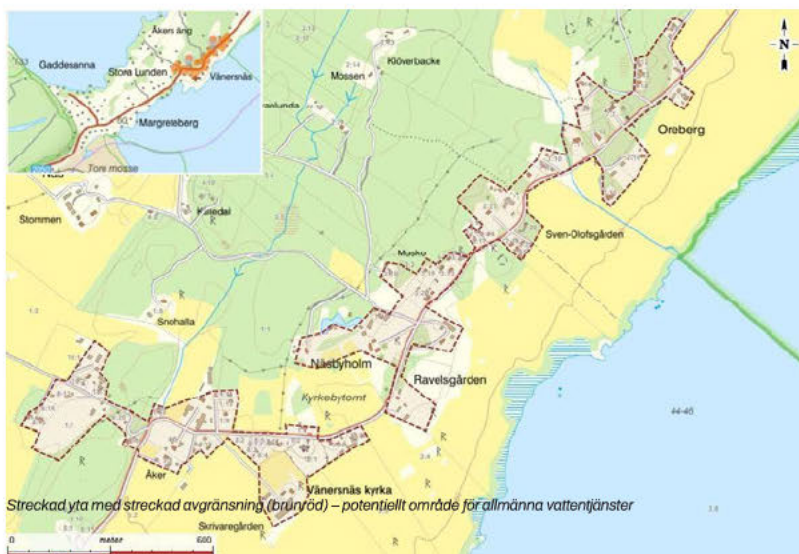
MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

27

6:2 Kyrkby (Vänersnäs)

Områdesbeskrivning

Kyrkbyn är belägen i sydöstra Vänersnäs, invid Dättern. Bebyggelsen är utspridd utmed en längre genomfartsträcka. I området återfinns Vänersnäs kyrka och kyrkogård, daterad från 1600-talet och återuppbyggd till nuvarande form 1942 efter brand året innan. Området innehar [ett](#) flertal torp, bostadshus och gårdar uppförda från tidigt 1800-tal till mitten av 1900-talet med kulturhistoriska värden.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av ~~cirka~~ 60 bebyggda fastigheter där hälften är fastboende.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ca 60 bebyggda fastigheter utspridda utmed genomfartsvägen ca 2000 meters sträcka. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är inte inventerad.~~
- Området består till stor del av glacial lera och visst inslag av urberg enligt SGU:s jordartskarta.
- ~~Området är kuperat vilket skapar en trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området har riksintresse för kulturmiljövård, naturvård och rörligt friluftsliv.
- Området omfattas delvis av Länsstyrelsens strandskyddsområde.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS15]: Denna mening bör tas bort eftersom området är inventerad sedan innan. Det är inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna är från områdets härkomst. Detta blir därmed mycket missvisande.

Kommenterad [SS16]: Bör läggas till att en liten del av detta område ligger inom yttre zon för GÄVSO.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Behov finns ej.

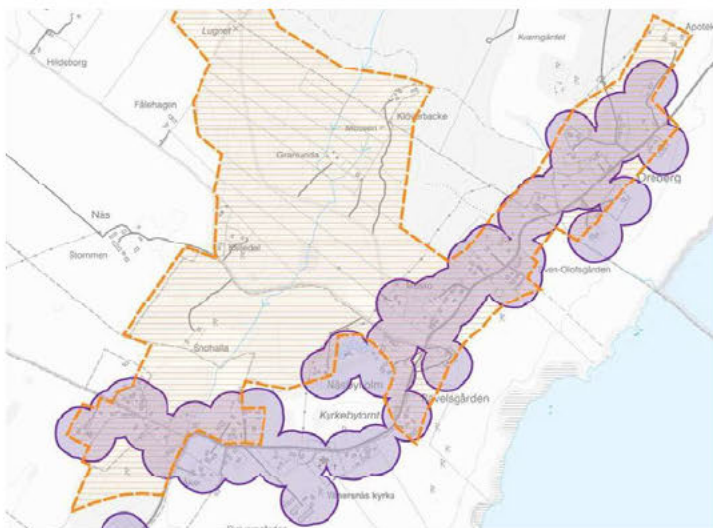
Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet finns av allmänna vattentjänster.

På kommande sidor kan du läsa en fördjupad bedömning och se granskningen av området.

Fördjupad bedömning till avvägningen

● **Förutsättningar för bebyggelseutveckling enligt analys av Plan- och Bygg** Delar av befintlig bebyggelse, samt ett större område direkt nordväst om den, är i Över- siktplan 2017 utpekade som möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden, och är av strategisk betydelse för att bibehålla och stärka befolkningsunderlag för service såsom skola och kollektivtrafik. Delar av området närmast kyrkan ingår i en kulturhistorisk värdefull miljö. Inom befintlig bebyggelse finns möjlighet till enstaka kompletteringar. Åt nordväst finns goda möjligheter för utveckling av bebyggelsen genom detaljplane- läggning. Detta förutsätter dock att det finns kommunalt vatten och avlopp.

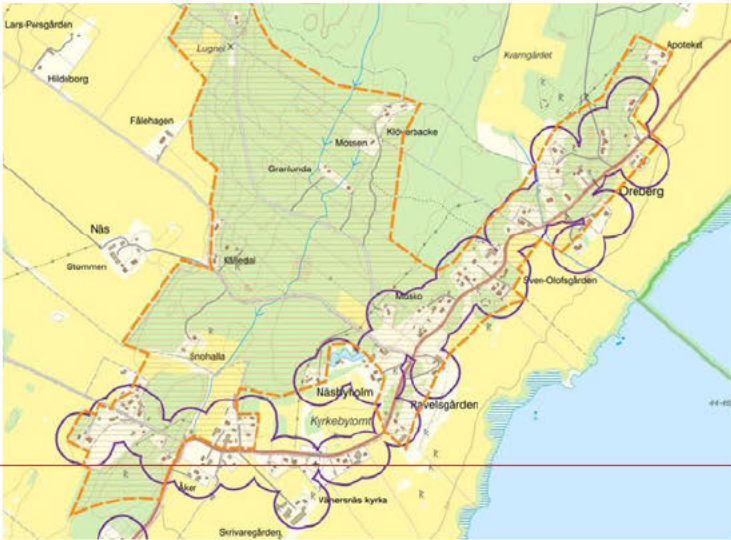
● Förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar – bedömning av Miljö- och Hälsa

● Summerad bedömning

Sammanvägt anses det finnas behov för allmänna vattentjänster. Utsläpp av spillvatten sker till Natura-2000 område och naturreservat. Mängden näringsämnen i Dättern behöver minska då Dättern är övergödd och Naturreservaten och Natura-2000 områdena behöver skyddas mot utsläpp av näringsämnen.

För en del av fastigheterna bedöms det bli problem att anlägga nya enskilda avloppsanläggningar då fastigheterna ligger nära varandra och det finns risk för att avloppsvattnet påverkar närliggande fastigheter. Marken i området är mestadels inte lämplig för rening av avloppsvatten.

KYRKBY | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Kommenterad [SS17]: Vad vill man att denna karta ska illustrera? Bör tas bort eftersom att denna typ av karta inte finns med i de andra avsnitten/områdena.

Frågeställning	Svar	Kommentar
Nuvarande situation?	Enskilda avlopp.	De flesta fastigheter har enskilda avlopp för hantering av WC- och BDT-vatten.
Går det att lösa avloppssituationen med enskilda lösningar?	På vissa fastigheter går det att anlägga enskilda avlopp medan det på andra fastigheter inte går eller är problematiskt. 31	Vissa fastigheter i området kan det vara svårt att anlägga enskilda avlopp på grund av tät bebyggelse och att fastigheterna ligger uppströms varandra. Marken i området anses vara olämpligt för infiltration.
Rekommendationer?	Kommunalt VA.	Det finns ett behov av kommunalt VA i området. Det finns många fastigheter på relativt liten yta och området bedöms inte klara belastning från ett så stort antal enskilda avlopp. Det kan också vara problematiskt för vissa fastigheter att överhuvudtaget anlägga nya enskilda avlopp.

KYRKBY | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Befintliga avloppsanläggningar**

Området inventerades runt år 2007 och av inventeringen framgår att det finns 15 stycken avloppsanläggningar med tillstånd från efter Miljöbalkens ikraftträdande. Det finns 13 stycken avloppsanläggningar med tillstånd innan Miljöbalken. Restande avloppsanläggningar (sex stycken) saknar dokumentation. Från erfarenhet har de flesta avloppsanläggningar äldre än 20 år inte längre tillfredställande rening enligt miljöbalken, åtgärdsbehovet ligger generellt på 80–90 procent av anläggningarna. I detta område kan nio anläggningar, utifrån deras tekniska förutsättningar, antas klara lagstiftningens krav.

- **Jordart och Jorddjup**

I området består jordarten av lera eller berg. Det är svårt att anlägga infiltrationsbäddar när jordarten är tät (lera) och därför behöver man i större utsträckning använda sig utav andra avloppstekniska lösningar. Sådana lösningar genererar avloppsvatten till ytvatten. Exempel på sådana lösningar skulle kunna vara markbäddar, minireningsverk eller dylikt.

På de platser där det finns berg, finns det risk att avloppsvatten kan nå grundvattnet genom sprickor i berget. Det kan leda till att borrhållsbrunnar blir påverkade av smittämnen när avloppsvattnet når grundvattnet. En avloppsanläggning måste ha en tillräckligt bra rening av smittämnen innan det når berget. Det kan vara svårt att placera en avloppsanläggning där fastighetsägaren helst skulle vilja ha den då det är olämpligt att placera en avloppsanläggning på berg. Det innebär att avloppsanläggningar kan bli kostsamma då pumpbrunnar eller bortsprängning av berg kan behöva göras för bortledning av avloppsvattnet.

Jorddjupet bedöms vara mellan 0–3 meter i stora delar av området. Detta medför att marken inte kan förväntas vara lämplig till att rena avloppsvatten. Marken har troligtvis ett dåligt upptag av näringsämnen.

Större delen av området har klassningen måttlig sårbarhet för grundvattnet. Det innebär att det inte finns några större risker för att avloppsvattnet kan nå grundvattnet i de områden där marken till största delen består av lera. På platser där berg finns gäller andra förutsättningar och det kan även finnas andra typer av jordarter som har en större genomsläpplighet vilket ökar risken att grundvattnet kan påverkas av smittämnen.

- **Fastigheters storlek och läge**

Fastigheternas storlekar varierar i detta område. Ju större fastigheten är, desto lättare är det generellt sett att hitta en lämplig placering till en avloppsanläggning. För cirka hälften av fastigheterna kommer det att finnas svårigheter vid anläggning av ny avloppsanläggning. Svårigheterna beror ofta på att fastigheterna är mindre och ligger nära eller ovanför varandra. Skyddsavstånd till grannars och egna vattentäkter, enegibrunnar, bostadshus med mera måste beaktas. För vissa fastigheter kan det vara nödvändigt att placera avloppsanläggningen utanför den egna fastigheten eller att finna gemensamma avloppslösningar tillsammans med andra fastigheter.

KYRKBY | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Kommenterad [SS18]: Kartan behöver läggas under/flyttas till avsnittet "recipient"

Även om det skulle kunna gå att lösa egna avloppsanläggningar på de flesta fastigheterna kommer behovet att bli större när ny bebyggelse uppkommer. Då området blir mer tätbebyggt kommer antalet enskilda avlopp att öka. I de delar av området där det idag anses vara möjligt att anlägga enskilda avloppsanläggningar kan den bedömningen justeras när fler bostäder tillkommer.

• Recipient

Den sydvästra delen av området har avrinning till Dalbosjön och ligger därmed inom vattenskyddsområdet (GÄVSO), vilket är en mindre del av området. Dalbosjön har inga större problem med övergödning. Övergödning kan förekomma i grunda vikar. Generellt brukar skyddsnivån för miljöskyddet vara normal. Skyddsnivån för hälsoskyddet bedöms generellt vara hög i detta område då fastigheterna släpper ut avloppsvatten inom ett vattenskyddsområde samt områden där det kan förekomma bad. Det krävs därmed att avloppsvatten har en hög rening av smittämnen.

~~Den~~ De södra, norra och östra delarna av området (vilket är en majoritet av alla fastigheter) befinner sig inom avrinningsområdet till vattenförekomsten Dättern.

Dättern bedöms som särskilt känslig och i behov av extra hänsyn. Denna vattenförekomst har en måttlig ekologisk status där statusen för näringsämnen är otillfredsställande. Enskilda avlopp har en betydande påverkan på vattenförekomsten.

KYRKBY | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Dättern har problem med övergödning och generellt ställs krav på hög skyddsnivå för miljöskyddet. Det ställs därmed extra krav på rening av fosfor och kväve. Skyddsnivån för hälsoskyddet är svårare att avgöra inom detta område. Det finns skyddade naturområden, men dessa skydd bedöms inte vara negativt påverkade av smittoämnen. De flesta fastigheterna ligger en bit ifrån vattenkanten och området verkar inte vara gynnsamt för badande då det saknas badbryggor, vägar ner till vattnet saknas och att området ner till vattnet är kuperat med jordbruk och berg. I de flesta fallen bedöms skyddsnivån för hälsoskyddet bli normal.

- **Natur- och vattenskydd**

Den sydvästra delen av området, vilket är en mindre del av hela området ligger innanför vattenskyddsområdet GÄVSO. Området ligger inom den yttre zonen.

För den största delen av området sker avrinningen till Dättern. Dättern har flera olika typer av skydd. Hela Dättern består av Natura-2000 område enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet. Den norra delen av området består även av naturreservatet "Dätterns naturreservat".

Dättern omfattas även av riksintresse för naturvård. Viken ingår också i listan över internationellt värdefulla våtmarker som knutits till Ramsarkonventionen (våtmarkskonventionen). Av beslut och skötselplaner för Natura 2000 och naturreservaten framgår tydligt att övergödning är ett av de stora problemen för bevarandet. Medelhalten för fosfor har ökat enligt mätningar gjorda i slutet av 90-talet jämfört med mätningar under 2010-talet (från 60 µg/l till 85 µg/l). Det anses vara viktigt att bevara områden som har internationell betydelse för fågellivet och även är avgörande för reproduktionen av gös i Vätern.

Enligt tillgängligt material är naturvärdena beroende av att näringstillståndet i Dättern hålls inom lämpliga gränser. En alltför långtgående övergödning skulle leda till omfattande algblooming, syrebrist och igenväxning och därmed slå ut eller missgynna flera fisk- och fågelarter. Det förekommer rödlistade arter av både fisk och fågel vilket understryker behovet av att bevara den befintliga naturmiljön.

Det finns även ekonomiska intressen för bevarande genom det omfattande yrkesfiske med ryssjor och nät som bedrivs i Dättern.

I närheten av området eller inom området finns riksintressen för friluftsliv, kulturmiljövård och naturvård. Det är viktigt att dessa riksintressen kan bevaras vid både etablering av enskilda avlopp och där det blir allmänna vattentjänster så att riksintressena inte skadas.

KYRKBY | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Översvämningskartering**

Lokalt finns det risk för översvämnings i området. Det finns både innanför och utanför bebodda fastigheter. För enskilda fastigheter kan det därmed finnas problem med att vatten kan ansamlas. För dessa fastigheter blir det svårigheter att anlägga markbaserade avloppsanläggningar. En avloppsanläggning får inte stå under vatten. Det ställs generellt krav på att viktiga delar av en markbaserad avloppsanläggning ska ha ett skyddsavstånd som är minst 1 meter över högsta grundvattennivå. I en avloppsanläggning som ligger under vatten sker i princip ingen rening alls.

- **Redogörelse av Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av förslaget om kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp Kyrkbyn**

- **VA-kollektivets ekonomiska belastning**

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp i Kyrkbyn Vänersås får kostnadsökning för VA-kollektivet. Framdragning av ledningar från Gaddesanna till Kyrkbyn är ca 2,2 kilometer (fägelvägen). Investeringskostnaden för framdragningen av ledningar från Gaddesanna till Kyrkbyn kommer ej att täckas av anslutningsavgiften (vatten och avlopp) till varje fastighet. Investeringskostnaden kommer att påverka VA-taxan framöver.

Granskning av området Kyrkby

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status <i>Avrinning sker till Dättern vilken har otillfredsställande status. Det finns ett åtgärdsbehov för att minska belastningen med 122 kilogram totalfosfor och 80 kilogram totalkväve per år från små avlopp.</i>	Otillfredställande
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000 <i>Angränsande områden är skyddade i form av ett naturreservat samt två Natura 2000-områden. Avloppsvatten har en negativ påverkan på bland annat fisk och växtlig- het som är känsliga för näringsämnen. Det är av stor betydelse att minska utsläppen av näringsämnen i detta område för att kunna bevara skyddet av naturen, vilket är syftet med att ha naturreservat och Natura 2000-områden. Utsläpp av avloppsvatten har en negativ påverkan på vattenförekomsten och kan leda leda till förändrade förutsättningar för växter och djurliv.</i>	Ja
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Nej
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>Stora delar av området är klassad som måttlig sårbarhet. En mindre del är klassad som hög sårbarhet.</i>	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp <i>Det finns markutrustningar där flera fastigheter ligger på rad nedströms och vissa fastigheter ligger väldigt tätt intill varandra. Detta är problematiskt efter som avloppsvattnet kan komma att behöva ledas genom fastigheterna nedströms.</i>	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark <i>Genomsläppligheten i området är relativt låg med mycket lerig mark. Vissa fastigheter ligger på urbera och där kan det vara olämpligt med infiltrationsanläggningar. Det är väldigt tätt bebyggelse på sina ställen.</i>	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/bygglöv i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Utpekad för bebyggelseutveckling Strategisk betydelse
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? <i>Inom området finns det en del inventerade naturvärden, men inte i den utsträckning att det hindrar hela området från utveckling. Förutsättningarna för bebyggelseutveckling är goda så länge jordbruksmark inte tas i anspråk.</i>	Inom 2 000–4 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglöv, tex med anledning av DP, ÖP, LIS	Mer än 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 2 000–4 000 meter

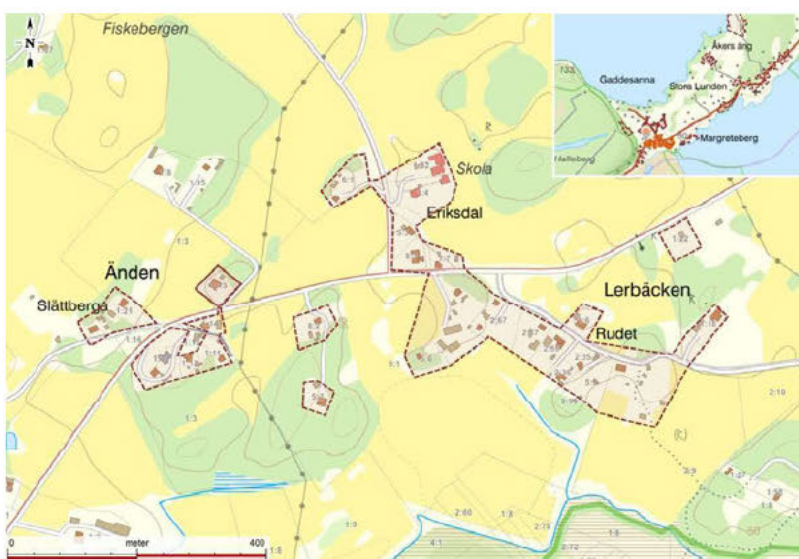
Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	41–60 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	20–49 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

6:3 Hallby Södra, inkl. skolan (Vänersnäs)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Hallby södra ligger i den södra delen av Vänersnäs där det öppna jordbrukslandskapet tar vid. Här finns en klusterformad bebyggelsestruktur belägen på höjderna i landskapet. Inom området ligger Vänersnäs montessoriförskola och skola med sammanlagt 65 elever. Skolbyggnaderna har ett kulturhistoriskt värde och representerar bygden från sekelskiftet 1900.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av ~~en~~ 25 bebyggda fastigheter där majoriteten är fastboende. Mot bakgrund av antalet bostäder, skolan och avståndet mellan byggnaderna bedöms Hallby och Änden tillsammans utgöra ett större sammanhang enligt lagstiftningen.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ~~ca~~ 25 bebyggda fastigheter för närvarande och ligger utanför tätortsavgränsning. Detaljplan saknas men byggnadsplan finns i närområdet. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej men en förstudie är utförd.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är inventerad.~~
- Området består till stor del av glacial lera med visst inslag av synliga bergsholmar. ~~Området är lätt kuperat vilket skapar en trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området har riksintresse för kulturmiljövård och rörligt friluftsliv.
- Länsstyrelsen har bedömt södra delen av området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Liten översvämningsrisk finns endast för ett fåtal tomter vid skyfall.

Kommenterad [SS19]: Denna mening bör tas bort eftersom området är inventerad sedan innan. Det är inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna är från områdets härkomst. Detta blir därmed mycket missvisande.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Behov finns ej.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet finns av allmänna vattentjänster.

På kommande sidor kan du läsa en fördjupad bedömning och se granskningen av området.

Fördjupad bedömning till avvägningen

● Föresättningar för bebyggelseutveckling enligt analys av Plan- och Bygg

Området pekades ut i Översiktsplan 2017 som möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden. Hallby är tillsammans med övriga utvecklingsområden på Vänersnäs av strategisk betydelse för att bibehålla och stärka befolkningsunderlag för service såsom skola och kollektivtrafik. Förskolan och skolan (Fsk-5) är av stor vikt för de boende på Vänersnäs med sammanlagt 65 elever plus personal. Det är av stor vikt att skolan har de förutsättningar som krävs för att bibehålla befintligt elevunderlag och kunna ta emot nya elever, exempelvis en fungerande VA-försörjning.

Det har efter översiktsplanen genomförts en förstudie i syfte att presentera rekommendationer inför framtida detaljplanläggning. I Hallby finns ett gällande bygglov för ett enbostadshus på en tomt som tidigare varit bebyggd. Därutöver visar förstudien att området kring Hallby ligger förhållandevis låglänt, varför det ur översvämningshänseende kan vara svårt med ytterligare bebyggelse. Dessutom finns även en del hävdade betesmarker och kulturlandskap som hindrar bebyggelseutveckling.

Förstudien visar däremot att det finns möjlighet till komplettering vid Änden. Topografin vid Änden varierar kraftigt lokalt. En ingående analys över höjdförhållanden har inte gjorts, men det är en faktor som påverkar utformning av såväl väg som bebyggelse. Det bör däremot på ett antal ställen vara möjligt att nyttja höjderna i landskapet, vilket skulle ge en kompletterande bebyggelse som följer strukturen för Södra Vänersnäs i övrigt. Det finns även ett avverkat skogsområde i nordväst, relativt flackt, i anslutning till befintlig bebyggelse som kan inrymma ett antal tomter.

En full exploatering av skogsområdet i nordväst och jordbruksmarken skulle kunna innebära fem till tio nya bostäder, vilket utgör en stor skillnad mot idag, men området bedöms kunna tåla detta om hänsyn tas till utformningen. Enligt översiktsplanen förutsätts att ny bebyggelse ska kunna anslutas till kommunalt vatten och avlopp.

● Föresättningar för enskilda avloppsanläggningar – bedömning av Miljö- och Hälsa

● Summerad bedömning

Sammanvägt anses det finnas behov för allmänna vattentjänster. Utsläpp av spillvatten sker till Natura-2000 område och naturreservat. Mängden näringsämnen i Dättern behöver minska då Dättern är övergödd och i Naturreservaten och Natura-2000 områdena behöver skyddas mot utsläpp av näringsämnen.

Det kan vara problematiskt för en del fastigheter att anlägga nya avloppsanläggningar på grund av skyddsavstånd till dricksvattentäkter, energibrunnar, avstånd till bostadshus med mer. Marken i området är mestadels inte lämplig för rening av avloppsvatten.

Skolan och förskolans avloppsanläggningar är underdimensionerade och dessa behöver med största sannolikhet åtgärdas.

HALLBY SÖDRA, INKL SKOLAN | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Frågeställning	Svar	Kommentar
Nuvarande situation?	Enskilda avlopp.	De flesta fastigheter har enskilda avlopp för hantering av WC- och BDT-vatten.
Går det att lösa avloppssituationen med enskilda lösningar?	För ett stort antal fastigheter går det inte eller är problematiskt att anlägga enskilda avloppsanläggningar.	För ett stort antal av fastigheterna i området kan det vara svårt att anlägga enskilda avlopp på grund av tät bebyggelse genom att fastigheterna ligger uppströms varandra och att det finns en översvämningrisk. Marken i området anses vara olämpligt för infiltration. Det uppstår därför ett behov av kommunalt VA i området.
Rekommendationer?	Kommunalt VA.	Det finns ett behov av kommunalt VA i området. Det kan vara problematiskt för flertalet fastigheter att anlägga nya enskilda avlopp.

HALLBY SÖDRA, INKL SKOLAN | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Befintliga avlopps lösningar**

Området inventerades runt år 2009 och av inventeringen framgår att det finns sex stycken avlopps anläggningar med tillstånd från efter Miljöbalkens ikraftträdande. Det finns tio stycken avlopps anläggning med tillstånd innan Miljöbalken. Resterande avlopps anläggningar (åtta stycken) saknar dokumentation. Från erfarenhet har de flesta avlopps anläggningar äldre än 20 år inte längre tillfredställande rening enligt miljöbalken, åtgärdsbehovet ligger generellt på 80–90 procent av anläggningarna. I detta område kan 12 stycken anläggningar, utifrån deras tekniska förutsättningar, antas klara lagstiftningens krav.

Det finns en skola och en förskola i området där det går sammanlagt cirka 65 barn. Utöver dessa tillkommer lärare och anställda. På skolans fastighet finns det troligtvis en avlopps anläggning från år 1994. På fastigheten för förskolan finns ett avloppstillstånd från år 1999. Enligt avloppstillståndet från år 1999 ska en markbaserad rening rena avloppsvatten för ett hushåll samt skola med cirka 60 elever. En trekammarbrunn med en volym om 4 000 liter och en markbädd med en yta om 30 kvadratmeter ska vara anlagd. Storleken på anläggningen bedöms idag vara mycket underdimensionerad. Avlopps anläggningens storlek bedöms idag motsvara storleken på 1-2 hushåll (5-10 personekvivalenter). Det kan innebära problem med att avloppsvatten inte kan renas i tillräcklig utsträckning när avlopps anläggningen är för liten. Skolan kan anses utgöra en stor utsläppskälla av avloppsvatten, vilket kan motsvara minst 15 stycken hushåll (65 personekvivalenter för elever och barn plus lärare och anställda).

- **Jordarter och jorddjup**

I området består jordarten av lera, morän på berg eller berg. Det är svårt att anlägga infiltrationsbäddar när jordarten är tät (lera) och därför behöver man i större utsträckning använda sig utav andra avloppstekniska lösningar. Sådana lösningar genererar avloppsvatten till ytvatten. Exempel på sådana lösningar skulle kunna vara markbäddar, minireningsverk eller dylikt.

På de platser där det finns berg, finns det risk att avloppsvatten kan nå grundvattnet genom sprickor i berget. Det kan leda till att borrhade dricksvattenbrunnar blir påverkade av smittämnen när avloppsvattnet når grundvattnet. En avlopps anläggning måste ha en tillräckligt bra rening av smittoämnen innan det når berget. Det kan vara svårt att placera en avlopps anläggning där fastighetsägaren helst skulle vilja ha den då det är olämpligt att placera en avlopps anläggning på berg. Det innebär att avlopps anläggningar kan bli kostsamma då pumpbrunnar eller bortsprängning av berg kan behöva göras för bortledning av avloppsvattnet.

Jorddjupet bedöms vara mellan 0–3 meter i stora delar av området. Kombinationen av lera och tunt jorddjup medför att marken inte kan förväntas vara lämplig till att rena avloppsvatten. Marken bedöms ha ett dåligt upptag av näringsämnen.

HALLBY SÖDRA, INKL SKOLAN | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Större delen av området har klassningen måttlig sårbarhet för grundvattnet. Det innebär att det inte finns några större risker för att avloppsvattnet kan nå grundvattnet i de områden där marken till största delen består av lera. På platser där berg finns gäller andra förutsättningar och det kan även finnas andra typer av jordarter som har en större genomsläpplighet vilket ökar risken att grundvattnet kan påverkas av smittämnen.

- **Fastigheternas storlek och läge**

Fastigheternas storlekar är olika i området. Ju större fastigheten är, desto lättare kan det vara att placera en avloppsanläggning under rätt förutsättningar. Bebyggelsen runt skolan och på andra sidan av landsväg 2045 i Hallby ligger fastigheterna tätt intill varandra. Det finns även ett område i Änden där små fastigheter ligger tätt intill varandra. Vissa fastigheter ligger uppströms varandra och detta kan påverka grannarnas möjlighet att anlägga en avloppsanläggning där flertalet skyddsavstånd till vattentäkt, bergvärmehål, bostadshus med mera måste tas hänsyn till. På vissa fastigheter kan det vara svårt att placeras en avloppsanläggning inom den egna fastigheten.

- **Recipient**

Området ligger i avrinningsområde till vattenförekomsten Dättern. Denna vattenförekomst har en måttlig ekologisk status där statusen för näringsämnen är otillfredsställande. Enskilda avlopp har en betydande påverkan på vattenförekomsten. Dättern har problem med övergödning och därmed ställs generellt krav på hög skyddsnivå för miljöskyddet. Det ställs extra krav på rening av fosfor och kväve. Avrinningsområdet dit större delen av avloppsvattnet leds till består av naturreservatet "Dättern etapp 2". Hela Dättern består även av Natura-2000 område enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet. Det är därför viktigt att avloppsvattnet renas från smittoämnen. Generellt är skyddsnivån hög för hälsoskyddet.

Recipienten Dättern bedöms som särskilt känslig och i behov av extra hänsyn.

- **Natur- och vattenskydd**

Dättern har flera olika typer av skydd. Hela Dättern består av Natura-2000 område enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet. Den finns även två naturreservat i närheten. Den största delen av avrinningen från området sker direkt till naturreservatet "Dättern - etapp 2". Norr om området ligger "Dätterns naturreservat".

Dättern omfattas även av riksintresse för naturvård. Viken ingår också i listan över internationellt värdefulla våtmarker som knutits till Ramsarkonventionen (våtmarkskonventionen). Av beslut och skötselplaner för Natura 2000 och naturreservaten framgår tydligt att övergödning är ett av de stora problemen för bevarandet. Medelhalten för fosfor har ökat enligt mätningar gjorda i slutet av 90-talet jämfört med mätningar under 2010-talet (från 60 µg/l till 85 µg/l). Det anses vara viktigt att bevara områden som har internationell betydelse för fågellivet och även är avgörande för reproduktionen av gös i Vätern.

HALLBY SÖDRA, INKL SKOLAN | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Enligt tillgängligt material är naturvärdena beroende av att näringstillståndet i Dättern hålls inom lämpliga gränser. En alltför långtgående övergödning skulle leda till omfattande algblooming, syrebrist och igenväxning och därmed slå ut eller missgynna flera fisk- och fågelarter. Det förekommer rödlistade arter av både fisk och fågel vilket understryker behovet av att bevara den befintliga naturmiljön.

Det finns även ekonomiska intressen för bevarande genom det omfattande yrkesfiske med ryssjor och nät som bedrivs i Dättern.

• Översvämningskartering

Den södra och östra delen av området Hallby kan påverkas av översvämningar under vissa perioder om året eller vid kraftig nederbörd. Vissa delar av fastigheten till skolverksamheten indikerar på en risk för översvämning inom fastigheten eller i närheten. Halva fastigheten för förskoleverksamheten anges som en översvämningsrisk. Andra fastigheter har karterade översvämningsrisker på en del av fastigheten eller strax utanför fastighetsgränsen. I vissa fall kan översvämningarna nå flera fastigheter. Det finns en viss risk att området kan påverkas av översvämningar om Vätern stiger till väldigt höga nivåer. Stora delar av området är väldigt platt och det kan vara svårt för vatten att avledas. Sammantaget görs bedömningen att flertalet fastigheter i området kan påverkas av översvämningar i olika grader och vid olika tillfällen.

Grundvattennivån i området kan vara hög och enskilda avloppsanläggningar kan påverkas negativt. En avloppsanläggning får inte stå under vatten. Det ställs generellt krav på att viktiga delar av en markbaserad avloppsanläggning ska ha ett skyddsavstånd som är minst 1 meter över högsta grundvattennivå. I en avloppsanläggning som ligger under vatten sker i princip ingen rening alls.

HALLBY SÖDRA, INKL SKOLAN | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

1(+47.22 - +47.81) (1)	6(+45.85 - +46.18) (1)
2(+47.02 - +47.22) (1)	7(+45.45 - +45.85) (1)
3(+46.96 - +47.02) (1)	8(+45.15 - +45.45) (1)
4(+46.51 - +46.96) (1)	9(+44.58 - +45.15) (1)
5(+46.18 - +46.51) (1)	10(- +44.58) (1)

● Redogörelse av Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av förslaget om kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp södra Hallby

● VA-kollektivets ekonomiska belastning

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp vid södra Hallby får obefintlig kostnadsökning för VA-kollektivet. Framdraging av ledningar till södra Hallby finns redan till viss del. Investeringskostnaden kommer ej att påverka VA-taxan framöver då anläggningsavgiften täcker till stora delar utbyggnaden.

Granskning av området Hallby Södra, inkl. skolan

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till Dättern vilken har otillfredsställande status. Det finns ett åtgärdsbehov för att minska belastningen med 122 kilogram totalfosfor och 80 kilogram totalkväve per år från små avlopp.	Otillfredsställande
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000 Angränsande områden är skyddade i form av ett naturreservat samt två Natura 2000-områden. Avloppsvatten har en negativ påverkan på bland annat fisk och växtlighet som är känsliga för näringsämnen. Det är av stor betydelse att minska utsläppen av näringsämnen i detta område för att kunna bevara skyddet av naturen, vilket är syftet med att ha naturreservat och Natura 2000-områden. Utsläpp av avloppsvatten har en negativ påverkan på vattenförekomsten och kan leda till förändrade förutsättningar för växter och djurliv.	Ja
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Nej
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Stora delar av området är klassad som måttlig sårbarhet.	Ej känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter (viss risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp Det finns marklutningar där flera fastigheter ligger på rad nedströms. Detta är problematiskt eftersom avloppsvattnet kan komma att behöva ledas genom fastigheterna nedströms. Marken har en hög genomsläpplighet på många platser, vilket kan vara ett problem då avloppsvattnet kan förorena dricksvattentakter nedströms.	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark Genomsläppligheten i området är relativt låg med mycket lerig mark. Vissa fastigheter ligger på urberg och där kan det vara olämpligt med infiltrationsanläggningar.	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

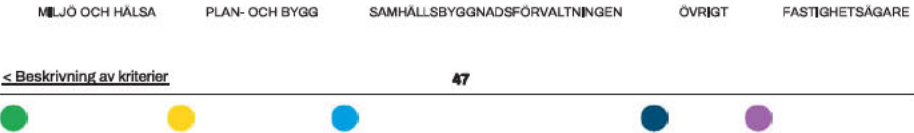
46

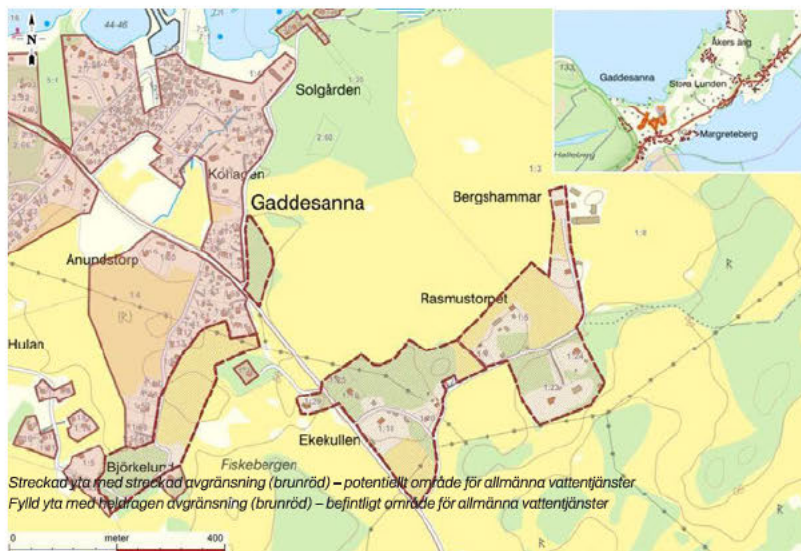
Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Pågående DP-process
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Ja (1 FHB)
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Utpekad för bebyggelseutveckling Strategisk betydelse
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? Delar av området ligger förhållandevis låglänt, varför det ur översvämningshänseende kan vara svårt med ytterligare bebyggelse vid Hallby. Det finns även en del hävdade betesmarker och kulturlandskap kring Hallby som hindrar bebyggelseutveckling. I övrigt finns inga direkt inventerade värden, vilket enligt förstudien ger viss möjlighet till bebyggelseutveckling norrut/västerut.	Inom 1 000–2 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, OP, LIS	Mer än 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 100 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	Mer än 80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	20-30 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Ja

6:4 Gaddesanna, utvidgat

Områdesbeskrivning

Gaddesanna ligger i den södra delen av Vänersnäs och består primärt av fritidshusbebyggelse. I den utvidgade delen finns såväl småhus som en gård.

Tillsammans med det befintliga verksamhetsområdet i Gaddesanna ingår denna utvidgning i ett större sammanhang. Den geografiska avgränsningen av det redan beslutade verksamhetsområdet gjordes projektstrategiskt för att kunna klara utförandet och driftsättningen av den allmänna VA-anläggningen enligt tidsramen i föreläggandet från Länsstyrelsen.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av ~~cirka~~ 10 bebyggda fastigheter där majoriteten är fastboende, samt cirka 20 planerade bostadsfastigheter.

Övergripande sammanställning av området

- Området är ett utvidgat område av befintligt verksamhetsområde Gaddesanna och ligger utanför tätortsavgränsning (redovisas ovan som delområde sydvästra och sydöstra). Området är utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Planförslag för detaljplan finns i närområdet. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej men en förstudie är utförd.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är inventerad.~~
- Området består till stor del av glacial lera med visst inslag av synliga bergsholmar.
- ~~• Området är lätt kuperat vilket skapar en trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området har riksintresse för kulturmiljövård och rörligt friluftsliv.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av inre ~~och yttre zonen för~~ vattenskyddsområde.

Kommenterad [SS20]: Denna mening bör tas bort eftersom området är inventerad sedan innan. Det är inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna är från områdets härkomst. Detta blir därmed mycket missvisande.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

- Hälsa:** Behov finns ej.
Miljö: Behov finns ej.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet finns av allmänna vattentjänster (verksamhetsområdet består av 2 delområden, (sydvästra och sydöstra)).

På kommande sidor kan du läsa en fördjupad bedömning och se granskningen av området.

Fördjupad bedömning till avvägningen

● **Förutsättningar för bebyggelseutveckling enligt analys av Plan- och Bygg**
Området pekades ut i Översiktsplan 2017 som möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden och det har därefter genomförts en förstudie i syfte att presentera rekommendationer inför framtida detaljplanläggning. Det pågår ett arbete med att ta fram en detaljplan i syfte att möjliggöra för fler bostäder. Inledningsvis i planarbetet görs bedömningen att cirka 20 tillkommande bostäder kan väntas. Enligt översiktsplanen förutsätts att ny bebyggelse ska kunna anslutas till kommunalt vatten och avlopp.

● **Förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar – bedömning av Miljö- och Hälsa**

● **Summerad bedömning av Miljö- och Hälsa**

Det bedöms inte finnas ett större behov av allmänna vattentjänster. Främst på grund av att fastigheterna ligger tillräckligt långt ifrån varandra som gör att det troligtvis inte finns några större hinder att anlägga enskilda avloppsanläggningar. Det finns ett stort skyddsbehov för badplatsen i Gaddesanna och för vattenskyddsområdet vilket innebär att höga krav ställs på avloppsanläggningarnas funktion, rening och prestanda.

Om området skulle etableras med fler bostadshus kan behovet för en gemensam lösning snabbt ändras. Eftersom området kan anses tillhöra nuvarande verksamhetsområdet för Gaddesanna, bedöms det som att det finns många fördelar med att ansluta områdets fastigheter till kommunal spillvattenledning.

Frågeställning	Svar	Kommentar
Nuvarande situation?	Enskilda avlopp.	De flesta fastigheterna har enskilda avlopp för hantering av WC- och BDT-vatten.
Går det att lösa avloppssituationen med enskilda lösningar?	Ja	Samtliga fastigheter i området bedöms kunna lösa enskilda avlopp på egen hand.
Rekommendationer?	Enskilda avlopp är möjligt men behov för kommunalt VA kan uppstå vid förändringar av området.	I dagsläget anses det inte finnas något behov av kommunalt VA i området. Skulle förutsättningarna förändras med ny bebyggelse kommer ett behov för kommunalt VA att uppstå.

Om området skulle utvecklas genom ny bebyggelse eller omvandlas från exempelvis fritidsboende till permanentboende, kommer ett behov av kommunalt spillvatten och dricksvatten uppstå.

GADDESANNA, UTVIDGAT | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Befintliga avloppsanläggningar**

Vatten- och avloppsförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda dricks-vattenbrunnar och avlopp. Området inventerades runt år 2009 och av inventeringen framgår att det finns sex stycken avloppsanläggningar med tillstånd från efter Miljöbalkens ikraftträdande. Det finns enbart en avloppsanläggning med tillstånd innan Miljöbalken. Resterande avloppsanläggningar (fem stycken) saknar dokumentation. Från erfarenhet har de flesta avloppsanläggningar äldre än 20 år inte längre tillfredsställande rening enligt miljöbalken, åtgärdsbehovet ligger generellt på 80–90 procent av anläggningarna. I detta område kan fem stycken anläggningar, utifrån deras tekniska förutsättningar, antas klara lagstiftningens krav.

- **Jordarter och jorddjup**

I området består jordarten av lera, morän på berg eller berg. Det är svårt att anlägga infiltrationsbäddar när jordarten är tät (lera) och därför behöver man i större utsträckning använda sig utav andra avloppstekniska lösningar. Sådana lösningar genererar avloppsvatten till ytvatten. Exempel på sådana lösningar skulle kunna vara markbäddar, minireningsverk eller dylikt.

På de platser där det finns berg, finns det risk att avloppsvatten kan nå grundvattnet genom sprickor i berget. Det kan leda till att borrhade dricksvattenbrunnar blir påverkade av smittämnen när avloppsvattnet når grundvattnet. En avloppsanläggning måste ha en tillräckligt bra rening av smittoämnen innan det når berget. Det kan vara svårt att placera en avloppsanläggning där fastighetsägaren helst skulle vilja ha den då det är olämpligt att placera en avloppsanläggning på berg. Det innebär att avloppsanläggningar kan bli kostsamma då pumpbrunnar eller bortsprängning av berg kan behöva göras för bortledning av avloppsvattnet.

Jorddjupet bedöms vara mellan 0–3 meter i stora delar av området. Kombinationen av lera och tunt jorddjup medför att marken inte kan förväntas vara lämplig till att rena avloppsvatten. Marken bedöms ha ett dåligt upptag av näringsämnen. Består däremot jordarten av morän i kombination med ett tjockare jordlager bedöms marken vara lämplig för infiltrationsbäddar.

Större delen av området har klassningen måttlig sårbarhet för grundvattnet. Det innebär att det inte finns några större risker för att avloppsvattnet kan nå grundvattnet i de områden där marken till största delen består av lera. På platser där berg finns gäller andra förutsättningar och det kan även finnas andra typer av jordarter som har en större genomsläpplighet vilket ökar risken att grundvattnet kan påverkas av smittämnen.

- **Fastigheters storlek och läge**

Fastigheterna i området anses vara relativt stora och inte så många i antal. Bebyggelsen anses inte vara tät och det finns möjlighet för de flesta av fastigheterna att anlägga enskilda avlopp.

GADDESANNA, UTVIDGAT | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Receptent**

Området har avrinning till Dalbosjön och ligger inom den yttre zonen för Göta Älv och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde (GÅVSO). Avrinningen kan därmed ske till eller i närheten av badplatsen i Gaddesanna. Dalbosjön har inga större problem med övergödning. Det kan förekomma övergödning i grunda vikar. Generellt brukar skyddsnivån för miljöskyddet vara normal. Skyddsnivån för hälsoskyddet bedöms generellt vara hög i detta område då fastigheterna släpper ut avloppsvattnet inom ett vattenskyddsområde samt i närheten av en badplats. Det krävs därmed att avloppsvattnet renas extra mycket från smittoämnen. I Gaddesanna finns det ett EU-bad, vilket måste skyddas och beaktas vid prövning av enskilda avlopp.

- **Natur- och vattenskydd**

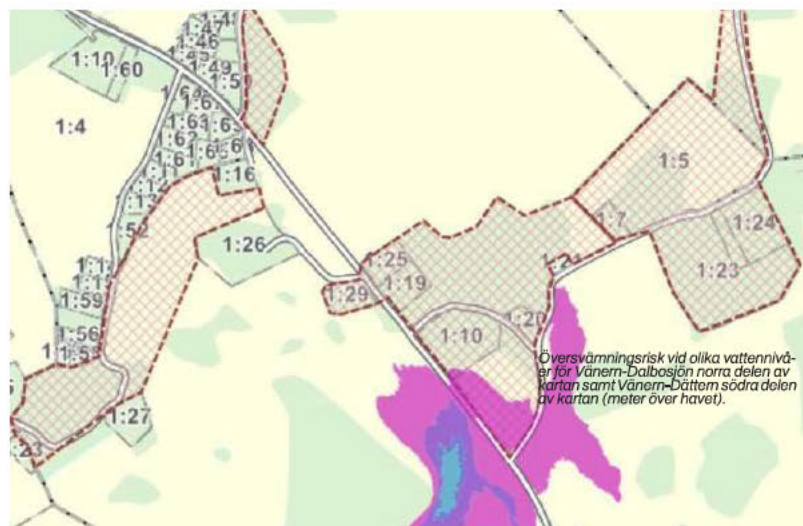
Området består av yttre zonen för vattenskyddsområdet GÅVSO. I närheten av området eller inom området finns riksintressen för friluftsliv och kulturmiljövård.

- **Översvämningskartering**

På en fastighet finns det risk för översvämning enligt översvämningskarteringen. Det finns även risker för översvämnningar i direkt anslutning till fyra stycken fastigheter. En fastighet har risk för att vatten kan ansamlas vid mycket nederbörd. Fyra stycken fastigheter angränsar till översvämningsrisk vid sällsynta fall. Det innebär att vatten kan samlas där vid mycket nederbörd och att vattnet kan ha svårt att ta sig därifrån. Det finns en viss risk att området kan påverkas av översvämningar när Vätern stiger till väldigt höga nivåer. Grundvattennivån i området kan vara hög och enskilda avloppsanläggningar kan påverkas negativt. När grundvattennivån är hög, finns det risk för att avloppsanläggningens rening blir otillfredsställande i de fall där grundvatten tränger in i avloppsanläggningen. De fastigheter som ligger i nord- västra delen där fastigheterna ligger tätt intill varandra kan få översvämnningar i mer sällsynta fall. Vid dessa fastigheter indikerar översvämningskarteringen att vatten kan samlas där vid mycket nederbörd och att vattnet kan ha svårt att ta sig därifrån. Stora delar av området är väldigt platt och det kan vara svårt för vatten att avledas. Sammantaget görs bedömningen att flertalet fastigheter i området kan påverkas av översvämningar i olika grader och vid olika tillfällen.

formaterade: Teckensnitt:(Standard) Source Serif Pro, 11 pt

GADDESANNA, UTVIDGAT | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

✓ 1(+47.22 - +47.81) (1)	✓ 6(+45.85 - +46.18) (1)
✓ 2(+47.02 - +47.22) (1)	✓ 7(+45.45 - +45.85) (1)
✓ 3(+46.96 - +47.02) (1)	✓ 8(+45.15 - +45.45) (1)
✓ 4(+46.51 - +46.96) (1)	✓ 9(+44.58 - +45.15) (1)
✓ 5(+46.18 - +46.51) (1)	✓ 10(- + 44.58) (1)

GADDESANNA, UTVIDGAT | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Redogörelse av Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av förslaget om kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp utvidgad Gaddesanna**

- **VA-kollektivets ekonomiska belastning**

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp vid utvidgad Gaddesanna får obefintlig kostnadsökning för VA-kollektivet. Framdragning av ledningar till utvidgad Gaddesanna finns redan. Investeringskostnaden kommer ej att påverka VA-taxan framöver då anläggningsavgiften täcker till stora delar utbyggnaden.

Granskning av området Gaddesanna, utvidgat

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status. Avrinning sker till Dalbosjön vilket inte har några kända problem med övergödning. Detta villken har otillfredställande status. Det finns ett åtgärds-behov för att minska belastningen med 192 kilogram totalfosfor och 60 kilogram totalkväve per år från små-avlopp.	OttillfredställandeHög
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000. Angränsande områden är skyddade i form av ett naturreservat samt två Natura 2000-områden. Avloppsvatten har en negativ påverkan på bland annat fisk och vädthet som är känsliga för näringsämnen. Det är av stor betydelse att minska utsläppen av näringsämnen i detta område för att kunna bevara skyddet av naturen, vilket är syftet med att ha naturreservat och Natura 2000-områden. Utsläpp av avloppsvatten har en negativ påverkan på vattenförekomen och kan leda till förändrade förutsättningar för växter och djurliv.	Ja Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Inre och yttre zon
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet). Stora delar av området är klassat som måttlig sårbarhet.	Ej känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter (viss risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp. Det finns markutringar där flera fastigheter ligger på rad nedströms. Detta är problematiskt eftersom avloppsvattnet kan komma att behöva ledas genom fastigheterna nedströms. Marken har en hög genomsläpplighet på många platser, vilket kan vara ett problem då avloppsvattnet kan förorena dricksvattentäkter nedströms.	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark. Genomsläppligheten i området är relativt låg med mycket lerig mark. Vissa fastigheter ligger på urberg och där kan det vara olämpligt med infiltrationsanläggningar.	Risk

Kommenterad [SS21]: "Inre" skyddszon kan tas bort.

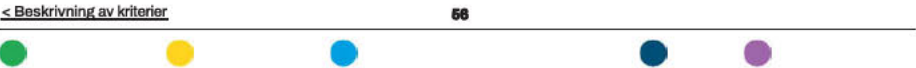
GADDESANNA, UTVIDGAT | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Pågående DP-process
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Ja (1 FHB)
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Utpekad för bebyggelseutveckling Strategisk betydelse
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningrisk)?	Nej
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Mer än 20 bostäder

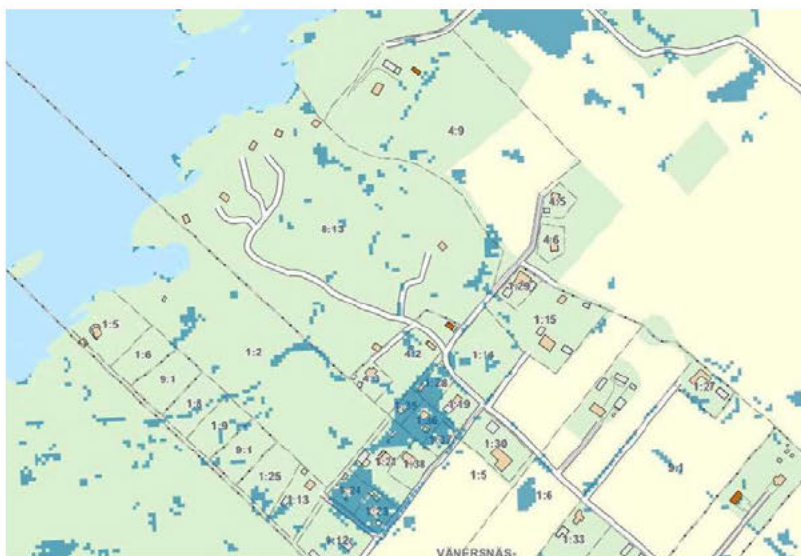
Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 100 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	Mer än 80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	20–49 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Ja

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

6:5 Åkersäng (Vänersnäs)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunnröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Åkersäng är beläget på västra delen av Vänersnäs invid Vänern, och består av tät bostadsbebyggelse med såväl skogsmark som öppna fält. Kusten har samma karaktär som merparten av Vänersnäs västsida med skär och flacka uppbrutna hållar.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av 25 bebyggda fastigheter där hälften är fastboende.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 25 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är inventerad.~~
- Området består till stor del av glacial lera enligt SGU:s jordartskarta.
- ~~Området är lätt kuperat och till stor del öppna åkersfält som skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av inre ~~och yttre zonen för~~ vattenskyddsområde.
- Området omfattas delvis av Länsstyrelsens beslut av strandskyddsområde.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS22]: Denna mening bör tas bort eftersom området är inventerad sedan innan. Det är inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna är från områdets härkomst. Detta blir därmed mycket missvisande..

Kommenterad [SS23]: Denna mening bör tas bort eftersom området är inventerad sedan innan. Det är inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna är från områdets härkomst. Detta blir därmed mycket missvisande.

Kommenterad [SS24]: Bör tas bort. Alla områdena i detta dokument verkar ha en "trivsamt miljö". Det saknar relevans att ha med detta som en sammanfattning då det inte finns någon grund eller relevans till att avgöra frågan om allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Behov finns ej.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet finns av allmänna vattentjänster.

På kommande sidor kan du läsa en fördjupad bedömning och se granskningen av området.

Fördjupad bedömning till avvägningen

● **Förutsättningar för bebyggelseutveckling enligt analys av Plan- och Bygg**

I Översiktsplan 2017 är området utpekad som möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden och är av strategisk betydelse för att bibehålla och stärka befolkningsunderlag för service såsom skola och kollektivtrafik. För att långsiktigt ge bättre förutsättningar för inflyttning till Vänersnäs genom sjönära bostadstomter är delar av området i översiktsplanen utpekad som LIS-område (landsbygdsutveckling i strandnära lägen). Ny bebyggelse kan komplettera och knyta samman befintliga bebyggelsegrupper i ett område som redan är delvis bebyggt och splittrat i många mindre fastigheter. Enligt översiktsplanen förutsätts att ny bebyggelse ansluts till kommunalt vatten och avlopp.

Viss bebyggelse närmast Vänern kan ha risk för stigande vattennivåer och utanför strandskyddszonen utgörs marken av jordbruksmark som behöver beaktas vid eventuell bebyggelseutveckling. Utifrån översiktsplanens stöd finns det goda möjligheter till bebyggelseutveckling trots utpekade skyddsvärden. Innan större exploatering ska området detaljplanläggas.

Enligt översiktsplanens intentioner kommer Åkersäng att växa samman med den östra bebyggelsegruppen. Att områdena tillsammans kommer utgöra ett större sammanhang kan realiseras redan vid nästa förhandsbesked, beroende på dess lokalisering. För kompletterande bebyggelse ställs också krav på anslutning till kommunalt vatten och avlopp. Sammantaget bedöms det som strategiskt att redan nu inrymma den östra bebyggelsegruppen i förslag till verksamhetsområde.

● **Förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar – bedömning av Miljö- och Hälsa**

● **Summerad bedömning av Miljö- och Hälsa**

Det bedöms finnas behov av allmänna vattentjänster. För flertalet fastigheter kommer det att bli svårt att anlägga nya avloppsanläggningar på grund av tät bebyggelse. Skyddsavstånden till dricksvattentäkter, energibrunnar och avstånden till bostadshus blir oacceptabelt korta. Området befinner sig i inre zonen på vattenskyddsområdet för Göta älv och Vänersborgsviken. Området är väldigt platt och vatten kan ha svårt att rinna undan. Området kan även vara utsatt för översvämningar.

Det finns även fastigheter som ligger öster om detta område (cirka 160 meter från närmaste bostadshus) där bedömningen görs att det finns behov av allmänna vattentjänster.

Fastigheterna ligger relativt tätt intill varandra och landskapet är platt. Därmed bör man utifrån denna aspekt överväga att även ta med dessa fastigheter vid planering av det kommunala ansvaret.

ÅKERSÅNG | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Frågeställning	Svar	Kommentar
Nuvarande situation?	Enskilda avlopp.	De flesta fastigheter har enskilda avlopp för hantering av WC- och BDT-vatten.
Går det att lösa avloppssituationen med enskilda lösningar?	För ett stort antal fastigheter går det inte eller är problematiskt att anlägga enskilda avloppsanläggningar.	För ett stort antal av fastigheterna i området kan det vara svårt att anlägga enskilda avlopp på grund av tät bebyggelse genom att fastigheterna ligger uppströms varandra och att det finns en översvämningrisk. Marken i området anses vara olämpligt för infiltration. Det uppstår därför ett behov av kommunalt VA i området.
Rekommendationer?	Kommunalt VA.	Det finns ett behov av kommunalt VA i området. Det kan vara problematiskt för flertalet fastigheter att anlägga nya enskilda avlopp.

• Befintliga avloppslösningar

Området inventerades runt år 2008 och av inventeringen framgår att det finns nio stycken avloppsanläggningar med tillstånd från efter Miljöbalkens ikraftträdande. Det finns åtta stycken avloppsanläggningar med tillstånd innan Miljöbalken. Resterande avloppsanläggningar (fyra stycken) saknar dokumentation. Från erfarenhet har de flesta avloppsanläggningar äldre än 20 år inte längre tillfredställande rening enligt miljöbalken, åtgärdsbehovet ligger generellt på 80–90 procent av anläggningarna. I detta område kan tio stycken anläggningar, utifrån deras tekniska förutsättningar, antas klara lagstiftningens krav.

• Jordarter och jorddjup

I området består jordarten av lera eller berg. Det är svårt att anlägga infiltrationsbäddar när jordarten är tät (lera) och därför behöver man i större utsträckning använda sig utav andra avloppstekniska lösningar. Sådana lösningar genererar avloppsvatten till ytvatten. Exempel på sådana lösningar skulle kunna vara markbäddar, minireningsverk eller dylikt.

På de platser där det finns berg, finns det risk att avloppsvatten kan nå grundvattnet genom sprickor i berget. Det kan leda till att borrade dricksvattenbrunnar blir påverkade av smittämnen när avloppsvattnet når grundvattnet. En avloppsanläggning måste ha en tillräckligt bra rening av smittoämnen innan det når berget. Det kan vara svårt att placera en avloppsanläggning där fastighetsägaren helst skulle vilja ha den då det är olämpligt att placera en avloppsanläggning på berg. Det innebär att avloppsanläggningar kan bli kostsamma då pumpbrunnar eller bortsprängning av berg kan behöva göras för bortledning av avloppsvattnet.

Jorddjupet bedöms vara mellan 0–3 meter i stora delar av området. Kombinationen av lera och tunt jorddjup medför att marken inte kan förväntas vara lämplig till att rena avloppsvatten. Marken bedöms ha ett dåligt upptag av näringsämnen.

Större delen av området har klassningen måttlig sårbarhet för grundvattnet. Det innebär att det inte finns några större risker för att avloppsvattnet kan nå grundvattnet i de områden där marken till största delen består av lera. På platser där berg finns gäller andra förutsättningar och det kan även finnas andra typer av jordarter som har en större genomsläpplighet vilket ökar risken att grundvattnet kan påverkas av smittämnen.

ÅKERSÅNG | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Fastighetens storlek och läge**

Fastigheternas storlekar är olika i detta område. Ju större fastighet man har, desto lättare kan det vara att placera en avloppsanläggning under rätt förutsättningar. Bebyggelsen vid vägen som går sydväst (vid slutet av åkermarken) består av flertalet små fastigheter som ligger tätt intill varandra. Fem stycken potentiella bostadshus ligger bredvid varandra inom cirka 200 meters avstånd. Vissa fastigheter ligger uppströms varandra och detta kan påverka grannarnas möjlighet att anlägga en avloppsanläggning där flertalet skyddsavstånd till vattentäkt, bergvärmehål, bostadshus med mera måste tas hänsyn till. Vissa fastigheter kan vara beroende utav att avloppsanläggningen inte kan placeras inom den egna fastigheten eller att avloppslösningarna kan lösas tillsammans med flera fastigheter.

- **Recipient**

Hela området har avrinning till Dalbosjön och ligger därmed inom vattenskyddsområdet GÄVSO. Alla fastigheter ligger inom den inre skyddszonen för GÄVSO. Det innebär att avloppsvattnet kan nå ett större vattenintag inom 12 timmar. Dalbosjön har inga större problem med övergödning. Övergödning kan förekomma i grunda vikar. Generellt brukar skyddsnivån för miljöskyddet bli normal. Skyddsnivån för hälsoskyddet bedöms generellt vara hög i detta område då fastigheterna släpper ut avloppsvattnet inom ett vattenskyddsområde och att fastigheterna i många fall ligger tätt intill varandra. Det krävs därmed att avloppsvattnet renas extra mycket från smittoämnen.

- **Natur- och vattenskydd**

Den sydvästra delen av området, vilket är en mindre del av hela området ligger innanför vattenskyddsområdet GÄVSO. Området ligger inom den inre zonen.

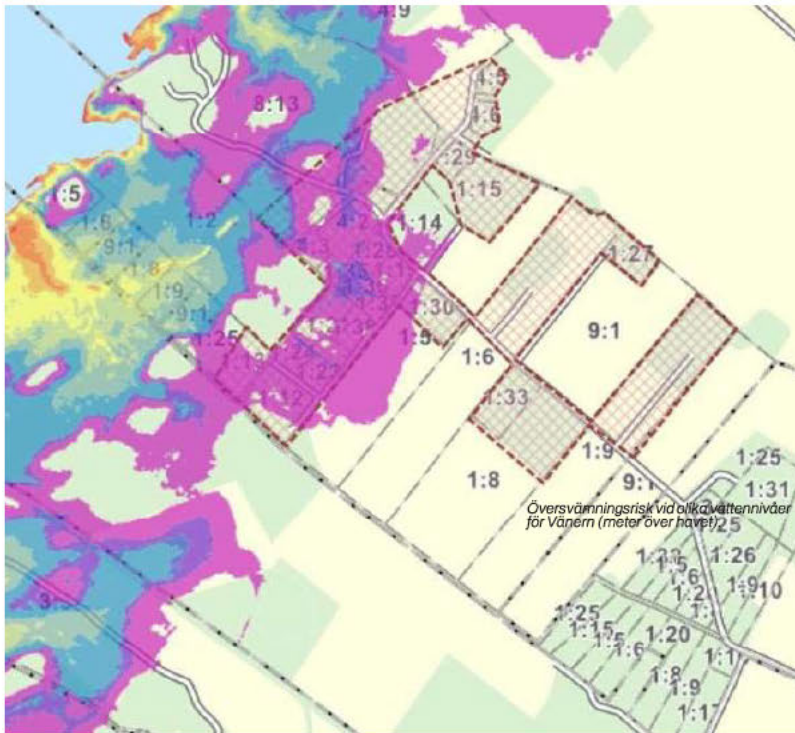
I närheten av området eller inom området finns riksintressen för friluftsliv och kulturmiljövård. Det är viktigt att dessa riksintressen kan bevaras vid både etablering av enskilda avlopp och där det blir ett kommunalt ansvar så att riksintressena inte skadas.

- **Översvämningskartering**

De fastigheter som ligger i nordvästra delen där fastigheterna ligger tätt intill varandra kan få översvämningsfall i mer sällsynta fall. Vid dessa fastigheter indikerar översvämningskarteringen att vatten kan samlas där vid mycket nederbörd och att vattnet kan ha svårt att ta sig därifrån. Stora delar av området är väldigt platt och det kan vara svårigheter med bortledning av vatten. Sammantaget görs bedömningen att flertalet fastigheter i området kan påverkas av översvämningsfall i olika grader och vid olika tillfällen.

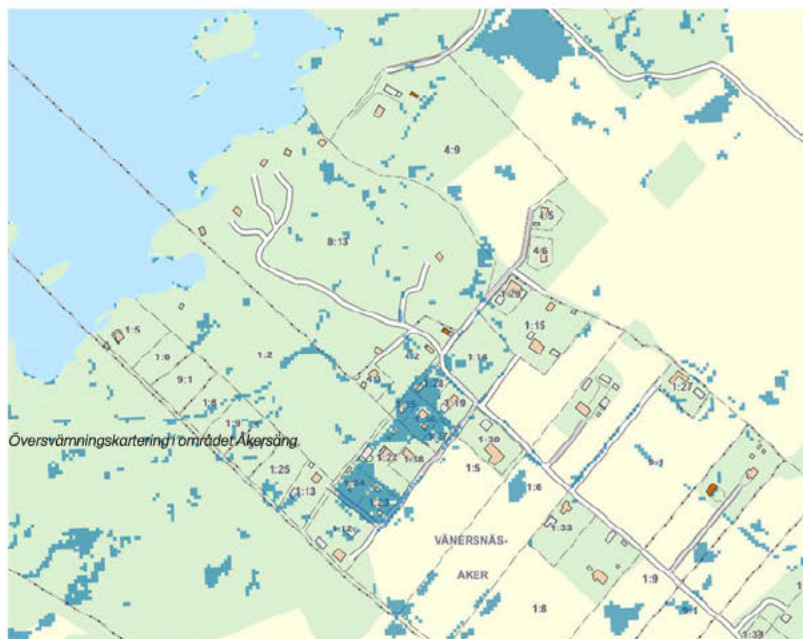
Det innebär att grundvattennivån i området kan vara hög och att enskilda avloppsanläggningar kan påverkas negativt. En avloppsanläggning får inte stå under vatten. Det ställs generellt krav på att viktiga delar av en markbaserad avloppsanläggning ska ha ett skyddsavstånd som är minst 1 meter över högsta grundvattennivå. I en avloppsanläggning som ligger under vatten sker i princip ingen rening alls.

ÅKERSÅNG | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

✓ 1(+47.22 - +47.81) (1)	✓ 6(+45.85 - +46.18) (1)
✓ 2(+47.02 - +47.22) (1)	✓ 7(+45.45 - +45.85) (1)
✓ 3(+46.96 - +47.02) (1)	✓ 8(+45.15 - +45.45) (1)
✓ 4(+46.51 - +46.96) (1)	✓ 9(+44.58 - +45.15) (1)
✓ 5(+46.18 - +46.51) (1)	✓ 10(- + 46.38) (1)

ÅKERSÄNG | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

● **Redogörelse av Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av förslaget om kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp Åkersäng**

● **VA-kollektivets ekonomiska belastning**

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp i Åkersäng Vänersnäs får kostnadsökning för VA-kollektivet. Framdragning av ledningar från Gaddesanna till Åkersäng är ca 2,7 kilometer (fågelvägen). Investeringskostnaden för framdragningen av ledningar från Gaddesanna till Åkersäng kommer ej att täckas av anslutningsavgiften (vatten och avlopp) till varje fastighet. Investeringskostnaden kommer att påverka VA-taxan framöver.

Granskning av området Åkersäng

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status <i>Avrinning sker till Dalbosjön vilket inte har några kända problem med övergödning.</i>	<i>Ged eller hög</i>
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	<i>Inre zon skyddszon (nära vattendrag)</i>
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>Sårbarheten är i största del klassad som måttlig.</i>	Ej känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter (viss risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m ³ /dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp <i>Området är tätbebyggda bostadsbyggnader som troligtvis främst används som permanentbostad. Byggnaderna ligger tätt på en begränsad yta och det finns risk för att utsläpp av avloppsvatten kan leda till negativ påverkan av grundvatten och möjligheterna till borrhål eller grävning för dricksvattentäkter. Området är dessutom väldigt platt och det kan leda till att vattnet får en långsam rörelse både ovan mark och i grundvattnet. Det finns även väldigt mycket lera i marken och vissa delar av området består av berg.</i>	Mindre antal
21	Problem med att infiltrera ner i mark <i>Genomsläppligheten i området är låg på grund av lera och berg. Det kan därför vara svårt att ha infiltrationsanläggningar. Avloppsanläggningar med utsläpp till ytvatten kan vara lämpligare lösningar men medför vissa typer av risker för att påverka ytvatten nedströms negativt.</i>	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

65

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nyttillkomna förhandsbesked/bygglöv i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Utpekad för bebyggelseutveckling Strategisk betydelse
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? <i>Området ligger delvis inom strandskyddat område där även viss bebyggelse närmast Väneren kan ha risk för översvämning. I de östra delarna finns möjlighet till bebyggelseutveckling.</i>	Inom 500–1 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglöv, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Mer än 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 2 000–4 000 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	41–60 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	20–49 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Nej

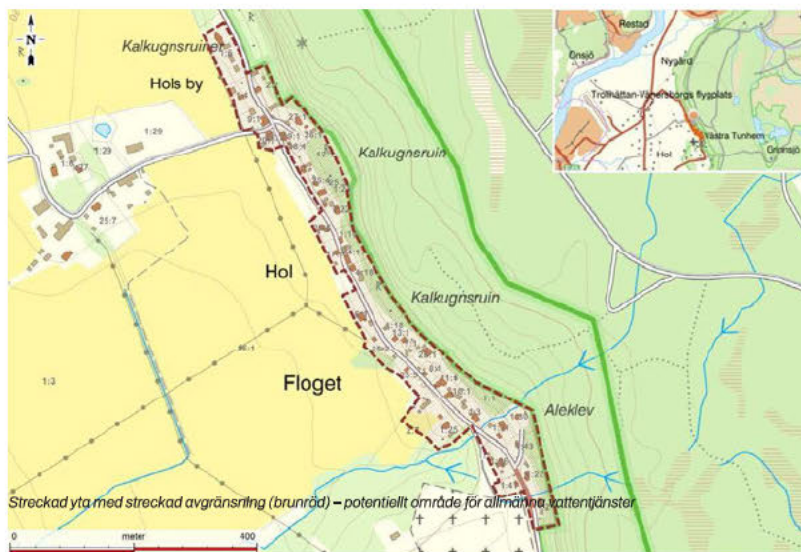
MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

66

6:6 Floget

Områdesbeskrivning

Floget började bebyggas redan under 1700-talets andra hälft i samband med att kalkbrytningen vid Hunneberg startade. Troligen var det arbetarna vid dessa kalkbrott som uppförde stugor vid rasbranten. Bebyggelsen har förändrats och idag finns endast ett fåtal stugor kvar i ursprungligt skick, men områdets historia gör Floget till en värdefull kulturmiljö.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av ~~cirka~~ 35 bebyggda fastigheter där majoriteten är fastboende. Länsstyrelsen har bedömt området som ett potentiellt utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ~~ca~~ 35 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar. Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är inte inventerad.
- Området består till stor del av rödfyr fyllningsmassor från kalkstensbrytningen kombinerat med postglacial sand. Stor risk för stora mängder uran kan finnas enligt SGU:s jordartkarta.
- ~~Området är kuperat vilket skapar en trivsamt miljö och har ett kulturellt värde med äldre byggnader som är värdefulla att bevaras.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Länsstyrelsen har beslutat om inre ~~och yttre zonen för~~ vattenskyddsområde ~~för området.~~
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Behov finns ej.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet finns av allmänna vattentjänster.

På kommande sidor kan du läsa en fördjupad motivering och se granskningen av området.

Kommenterad [SS25]: Området är inte inventerat och det finns därmed ett behov av inventering.

Fördjupad motivering till avvägningen

● **Förutsättningar för bebyggelseutveckling enligt analys av Plan- och Bygg**
Området utgörs av en värdefull kulturmiljö med småskalig bebyggelse samt en omgivning med höga naturvärden (rasbranterna utgör Natura 2000), vilket hindrar möjligheten till bebyggelseutveckling. Även möjligheten till större om-/tillbyggnader är utifrån kulturmiljön begränsad. I närområdet finns möjlighet till enstaka nya bostäder.

● **Förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar – bedömning av Miljö- och Hälsa**

● **Summerad bedömning**

Det bedöms finnas behov av allmänna vattentjänster. Det är problematiskt för många av fastigheterna att anlägga nya enskilda avloppsanläggningar då det är en betydande höjdskillnad i området och flera av fastigheterna är placerade ovanför varandra. Risk finns att avloppsvattnet påverkar närliggande fastigheter. Området berörs av GÅVSO, Natura 2000 för art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet, naturreservat samt riksintresse för naturvård.

Frageställning	Svar	Kommentar
Nuvarande situation?	Enskilda avlopp.	De flesta fastigheter har enskilda avlopp för hantering av WC- och BDT-vatten.
Går det att lösa avloppssituationen med enskilda lösningar?	För ett stort antal fastigheter går det inte eller är problematiskt att anlägga enskilda avloppsanläggningar.	För ett stort antal av fastigheterna i området kan det vara svårt att anlägga enskilda avlopp på grund av tät bebyggelse genom att fastigheterna ligger uppströms varandra och att tomterna är väldigt små. Strax intill området finns Natura 2000-område och naturreservat. Det uppstår därför ett behov av kommunalt VA i området.
Rekommendationer?	Kommunalt VA.	Det finns ett behov av kommunalt VA i området. Det kan vara problematiskt för flertalet fastigheter att anlägga nya enskilda avlopp.

FLOGET | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Befintliga avloppsanläggningar**

Nuvarande avloppsanläggningar antas vara undermåliga och vid tillsyn skulle de flesta sannolikt förbjudas att släppa ut spillvatten. Detta antagande baserar sig på att det idag enligt arkivgranskning endast finns fyra fastigheter som har avloppstillstånd från efter miljöbalkens ikraftträdande (1999). Resterande avloppsanläggningar härstammar sannolikt från när fastigheterna bebyggdes eller vid till- eller ombyggnationer. Vid tillsyn brukar 80–90 procent av avloppsanläggningar som är äldre än 20–30 år gamla bedömas vara undermåliga.

- **Jordart och Jorddjup**

Jordarten i området består till största del av fyllnadsmassor som innehåller rödfyr och berggrunden består av alunskeer. Jordarten kan innebära negativ påverkan för grundvattnet när avloppsvatten släpps ut eftersom rödfyr ofta innehåller stora mängder uran, arsenik, vanadin och molybden. Det innebär att föroreningar i marken kan förflyttas när vatten släpps ut. Det finns även risker med att föroreningar kan flytta på sig när grävning i marken sker. Fastigheter som ligger på bergssidan av vägen är belägna högre upp i terrängen jämfört med de fastigheter som ligger på andra sidan av vägen. Lutningen mot de fastigheter som ligger nedströms är ofta kraftig.

Kommenterad [SS26]: Dela upp till ett nytt textstycke.

Området är klassat med *hög sårbarhet* för grundvattnet, vilket innebär att det finns risk att avloppsvatten kan nå grundvattnet då marken kan ha hög genomsläpplighet.

Jorddjupet i området är i de flesta fall 5–10 meter. Det innebär att det kan finnas möjlighet att infiltrera vatten i marken innan det når grundvattnet.

- **Fastigheters storlek och läge**

Fastigheterna ligger intill varandra och är ibland väldigt små. De mindre fastigheterna kan ha en yta om 750–800 kvadratmeter. För de små fastigheterna kan det vara svårt att anlägga en egen avloppsanläggning. Ibland finns inte tillräckligt med plats på deras egen mark så delar av eller hela avloppsanläggningen måste placeras på en annan fastighet. Ibland är det omöjligt att placera en enskild avloppsanläggning på vare sig den egna fastigheten eller grannens mark. Fastighetsägarna har mycket begränsade alternativ för var de kan placera sina avloppsanläggningar då hänsyn behöver tas till skyddsavstånd för vattentäkter, bostadshus, energibrunnar och liknande. Det finns flera fastigheter som inte placeringen av en enskild avloppslösning är löst.

Det finns risk att uppströms placerade fastigheter orsakar problem för fastigheter nedströms genom att påverka på grundvattnet negativt då avloppsvattnet kan innehålla höga halter av smittoämnen. Även mer kompakta avloppsanläggningar såsom minireningsverk kan bli komplicerade att anlägga inom de egna fastigheterna då det renade avloppsvattnet måste ledas bort vilket i de flesta fall kommer att ske till fastigheterna nedströms.

FLOGET | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Recipient**

Inom området råder hög skyddsnivå för miljöskydd då vattenförekomsten Stallbackaån har måttlig ekologisk status och statusen för näringsämnen är klassad som dålig. Det ställs därmed högre krav på rening av fosfor och kväve. Det råder även hög skyddsnivå för hälsoskydd då området ligger inom den inre skyddszonen för GÄVSO. Att området ligger inom den inre skyddszonen innebär att utsläpp av avloppsvatten kan nå ett dricksvattenintag inom 12 timmar. Syftet med den höga skyddsnivån för hälsoskydd är att säkerställa tillräcklig rening av smittoämnen.

- **Natur- och vattenskydd**

Området ligger inom den inre skyddszonen för Göta Älvs och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde (GÄVSO). Av vattenskyddsföreskrifterna framgår att det krävs tillstånd enligt miljöbalken för utsläpp av avloppsvatten och ansökan om tillstånd ska ha inkommit till myndigheten senast den 1 juni 2024. Området är inte inventerat och en stor majoritet av avloppsanläggningarna är med stor säkerhet undermåliga. Enbart ett fåtal fastigheter har avloppstillstånd sedan Miljöbalken trädde i kraft.

Branterna till berget omfattas av Natura-2000-områden och naturreservat. Det finns därför begränsningar för hur det kan byggas nya avloppsanläggningar utan att påverka dessa skyddade områden negativt. Kan ett Natura-2000-område påverkas negativt krävs en särskild prövning av den frågan.

I närheten av området eller inom området finns riksintressen för friluftsliv, kulturmiljö, jordbruk och naturvård. Det är viktigt att dessa riksintressen kan bevaras både vid etablering av enskilda avlopp och där det blir allmänna vattentjänster så att riksintressena inte skadas.

- **Översvämningskartering**

I området finns det inte några större risker för översvämnningar.

- **Redogörelse av Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av förslaget om kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp Floget**

- **VA-kollektivets ekonomiska belastning**

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp i Floget får betydande kostnadsökning för VA-kollektivet. Framdragning av ledningar från Vargön till Floget är ca 3,5 kilometer (fågelvägen). Investeringskostnaden för framdragningen av ledningar från Vargön till Floget kommer ej att täckas av anslutningsavgiften (vatten och avlopp) till varje fastighet. Investeringskostnaden kommer att påverka VA-taxan framöver.

Granskning av området Floget

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till Stallbackaån vilket har dålig status för näringsämnen	Inom 100 meter <u>Dålig</u>
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Ja
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Nej
9	Vattenskyddsområde	Inre zon skyddszon (nära vattendrag)
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Större delen av området är klassat som hög sårbarhet för grundvattnet. En liten del av området har måttlig risk för grundvattnet.	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp Det finns väldigt genomsläppliga material i marken som gör att det finns stor negativ påverkan för grundvattnet när avloppsvatten släpps ut. Området är väldigt tätbebyggt där det finns bostadshus på båda sidor av vägen som går igenom området. Det finns då nästan alltid en fastighet som ligger uppströms en annan. Slutningen kan även vara kraftig nedströms den andra fastigheten. Det innebär att det kan bli mycket svårt eller till och med omöjligt att placera en avloppsanläggning.	Ett flertal
21	Problem med att infiltrera ner i mark	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

FLOGET | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Ja (1 FHB)
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningssrisk)? Området utgörs av en värdefull kulturmiljö med småskalig bebyggelse samt en omgivning (rasbranter) med höga naturvärden, vilket begränsar möjligheten till bebyggelseutveckling. Även möjligheten till större om-/tillbyggnader kan utifrån kulturmiljön vara begränsad.	Inom 100–500 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, tex med anledning av DP, OP, LIS	Mer än 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Nej

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	61–80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	20–49 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

73

6:7 Båberg utvidgat

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster
Fylld yta med heldragen avgränsning (brunröd) – befintligt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Båberg har en gammal historia och blev en knutpunkt för socknarna när Vassända - Naglums kyrka färdigställdes 1799. Platsen var en naturlig samlingspunkt med anledning av mötet mellan de gamla handelsvägarna Edsvägen och vägen mot Uddevalla. Utöver kyrkan finns såväl kulturhistoriska gårdar som nyare småhus.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av ~~en~~ 25 bebyggda fastigheter där majoriteten är fastboende.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ~~ca~~ 25 bebyggda fastigheter. Det ligger i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde. Allmänna VA-anläggningen är delvis redan utbyggd. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Området består till viss del glacial lera, morän och urberg enligt SGU:s jordarts-karta.
- ~~Området är något kuperat vilket skapar en trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas i norra delen av skyddsvärd bebyggelse.
- Länsstyrelsen har beslutat om inre ~~och yttre~~ zonen för vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Behov finns ej.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan **inte** föreslå ett verksamhetsområde för dricks-vatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet **inte** finns av allmänna vattentjänster.

På kommande sidor kan du läsa en fördjupad motivering och se granskningen av området.

Kommenterad [SS27]: Behov finns eftersom inventering inte är genomförd i området.

Fördjupad motivering till avvägningen

● **Förutsättningar för bebyggelseutveckling enligt analys av Plan- och Bygg**
Möjligheten till bebyggelseutveckling begränsas av höjdrestriktioner från flygplatsen, kulturmiljö och jordbruksmark. Enligt den fördjupade översiktsplanen kan enstaka komplettering av bostäder vara möjlig. Det har under de senaste åren funnits ett visst bebyggelsetryck i området med fyra beviljade bygglov.

● **Förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar – bedömning av Miljö- och Hälsa**

● **Summerad bedömning av Miljö- och Hälsa**
Behovet för allmänna vattentjänster i området bedöms i dagsläget vara litet. De flesta fastigheterna är anslutna till det kommunala spillvattennätet, antingen direkt eller genom gemensamhetsanläggningförening. Av de övriga icke anslutna fastigheterna bedöms majoriteten ha bristfälliga avloppsanläggningar. Fastigheterna ligger inte speciellt tätt och tomterna är inte särskilt små. Fastigheterna bedöms ha möjlighet att ansluta sig till det kommunala spillvattennätet och i undantagsfall om inte anslutning inte skulle vara möjlig, möjlighet till att anlägga en enskild avloppsanläggning. Skulle området utvecklas med fler bostäder kan dock ett behov för allmänna vattentjänster uppstå snabbt.

Frageställning	Svar	Kommentar
Nuvarande situation?	Större delen har kommunalt VA och en mindre del har enskilda avlopp.	De flesta fastigheter har kommunalt VA genom att antingen ligga inom kommunalt verksamhetsområde eller genom samfällighetsförening. Mindre antal av fastigheterna har enskilda avlopp.
Går det att lösa avloppssituationen med enskilda lösningar?	Ja.	Det anses vara möjligt att lösa enskilda avloppsanläggningar i området. Om ny bebyggelse uppstår anses det vara lämpligast att ansluta till kommunalt VA.
Rekommendationer?	Enskilda avlopp är möjligt men behov för kommunalt VA kan uppstå vid förändringar av området.	I dagsläget anses det inte finnas något behov av kommunalt VA i området. Skulle förutsättningarna förändras med ny bebyggelse kommer ett behov för kommunalt VA att uppstå.

BÅBERG, UTVIDGAT | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Befintliga avloppslösningar**

Området är inte inventerat och fem fastigheter har dokumenterade avloppsanläggningar. Det finns två stycken avloppsanläggningar med tillstånd från efter Miljöbalkens ikraftträdande. Det finns tre stycken avloppsanläggningar med tillstånd innan Miljöbalken. Från erfarenhet har de flesta avloppsanläggningar äldre än 20 år inte längre en tillfredställande rening enligt miljöbalken, åtgärdsbehovet ligger generellt på 80–90 procent av anläggningarna. I detta område kan tre stycken anläggningar, utifrån deras tekniska förutsättningar, antas klara lagstiftningens krav.

Delar av området ingår i ett befintligt verksamhetsområde och det finns även fastigheter som genom någon form av gemensamhetsanläggning (G:A) är anslutna till det kommunala spillvattennätet. Det är totalt 21 av 29 fastigheter i området som redan har kommunalt spillvattenhantering genom verksamhetsområde, direktanslutning eller gemensamhetsanläggning. Resterande fastigheter antas ha enskilda avloppslösningar. Det finns uppgifter om att minst en fastighet inom verksamhetsområdet inte är anslutet till kommunal spillvattenledning.

- **Jordarter och jorddjup**

Marken består mestadels av lera och berg vilket gör att det blir svårt att anlägga infiltrationsanläggningar i området. Detta innebär att de flesta fastigheterna kommer behöva släppa ut sitt renade avloppsvatten till ytvatten.

Jorddjupet bedöms vara mellan 0-3 meter i stora delar av området. Lokalt kan det vara upp till 5 meters jorddjup. Det medför man inte alltid kan räkna med att marken är lämplig för att kunna rena avloppsvatten. Marken har där det finns lera en dålig förmåga att ta emot avloppsvatten och ett dåligt upptag av näringsämnen. I områdena där berg finns kan avloppsvattnet snabbt nå grundvattnet genom sprickbildningar i berget.

Grundvattnets sårbarhet är klassad som hög för ungefär hälften av området och måttlig i resten av området. Områdena med hög sårbarhet innebär att avloppsvatten snabbt kan nå grundvattnet.

- **Fastigheters storlek och läge**

Fastigheternas storlek varierar mycket. De mindre fastigheterna kan ha en yta på cirka 800 kvadratmeter. De flesta fastigheterna ligger utmed sidan av större eller mindre vägar. Det finns dock några fastigheter i sydöstlig riktning från rondellen där fastigheterna ligger intill varandra i en klunga. Det medför att det finns begränsade möjligheter att placera enskilda avloppsanläggningar i det området där skyddsavstånden till dricksvattenbrunnar, energibrunnar och bostadshus blir korta.

BÅBERG, UTVIDGAT | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Receptent**

Avrinning från området sker till Vassbotten, vilket inte har några större problem med övergödning. Den ekologiska statusen är klassad som måttlig och statusen för näringsämnen är hög. Enskilda avlopp anges dock ha en betydande påverkan på vattenförekomsten. Skyddsnivån för miljöskyddet bedöms som normal. Skyddsnivån för hälsoskydd bedöms vara hög eftersom området ligger inom inre zonen av Göta Älvs och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde (GÄVSO). Krav ställs på att smittoämnen ska renas i högre utsträckning.

- **Natur- och vattenskydd**

Området ligger inom den inre skyddszonen för vattenskyddsområdet GÄVSO. Av vattenskyddsföreskrifterna framgår att det krävs tillstånd enligt miljöbalken för utsläpp av avloppsvattnet och ansökan om tillstånd ska ha inkommit till myndigheten senast den 1 juni 2024.

- **Översvämningskartering**

Det finns risk för översvämning som helt eller delvis berör åtta stycken fastigheter i området. Det innebär att vatten kan ansamlas vid kraftig nederbörd. För dessa fastigheter blir det svårigheter att anlägga markbaserade avloppsanläggningar. En avloppsanläggning får inte stå under vatten. Det ställs generellt krav på att viktiga delar av en markbaserad avloppsanläggning ska ha ett skyddsavstånd som är minst 1 meter över högsta grundvattennivå. I en avloppsanläggning som ligger under vatten sker i princip ingen rening alls. För fem av fastigheterna kan risken vara stor för översvämning.

BÅBERG, UTVIDGAT | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Översvämningskartering i området Båberg

● **Redogörelse av Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av förslaget om att inte bilda ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp i utvidgad Båberg**

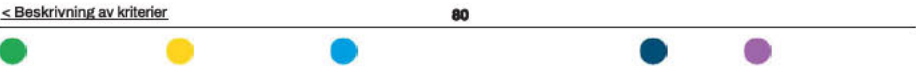
Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att det finns möjlighet till lokala enskilda vattenlösningar i området. Fastighetsägare har möjlighet om förutsättningar finns att ansluta till den närliggande kommunala VA-anläggningen genom avtal med kommunen. I kapitel 4 beskrivs närmare om anslutningar utanför verksamhetsområdet.

Granskning av området Båberg utvidgat

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status	God eller hög
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Nej
9	Vattenskyddsområde	Inre zonekyddszon (nära vattendrag)
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>Knappt halva området är klassat som hög sårbarhet. Den andra halvan är klassad som måttlig sårbarhet.</i>	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Ja (30–49%)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp	Inga
21	Problem med att infiltrera ner i mark	Risk

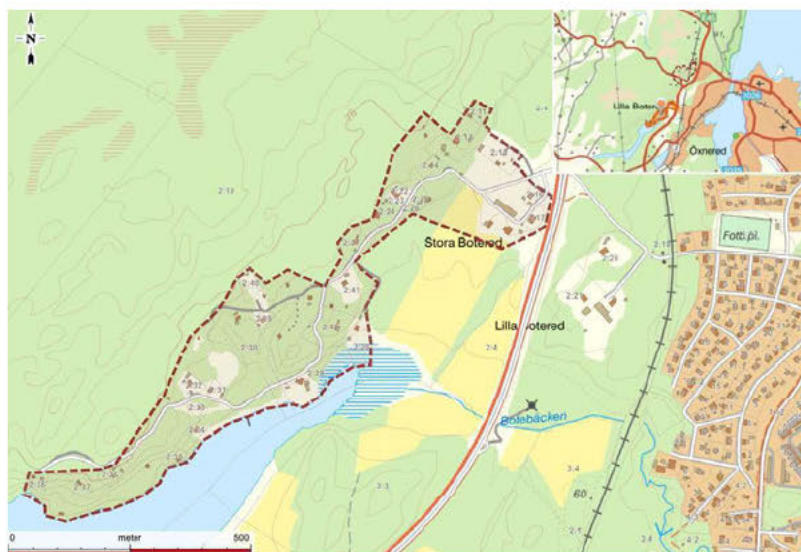
Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck = tätbebyggelse (antal nyttillkomna förhandsbesked/bygglöv i anslutning till området)	Ja (2–4 FHB)
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? <i>Möjligheten till bebyggelseutveckling begränsas av höjdresteriktioner från flygplatsen, kulturmiljö och jordbruksmark. Enstaka kompletteringar av bostäder kan vara möjlig.</i>	Inom 100–500 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglöv, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Eventuellt 20 bostäder

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	61–80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	20–49 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Ja
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Ja
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Nej

6:8 Boteredssjön

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster
Fylld yta med heldragen avgränsning (brunröd) – befintligt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Området vid Boteredssjön består till stor del av små kluster av fritidshus, där en av sommarstugorna har tillskrivits kulturhistoriskt värde på grund av sin representation av småskaliga stugor från 1940-tal till 1960-tal.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av ~~ca~~ 35 bebyggda fastigheter där mindre än hälften är fastboende.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ~~ca~~ 35 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekat som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning. Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är inte inventerad.
- Området består till stor del av urberg och viss del av glacial lera enligt SGU:s jordartskarta.
- ~~Området är kuperat vilket skapar en trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av inre ~~och yttre zonen för~~ vattenskyddsområde.
- Området omfattas delvis av Länsstyrelsens beslut av strandskyddsområde.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Behov finns ej.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan **inte** föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet **inte** finns av allmänna vattentjänster.

På kommande sidor kan du läsa en fördjupad bedömning och se granskningen av området.

Kommenterad [SS28]: Behov finns eftersom inventering inte är genomförd i området.

Fördjupad bedömning till avvägningen

Förutsättningar för bebyggelseutveckling enligt analys av Plan- och Bygg

Området runt Boteredssjön är i den fördjupade översiktsplanen utpekad som landsbygd, vilket möjliggör komplettering av enstaka bostadshus. Däremot berörs halva området av strandskydd och vissa inventerade naturvärden återfinns, vilket styr eventuella kompletteringar till norra delen av området. Det har under de senaste åren inte givits några förhandsbesked i området vilket tyder på att bebyggelsestrycket är lågt.

Förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar – bedömning av Miljö- och Hälsa

Summering bedömning av Miljö- och Hälsa

Det anses inte finnas något behov av allmänna vattentjänster. En stor del av fastigheterna i området antas ha bristfälliga avloppsanläggningar. Fastigheterna ligger inte speciellt tätt och tomterna är inte särskilt små. De flesta fastigheterna anses inte kunna påverka varandra negativt genom att försvåra möjligheten för enskilda avloppsanläggningar. Behovet för kommunalt ansvar i området bedöms i dagsläget vara litet. Fastigheterna bedöms ha möjlighet att anlägga enskilda avloppsanläggningar. Skulle området utvecklas med fler bostäder kan dock ett behov för gemensam avloppslösning uppstå snabbt. Bedömningen görs att behovet är som störst i de områden närmast Boteredssjön, den norra delen som är mest tätbebyggd och de fastigheter som ligger uppströms varandra.

Frågeställning	Svar	Kommentar
Nuvarande situation?	Enskilda avlopp.	De flesta fastigheterna har enskilda avlopp för hantering av WC- och BDT-vatten.
Går det att lösa avloppssituationen med enskilda lösningar?	Ja	Samtliga fastigheter i området bedöms kunna lösa enskilda avlopp på egen hand.
Rekommendationer?	Enskilda avlopp är möjligt mer behov för kommunalt VA kan uppstå vid förändringar av området	Det anses inte förekomma något behov av kommunalt VA i området så som området är utformat idag. Skulle förutsättningarna förändras med ny bebyggelse kan behov för kommunalt VA uppstå.

Om området skulle utvecklas genom ny bebyggelse eller omvandlas från exempelvis fritidsboende till permanentboende, kan ett behov av kommunalt spillvatten och dricksvatten uppstå.

• Befintliga avloppslösningar

Enligt en genomgång i verksamhetssystemet på slumpvis utvalda fastigheter är området inte inventerad. Det saknas i regel uppgifter om vilka typer av avloppsanläggningar som finns i området och hur gamla de är. Någon djupare granskning av avloppsanläggningar som finns i området och hur gamla de är, har inte gjorts. Från erfarenhet har de flesta avloppsanläggningar äldre än 20 år inte längre tillfredställande rening enligt miljöbalken, åtgärdsbehovet ligger generellt på 80–90 procent av anläggningarna. Majoriteten av fastigheternas avloppsanläggningar är troligtvis bristfälliga.

• Jordarter och Jorddjup

Marken i området består av urberg eller morän på urberg. I enstaka områden finns lera och postglacial sand. Områden med sand kan medföra goda möjligheter att infiltrera ned avloppsvatten i mark genom infiltrationsbäddar men även innebära att risken är stor att avloppsvattnet lätt kan nå grundvattnet i berget. Det blir ett problem när fastigheternas dricksvattentäkter ligger nära inpå varandra och där avloppsanläggningarna ligger uppströms. Det finns även risk att markbäddar som skall släppa ut avloppsvattnet till ytvatten, inte gör det. Avloppsvatten från markbädden infiltreras istället ned marken, likt en infiltrationsbädd.

På de platser där det finns berg, finns det risk att avloppsvatten direkt utan fördröjning rinner ut i Boteredssjön eller kan nå grundvattnet genom sprickor i berget. Det kan leda till att borrhade dricksvattenbrunnar blir påverkade av smittämnen när avloppsvattnet når grundvattnet. En avloppsanläggning måste ha en tillräckligt bra rening av smittoämnen innan det når berget. Det kan vara svårt att placera en avloppsanläggning där fastighetsägaren helst skulle vilja ha den då det är olämpligt att placera en avloppsanläggning på berg. Det innebär att avloppsanläggningar kan bli kostsamma då pumpbrunnar eller bortsprängning av berg kan behöva göras för bortledning av avloppsvattnet.

Jorddjupet bedöms vara mellan 0-3 meter i stora delar av området. Lokalt kan det vara upp till 10 meters jorddjup. Det medför risker i och med att man inte kan räkna med att marken är lämplig för att kunna rena avloppsvatten. Då jordlagren är tunna har marken troligtvis ett dåligt upptag av näringsämnen.

Större delen av området klassas som måttlig sårbarhet för grundvattnet. Det innebär att det inte finns någon större risk för att vattnet kan nå grundvattnet och påverka dricksvattnet negativt.

BOTEREDSSJÖN | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Fastigheters storlek och läge**

Fastigheternas storlekar är olika i detta område. Ju större fastigheten är, desto lättare kan det vara att anlägga en avloppsanläggning. Bebyggelsen är som tätast i den norra delen. I de övriga delarna av områden är fastigheterna glest placerade intill varandra och sällan placerade ovanför varandra. Riskerna med avloppsanläggningar minskar när fastigheterna inte ligger uppströms varandra.

Fastigheterna som ligger tät intill varandra eller på rad nedanför varandra kan påverka grannarnas möjlighet att anlägga en avloppsanläggning där skyddsavstånd till bland annat vattentäkter, bergvärmehål och bostadshus behöver beaktas. För vissa fastigheter kan det svårt att placera en avloppsanläggning inom den egna fastigheten eller så behöver avloppsanläggningen anläggas gemensamt med andra fastigheter.

- **Receptent**

Avrinning sker till Boteredssjön som ligger inom Göta Älvs och Vänersborgsvikens vattenskyddsområdet (GÄVSO). Alla fastigheter ligger inom den inre skyddszonen av GÄVSO. Boteredssjön har en måttlig ekologisk status. Statusen för näringsämnen är måttlig, där enskilda avlopp har en betydande påverkan på vattenförekomsten. Det finns problem med övergödning. Generellt brukar skyddsnivån för miljöskyddet vara hög med krav på extra rening av näringsämnen. Skyddsnivån för hälsoskyddet bedöms generellt vara hög i området då fastigheterna släpper ut avloppsvattnet inom ett vattenskyddsområde. Det krävs därmed att avloppsvattnet renas extra mycket från smitotämnen.

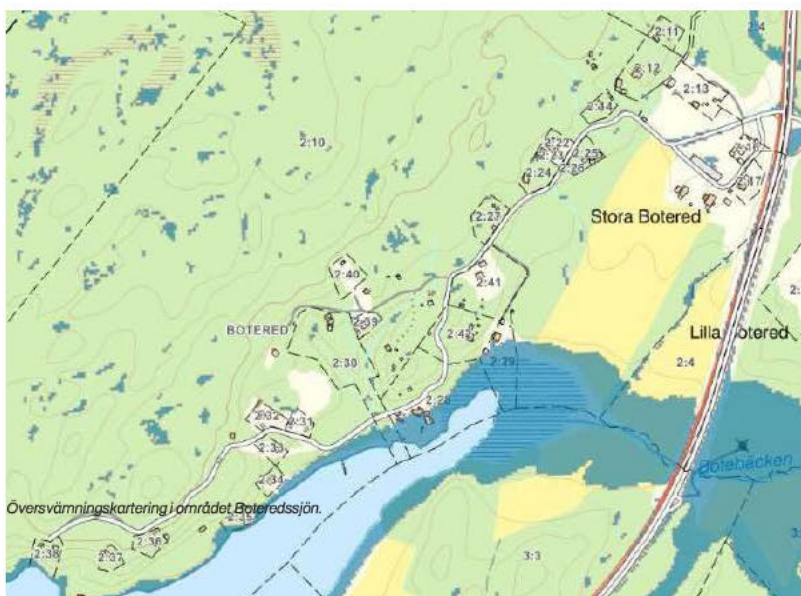
- **Natur- och vattenskydd**

Området ligger inom den inre skyddszonen för GÄVSO. Av vattenskyddsföreskrifterna framgår att det krävs tillstånd enligt miljöbalken för utsläpp av avloppsvattnet och ansökan om tillstånd ska ha inkommit till myndigheten senast den 1 juni 2024.

BOTEREDSSJÖN | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Översvämningskartering**

Flera fastigheter som ligger närmast Boteredssjön har en översvämningsrisk. Det finns en risk för att vatten kan ansamlas vid exempelvis kraftig nederbörd. För dessa fastigheter blir det svårigheter att anlägga markbaserade avloppsanläggningar. En avloppsanläggning får inte stå under vatten. Det ställs generellt krav på att viktiga delar av en markbaserad avloppsanläggning ska ha ett skyddsavstånd som är minst 1 meter över högsta grundvattennivå. I en avloppsanläggning som ligger under vatten sker i princip ingen rening alls. För fem fastigheter kan risken vara stor för översvämnningar.

- **Redogörelse av Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av förslaget om att inte bilda ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp vid Boteredssjön**

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att det finns möjlighet till lokala enskilda vattenlösningar i området. Fastighetsägare har möjlighet om förutsättningar finns att ansluta till den kommunala VA-anläggningen genom avtal med kommunen. Avståndet till närmaste kommunala VA-ledningar bedöms vara ca 0,4 kilometer. I kapitel 4 beskrivs närmare om anslutningar utanför verksamhetsområdet.

Granskning av området Boteredssjön

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Boteredssjön har en måttlig status och kan ha problem med näringsämnen.	Måttlig
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Inre zon- skyddszon (nära- vattendrag)
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>Sårbarheten är i största del klassad som måttlig.</i>	Ej känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter (viss risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp <i>Området är väldigt bergigt och det sluttar väldigt kraftigt ner mot Boteredssjön. Det är inte så tättbebyggt i området idag eftersom varje fastighet har ett acceptabelt avstånd i de flesta fallen. Skulle det tillkomma fler fastigheter som gör att det blir mer tätbebyggt eller att de placeras ovan varandra i topografin, kan det bli större problem att anlägga enskilda avloppsanläggningar.</i>	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? För Boteredssjön saknas en översvämningsanalys, vilket innebär att det är oklart hur sjön och dess omgivning påverkas av höga nederbörds mängder. Halva området berörs av strandskydd och vissa naturvärden finns. Möjlighet kan finnas till enstaka nya bostadshus.	Inom 500–1 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Mer än 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 2 000–4 000 meter

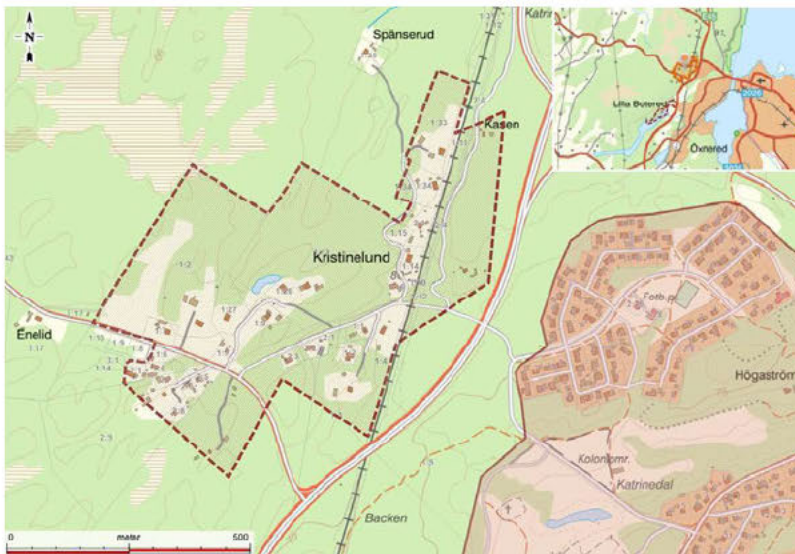
Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	21–40%
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	20–49 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

6:9 Kristinelund

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster
Fylld yta med heldragen avgränsning (brunröd) – befintligt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Området är beläget i den västra utkanten av Vänersborgs tätortsområde, väster om E45. Kristinelund har relativt tät bebyggelse och utgör en sammanhållen bebyggelse. En bostadsfastighet från 1930–1940 talet med karaktär av tidigare mindre jordbruk är tillskrivet ett kulturhistoriskt värde.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av 29 bebyggda fastigheter där majoriteten är fastboende.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 29 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Det är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning. Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är inventerad.
- Området består till stor del av urberg enligt SGU:s jordartskarta.
- ~~Området är kuperat vilket skapar en trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av yttre **zonen för** vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Behov finns ej.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet finns av allmänna vattentjänster.

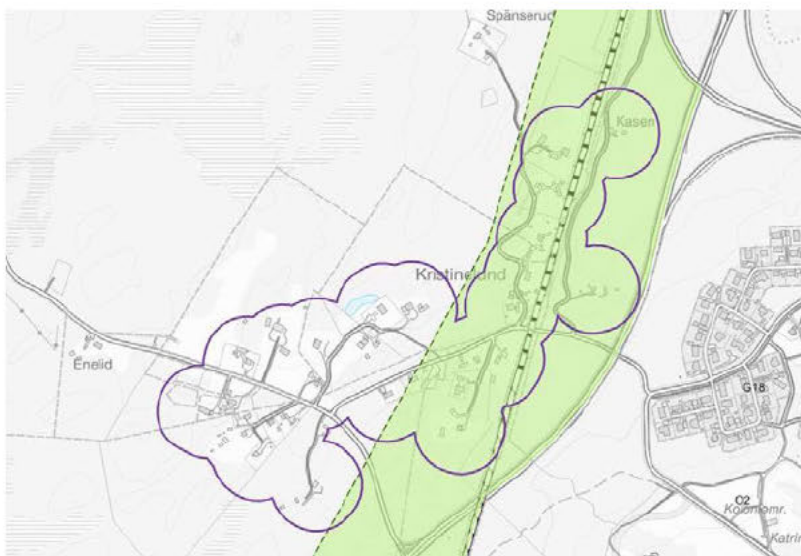
På kommande sidor kan du läsa en fördjupad bedömning och se granskningen av området.

Kommenterad [SS29]: Behov för inventering finns eftersom hela området inte verkar vara inventerat.

Fördjupad bedömning till avvägningen

● Föresättningar för bebyggelseutveckling enligt analys av Plan- och Bygg

Kristinelund utgör en sammanhållen bebyggelse som enligt Översiktsplan 2017 kan utvecklas med stor frihet. Delar av området närmast järnvägen är i den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg/Vargön utpekade som landsbygd, vilket möjliggör för enstaka bostadskomplettering. Det har under de senaste åren funnits ett visst bebyggelsetryck i området med sex beviljade förhandsbesked och bygglov. Det finns inga särskilt utpekade skyddsvärden som skulle förhindra ytterligare ny bebyggelse.

● Föresättningar för enskilda avloppsanläggningar – bedömning av Miljö- och Hälsa

● Summerad bedömning av Miljö- och Hälsa

Sammanvägt anses det finnas behov för allmänna vattentjänster. Det är problematiskt för flertalet fastigheter att anlägga nya enskilda avloppsanläggningar på grund av tät bebyggelse då skyddsavstånden till dricksvattentäkter, energibrunnar och avstånden till bostadshus blir oacceptabelt korta. Det finns även viktiga skydd inom området (vattenskyddsområde) vilket gör att det är bättre att avloppslösningen i området blir ett kommunalt ansvar. Det är även svårt och komplicerat att anlägga en större gemensam avloppsanläggning i området då det är svårt att bli av med spillvattnet och det finns risk att de närmaste fastigheterna kan påverkas negativt på grund av grundvattnets höga sårbarhet och den höga genomsläppligheten i marken.

KRISTINELUND | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Frageställning	Svar	Kommentar
Nuvarande situation?	Enskilda avlopp.	De flesta fastigheter har enskilda avlopp för hantering av WC- och BDT-vatten.
Går det att lösa avloppssituationen med enskilda lösningar?	För ett stort antal fastigheter går det inte eller är väldigt problematiskt att anlägga enskilda avloppsanläggningar.	För ett stort antal av fastigheterna i området kan det vara svårt att anlägga enskilda avlopp på grund av tät bebyggelse genom att fastigheterna ligger uppströms varandra och att tomterna är väldigt små i en del fall. Det uppstår därför ett behov av kommunalt VA i området.
Rekommendationer?	Kommunalt VA.	Det finns ett behov av kommunalt VA i området.

KRISTINELUND | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Befintliga avloppsöversikter**

Området antas delvis inventerad runt åren 2011-2012. En del fastigheter har inga ärenden kopplade till sig för någon avloppsinventering, medan andra har det. Någon djupare granskning av avloppsanläggningar som finns i området och hur gamla de är, har inte gjorts. Från erfarenhet har de flesta avloppsanläggningar äldre än 20 år inte längre tillfredställande rening enligt miljöbalken, åtgärdsbehovet ligger generellt på 80-90 procent av anläggningarna. Flertalet av fastigheternas avloppsanläggningar kan därmed vara bristfälliga.

- **Jordart och jorddjup**

Jordarten i området består mestadels av morän ovanpå urberg. Området består även av mycket berg i dagen. Detta kan medföra både möjligheter att filtrera ner avloppsvatten i mark genom infiltrationsbäddar men även innebära att risken är stor att avloppsvattnet lätt kan nå grundvattnet i berget. Det blir ett problem när fastigheternas dricksvattentäkter ligger nära inpå varandra och där avloppsanläggningarna ligger uppströms. Det finns även risk att markbäddar som ska släppa ut avloppsvattnet till ytvatten, inte gör det. Avloppsvatten från markbädden infiltreras istället ned i marken, likt en infiltrationsbädd.

På de platser där det finns berg, finns det risk att avloppsvatten kan nå grundvattnet genom sprickor i berget. Det kan leda till att borrade dricksvattenbrunnar blir påverkade av smittämnen när avloppsvattnet når grundvattnet. En avloppsanläggning måste ha en tillräckligt bra rening av smittämnen innan det når berget. Det kan vara svårt att placera en avloppsanläggning där fastighetsägaren helst skulle vilja ha den då det är olämpligt att placera en avloppsanläggning på berg. Det innebär att avloppsanläggningar kan bli kostsamma då pumpbrunnar eller bortsprängning av berg kan behöva göras för bortledning av avloppsvattnet.

Jorddjupet bedöms vara mellan 0-3 meter i stora delar av området. Lokalt kan jorddjupet vara upp till 10 meter. Det medför risker i och med att man inte kan räkna med att marken är lämplig för att kunna rena avloppsvatten. Då jordlagren är tunna har marken troligtvis ett dåligt upptag av näringsämnen. Avloppsvattnet kan snabbt nå grundvattnet. Avloppsvattnet rinner igenom det tunna jordlagret och kan därefter genom sprickbildningar i berget nå grundvattnet.

På de platser där jorddjupet är större är upptaget av näringsämnen högre och riskerna lägre.

Större delen av området klassas som hög sårbarhet för grundvattnet. Det innebär att det finns en hög risk för att vattnet kan nå grundvattnet på grund av att marken består av urberg eller morän ovanpå urberg.

KRISTINELUND | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Fastigheters storlek och läge**

Fastigheternas storlekar varierar i detta område. Ju större fastighet man har, desto lättare kan det vara att placera en avloppsanläggning under rätt förutsättningar. Bebyggelsen är på sina håll väldigt tät. I det sydvästra området finns flertalet små fastigheter som ligger tätt intill varandra. I den södra delen av områden ligger flertalet fastigheter på ena sidan av en mindre asfalterad väg. Där ligger fastigheterna på ett sätt som gör att avloppsvattnet potentiellt kan rinna igenom alla fastigheter från den fastighet som ligger närmast väg 2060. Fastigheterna som ligger tätt intill varandra eller på rad nedanför varandra kan påverka grannarnas möjlighet att anlägga en avloppsanläggning där skyddsavstånd till vattentäcker, bergvärmehål, bostadshus med mera måste tas hänsyn till. Det kan även vara svårt och komplicerat att anlägga en större gemensam avloppsanläggning i området då det är svårt att bli av med spillvattnet och det finns risk att de närmaste fastigheterna kan påverkas negativt på grund av grundvattnets höga sårbarhet och den höga genomsläppligheten i marken.

- **Receptent**

Större delen av området (syd och sydväst) har avrinning till Boteredssjön och ligger därmed Göta Älv och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde (GÄVSO). Alla fastigheter ligger inom den yttre skyddszonen för GÄVSO. Boteredssjön har en måttlig ekologisk status samt statusen för näringsämnen där enskilda avlopp har en betydande påverkan på vattenförekomsten. Det finns problem med övergödning i Boteredssjön. Generellt brukar skyddsnivån för miljöskyddet vara hög med krav på extra rening av näringsämnen. Skyddsnivån för hälsoskyddet bedöms generellt vara hög i detta område då fastigheterna släpper ut avloppsvattnet inom ett vattenskyddsområde. Det krävs därmed att avloppsvattnet renas extra mycket från smittoämnen.

Den norra delen av området har avrinning till Dalbosjön, vilken inte har större problem med övergödning. Det kan förekomma övergödning i grunda vikar. Generellt brukar skyddsnivån för miljöskyddet vara normal. Skyddsnivån för hälsoskyddet bedöms generellt vara hög i detta område då det ligger inom den yttre zonen för vattenskyddsområdet GÄVSO. Det krävs därmed att avloppsvattnet renas extra mycket från smittoämnen.

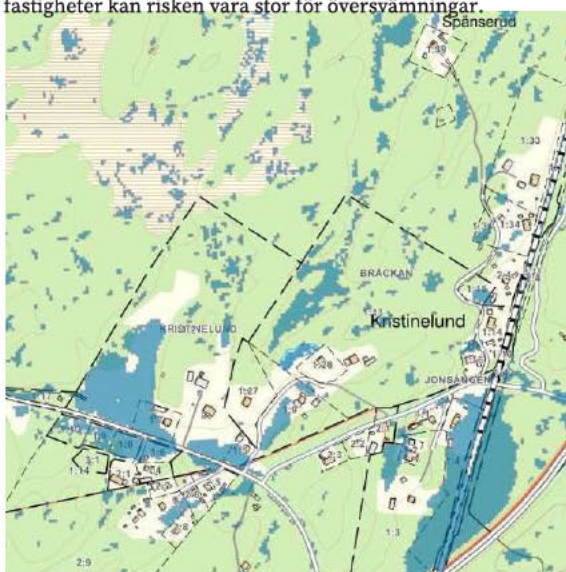
- **Natur- och vattenskydd**

Området ligger inom den yttre zonen för vattenskyddsområdet GÄVSO.

KRISTINELUND | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

- **Översvämningskartering**

I den västra delen av området finns det risk för att vatten kan ansamlas vid exempelvis kraftig nederbörd. Det innebär att vattnet kan ha svårt att ta sig bort eller att vattnet försvinner väldigt långsamt. För dessa fastigheter blir det svårigheter att anlägga markbaserade avloppsanläggningar. En avloppsanläggning får inte stå under vatten. Det ställs generellt krav på att viktiga delar av en markbaserad avloppsanläggning ska ha ett skyddsavstånd som är minst 1 meter över högsta grundvattennivå. I en avloppsanläggning som ligger under vatten sker i princip ingen rening alls. För fem stycken fastigheter kan risken vara stor för översvämnningar.

Översvämningskartering i området Kristinelund.

- **Redogörelse av Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av förslaget om kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp Kristinelund**

- **VA-kollektivets ekonomiska belastning**

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp vid Kristinelund får kostnadsökning för VA-kollektivet. Framdragnings av ledningar från Blåsutområdet till Kristinelund är ca 0,5 kilometer (fågelvägen) samt att järnvägen ska passeras. Investeringskostnaden för framdragnings av ledningar från Blåsutområdet till Kristinelund kommer ej att täckas av anslutningsavgiften (vatten och avlopp) till varje fastighet. Investeringskostnaden kommer att påverka VA-taxan framöver.

Granskning av området Kristinelund

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status <i>Avrinning sker till i störst antal till Boteredssjön vilket har måttlig status som kan innebära problem med näringsämnen. Ett fåtal fastigheter har avrinning till Dalbosjön, vilket har hög status och inga problem med näringsämnen.</i>	Måttlig och hög
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000 <i>Inga kända skyddade områden finns i närheten.</i>	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Nej
9	Vattenskyddsområde	Yttre zon
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>I stort sett hela området är klassat som hög sårbarhet.</i>	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp <i>Området är ganska tätbebyggt och en del fastigheter ligger nedströms varandra. Detta kan därför påverka nya etableringar av avloppsanläggningar i de fall befintliga avloppsanläggningar måste åtgärdas. Det är hög risk att avloppsvattnet når grundvatten med hög retentionspotential i marken och därmed påverka grundvattnets kvalitet.</i>	Flertal
21	Problem med att infiltrera ner i mark <i>Området är tätbebyggt med lutning åt fel håll, vilket innebär att flertalet fastigheter ligger nedströms varandra. Genomsläppligheten i marken är väldigt hög i området, vilket i detta fall kan vara väldigt problematiskt.</i>	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Ja (5–10 FHB)
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Strategisk betydelse
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningssrisk)? <i>I den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg/Vargön är området utpekad som landsbygd, vilket möjliggör för enstaka bostadskompletteringar.</i>	Inom 1 000–2 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Mer än 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 1 000–2 000 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	61–80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	20–49 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

98

6:10 Gundlebo

Områdesbeskrivning

Gundlebo är beläget i den sydvästra delen av kommunen, i anslutning till Gundlebosjön och består till största del av skogsmark.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av 26 bebyggda fastigheter där hälften är fastboende.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 26 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Det är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas men byggnadsplan finns. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är inventerad.
- Området består till stor del av morän och visst inslag av urberg enligt SGU:s jordartskarta.
- ~~Området är kuperat vilket skapar en trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av primära, sekundära och tertiära zoner för vattenskyddsområde.
- Området omfattas till viss del av Länsstyrelsens beslut av strandskyddsområde.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Behov finns ej.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan **inte** föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet **inte** finns av allmänna vattentjänster.

På kommande sidor kan du läsa en fördjupad bedömning och se granskningen av området.

Kommenterad [SS30]: Behov för inventering finns eftersom hela området inte verkar vara inventerat.

Fördjupad bedömning till avvägningen

● Föresättningar för bebyggelseutveckling enligt analys av Plan- och Bygg

För stora delar av området finns en byggnadsplan som är fullt utbyggd och idag hindrar möjligheten till ytterligare bebyggelseutveckling. Vid en eventuell ändring av byggnadsplanen, samt söder om denna, bedöms möjlighet till förtätning finnas. Det finns inga utpekade naturvärden som hindrar bebyggelseutveckling och det finns skogsmark att kunna ta i anspråk. Det har under de senaste åren inte givits några förhandsbesked i området vilket tyder på att bebyggelsestrycket är lågt.

● Föresättningar för enskilda avloppsanläggningar – bedömning av Miljö- och Hälsa

● Summerad bedömning av Miljö- och Hälsa

Behovet för allmänna vattentjänster i området bedöms i dagsläget vara litet. En stor del av fastigheterna i området antas ha bristfälliga avloppsanläggningar. Fastigheterna bedöms ha möjlighet att anlägga nya enskilda avloppsanläggningar. Fastigheterna ligger inte speciellt tätt och tomterna är inte särskilt små. De flesta fastigheterna anses inte kunna påverka varandra negativt genom att försvåra möjligheten för enskilda avloppsanläggningar. Utvecklas området med fler bostäder och tätare bebyggelse kan dock ett behov för allmänna vattentjänster uppstå snabbt. Bedömningen görs att behovet är som störst i de mest känsliga områdena närmast Gundelbosjön eftersom de är mest tätbebyggda och ligger inom eller närmast den primära zonen till vattenskyddsområdet Köperödssjöarna.

GUNDLEBO | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Frågeställning	Svar	Kommentar
Nuvarande situation?	Enskilda avlopp.	De flesta fastigheterna har enskilda avlopp för hantering av WC- och BDT-vatten.
Går det att lösa avloppssituationen med enskilda lösningar?	Ja	Samtliga fastigheter i området bedöms kunna lösa enskilda avlopp på egen hand. Dock är det svårare för vissa fastigheter som ligger tätare ihop med varandra och området är väldigt kuperad
Rekommendationer?	Enskilda avlopp är möjligt men behov för kommunalt VA kan uppstå vid förändringar av området	Det anses inte förekomma något behov av kommunalt VA i området så som området är utformat idag. Skulle förutsättningarna förändras med ny bebyggelse kan behov för kommunalt VA uppstå.

Om området skulle utvecklas genom ny bebyggelse eller omvandlas från exempelvis fritidsboende till permanentboende, kan ett behov av kommunalt spillvatten och dricksvatten uppstå.

• Befintliga avloppslösningar

Enligt en genomgång i verksamhetssystemet på slumpvis utvalda fastigheter verkar det som att området delvis inventerades år 2016. En del fastigheter har inga ärenden kopplade till sig för någon avloppsinventering. Någon djupare granskning av avloppsanläggningar som finns i området och hur gamla de är, har inte gjorts. Från erfarenhet har de flesta avloppsanläggningar äldre än 20 år inte längre tillfredställande rening enligt miljöbalken, åtgärdsbehovet ligger generellt på 80–90 procent av anläggningarna. Fler-talet av fastigheternas avloppsanläggningar kan därmed vara bristfälliga.

• Jordarter och jorddjup

Marken består mestadels av berg och morän på berg. Några enstaka fastigheter ligger inom ett område med mycket lera. För dessa fastigheter kan det bli svårt att anlägga infiltrationsanläggningar. De fastigheterna där marken består av berg eller lera kommer behöva släppa ut sitt renade avloppsvatten till ytvatten vilket kan vara problematiskt med anledning av vattenskyddsområdet Köperödssjöarna.

GUNDLEBO | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Jorddjupet bedöms vara mellan 0-3 meter i stora delar av området. Lokalt kan det vara upp till 10 meters jorddjup. Det medför risker i och med att man inte kan räkna med att marken är lämplig för att kunna rena avloppsvatten. Då jordlagren är tunna har marken troligtvis ett dåligt upptag av näringsämnen. Avloppsvattnet kan snabbt nå grundvattnet. Avloppsvattnet rinner igenom det tunna jordlagret och kan därefter genom sprickbildningar i berget nå grundvattnet.

Grundvattnets sårbarhet är klassad som hög i ungefär halva området. I den andra halvan är klassningen måttlig. För den delen av området med klassningen hög sårbarhet för grundvattnet så innebär det att avloppsvattnet snabbt kan antas nå grundvattnet.

- **Fastigheters storlek och läge**

Fastigheterna i området kan variera i storlek. Den minsta fastigheten är till ytan cirka 500 kvadrater. Många fastigheter ligger på berg och med kort avstånd till Gundlebosjön. Bebyggelsens täthet bedöms inte vara något problem finnas för de flesta av fastigheterna. Vissa fastigheter ligger på rad med kraftig lutning till varandra. För dessa fastigheter kan det uppstå problem med att bibehålla skyddsavstånd till vattentäkt, energibrunnar och bostadshus. Det kan vara så att enskilda avloppsanläggningar kan behöva placeras utanför den egna fastigheten.

- **Recept**

Gundlebosjön har en måttlig ekologisk status. Statusen för näringsämnen är måttlig. Enskilda avlopp har en betydande påverkan på vattenförekomsten. Det finns problem med övergödning. Generellt brukar skyddsnivån för miljöskyddet vara hög med krav på extra rening av näringsämnen. Skyddsnivån för hälsoskyddet bedöms generellt vara hög i detta område då fastigheterna släpper ut avloppsvattnet inom ett vattenskyddsområde. Det krävs därmed att avloppsvattnet renas extra mycket från smittoämnen.

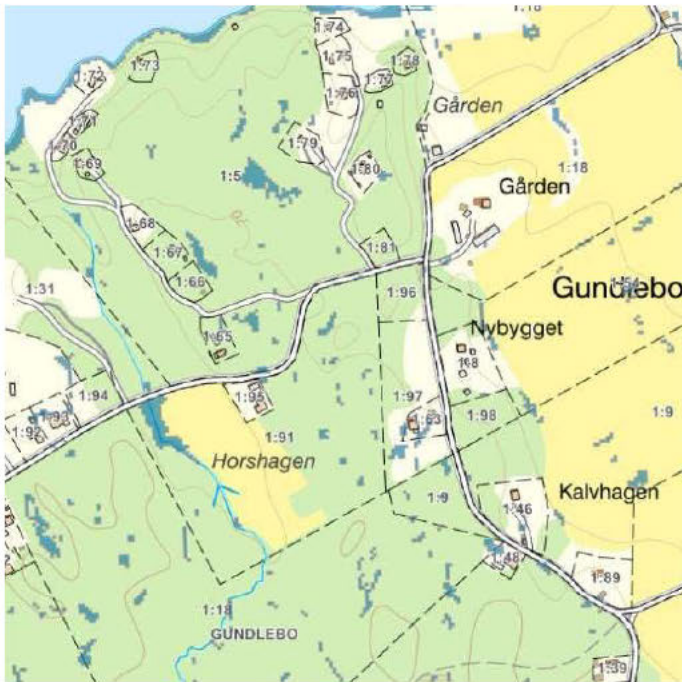
- **Natur- och vattenskydd**

Området ligger inom vattenskyddsområdet Köperödssjöarna. Inom den primära zonen finns sex stycken fastigheter. Inom den sekundära zonen finns tolv stycken fastigheter. I den tertiära zonen finns fem stycken fastigheter.

- **Översvämningsskärning**

Det finns risker för översvämning lite överallt i området. Det finns ingen fastighet som har en översvämningsskärning över hela fastigheten. Enstaka fastigheter har risk för översvämning i en mindre del inom sin fastighet eller utanför fastighetsgränsen. Det innebär att vatten kan ansamlas vid kraftig nederbörd. För dessa fastigheter blir det svårigheter att anlägga markbaserade avloppsanläggningar. En avloppsanläggning får inte stå under vatten. Det ställs generellt krav på att viktiga delar av en markbaserad avloppsanläggning ska ha ett skyddsavstånd som är minst 1 meter över högsta grundvattennivå. I en avloppsanläggning som ligger under vatten sker i princip ingen rening alls. För fem av fastigheterna kan risken för översvämningar vara stor.

GUNDLEBO | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Översvämningskartering i området Gundlebo.

● **Redogörelse av Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av förslaget om att inte bilda ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp i Gundlebo**

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att det finns möjlighet till lokala enskilda vattenlösningar i området. Fastighetsägare har möjlighet om förutsättningar finns att ansluta till den kommunala VA-anläggningen genom avtal med kommunen. Avståndet till närmaste kommunala VA-ledningar bedöms vara ca 1 kilometer. I kapitel 4 beskrivs närmare om anslutningar utanför verksamhetsområdet.

Granskning av området Gundlebo

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till Gundlebosjön (del av vattenförekomsten Gundleboån) som har måttlig status. Det finns ett åtgärdsbehov för att minska belastningen med 34 kilogram totalfosfor och 250 kilogram totalkväve per år från små avlopp.	Måttlig
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Primär, sekundär och tertiär zon inre skyddszon
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Ungefär hälften av områdets fastigheter ligger inom hög respektive måttlig klassning av sårbarhet. Något fler fastigheter till antalet ligger inom den måttliga klassningen av sårbarhet	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Inom 100 meter (betydande risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp Det är ett väldigt bergigt område där vissa fastigheter ligger i kraftig sluttning mot andra fastigheter som ligger nedströms. Vissa områden är bitvis väldigt tätbebyggda. Flerparten fastigheter ligger dessutom väldigt nära vattenkanten och vid enskilda badplatser.	Mindre antal
21	Problem med att infiltrera ner i mark Det kan vara väldigt svårt att anlägga infiltrationsanläggningar i området på grund av marklutning, berg och tätbebyggelse.	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

105

GUNDLEBO | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytilkomna förhandsbesked/bygglöv i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? <i>För Gundlebosjön saknas en översvämningsanalys, vilket innebär att det är oklart hur sjön och dess omgivning påverkas av höga nederbördsmängder. För stora delar av området finns en byggnadsplan som är utbyggd och idag hindrar möjligheten till ytterligare bebyggelseutveckling. Vid en eventuell ändring av detaljplanen, samt söderut, kan möjlighet till fortätning finnas.</i>	Inom 500–1 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglöv, tex med anledning av DP, ÖP, LJS	Mer än 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Nej

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	41–60 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	20–49 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Nej

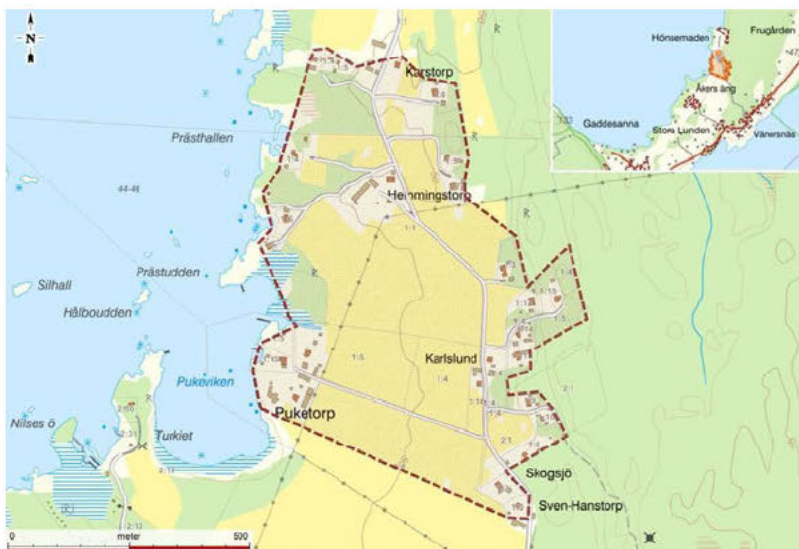
MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

106

6:11 Hemmingstorp (Vänersnäs)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Jordbruk belägna på västra sidan av Vänersnäs i ett relativt öppet och något kuperat odlingslandskap, med inslag av skog. Flera gårdar är belägna invid den primära framfartsvägen.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av 26 bebyggda fastigheter där majoriteten är fastboende. Länsstyrelsen har inte bedömt området som ett potentiellt utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster. De 26 bebyggda fastigheter är fördelade i 4 grupper (varje grupp är mindre än 20 fastigheter). Avstånden mellan bostadshusgrupperna är mer än 150 meter. ~~Dvs SBF~~ **Det vill säga** **Samhällsbyggnadsförvaltningens** krav uppfylls inte för ett "större sammanhang" om minst 20 bostäder med ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter, dock med en tolerans med +/- 5 meter.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 26 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är inte inventerad.~~
- Området består till stor del av glacial lera med visst inslag av urberg enligt SGU:s jordartskarta.
- ~~Området är svagt kuperat vilket skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av inre och yttre zoner för vattenskyddsområde.
- Området omfattas delvis av Länsstyrelsens beslut av inre vattenskyddsområde.
- Området omfattas delvis av Länsstyrelsens beslut av strandskyddsområde.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS31]: Meningen bör tas bort då området är inventerat sedan innan. Därmed är det inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna härstammar från då bebyggelsen kom till.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns att undersöka dricksvattenkvaliteten av enskilda brunnar.

Miljö: Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet inte finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), ~~(2) att de enskilda avloppsanläggningarna och dricksvattenbrunnar inte har inventerats.~~

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Kommenterad [SS32]: Varför finns det ett behov för att undersöka dricksvattenkvaliteten i detta område men inte i området "Hönsemaden" som ligger intill detta område? Det framgår inte i dokumentet att det finns problem med dricksvattenkvaliteten i detta område. Det framgår heller inte i området Hönsemaden.

Kommenterad [SS33]: Området är sedan tidigare inventerat. Därmed finns inget behov för detta.

Kommenterad [SS34]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare inventerat. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

Granskning av området Hemmingstorp

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status <i>Avrinning sker till Dalbosjön, vilket har hög status och inga problem med näringsämnen</i>	<i>God eller hög</i>
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	<i>Inre och Yttre zon ekyddezon</i>
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>Sårbarheten är i största del klassad som måttlig. Norra delen av området har hög klassad sårbarhet.</i>	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter (viss risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp <i>Vissa fastigheter ligger precis vid vattenkanten i ett ganska platt landskap. De fastigheter som ligger närmast vattnet kan ha stora svårigheter att anlägga nya avloppsanläggningar, medan de som ligger längre bort från vattnet kan få det lättare att anlägga egna avloppsankgningar.</i>	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier 109

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytilkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Ja (1 FHB)
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Utpekad för bebyggelseutveckling Strategisk betydelse
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningrisk)? Området ligger delvis inom strandskyddat område där även viss bebyggelse närmast Vänern kan ha risk för översvämning. Området berörs även av jordbruksmark. Däremot är delar av området utpekad som LIS-område, vilket ger vissa möjligheter till bebyggelseutveckling.	Inom 500–1 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, OP, LIS	Mer än 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Nej

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	61–80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Ja

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

110

6:12 Hönsemaden (Vänersnäs)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunnröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Hönsemaden ligger i Vänersnäs socken, 13 km öster om Vargön och 18 km öster om Vänersborg. Här finns 13 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning och är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, men närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är inte inventerad.~~
- Området består till viss del av glacial lera och viss del av urberg enligt SGU:s jordartskarta.
- ~~Området är lätt kuperat vilket skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av ~~inre och yttre zoner för~~ vattenskyddsområde.
- Området omfattas till stor del av Länsstyrelsens beslut av inre vattenskyddsområde.
- Området omfattas till stor del av Länsstyrelsens beslut av strandskyddsområde.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS35]: Meningen bör tas bort då området är inventerat sedan innan. Därmed är det inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna härstammar från då bebyggelsen kom till.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan **inte** föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet **inte** finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), ~~(2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.~~

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Kommenterad [SS36]: Området är sedan tidigare inventerat. Därmed finns inget behov för detta.

Kommenterad [SS37]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare inventerat. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

Granskning av området Hönsemaden

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status <i>Avrinning sker till Dalbosjön, vilket har hög status och inga problem med näringsämnen</i>	<i>Ged eller</i> hög
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Inre och yttre zon <i>skyddszon (nära-vattendrag)</i>
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>Sårbarheten är i största del klassad som hög sårbarhet i ungefär hälften av antalet fastigheter. Norra delen av området har hög klassad sårbarhet, resterande är klassade som måttlig sårbarhet.</i>	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter (viss risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp <i>Vissa fastigheter ligger precis vid vattenkanten i ett ganska platt landskap. De fastigheter som ligger närmast vattnet kan ha stora svårigheter att anlägga nya avloppsanläggningar, medan de som ligger längre bort från vattnet kan få det lättare att anlägga egna avloppsanläggningar.</i>	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

113

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nyttillkomna förhandsbesked/ bygglov i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Utpekad för bebyggelseutveckling Strategisk betydelse
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvänningsrisk)? Området ligger delvis inom strandskyddat område där även viss bebyggelse närmast Väneren kan ha risk för översvämning. Området berörs även av jordbruksmark. I anslutning till området finns ett LIS-område, vilket ger vissa möjligheter till bebyggelseutveckling.	Inom 500–1 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Få bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Nej

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	21–40%
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Ja

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

114

6:13 Stora Agnesvik – Snikås (Vänersnäs)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Stora Agnesvik-Snikås är beläget på norra delen av Vänersnäs, invid Dättern. Denna delen av näset består till största del av skogsmark fast det invid bebyggelsen är relativt öppet. Bebyggelsen består mest av småhus från 1900-talets andra hälft.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av 16 bebyggda fastigheter där mindre än hälften är fastboende. Länsstyrelsen har inte bedömt området som ett potentiellt utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är inte inventerad.
- Området består till stor del av urberg med visst inslag av postglacial sand enligt SGU:s jordartskarta.
- Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av strandskyddsområde.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet inte finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), (2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Kommenterad [SS38]: Behöver ersättas med annan förklaring/text eftersom det är oklart om inventering skett i detta område sedan innan. Därmed finns ett behov av inventering.

Kommenterad [SS39]: Behöver ersättas med annan förklaring/text eftersom det är oklart om inventering skett i detta område sedan innan. Därmed finns ett behov av inventering.

Kommenterad [SS40]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Det är oklart om området är inventerad sedan tidigare. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

Granskning av området Stora Agnesvik – Snikås

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status <i>Avrinning sker till Brandsfjorden, vilket har god status och inga problem med näringsämnen</i>	God eller hög
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Nej
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>Hela området har hög klassning av sårbarhet.</i>	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Inom 100 meter (betydande risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp <i>Området ligger vattennära och viss bebyggelse är så pass nära vattnet att detta skulle kunna påverka badande negativt. Vissa fastigheter ligger intill varandra och fastigheter nedströms kan påverkas negativt av de som släpper ut avloppsvatten uppströms gällande möjligheten för att ha en egen dricksvattentäkt.</i>	Mindre antal
21	Problem med att infiltrera ner i mark	Risk

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nyttillkomna förhandsbesked/bygglöv i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Strategisk betydelse
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? <i>Området ligger mestadels inom strandskyddat område där även viss bebyggelse närmast Vänern kan ha risk för översvämnning. Viss möjlighet till bebyggelseutveckling finns västerut.</i>	Inom 100–500 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglöv, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Få bostäder

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

1 Beskrivning av kriterier

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	21- 40%
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	mindre än 20
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Nej

6:14 Stora Lunden (Vänersnäs)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Kommenterad [SS41]: Kartan bör justeras då det framkom i efterhand att fastigheten Vänersnäs-Åker 3:2 fallit bort då den består av en annan bebyggelse än bostad. Att det är en transformatorstation eller dylikt.

Områdesbeskrivning

Området är beläget strax söder om Kyrkby och består av blandad bebyggelse. Ett ordenshus från tidigt 1900-tal har ett tillmätt kulturhistoriskt värde.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av 20 bebyggda fastigheter där ca hälften är fastboende. Länsstyrelsen har bedömt området som ett potentiellt utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster.

De 20 bebyggda fastigheter ~~na~~ är fördelade i 2 grupper (varje grupp är mindre än 20 fastigheter). Avstånden mellan bostadshus-grupperna är mer än 150 meter. ~~Dvs SBF~~
~~Det vill säga Samhällsbyggnadsförvaltningens~~ krav uppfylls inte för ett "större sammanhang" om minst 20 bostäder med ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter, dock med en tolerans med +/- 5 meter.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 20 bebyggda fastigheter (vissa byggnader har mer än 150 meter mellan byggnaderna). Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är inte inventerad.
- Området består till viss del av glacial lera till viss del av urberg enligt SGU:s jordartskarta.
- Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av strandskyddsområde.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS42]: Meningen bör tas bort då området är inventerat sedan innan. Därmed är det inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna härstammar från då bebyggelsen kom till.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö och Hälsas minimikrav.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet inte finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), (2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.

På kommande sidor kan se granskningen av området.

Kommenterad [SS43]: Området är sedan tidigare inventerat. Därmed finns inget behov för detta.

Kommenterad [SS44]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare inventerat. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

Granskning av området Stora Lunden

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till Dättern som har otillfredsställande status. Det finns ett åtgärdsbehov för att minska belastningen med 122 kilogram totalfosfor och 80 kilogram totalkväve per år från små avlopp.	Otillfredställande
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000 Angränsande områden är skyddade i form av ett naturreservat samt två Natura 2000-områden. Avloppsvatten har en negativ påverkan på bland annat fisk och växtlighet som är känsliga för näringsämnen. Det finns en stor betydelse av att minska utsläppen av näringsämnen i detta område för att kunna bevara skyddet av naturen, vilket är syftet med att ha naturreservat och Natura 2000-områden. Utsläpp av avloppsvatten har en negativ påverkan på vattenförekomsten och kan leda till förändrade förhållanden för växter och djurliv.	Ja
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VSS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Nej
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Hela området är klassat som måttlig sårbarhet.	Nej
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp Det finns markutvinningar där flera fastigheter ligger på rad nedströms och vissa av dem ligger väldigt tätt intill varandra. Detta är problematiskt eftersom avloppsvattnet kan behöva ledas genom fastigheterna nedströms.	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark Genomsläppligheten i området är relativt låg eller olämplig eftersom husen ligger på mycket berg och omgivande mark mestadels består av lera. Det är tätbebyggelse på vissa ställen där fastigheter har avrinning mot sina grannar. Enligt GIS-stödet för små avlopp finns det en hög geologisk risk för att avloppsvattnet når grundvattnet och enskilda dricksvattentäkter.	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

121

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/bygglöva i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Strategisk betydelse
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? Området ligger helt inom strandskyddat område, vilket kraftigt begränsar möjligheten till bebyggelseutveckling.	Inom 100 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglöva, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Mer än 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 2 000–4 000 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	41–60 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	under 20
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

122

6:15 Hallby Östra (Vänersnäs)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Hallby Östra ligger i Vänersnäs socken nordost om Vänersborg. Här finns ~~ca~~ 15 bebyggda fastigheter. Det ligger utanför tätortsavgränsning och är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är ej inventerad.~~
- Området består till stor del av urberg enligt SGU:s jordartskarta.
~~Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas delvis av Naturvårdsverkets Natura 2002 habitatdirektivet.
- Området omfattas delvis av Naturvårdsverkets Natura 2002 fågeldirektivet.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS45]: Meningen bör tas bort då området är inventerat sedan innan. Därmed är det inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna härstammar från då bebyggelsen kom till.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: ~~Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.~~

Kommenterad [SS46]: Området är sedan tidigare inventerat. Därmed finns inget behov för detta.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet inte finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), ~~(2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.~~

Kommenterad [SS47]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare inventerat. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Granskning av området Hallby Östra

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till Dättern som har otillfredsställande status. Det finns ett åtgärdsbehov för att minska belastningen med 122 kilogram totalfosfor och 80 kilogram totalkväve per år från små avlopp.	Otillfredställande
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000 Angränsande områden är skyddade i form av ett naturreservat samt två Natura 2000-områden. Avloppsvatten har en negativ påverkan på bland annat fisk och växtlighet som är känsliga för näringsämnen. Det är av stor betydelse att minska utsläppen av näringsämnen i detta område för att kunna bevara skyddet av naturen, vilket är syftet med att ha naturreservat och Natura 2000-områden. Utsläpp av avloppsvatten har en negativ påverkan på vattenförekomsten och kan leda till förändrade förutsättningar för växter och djurliv.	Ja
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Nej
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Stora delar av området är klassad som måttlig sårbarhet.	Ej känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp Vissa fastigheter ligger tätt intill varandra och det är i viss mån kuperat med en del berg där fastigheter nedströms kan påverkas negativt.	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark Genomsläppligheten i området är relativt låg med mycket lerig mark. Vissa fastigheter ligger på urberg och där kan de vara olämpligt med infiltrationsanläggningar.	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

125

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/bygglöv i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? <i>Området ligger helt inom strandskyddat område där även viss bebyggelse närmast vånern kan ha risk för översvämnning. Området berörs även av jordbruksmark med fornlämningar vilket ytterligare försvårar möjligheten till bebyggelseutveckling.</i>	Inom 100 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglöv, tex med anledning av DP, ÖP, LIS	Nej

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 500–1 000 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	41–60 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	10–20 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

6:16 Grytet (Vänersnäs)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

I området finns ~~ca~~ 15 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.

Övergripande sammanställning av området

- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, men närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, men närhet finns till allmän kommunal avloppsledning. Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är ej inventerad.
- Området består till stor del av postglacial sand och visst inslag av urberg enligt SGU:s jordartskarta.
- ← Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS48]: Här saknas information om att området har mindre än 20 bebyggda fastigheter, vilket anges som en punkt för övriga områden ovan. Detta bör läggas till för att få en likvärdig struktur i dokumentet.

Kommenterad [SS49]: Meningen bör tas bort då området är inventerat sedan innan. Därmed är det inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna härstammar från då bebyggelsen kom till.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte föreslå ett verksamhetsområde för dricks- vatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedöm- ning som visar att behovet inte finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (sam- lad bostadsbebyggelse), (2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Kommenterad [SS50]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare inventerat. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

Granskning av området Grytet

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till Dättern som har otillfredsställande status. Det finns ett åtgärdsbehov för att minska belastningen med 122 kilogram totalfosfor och 80 kilogram totalkväve per år från små avlopp.	Otillfredställande
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000 Angränsande områden är skyddade i form av ett naturreservat samt två Natura 2000-områden. Avloppsvatten har en negativ påverkan på bland annat fisk och växtlighet som är känsliga för näringsämnen. Det är av stor betydelse att minska utsläppen av näringsämnen i detta område för att kunna bevara skyddet av naturen, vilket är syftet med att ha naturreservat och Natura 2000-områden. Utsläpp av avloppsvatten har en negativ påverkan på vattenförekomsten och kan leda till förändrade förutsättningar för växter och djurliv.	Ja
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Nej
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Delar av området är klassat som hög sårbarhet (ungefär hälften geografiskt) medan den andra halvan är klassad som måttlig sårbarhet.	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp Det finns markutvinningar där flera fastigheter ligger på rad nedströms. Detta är problematiskt eftersom avloppsvattnet kan komma att behöva ledas genom fastigheterna nedströms. Marken har en hög genomsläpplighet på många platser, vilket kan vara ett problem efter som avloppsvattnet kan förorena dricksvattentäkter nedströms.	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLS- OCH BYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

GRYTET (VÄNERSNÄS) | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal ny tillkomna förhandsbesked/bygglöv i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Utpekad för bebyggelseutveckling Strategisk betydelse
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningssrisk)? <i>Befintlig bebyggelse angränsar till jordbruksmark som inhyser en del naturvärden och fornlämnningar, vilket begränsar möjligheten till bebyggelseutveckling. Enligt genomförd förstudie kan viss kompletterande bebyggelse ske i öster.</i>	Inom 500–1 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglöv, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Eventuellt 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 100 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	61–80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Nej

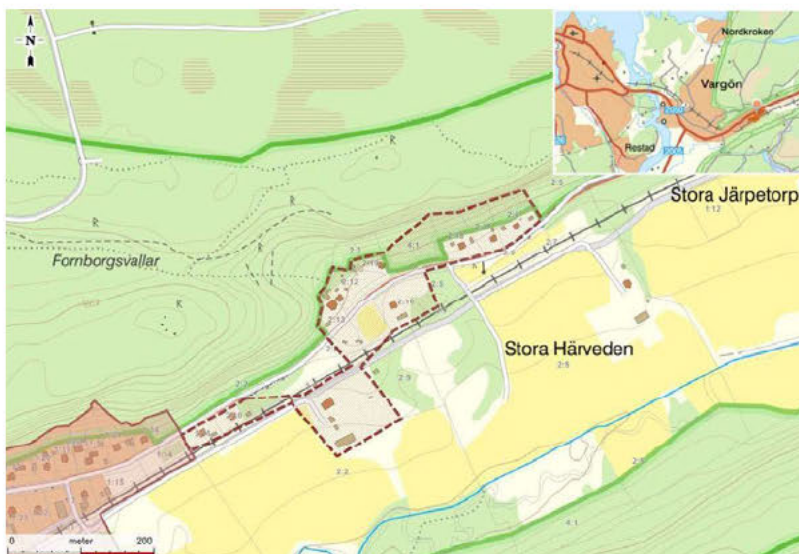
MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

130

6:17 Lilleskog (Härveden)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster
 Fylld yta med heldragen avgränsning (brunröd) – befintligt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Lilleskog (Härveden) är ett naturskönt område mellan Halle- och Hunneberg, några kilometer öster om tätorten Vargön. Här finns ~~ca~~ 10 bebyggda fastigheter. Det ligger utanför tätortsavgränsning och är inte utpekat som ett utvecklingsområde för nya bostäder.

LILLESKOG (HÄRVEDEN) | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ~~ca 10~~ bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning. Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är ej inventerad.
- Området består till stor del av urberg enligt SGU:s jordartskarta.
- ~~Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av pågående grundvattenskyddsområde.
- Området omfattas av Naturvårdsverket Natura 2000 habitat- ~~och fågel~~ direktivet.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS51]: Området omfattas även av fågeldirektivet, vilket behöver läggas till.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: ~~Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsoas minimikrav.~~

Kommenterad [SS52]: Området är inte inventerat. Texten behöver ersättas med att det finns ett behov för inventering.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan **inte** föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet **inte** finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: ~~att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.~~

Kommenterad [SS53]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är inte inventerat sedan tidigare. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Granskning av området Lilleskog (Härveden)

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status. Avrinning sker till en bäck som leder till Bastån som ej har en klassad status.	Ej klassad
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Nej
9	Vattenskyddsområde	Inre och yttre zon skyddas (vara-vattendrag)
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Hela området är klassat som hög sårbarhet för grundvattnet under täta jordlager.	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Ja (mer än 90 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Mindre än 50 meter (ytterligare risk påverkan)
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Ja (15–30 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp Fastigheterna närmast branten till Halleberg har relativt brant sluttning och vissa fastigheter nedströms kan påverkas av avloppsanläggningar uppströms.	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark Det finns inga större utmaningar med att anlägga infiltrationsanläggningar i området. Vissa enskilda fastigheter kan dock ha svårt att anlägga denna typ av teknisk lösning och kan istället behöva använda sig av annan typ av teknik, alternativt annan placering.	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

LILLESKOG (HÄRVEDEN) | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/bygglöv i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Risk för översvämning – Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (Exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningrisk)? <i>Inom och i anslutning till området finns jordbruksmark och naturreservat / Natura 2000-områden med höga naturvärden. Det tillsammans med bullersituationen längs Lilleskogsvägen begränsar kraftigt möjligheten till bebyggelseutveckling.</i>	Inom 100–500 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglöv, tex med anledning av DP, OP, LIS	Nej

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 100 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	61–80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	20–49 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Ja
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Ja
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

134

6:18 Långsjö (Stora Hästefjorden)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Långsjö är beläget i anslutning till Stora Hästefjordens sydöstra strand. Området har varit ett kuperat sommarstugeområde omgivet av skog, men idag präglas området av mer öppna jordbrukslandskap och villabebyggelse.

Kommenterad [SS54]: Här bör antalet fastigheter anges, vilket det görs i alla andra delar ovan. En siffra på antalet fastigheter behöver läggas till i detta stycke.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är ej inventerad.~~
- Området består till stor del av urberg och visst inslag av glacial finlera enligt SGU:s jordartskarta.
~~Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av strandskyddsområde.
- Området omfattas delvis av naturvårdsplaner.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS55]: Meningen bör tas bort då området är inventerat sedan innan. Därmed är det inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna härstammar från då bebyggelsen kom till.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: ~~Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.~~

Kommenterad [SS56]: Bör justeras till "Behov finns ej" för att bli lättare att förstå.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet inte finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), ~~(2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.~~

Kommenterad [SS57]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare inventerat. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Granskning av området Långsjö

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till Stora Håstefjorden som har måttlig status. Det finns ett åtgärdsbehov för att minska belastningen med 93 kilogram totalfosfor och 120 kilogram totalkväve per år från små avlopp.	Måttlig
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000 Det finns ett Natura-2000 område söder om området Långsjö. Natura 2000-området är ett skydd för art- och habitatdirektivet. Även om att risken inte är särskilt stor för att kunna påverka Natura 2000-området, finns det dock en mindre risk.	Ja
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Nej
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Hela området är klassad som måttlig sårbarhet.	Nej
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp Det är ett väldigt bergigt område där vissa fastigheter ligger i kraftig sluttning mot andra fastigheter nedströms. Hela området är väldigt tätbebyggt. Flertalet fastigheter ligger dessutom väldigt nära vattenkanten och vid enskilda badplatser.	Ett flertal
21	Problem med att infiltrera ner i mark Det kan vara väldigt svårt att anlägga infiltrationsanläggningar i området på grund av marklutning, berg och tätbebyggelse.	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

137

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck= tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/ bygglov i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan=är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? <i>För Håstefjorden saknas en översvämningsanalys, vilket innebär att det är oklart hur sjön och dess omgivning påverkas av höga nederbördsmängder. Området ligger helt inom strandskyddat område, vilket kraftigt begränsar möjligheten till bebyggelseutveckling.</i>	Inom 100 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, tex med anledning av DP, ÖP, LIS	Nej

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Nej

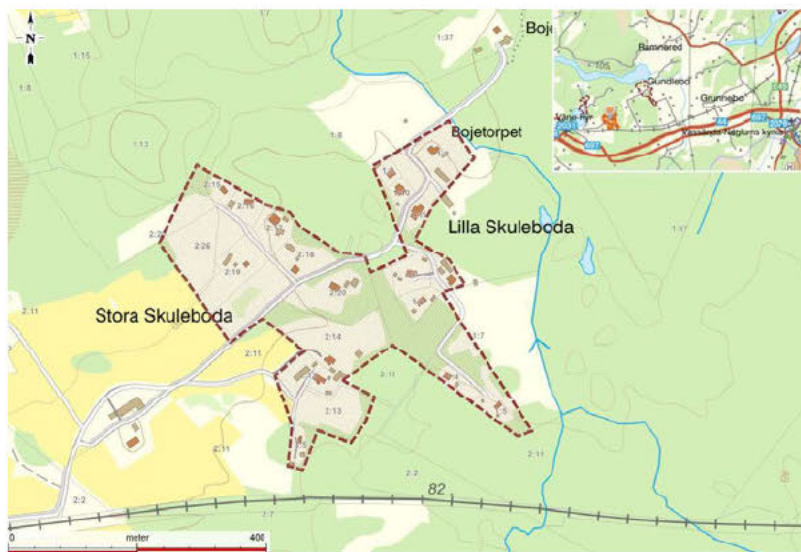
Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	41–60 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier 138

6:19 Lilla Skuleboda (Väne Ryr)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Lilla Skuleboda är beläget i Väne Ryr i närheten av Ryrsjön och innefattar en del jordbruksmark utöver bebyggelsen. Området är i översiktsplanen utpekad som ett landsbygdsområde för framtida tätortsutveckling.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av 19 bebyggda fastigheter där majoriteten är fastboende. Länsstyrelsen har inte bedömt området som ett potentiellt utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätorts-avgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, men närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, men närhet finns till allmän kommunal avloppsledning. Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är ej inventerad.
- Området består till stor del av postglacial finsand och till viss del morän enligt SGU:s jordartskarta.
- Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av yttre vattenskyddsområde.
- Området omfattas av Länsstyrelsens vattenskyddsområde primär, sekundär och tertiär zoner för Köperödssjöarna.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS58]: Meningen bör tas bort då området är inventerat sedan innan. Därmed är det inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna härstammar från då bebyggelsen kom till.

Kommenterad [SS59]: Denna punkt måste tas bort eftersom det beskrivs i punkten nedan. Dessutom finns det inget som heter "yttre" till vattenskyddsområdet för Köperödssjöarna.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.

Kommenterad [SS60]: Bör justeras till "behov finns ej", för att göra det tydligare eftersom området är inventerat och det finns många nya enskilda avloppsanläggningar.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet inte finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), (2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.

Kommenterad [SS61]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare inventerat. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Granskning av området Lilla Skuleboda

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till Gundlebosjön och Ryrsjön (del av vattenförekomsten Gundleboån) vilken har måttlig status. Det finns ett åtgärdsbehov för att minska belastningen med 34 kilogram totalfosfor och 250 kilogram totalkväve per år från små avlopp.	Måttlig
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Nej
9	Vattenskyddsområde	Yttre Primär, sekundär och tertiär zon
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Största delen av området ligger inom hög klassning av sårbarhet.	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp Det finns hög genomsläpplighet i mark i området och vissa fastigheter ligger intill varandra, vilket kan påverka grannar nedströms och deras grundvatten och vattentäkter.	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

LILLA SKULEBODA | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Ja (1 FHB)
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? <i>Inom området finns en del jordbruksmark, vilket delvis begränsar möjligheten till bebyggelseutveckling.</i>	Inom 1 000–2 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Eventuellt 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 100 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	Mer än 80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier 142

6:20 Sjövik Ljungmossen (Väne Ryr)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunnröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Sjövik Ljungmossen ligger i Väne Ryrs socken, 15 km väster om Vänersborg. I området finns 15 bebyggda fastigheter. Det ligger utanför tätortsavgränsning och är inte utpekat som ett utvecklingsområde för nya bostäder.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätorts-avgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är ej inventerad.~~
- Området består till stor del av morän och glacial lera enligt SGU:s jordartskarta.
~~Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
~~Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av yttre vattenskyddsområde.~~
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av vattenskyddsområde primära, sekun- dära och tertiära zoner för Köperödssjöarna.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS62]: Meningen bör tas bort då området är inventerat sedan innan. Därmed är det inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna härstammar från då bebyggelsen kom till.

Kommenterad [SS63]: Denna punkt måste tas bort eftersom det beskrivs i punkten nedan. Dessutom finns det inget som heter "yttre" till vattenskyddsområdet för Köperödssjöarna.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: ~~Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.~~

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet inte finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse). ~~(2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.~~

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Kommenterad [SS64]: Bör justeras till "behov finns ej", för att göra det tydligare eftersom området är inventerat och det finns många nya enskilda avloppsanläggningar.

Kommenterad [SS65]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare inventerat. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

Granskning av området Sjövik Ljungmossen

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till Skottenesjön (del av vattenförekomsten Gundleboån) vilken har måttlig status. Det finns ett åtgärdsbehov för att minska belastningen med 34 kilogram totalfosfor och 250 kilogram totalkväve per år från små avlopp.	Måttlig
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Inre Primär och sekundär zon
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Största delen av området ligger inom måttlig klassning av sårbarhet. En del av området har låg klassning av sårbarhet.	Ej känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp	Inga
21	Problem med att infiltrera ner i mark Det finns problem att installera infiltrationsanläggningar i området. Marken är relativt tät med berg eller lera. Enstaka fastigheter påverkas och har svårt för att anlägga infiltrationsbäddar för att skydda fastigheter nedströms. Andra typer av tekniska lösningar eller placeringar krävs.	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

145

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytilkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? För Ryrsjön saknas en översvämningsanalys, vilket innebär att det är oklart hur sjön och dess omgivning påverkas av höga nederbördsmängder. Området berörs delvis av strandskydd och jordbruksmark, vilket i viss mån begränsar möjligheten till bebyggelseutveckling.	Inom 500–1 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Få bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 500–1 000 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	41–60 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

146

6:21 Forstena

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Forstena är ett område i Västra Tunhem. I närheten ligger Kroken och Koppegården. Här finns 16 bebyggda fastigheter. Det ligger utanför tätortsavgränsning och är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- VA-förening med avtalsanslutning mot kommunalt VA finns. Varav 13 av de 16 fastigheterna ingår.
- Området består till stor del av sandig morän och inslag av glacial lera enligt SGU:s jordartskarta.
- ~~Området är ej kuperat vilket skapar trivsam miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av yttre vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan **inte** föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet **inte** finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), ~~(2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.~~

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Kommenterad [SS66]: Området är inte inventerat. Behov finns därmed för att kontrollera de enskilda avloppslösningarna.

Kommenterad [SS67]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är inte inventerat sedan tidigare. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

Granskning av området Forstena

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status <i>Halva området har avrinning till Stallbackadån (mynnigen av Hullsjön) som har dålig status för näringsämnen. Den andra halvan av området har avrinning till Göta älv som har hög status för näringsämnen.</i>	Måttlig Dälig och hög
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Nej
9	Vattenskyddsområde	Yttre
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>Största delen av området är klassat som måttlig sårbarhet. Det finns ett litet område med ladugårdar som är klassat som hög sårbarhet.</i>	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Ja (75–89 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp <i>Ett fåtal fastigheter ligger nedströms omväntannat och detta kan leda till problem för enskilda avloppsanläggningar.</i>	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark <i>Det är ganska sällsynt i området där fastigheterna ligger nedströms omväntannat därför kan det vara svårt för dessa fastigheter att anordna infiltrationsanläggningar. Resterande delen av området skulle kunna lösa infiltrationsanläggningar då det finns moränaktiga jordarter.</i>	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

149

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytilkomna förhandsbesked/ bygglov i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? Befintlig bebyggelse angränsar till jordbruksmark som inhyser en del fornlämningar, vilket begränsar möjligheten till bebyggelseutveckling. Området kan vara bullerutsatt med anledning av bilvägen.	Inom 100–500 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, OP, LIS	Nej

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Nej

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	61–80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Ja
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Ja
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

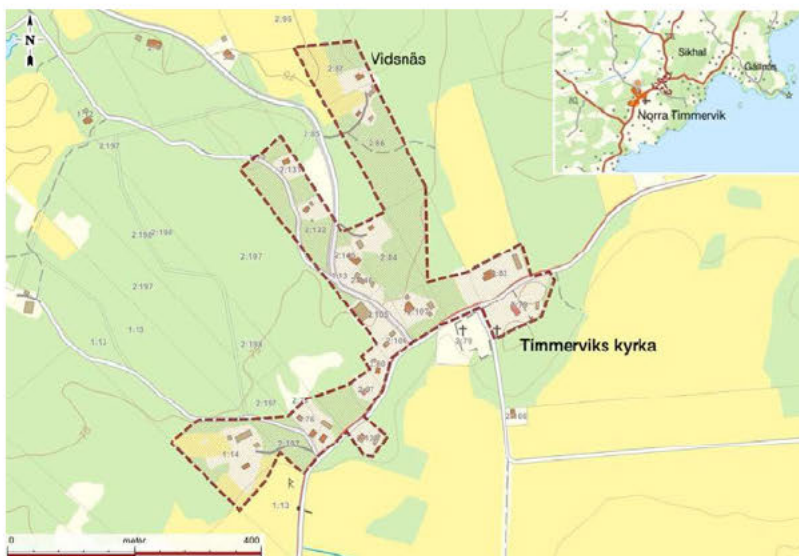
< Beskrivning av kriterier

150

TIMMERVIK (KÄTTAREBOL) | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

6:22 Timmervik (Kättarebol)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Timmervik (Kättarebol) är beläget längs med Dalslandskusten. Inom området återfinns Timmervik kyrka från 1927 men även annan bebyggelse från tidigt 1900-tal med kulturhistoriska värden. Här finns 17 bebyggda fastigheter. Det ligger utanför tätortsavgränsning och är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtionden som bostäderna och statusen är ej inventerad.~~
- Området består till stor del av urberg men visst inslag av glacial lera enligt SGU:s jordartskarta.
~~Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av yttre zonen vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS68]: Texten bör tas bort. Området är under inventering idag och flertalet avloppsanläggningar är åtgärdade. Det finns inget stöd för att en majoritet av dem skulle härstamma från då bostäderna byggdes.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: ~~Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.~~

Kommenterad [SS69]: Justera texten till "behov finns ej" då området är under pågående inventering och att enskilda avloppsanläggningar åtgärdas löpande.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan **inte** föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet **inte** finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), ~~(2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.~~

Kommenterad [SS70]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare under inventering. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

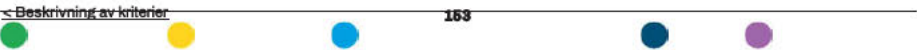
- På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Granskning av området Timmervik (Klättarebol)

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status <i>Avrinning sker till Dalbosjön, vilket har hög status och inga problem med näringsämnen</i>	<i>Ged eller hög</i>
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Nej
9	Vattenskyddsområde	Yttre <i>zon</i>
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>6 stycken av 17 fastigheter ligger inom hög klassad sårbarhet. Resterande fastigheter ligger inom område med klassning för måttlig sårbarhet.</i>	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter (viss risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Ja (50–74 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp	Inga
21	Problem med att infiltrera ner i mark <i>Området är bergigt och lerigt där infiltrationsförmågan kan vara dålig.</i>	Risk

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck = tätbebyggelse (antal nvtillkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Ja (1 FHB)
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? <i>Inga särskilda begränsningar finns inom eller i anslutning till området.</i>	Nej
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, OP, LIS	Eventuellt 20 bostäder

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

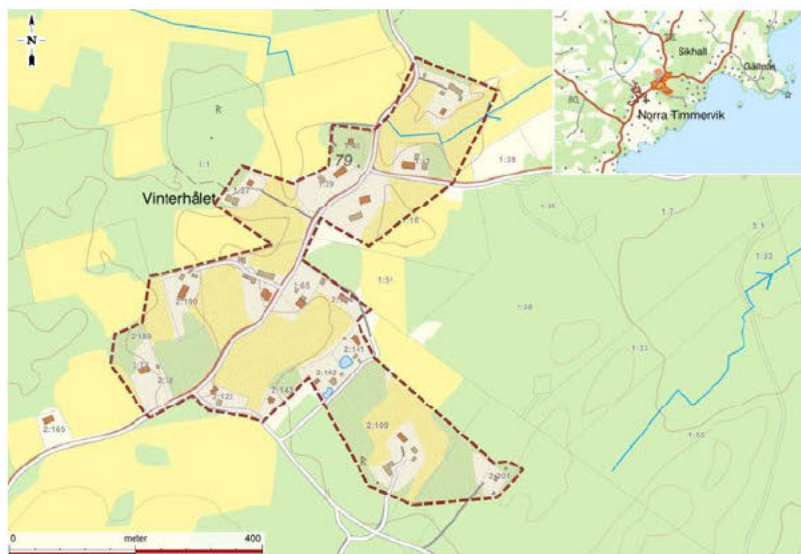

Omdöme

Omdöme

4	Hög andel åretruntboende	21-40%
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Nej

6:23 Timmervik (Vinterhålet)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Timmervik (Vinterhålet) ligger nära både Söndersåsens badplats och samhällena Frändefors och Brålanda. Här finns ~~ca~~ 15 bebyggda fastigheter. Det ligger utanför tätortsavgränsning och är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ~~ca~~ 15 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är ej inventerad.~~
- Området består till viss del av urberg och postglacial sand samt glacial lera enligt SGU:s jordartskarta.
~~Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas delvis av Länsstyrelsens beslut av yttre ~~zonen~~ vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS71]: Texten bör tas bort. Området är under inventering idag och flertalet avloppsanläggningar är åtgärdade. Det finns inget stöd för att en majoritet av dem skulle härstamma från då bostäderna byggdes.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: ~~Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsoas minimikrav.~~

Kommenterad [SS72]: Justera texten till "behov finns ej" då området är under pågående inventering och att enskilda avloppsanläggningar åtgärdas löpande.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan ~~inte~~ föreslå ett verksamhetsområde för dricks- vatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedöm- ning som visar att behovet ~~inte~~ finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (sam- lad bostadsbebyggelse), ~~(2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.~~

Kommenterad [SS73]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare under inventering. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Granskning av området Timmervik (Vinterhålet)

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status <i>Största delen av fastigheterna har avrinning till Dalbosjön som har hög status och inga större problem med näringsämnen. Det finns ett behov av att minska totalkväve från små avlopp med 790 kilogram per år. 5 stycken fastigheter har avrinning till Åstebobäcken (del av Lillån), vilket har dålig status.</i>	Ej klassad <u>Dålig och hög</u>
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Nej
9	Vattenskyddsområde	Yttre <u>zon</u>
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>2 av 17 fastigheter ligger inom hög klassad sårbarhet. Resterande fastigheter ligger inom område med klassning för måttlig sårbarhet.</i>	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter (viss risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Ja (mer än 90 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp	Inga
21	Problem med att infiltrera ner i mark <i>Området är bergigt och lerigt där infiltrationsförmågan kan vara dålig.</i>	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

157

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nyttillkomna förhandsbesked/bygglöv i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningssrisk)? Området omgärdas av av jordbruksmark, vilket kraftigt begränsar möjligheten till bebyggelseutveckling.	Inom 100–500 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglöv, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Få bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Inom 100–500 meter

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	61–80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Ja
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvaliteten	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier 168

6:24 Västra Bleken (Sundals Ryr)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Västra Bleken är beläget vid foten av Kroppefjäll och tillhör Sundals Ryr. Området har som tidigare präglats av skogsbruk och kulturhistoriska skogsarbetarvillor från 1950-tal som finns kvar. Fornlämningar som röjningsröseområde finns i området jordbruksmark. Här finns 17 bebyggda fastigheter. Det ligger utanför tätortsavgränsning och är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är ej inventerad.~~
- Området består till stor del av isälvssediment enligt SGU:s jordartskarta.
~~Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS74]: Meningen bör tas bort då området är inventerat sedan innan. Därmed är det inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna härstammar från då bebyggelsen kom till.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: ~~Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.~~

Kommenterad [SS75]: Justera texten till "behov finns ej" då området är inventerat.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet inte finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), ~~(2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.~~

Kommenterad [SS76]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare under inventering. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Granskning av området Västra Bleken

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till både Örsjön (Melleruds kommun) och Hakerudsälven. Örsjön har hög status. Det finns ett behov av att minska totalfosfor från små avlopp med 75 kilogram per år och totalkväve med 100 kilogram per år för Örsjön. Det finns även ett behov av att minska totalfosfor från små avlopp med 100 kilogram per år och totalkväve med 140 kilogram per år för Hakerudsälven.	Måttlig Hög
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Nej
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Hela området ligger inom hög klassad sårbarhet.	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp Det finns en viss marklutning som gör att fastigheter nedströms kan påverkas negativt av utsläpp av avloppsvattnen uppströms.	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier 161

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsestryck – tätbebyggelse (antal nytilkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningssrisk)? Befintlig bebyggelse angränsar till jordbruksmark som inhyser ett antal fornlämningar, vilket delvis begränsar möjligheten till bebyggelseutveckling.	Inom 500–1 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, OP, LIS	Nej

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Nej

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	41–60 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Ja
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

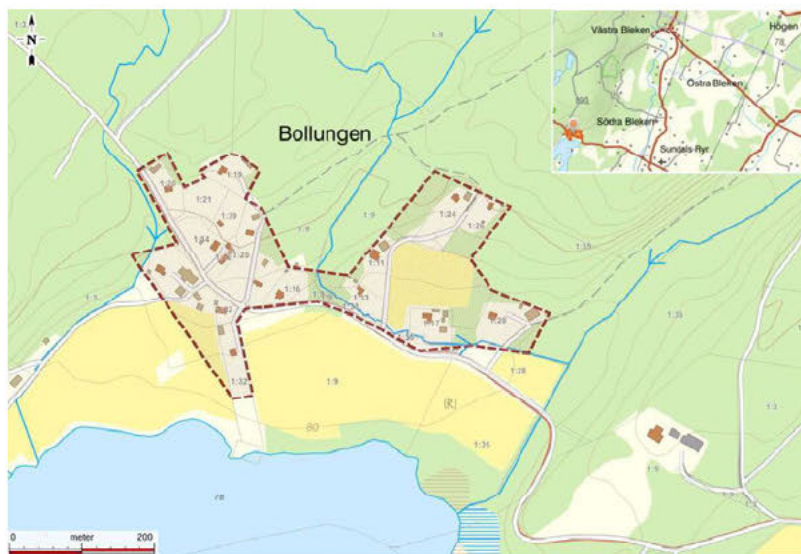
< Beskrivning av kriterier

162

BOLLUNGEN (SUNDALS RYR) | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

6:25 Bollungen (Sundals Ryr)

Streckad yta med streckad avgränsning (brunröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Bollungen är beläget intill Bollungssjön och tillhör Sundals Ryr. Området uppkom på 1600- eller 1700-talet vid kolonisation med upptagande av gårdar. En stor före detta affärsbyggnad från tidigt 1900-tal med tillhörande byggnader vittnar om en tid då det fanns ett litet lokalt centrum i området.

Det potentiella utbyggnadsområdet består av ~~cirka~~ 20 bebyggda fastigheter där hälften är fastboende. Länsstyrelsen har inte bedömt området som ett potentiellt utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [DJ77]: Då 20 fastigheter är ett tröskelvärde är det viktigt att skriva ut ett exakt antal fastigheter i området.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är ej inventerad.~~
- Området består till stor del av urberg enligt SGU:s jordartskarta.
~~Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas något av Länsstyrelsens beslut av strandskyddsområde.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS78]: Meningen bör tas bort då området är inventerat sedan innan. Därmed är det inte säkert att en majoritet av avloppsanläggningarna härstammar från då bebyggelsen kom till.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: ~~Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.~~

Kommenterad [SS79]: Justera texten till "behov finns ej" då området är inventerat.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte föreslå ett verksamhetsområde för dricksvatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet inte finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), ~~(2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.~~

Kommenterad [SS80]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är sedan tidigare under inventering. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Grankning av området Bollungen

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till Bollungsjön som är en oklassad vattenförekomst. Det finns inget åtgärdsbehov för att minska belastningen av totalfosfor eller totalkväve för små avlopp.	Ej klassad
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Ja
9	Vattenskyddsområde	Inre skyddszon Nej
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) Hela området är klassat som hög sårbarhet, med undantag från ett fåtal byggnader.	Känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	Nej
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Nej (0–15 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp Vissa fastigheter ligger på rad i strömningsriktningen och detta kan påverka fastigheter nedströms.	Ett fåtal
21	Problem med att infiltrera ner i mark Vissa fastigheter i området kan få svårt att anlägga en infiltrationsanläggning. Dels på grund av den täta bebyggelsen plus marklutningen nedströms.	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

165

BOLLUNGEN (SUNDALS RYR) | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Nej
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytilkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Risk för översvämning – Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (Exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)? Möjligheten till bebyggelseutveckling begränsas delvis av värdefull natur och jordbruksmark.	Inom 500–1 000 meter
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS	Eventuellt 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	Nej

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretruntboende	41–60 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Ja
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier 166

6:26 Kleverud

Streckad yta med streckad avgränsning (brunnröd) – potentiellt område för allmänna vattentjänster

Områdesbeskrivning

Kleverud ligger i anslutning till tätorten Frändefors, 15 km norr om Vänersborgs centrum. Här finns 10 bebyggda fastigheter. Det ligger utanför tätortsavgränsning och är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder.

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning. Vissa anslutna via avtal.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning. ~~Majoriteten av de enskilda avloppen antas härstamma från samma årtienden som bostäderna och statusen är inte inventerad.~~
- Området består till stor del av urberg och vist inslag av fin lera enligt SGU:s jordartskarta.
- ~~Området är kuperat vilket skapar trivsamt miljö.~~
- Det finns inga kända skyddsvärden som påverkar en eventuell VA-utbyggnad till området.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av yttre zonen för vattenskyddsområde.
- Området omfattas delvis av Länsstyrelsens beslut av inre vattenskyddsområde.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Kommenterad [SS81]: Denna mening bör tas bort. Området är under pågående inventering och flera avloppsanläggningar är nya lösta i området.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Inventeringsbehov för att kunna fastställa behovet av allmänna vattentjänster:

Hälsa: Behov finns ej.

Miljö: ~~Inventering av om enskilda avlopp klarar avloppsrening enligt Miljö- och Hälsas minimikrav.~~

Kommenterad [SS82]: Bör justeras till "behov finns ej" då pågående inventering sker i området och flera fastigheter har nya avloppsanläggningar.

Sammanfattande bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan **inte** föreslå ett verksamhetsområde för dricks-vatten och avlopp (ej dagvatten) efter att arbetsgruppen har utfört en samlad bedömning som visar att behovet **inte** finns av allmänna vattentjänster.

Huvudskäl: (1) SBF har ett krav på minst 20 bebyggda fastigheter inom området (samlad bostadsbebyggelse), ~~(2) att de enskilda avloppsanläggningarna inte har inventerats.~~

Kommenterad [SS83]: Detta är direkt felaktiga uppgifter och måste tas bort. Området är under pågående inventering och avloppsanläggningarna åtgärdas löpande. Ett skäl eller motivering till bedömning och slutsats får inte göras med hänseende till om ett område är inventerat eller inte. Det finns inget stöd i varken lagstiftning eller praxis om att inventeringen skulle ha en betydelse.

På kommande sidor kan du se granskningen av området.

Granskning av området Kleverud

Kriterier – Miljö och hälsa		Omdöme
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status Avrinning sker till Dalbosjön, vilket har hög status och inga problem med näringsämnen	Ged eller hög
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000	Nej
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS)	Nej
9	Vattenskyddsområde	Inre och yttre zon
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet) <i>Hela området är klassat som måttlig sårbarhet.</i>	Ej känsligt
11	Avstånd till kommunal badplats	101–500 meter (viss risk)
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Nej (0–49 %)
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer / >10 m³/dygn)	Nej
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning	Ja (15–30 %)
20	Kända problem med att anlägga små avlopp	Inga
21	Problem med att infiltrera ner i mark <i>Genomsläppligheten i området är låg på grund av lera och berg. Det kan därför vara svårt att ha infiltrationsanläggningar. Avloppsanläggningar med utsläpp till ytvatten kan vara lämpligare lösningar men medför vissa typer av risker som kan påverka ytvattnet negativt nedströms.</i>	Risk

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

169

KLEVERUD | FÖRTECKNING SAMTLIGA OMRÅDEN >

Kriterier – Plan och bygg		Omdöme
2	Föremål för detaljplanering	Pågående DP-process
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytillkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området)	Nej
8	Översiktsplan – är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?	Nej
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningssrisk)? <i>Inga särskilda begränsningar finns inom eller i anslutning till området.</i>	Nej
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t.ex. med anledning av DP, OP, LIS	Eventuellt 20 bostäder

Kriterier – Samhällsbyggnadsförvaltningen		Omdöme
1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar	I närhet

Kriterier – Övrigt		Omdöme
4	Hög andel åretrunboende	Mer än 80 %
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse	Under 20 st
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?	Ja
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?	Nej
24	Kända problem med tillgång på dricksvatten	Nej
25	Kända problem med dricksvattenkvalitén	Nej

MILJÖ OCH HÄLSA PLAN- OCH BYGG SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN ÖVRIGT FASTIGHETSÄGARE

< Beskrivning av kriterier

170

VATTENTJÄNTPLAN – BILAGA 1 TILL BLÅPLAN 2

Vänersborgs kommun

Handläggare: Samuel Seliger
Telefon: 0521-72 12 70
E-post: samuel.seliger@vanersborg.se

Samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande över Förslag till vattentjänstplan, bilaga till Blåplan del 2

Bakgrund

Samhällsbyggnadsnämnden har berett Miljö- och hälsoskyddsnämnden möjlighet att lämna synpunkter på Förslag till vattentjänstplan, bilaga till Blåplan del 2. Samrådet omfattar följande dokument:

- Bilaga 1 till Blåplan 2 - Vattentjänstplan samrådshandling
- Miljöbedömning bilaga 1 till vattentjänstplanen
- Förslag till revidering av Vänerns dagvattenplan 2024-01-10
- Dagvattenplan bilaga 1 - Konkreta potentiella åtgärder för rening av dagvatten och skyfallshantering
- Dagvattenplan bilaga 2 - Ansvarsmatris
- Dagvattenplan bilaga 3 - Sammanställning av lagar och lagtexter

Sammanfattning av yttrande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar två dokument. Dels detta yttrande och dels en kommenterad version av samrådshandlingen för Vattentjänstplanen innehållande språkliga korrigeringar, synpunkter, frågor etc. I detta dokument sammanfattas yttrandet och det lämnas också några kortfattade kommentarer angående Dagvattenplanen.

Yttrande

Huvuddokumentet för samrådet, Bilaga 1 till Blåplan 2 - Vattentjänstplan samrådshandling, innehåller en del felaktigheter av språklig karaktär samt formuleringar som Miljö- och hälsoskyddsnämnden av andra anledningar anser bör justeras. För att det ska bli överblickbart biläggs en version av samrådshandlingen där nämndens förslag till ändringar är inskrivna i texten. Detta dokument är en del av yttrandet. I sammanfattning kan följande synpunkter uppmärksammas:

- Olika typer av förkortningar finns i hela dokumentet och som behöver skrivas ut med fullständiga ord för att skapa klarspråk.
- Texten i avsnittet om Skytteklev, under rubriken "Förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar - bedömning av Miljö- och Hälsa" (sid 21 ff) skiljer sig från det underlag som Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnade 2024-03-06 "Bedömning av

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Postadress
462 85 Vänerns borg

Besöksadress
Sundsgatan 29

Telefon
0521-72 12 72

E-post
miljo@vanersborg.se

Hemsida
www.vanersborg.se

miljö och hälsoskydd - Underlag till Vattentjänstplan för Vänersborgs kommun Miljö- och hälsoskyddsnämnden" och behöver ersättas av den ursprungliga texten.

- I avsnittet om Skytteklev kan texten under rubriken "Redogörelse av Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av förslaget om att inte bilda ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp vid Skytteklev" (sid 25) missförstås och bör förtydligas.
- För många av områdena finns en kommentar under rubriken "Övergripande sammanställning av området" som beskriver att området i fråga har en trivsamt miljö. Denna beskrivning tillför inte något avgörande i bedömningen om behov av allmänna vattentjänster finns för området och kan tas bort.
- Texter om inventeringar av enskilda avloppsanläggningar behöver genomgående ses över i dokumentet då de är otydliga och i flera fall innehåller felaktig information.

I Blåplanen finns idag en handlingsplan för hur miljö- och hälsoskyddsnämnden (och byggnadsnämnden) ska agera i väntan på kommunalt vatten och avlopp. Som det förstås så ska blåplan del 2 revideras och vissa dokument ska sammanfogas inför granskningen. Det är av yttersta vikt att det inför granskningen blir tydligt hur kommun och fastighetsägare skall agera i väntan på utbyggnad och hur kommunen ska hantera de områden som benämns som bevakningsområden.

Utöver justeringarna i samrådshandlingen för Vattentjänstplanen gör Miljö- och hälsoskyddsnämnden också följande medskick kopplat till revideringen av Dagvattenplan för Vänersborgs kommun:

I "Dagvattenplan, bilaga 2 till Blåplan del 2" finns mål uppsatta för Vänersborgs kommuns arbete med dagvattenhantering (avsnitt 2.5, sid 14) och en beskrivning av hur dagvattenplanen ska följas upp (avsnitt 6, sid 38f). Det saknas dock en tydlig beskrivning av hur målen kommer mätas och följas upp.

I avsnitt 3 (sid 15ff) bör det tydliggöras en möjlighet för kommunen att kunna skaffa lokala riktvärden för vissa vattendrag inom olika verksamhetsområden, något som hamnar inom ramen av framtida åtgärdsprogram som ska tas fram. Detta underlag är viktigt för att kunna ställa krav på utformning av dagvattenanläggning och riktvärde för rening.

I "Dagvattenplan bilaga 2 - Ansvarsmatris" framgår i kolumnen för "Drift och underhåll" att Miljö och hälsa ska göra kvalitetsbedömning av recipienter. Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill i samband med detta uppmärksamma att det inte finns några kriterier utöver de generella miljökvalitetsnormerna att bedöma kvaliteten mot.

Eddie Sandin
Förvaltningschef

Vänersborgs kommun

E-post: va-verket@vanersborg.se

Länsstyrelsens yttrande gällande förslag till vattentjänstplan för Vänersborgs kommun

Sammanfattande synpunkter

Kommunen har bedömt att vattentjänstplanen inte medför betydande miljöpåverkan och har redogjort för vad som ligger till grund för detta.

Länsstyrelsen kan dock utifrån handlingarna inte utesluta att planen innebär en betydande miljöpåverkan. I samband med planerade utbyggnadsområden innebär det också nya ledningsdragningar. Länsstyrelsen bedömer därför att planen kan omfattas av betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsens synpunkter på vattentjänstplanen

Samrådsgenomförandet

Samrådshandlingen finns på kommunens hemsida med möjlighet att lämna synpunkter. Det framgår inte om planen skickats till grannkommuner som kan ha mellankommunala intressen för VA-försörjning eller gränsande utbyggnadsområden för VA.

Av inkommit material finns det en Power Point-presentation som handlar om kommunikation med fastighetsägarna. Länsstyrelsen förutsätter att fastighetsägare som är berörda av vattentjänstplanen har fått information om denna.

Olika områdets behov av allmänna vattentjänster

Vänersborgs kommun har identifierat områden som är ett "större sammanhang" om minst 20 bostäder med ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter och kommit fram till 10 områden. Av de 10 områden är 6 områden klassat som utbyggnadsområden där utbyggnad av kommunala vattentjänster föreslås utifrån miljö och

hälsoskydd samt bebyggelseutveckling. Övriga områden är klassat som tänkbara utvecklingsområden där det i dag inte finns behov utifrån miljö- och hälsoskyddet att lösa vatten och avlopp i ett större sammanhang. Områden där 20 byggnader inte uppnås klassas som bevakningsområden.

I planen finns det kriterier för bedömning av de olika områden, men länsstyrelsen kan inte se vilka kriterier som väger tyngst för prioriteringarna av hälso- respektive miljöaspekten enligt lagen om allmänna vattentjänster.

Kommunen har på ett mycket bra sätt beskrivit varje område i detalj om hur det ser ut, dricks- och avloppsanläggningarnas status, bebyggelsetryck samt recipientens status. I Blåplanen del 2 Vatten och avlopp, från 2015 är det redovisat tider för planerad utbyggnad av kommunalt VA. Planen kommer revideras efter att vattentjänstplanen är justerad efter samråd och granskning med fastighetsägare och inkomna synpunkter. Länsstyrelsen önskar att få ta del av den uppdaterade VA-planen framöver.

Kommunen har inte gjort en bedömning av områden enligt tillägget i 6§ i lagen om allmänna vattentjänster där kommunen har att bedöma om behov föreligger men kan lösas genom att fastighetsägarna vill ha enskilda gemensamhetsanläggningar.

Säkrad avloppsvattenrening

Det saknas en beskrivning av vilka avloppsreningsverk som finns i kommunen, vart de är lokaliserade, vilka recipienter de har sitt utlopp i och vad för status det är i recipienterna. Det saknas beskrivning om hur reningsverken klarar ytterligare påkopplingar och hur det påverkar recipienternas status (MKN). Har kommunen exempelvis planer på att avveckla mindre avloppsreningsverk eller för avsikt att bygga ut ledningsnätet?

Säkrad dricksvattenförsörjning

Av lagen om allmänna vattentjänster §6 b framgår det att en vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

Länsstyrelsen saknar resonemang om kommunens övergripande dricksvattentillgång eller dricksvattenstatus i planen, vilken är väsentlig för den långsiktiga planeringen för hur kommunen ska kunna tillhandahålla dricksvatten av tillräcklig mängd och kvalitet i ett

långsiktigt perspektiv. Kommunen bör ta fram en långsiktig planering som kan tillämpas i den fysiska planeringen, som visar på hur dricksvattenförsörjningen ska säkras i framtiden.

Miljökvalitetsnormer för vatten (MKN)

Påverkan på vattenmiljön och möjligheten att uppnå eller bibehålla god status i berörda vattenförekomster är en viktig miljöaspekt som ska vägas in vid bedömning av i vilka områden det finns behov av att ordna vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang enligt 6 § Lagen om allmänna vattentjänster.

Vattenförekomsterna påverkas av näringsämnen från avloppsreningsverk och diffusa utsläpp från enskilda avlopp med bristfällig rening.

Länsstyrelsen anser att kommunen på ett mycket bra sätt har vägt in recipienternas behov av rening vid bedömningen av behovet av avloppslösningar i de olika områdena.

Information om skyfallskartering

Länsstyrelsen har i detta yttrande inte haft möjlighet att granska de delar som rör skyfallskartering.

I bilagan till detta yttrande (*Nederbördsuppgifter och skyfallskartering*) finns dock tips på bland annat hur ingångsvärden för skyfallskartering kan tas fram. Det finns även länkar till flera rapporter och vägledningar som kan utgöra stöd för kommunens fortsatta arbete med skyfallsfrågor.

Beskrivning av ärendet

Förslag till vattentjänstplan inkom för samråd till Länsstyrelsen den 21 maj med möjlighet för Länsstyrelsen att lämna synpunkter.

Upplysningar

Om det i framtiden skulle bli så att till exempel privatpersoner begär tillsyn för ett område, eller att samfällighetsföreningar inte längre vill ha eget ansvar för ett befintligt VA-område, kan Länsstyrelsen komma att bedöma områden annorlunda än vad kommunen gjort i den här vattentjänstplanen, oaktat detta yttrande.

Kommunens vattentjänstplan är ett planeringsunderlag som behöver beaktas i översiktsplanen. Vattentjänstplanen kan bland annat ge

underlag för avvägningar om lämplig mark- och vattenanvändning och vilka hänsynsbehov som finns.

De som medverkat i beslutet

Detta yttrande har beslutats av enhetschef Annika Kjellkvist, med deltagande av Linnéa Sjölin från vattenavdelningen och Kirsti Lindemark Jansson från miljöskyddsavdelningen.

VÄNERSBORGS KOMMUN

Dagvattenplan, bilaga 2 till Blåplan del 2
(INNEHÅLLANDE SKYFALLSÄTGÄRDER)

Foto: Vänersborgs kommun

2024-01-10

Sammanfattning

Dagvatten och skyfall i samhällsplaneringen är en högaktuell utmaning i alla Sveriges kommuner. Dels för att genom en hållbar dagvatten- och skyfallsplanering uppnå en förbättrat miljö men också att minska risken för översvämningar.

Dagvattenhanteringen i Vänersborgs kommun har, liksom i många andra kommuner, till stor del utformats med konventionella system där dagvatten huvudsakligen avleds via ledningar under mark till närmaste recipient. Kommunen har tidigare tagit fram en dagvattenpolicy med syfte att ge en samsyn över de principer som gäller för dagvattenarbetet i staden. I policyn finns mål och ställningstaganden för kommunens dagvattenhantering.

Dagvattenplanen syftar delvis på att vidareutveckla och förtydliga vilka riktlinjer och krav som är nödvändiga för att nå dagvattenpolicyns mål kring dagvatten och skyfall. Dagvattenplanen syftar även på att ge stöd i frågor som rör ansvar för dagvatten och skyfall, i befintlig bebyggelse så väl som i planprocessen. På så sätt blir den ett viktigt verktyg i tjänstepersonernas dagliga arbete. Genom det arbetssätt som dagvattenplanen förmedlar skapas möjligheter för kommunen att ställa om till en mer hållbar dagvattenhantering, där rening, fördröjning och gestaltning av dagvatten är viktiga beståndsdelar.

Kommunen har tagit fram en Blåplan i tre delar som bland annat synliggör vilka konsekvenser mark- och vattenanvändning kan få för kommunens vattenförekomster. Denna dagvattenplan ska inarbetas i Blåplanens del två som hanterar vatten och avlopp. Då blir den även tillgänglig för byggherrar, fastighetsägare, konsulter och andra aktörer som verkar inom kommunen.

Dagvattenplanen har tagits fram i nära samarbete och förankrats med kommunens arbetsgrupp genom dialog, workshoptillfällen och arbetsmöten. Representanter från Kretslopp och vatten, Tekniska, Plan, Miljö och hälsa samt Kommunstyrelseförvaltningen har ingått i arbetsgruppen.

I dagvattenhandbokens sju underkapitel beskrivs dagvattenhanteringen utifrån de förutsättningar, möjligheter och utmaningar som finns i kommunen. Krav och riktlinjer som tagits fram i arbetet ligger till grund för föreslagen på strategiska åtgärder som ska ligga till grund för vidare analys och prioritering av nödvändigt arbete med dagvatten och skyfall.

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Bakgrund och syfte	4
1.2	Planens som en del av det strategiska VA-arbetet	4
1.3	Arbetssätt	5
1.4	Läsanvisning	7
2	Dagvattenöversikt	8
2.1	Vad är dagvatten och skyfall?	8
2.2	Utmaningar med dagvatten och skyfall i samhället	9
2.3	Vänersborgs förutsättningar	9
2.4	Lagstiftning och styrande dokument	12
2.4.1	Lagar som berör dagvatten	12
2.4.2	Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram	13
2.4.3	Regeringens nya etappmål för dagvatten	13
2.5	Vänersborgs kommuns mål med dagvattenhantering	14
2.6	Vänersborgs dagvattenpolicy	14
3	Dagvattenplan – krav, riktlinjer och vägledning	15
3.1	Riktlinjer för hållbar dagvattenhantering	15
3.2	Krav på rening och fördröjning av dagvatten	17
3.2.1	Vägledning vid val av dagvattenanläggning	19
3.2.2	Vägledning vid utformning av dagvattenanläggning	21
3.3	Krav på anmälan om dagvattenanläggning	22
3.4	Krav vid dimensionering av nya dagvattensystem	23
3.5	Krav och riktlinjer för hantering av skyfall	25
4	Åtgärder	28
4.1	Strategiska skyfalls åtgärder	28
4.2	Förslag och exempel på anläggningsåtgärder	30
4.2.1	Förslag på åtgärder	31
4.2.2	Anläggningarnas genomförbarhet	32
4.2.3	Schablonmässig kostnadsbedömning anläggningstyper	32
5	Ansvar	33
5.1	Arbetsfördelning, dagvatten- och skyfallsproblem inom befintlig bebyggelse	34
5.2	Arbetsfördelning avseende av dagvatten- och skyfall vid om- och nybyggnation	36
6	Uppföljning av dagvattenplanen	38

1(40)

2024-01-10

DAGVATTENPLAN, BILAGA 2 TILL BLÅPLAN DEL 2

6.1	Blåplansgruppen	38
	Referenser	40

Bilagor

Bilaga 1 Konkreta potentiella åtgärder för rening av dagvatten och skyfallshantering

Bilaga 2 Ansvarsmatris

Bilaga 3 Sammanställning av lagar och lagtexter

1 Inledning

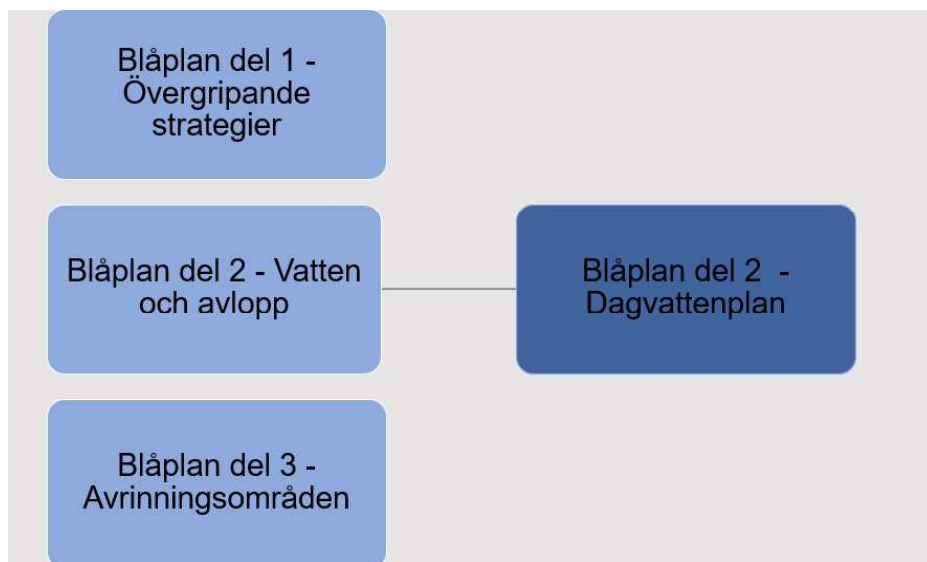
1.1 Bakgrund och syfte

Syftet med dagvattenplanen för Vänersborgs kommun är att bygga en långsiktig plan genom att vidareutveckla vilka riktlinjer och krav som är nödvändiga för att nå kommunens mål kring dagvatten, vattenkvalitet och skyfall. Dagvattenplanen syftar även på att ge stöd i frågor som rör ansvar för dagvatten och skyfall, i befintlig bebyggelse så väl som i planprocessen.

På sikt ska arbetet leda till att förbättra recipienternas status och förebygga översvämningar som följd av intensiva och/eller långvariga regn samt skyfall, och på så sätt knyta an till kommunens antagna dagvattenpolicy samt de mål som ska uppfyllas som del i att uppfylla vattenförvaltningens åtgärdsprogram.

1.2 Planens som en del av det strategiska VA-arbetet

Vänersborgs kommun har tagit fram en Blåplan med syfte att ge en övergripande bild samt vara ett planerings- och beslutsunderlag för förvaltningen av grund- och ytvattenförekomster (Vänersborgs kommun, 2015). Blåplan del 2 utgör ett stöd för VA-planeringen i kommunen och antogs av samhällsbyggnadsnämnden i 2015. Föreliggande kapitel föreslås utgöra ett tillkommande kapitel 7 i Blåplan del 2, se Figur 1. All information rörande dagvatten har samlats från andra delar av Blåplan del 2 och finns nu i detta kapitel. Texterna rörande dagvatten har till viss del omarbetats för att skapa ett sammanhang i kapitel 7.

Figur 1. Dagvattenplanens tillhörighet i det strategiska VA-arbetet i Vänersborgs kommun.

1.3 Arbetssätt

Dagvattenplanen har tagits fram i nära samarbete med kommunens arbetsgrupp.

Ett antal projektmöten i form av **workshops** har hållits tillsammans med en arbetsgrupp från Vänersborgs kommun. Syftet med workshops har varit att skapa förutsättningar för att synliggöra alla ingående pusselbitar för alla i arbetsgruppen, enas om en gemensam målbild samt skapa utrymme att få insikt i varandras förutsättningar. Fyra workshops hölls under 2019 och 2020, med fokus på respektive skyfall, föroreningar i dagvatten, åtgärder och ansvar.

Under processens gång hölls även ett antal **arbetsmöten**. Vid dessa möten behandlades specifika frågeställningar tillsammans med berörda tjänstemän. Syftet med arbetsmötena var dels att diskutera för arbetet viktiga frågor och inriktningar, dels att sammanställa synpunkter på det delresultat som har betydelse för arbetets fortsatta inriktning. Krav, riktlinjer och åtgärder som presenteras i dagvattenhandboken har sin grund i workshoparbetet, se Figur 2. Kommunens arbetsgrupp har bidragit med information och avvägningar som behövts för att kunna ta fram dagvattenplanen.

Representanter från Kretslopp och vatten, Tekniska, Plan, Fastighet och service, Gata, Miljö och hälsa samt Kommunstyrelsen har ingått i arbetsgruppen och även det arbete som har bedrivits i kölvattnet av varje workshop.

Arbetet har pågått från hösten 2019 till våren 2021.

Under 2024 har dagvattenplanen uppdaterats och arbetsgruppen har representanter från Kretslopp och vatten, Tekniska, Plan, Fastighet och service, Gata, Miljö och hälsa samt Kommunstyrelsen har ingått i arbetsgruppen,

Figur 2. Arbetsprocess för framtagande av dagvattenplanen.

5(40)

6(40)

2024-01-10

DAGVATTENPLAN, BILAGA 2 TILL BLÅPLAN DEL 2

1.4 Läsanvisning

Dagvattenplanen är uppbyggd i fem olika delar: Dagvattenöversikt, Dagvattenplan – krav, riktlinjer och vägledning, Åtgärder, Ansvar och Uppföljning av dagvattenplanen.

I den inledande delen, kapitel 2, ges en dagvattenöversikt för vilka generella utmaningar som kan uppstå med dagvatten och skyfall samt kommunens förutsättningar. Därefter ges en kort beskrivning av kommunens mål med dagvattenhantering och dagvattenpolicy, som antogs av kommunfullmäktige år 2011 som en separat handling¹.

Kapitel 3 redogör för Vänersborgs kommuns krav och riktlinjer för dagvatten- och skyfallshantering. Här ges även vägledning vid val och utformning av dagvattenanläggningar.

Vidare beskrivs strategiska åtgärder för Vänersborgs fortsatta arbete med dagvatten i kapitel 4. Exempel på renings- och skyfallsåtgärder återfinns även i detta kapitel.

Kapitel 5 beskriver kommunens ansvarsfördelning för dagvatten och skyfall inom befintlig bebyggelse och vid större om- och nybyggnation. Bilaga 2 utgör en matris för ansvarsfördelning och syftar till att vara stöd i kommunens arbete med dagvatten i planprocessen.

Slutligen i kapitel 6 beskrivs arbetet med uppföljning av dagvattenplanen.

I bilaga 1 återfinns kartering av de förslag på konkreta åtgärder för rening av dagvatten och skyfallshantering som har diskuterats av arbetsgruppen under arbetet med att ta fram dagvattenplanen.

Bilaga 3 är en sammanställning av relevanta lagar och lagtexter kopplade till dagvatten och skyfall.

Ytterligare läsning om dagvatten och skyfall

- Riktlinjer och policy för dagvattenhantering i Vänersborgs kommun¹ (KF 2011-02-02 §6, Dnr KS 2010/544)
- LOD, Lokalt omhändertagande av dagvatten på villatomter och bostadsgårdar. Råd, tips och inspiration, Vänersborgs kommun
- Svenskt vattens publikation P110
- Svenskt vattens publikation P105
- Stigande vatten – en handbok för fysisk planering i översvämningshotade områden, Länsstyrelsen i Västra Götalands och Värmlands län, 2011

¹ KF 2011-02-02 §6, Dnr KS 2010/544

2 Dagvattenöversikt

2.1 Vad är dagvatten och skyfall?

Det vatten som uppstår och avrinner yttligt över marken när det regnar eller när snö smälter kallas för **dagvatten**. Dagvatten som rinner över markytor för med sig föroreningar och sprider dessa vidare till recipienten.

Enligt Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) är VA-huvudmannen skyldig att inom ett verksamhetsområde ta ansvar för dagvattenhanteringen inom befintlig eller blivande samlad bebyggelse. Verksamhetsområde för dagvatten ska inrättas om dagvattnet utgör en risk för människors hälsa eller för miljön och samordning i ett större sammanhang är nödvändigt. Det är enligt LAV kommunfullmäktige som ska fatta beslut om att inrätta verksamhetsområden. Det är sedan VA-huvudmannen som ska sköta och drifva VA-anläggningarna.

Under vissa förutsättningar faller dagvatten in under definitionen för avloppsvatten. Avloppsvatten definieras i 9 kap. 2§ Miljöbalken som:

- Spillvatten eller annan flytande orenlighet
- Vatten som använts för kylning
- Vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för viss eller vissa fastigheters räkning
- Vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats

Klassningen avloppsvatten innebär att dagvatten omfattas av bestämmelser om miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd eller anmälan, tillsyn och rening.

Dagvatten utanför detaljplan eller avledande för en eller vissa fastigheter räkning räknas därmed normalt inte som avloppsvatten som regleras av Miljöbalkens 9 kap. Undantag kan gälla om dagvattnet är så förorenat att det går att hänföra till flytande orenlighet med risk för människors hälsa och miljö (Naturvårdsverket, 2021).

Förorenat vatten som uppstår på viss eller vissa fastigheter som inte klassas som avloppsvatten hanteras ofta av miljökontor som en miljöfarlig verksamhet enligt MB 9:1.

Dagvatten som förekommer i spillvattenledningar benämns också som tillskottsvatten eller ovidkommande vatten.

Kraftiga regntillfällen som genererar höga vattenflöden kallas för **skyfall**.

Dagvattensystem kan inte dimensioneras för att omhänderta de extrema flöden som uppstår vid ett skyfall. I händelse av att ett skyfall inträffar kommer vatten att avrinna på markytan i lågstråk utifrån höjdsättning och ansamlas i lågpunkter. Definitionen av ett skyfall varierar, men SMHI:s definition av skyfall är minst 50 mm på en timme eller minst 1 mm på en minut.

2.2 Utmaningar med dagvatten och skyfall i samhället

Dagvatten betraktas många gånger som ett problem, men bör istället ses som en resurs för att skapa mervärden i samhället. En hållbar dagvattenhantering kan bidra till gestaltning och välbefinnande i bebyggda miljöer samt gynna ett flertal ekosystemtjänster.

I områden med jungfrulig mark infiltrerar dagvatten till grundvattnet, där markens förutsättningar medger detta. På så sätt fås en naturlig rening av dagvattnet och en god vattenbalans bibehålls. I takt med att städer expanderar och förtätats med nya bebyggelseområden och vägar ökar i regel mängden hårdgjorda ytor. När naturmark tas i anspråk på detta sätt ändras dagvattnets naturliga avrinning. Avdunsningsförmågan och möjligheten till infiltration i marken minskar. En större del av nederbörden rinner på de hårdgjorda ytorna istället för att infiltrera till grundvattnet eller rinna fram över bevuxen yta.

Denna mänskliga påverkan på den naturliga vattenbalansen kan leda till problem med en skev fördelning av vatten i städerna. Hårdgjorda ytor medför ett snabbare avrinningsförlopp med högre flödestoppar och risk för översvämning av ledningssystemet till följd. Medan minskad naturlig infiltration och avrinning över naturmark kan leda till grundvattensänkning och uttorkning av naturliga vattenområden, vilket i sin tur riskerar att påverka bland annat tillgången av dricksvatten, markens stabilitet och biologisk mångfald.

Det är vanligt att äldre stadsdelar avvattnas till dagvattenledningar vars dimensioner är lägre än de rekommendationer som är aktuella idag. Detta medför utmaningar vid anläggning av nya dagvattensystem som ansluter till befintliga ledningar med lägre kapacitet. Därtill ökar andel bebyggd yta med ökade avrinnande flöden som följd.

Förtätningen och expanderingen av städerna innebär även att ytor som tidigare valts bort då de inte ansetts vara lämpliga för bebyggelse, nu bebyggs. Samtidigt ökar medvetenheten och kraven vid fysisk planering på att säkerställa skyfallshanteringen i samhället. Klimatförändringarna kommer innebära att samhällena måste kunna hantera fler perioder med kraftigare regn samt höga vattennivåer i vattendrag, sjöar och hav. Med klimatförändringarna ökar även risken för torka och därmed ökar behovet att ta tillvara vattnet.

Exploatering av samhällen innebär vanligen en ökad mängd föroreningar i dagvattnet. Med dagvattnet sprids föroreningar och utsläpp från mark och byggnader till grundvatten, vattendrag, sjöar och kustvatten. Kraven på rening av dagvatten och utredning av verksamhetens påverkan på statusen i våra yt- och grundvatten har även ökat som en del i målet att uppnå god vattenkvalitet i samtliga vattenförekomster enligt miljökvalitetsnormerna (MKN).

2.3 Vänersborgs förutsättningar

I Vänersborgs kommun, liksom i många övriga kommuner i Sverige, leds det mesta av dagvattnet inom tätorter direkt ner i ledningar under mark och vidare till närmaste

recipient. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) är än så länge ovanligt i tätorterna.

Ledningsnätet för dagvatten utgjordes år 2010 av cirka 190 km ledning och fem dagvattenpumpstationer. Förnyelsetakten var låg. De senaste 20 åren har ett omfattande saneringsarbete skett i kommunen med syfte att separera dagvattnet från spillvattnet. Separeringsarbetet blev klart år 2020 och antalet källaröversvämningar har minskat markant i och med detta arbete. Separeringen av dagvatten från spillvatten bidrar till minskad risk för bräddning av spillvatten till recipient vid kraftig nederbörd, vilket har en positiv inverkan på statusen i kommunens recipienter. Verksamhetsområden för dagvatten² finns för tätbebyggda delar inom kommunen, se Figur 3.

Dagvatten från Vänersborgs kommun leds huvudsakligen till recipienterna Vänern, Göta Älv och Vassbotten. Vänern utgör en dricksvattenkälla för elva kommuner där Vänersborgs kommun är en av dem. Göta Älv utgör dricksvattenkälla för samhällen nedströms Vänersborgs kommun. Vassbotten bidrar med rekreation och naturvärden till invånarna i Vänersborg. Det finns dessutom ett stort antal övriga recipienter inom Vänersborgs kommun varav många har en övergödningsproblematik. Vänersborgs kommun har en stor tillgång till sjöar och vattendrag, varav 27 klassas som ytvattenförekomster (Vatteninformationssystem Sverige, 2021). Tillsammans med tillgången till vatten följer ett ansvar att nå upp till gällande miljökvalitetsnormer (MKN) för vattenförekomsterna.

I *Blåplan del 3 Avrinningsområden*³ redovisas områden vars topografi styr avrinningen av ytvatten. För varje avrinningsområde beskrivs bland annat områdets geografi, våtmarker samt rådande status i ytvatten (sjöar och vattendrag) och grundvatten.

² Verksamhetsområde för dagvatten (VOD) är ett geografiskt område inom vilket dagvattentjänst ordnats genom allmän VA-anläggning, och beslutas av kommunen. VA-huvudmannen ansvarar för att inom VOD ta hand om dagvattnet från kvarters- och allmän platsmarks förbindelsepunkt. Utanför VOD är det Miljöbalkens regler som anger vem som ansvarar att ta hand om dagvattnet.

³ Samhällsbyggnadsnämnden, Antagen av kommunfullmäktige 2016-05-25.

Figur 3. Kommunala verksamhetsområden för dagvatten i Vänersborgs kommun⁴

⁴ Blåplan del 2, Vänersborgs kommun

2.4 Lagstiftning och styrande dokument

2.4.1 Lagar som berör dagvatten

Nationell vägledning för dagvattenrening saknas idag, men verksamhetsutövare och fastighetsägare ska förhålla sig till lagstadgade krav. De lagar som påverkar och reglerar arbetet med dagvatten är dessvärre inte synkroniserade med varandra, vilket gör det svårt att följa en röd tråd för dagvattenfrågan.

Vattenfrågor inom EU regleras enligt Ramdirektivet för vatten (2000/60/EG) och är juridiskt bindande för samtliga EU-länder. Direktivet infördes i svensk lagstiftning genom miljöbalken med tillhörande förordningar och föreskrifter.

Miljöbalken ställer krav på att verksamhetsutövare och fastighetsägare renar eller tar hand om dagvatten på ett sätt så att det inte orsakar olägenheter för människors hälsa och miljö. Rening av dagvatten regleras främst av miljöbalkens 2 kap med allmänna hänsynsregler och 5 kap med krav på åtgärder för att miljökvalitetsnorm (MKN) i mottagande vattenförekomst ska uppnås. Direktivet anger att samtliga vattenförekomster ska uppnå god status/potential⁵ och tydliggör att en myndighet eller kommun inte får tillåta en plan, verksamhet eller åtgärd som riskerar att försämra eller äventyra vattenförekomstens möjlighet att uppnå MKN.

Lag om allmänna vattentjänster (LAV) reglerar kommunens skyldigheter och rättigheter när det handlar om tillhandahållande av allmänna vattentjänster.

I plan- och bygglagen hänvisas till miljöbalkens regler för miljökvalitetsnormer. Varje plan behöver utreda sin påverkan och eventuella behövliga skyddsåtgärder avseende MKN, och utredningen kan ligga till grund för Länsstyrelsens beslut om att upphäva en detaljplan.

Jordabalken behandlar rättsförhållanden för fastegendom och klargör att var och en ska vid nyttjande av fastighet ta skäligen hänsyn till omgivningen så att inte skada uppstår. Av detta kan tolkas att en ändring av det naturliga dagvattenflödet inte får göras om det innebär negativa konsekvenser för omgivande mark.

I **Bilaga 3** ges en sammanställning av de lagar och lagtexter som berör dagvatten:

- Ramdirektivet för vatten/Vattendirektivet (2000/60/EG)
- Miljöbalken (SFS 1998:808)
- Lagen om allmänna vattentjänster, LAV (SFS 2006:412)
- Plan- och bygglagen (SFS 2010:900)
- Jordabalken (SFS 1970:994)

⁵ Ekologisk potential är en term som beskriver vilken nivå som kraftigt modifierade vattenförekomster ska uppnå kopplat till MKN.

2.4.2 Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vattenmyndigheterna ansvarar för att fastställa MKN och ta fram åtgärdsprogram för de olika vattendistrikten. I åtgärdsprogrammet för period 2022–2027 kopplar åtgärd 4 och 5 an till kommunens ansvar för arbetet med att uppnå med MKN:

Åtgärd 4: Kommunerna ska genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att den bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden behöver genomföras i samråd med länsstyrelserna.

Åtgärd 5: Kommunerna ska utveckla planer för hur dagvatten ska hanteras inom kommunen med avseende på kvantitet och kvalitet. Dagvattenplanerna ska bidra till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Arbetet med och framtagande av föreliggande dagvattenplan bedöms vara ett strategiskt steg för att kunna möta kraven i åtgärdsprogrammet.

2.4.3 Regeringens nya etappmål för dagvatten

Regeringen har beslutat om två nya etappmål för dagvatten samt ett uppdrag till Naturvårdsverket att ta fram vägledning för hållbar dagvattenhantering (VA-guiden, 2021). Etappmålen innebär bland annat att alla kommuner senast 2023 ska ha integrerat en hållbar dagvattenhantering i planläggning av ny bebyggelse. Beslutet fattades den 28 januari 2021 och har två huvudsakliga fokus:

1. Anpassa samhället till ett förändrat klimat.
2. Minska belastningen av föroreningar på lokala vattenförekomster.

Det första etappmålet rör hållbar dagvattenhantering i planläggning av ny bebyggelse eller vid påtagliga ändringar av befintlig bebyggelse. Med hållbar dagvattenhantering avses en hantering som minskar dagvattenavrinningen i samhället. I första hand bör uppkomsten av ytavrinning i bebyggda miljöer förebyggas exempelvis genom att minska andelen hårdgjorda ytor.

Det andra etappmålet beskriver att kommuner med risk för betydande påverkan av dagvatten på mark, vatten och den fysiska miljön i befintlig bebyggelse, ska genomföra en kartläggning samt ta fram en handlingsplan för hållbar dagvattenhantering. Kartläggningen och handlingsplanen ska vara framtagna samt arbete med att genomföra planerna ska ha påbörjats senast år 2025.

Den nationella vägledning för hållbar dagvattenhantering, som Naturvårdsverket har i uppdrag att ta fram, syftar till att stötta kommunernas och andra aktörers arbete med att integrera en hållbar dagvattenhantering. Vägledningen omfattar stöd vid planläggning av ny bebyggelse och vid märkbara ändringar av befintlig bebyggelse.

Arbetet med och framtagande av föreliggande dagvattenplan bedöms vara ett strategiskt steg för att kunna möta nya regerings krav. För åtgärder kopplade till de nya etappmålen, se kapitel 4.1.

2.5 Vänersborgs kommuns mål med dagvattenhantering

För att skapa en ökad helhetssyn i arbetet mot en hållbar dagvattenhantering i Vänersborgs kommun, har mål med dagvattenhanteringen definierats i dagvattenpolicyn, se kapitel 2.6. Kommunens mål, som finns i Figur 4, sätter till viss del ramarna för arbetet med föreliggande dagvattenplan.

Figur 4. Kommunens uppsatta mål med dagvattenhanteringen.

2.6 Vänersborgs dagvattenpolicy

Vänersborgs kommun har arbetat fram en dagvattenpolicy som stöd för omhändertagande av dagvatten⁶. Syftet med dagvattenpolicy är att samtliga inblandade parter ska veta vilka förutsättningar som gäller för dagvatten i olika situationer (fysisk planering, byggnad, gatu- och väghållning, renovering, exploatering, köp etc.).

Policyn anger en inriktning och en vägledning för dagvattenhanteringen i kommunen, men är inte en föreskrift med bindande verkan. Policyn kan peka ut de styrmedel som finns, och bör vara ett underlag för beslut om de styrmedel som kommunen själv förfogar över, såsom ABVA och andra lokala föreskrifter, taxor, detaljplanebestämmelser samt för instruktioner, budgetar och verksamhetsplaner m.m. för de kommunala förvaltningarna.

Policyn anger att följande ska tillämpas vid dagvattenhantering i kommunen:

- Dagvatten skall ses som en estetisk, biologisk och hydrologisk resurs och omhändertas på ett för platsen lämpligt sätt.
- Dagvatten skall hanteras på ett säkert, miljöanpassat och kostnadseffektivt sätt så att god bebyggelse- och naturmiljö kan uppnås. Dagvattnet skall användas som en resurs för närmiljön och synliggöras där så är möjligt och motiverat.
- Den naturliga vattenbalansen skall eftersträvas.

⁶ KF 2011-02-02 §6, Dnr KS 2010/544. Finns på Kretslopp & Vattens hemsida.

-
- Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) skall genomföras där så är tekniskt och ekonomiskt rimligt.
 - Tillförseln av dagvatten i ledningssystem skall minska.
 - Förorening av dagvatten skall begränsas, främst vad gäller metall- och petroleumprodukter. Åtgärder för att minska föroreningar skall genomföras i första hand vid föroreningarnas källor där så är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.
 - Förorenat dagvatten skall där så är möjligt och motiverat separeras från rent dagvatten.

Enligt dagvattenpolicyn ska *lokalt omhändertagande av dagvatten* (LOD) eftersträvas i kommunen, där så är möjligt. Att ta hand om vattnet lokalt innebär att dagvatten fördröjs och renas nära källan. Det kan till exempel åstadkommas genom att infiltrera dagvattnet om markens förutsättningar medger detta. På så sätt erhålls en naturlig rening, den naturliga vattenbalansen bibehålls och tillförseln till ledningssystemet minskar. Lokal hantering av dagvatten är även att omhänderta det i en anläggning för rening och/eller fördröjning inom det aktuella området som bidrar till avrinningen. Dagvatten kan även samlas upp för att nyttjas till bevattning av grönytor, tvätt av mark eller spolning av toaletter.

Inom befintlig bebyggelse där utrymme för dagvattenhantering är bristande, eller då det är miljömässigt och ekonomiskt fördelaktigt sett till ett avrinningsområdesperspektiv, kan dagvatten avledas till en uppsamlade anläggning för infiltration, rening och/eller fördröjning.

En särskild dagvattenutredning ska alltid göras vid planläggning av större områden. I områden med förorenad mark måste dagvattenfrågan särskilt uppmärksammas.

3 Dagvattenplan – krav, riktlinjer och vägledning

Dagvattenplanen är en konkretisering av dagvattenpolicyn och syftar till att åskådliggöra krav och riktlinjer för hur Vänersborgs kommun ska arbeta med dagvatten och skyfall för kommunens mål.

3.1 Riktlinjer för hållbar dagvattenhantering

I Vänersborgs kommun ska dagvatten i första hand hanteras i öppna, gröna dagvattensystem med långsam avrinning. Hanteringen innebär att lägre flöden avleds och risken för höga flödestoppar i ledningssystemet minskar. Dessutom har de öppna anläggningarna generellt sett högre kapacitet än nedgrävda ledningar och utgör mer robusta system i händelse av ett skyfall.

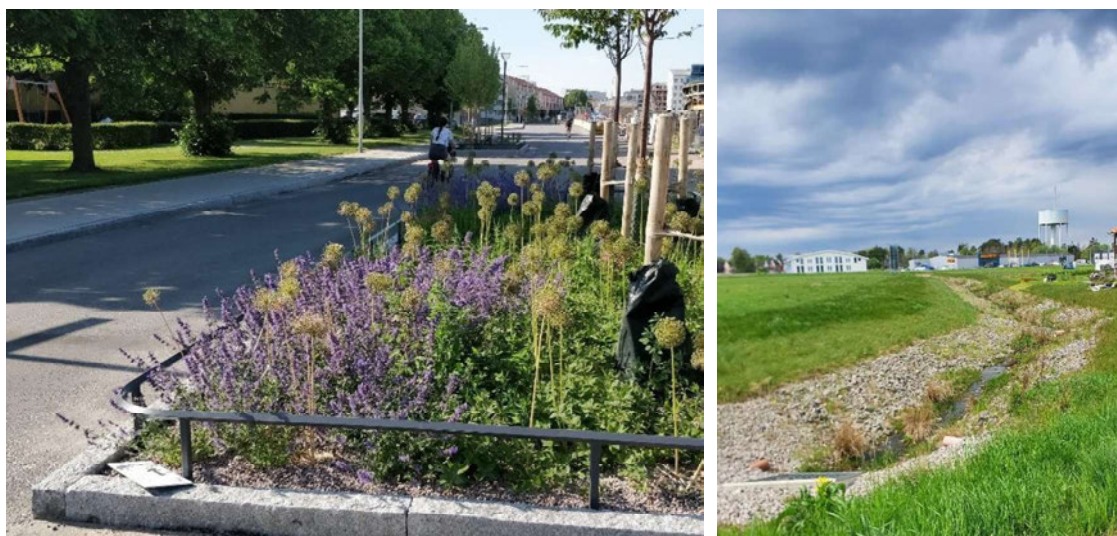
Öppna, gröna dagvattenanläggningar bidrar till rening av dagvatten. Där markens förutsättningar medger ska infiltration eftersträvas för att upprätthålla vattenbalansen.

Dagvatten ska ses som en resurs vid gestaltning för att öka tillgången till vatten, grönska och natur i bebyggda miljöer. Dagvattenanläggningarna ska utformas utifrån den aktuella platsens förutsättningar samt områdets karaktär och behov. Utformningen av en anläggning kan ha ett naturligt eller urbant uttryck beroende på önskad gestaltning, se Figur 5. Vid utformning av dagvattenanläggningar ska hänsyn tas till säkerhet och till möjlighet för god drift och underhåll.

Anläggningarna kan även utformas för att uppfylla flera olika funktioner. Till exempel kan ett parkområde användas för rekreation då det är torrt men tillåtas svämma över vid skyfall. Anläggningar med flera funktioner kallas för multifunktionella anläggningar.

Med en genomtänkt gestaltning och utformning bidrar dagvattenhanteringen till flera ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster är direkta eller indirekta nyttor från naturen som bidrar till människors välbefinnande. Dagvattenanläggningar kan förutom vattenrening och översvämningsskydd bidra med ytterligare ekosystemtjänster som bullerreglering, klimatanpassning, pollinering, rekreation, naturpedagogik, sinnliga upplevelser, habitat, ekologiskt samspel och biologisk mångfald. I Figur 6 illustreras utvalda ekosystemtjänster som hållbar dagvattenhantering kan tillföra i urban miljö.

För att lyckas med en hållbar dagvattenhantering, god gestaltning och ökade ekosystemtjänster måste dagvattenhanteringen beaktas redan i planskedet. På så vis tydliggörs hur investeringen i dagvattenanläggningar kan ge upphov till samhällsnytta.

Figur 5. T.h. Biofilter utformat med ett urbant uttryck, som utöver för rening av dagvatten från gata, även bidrar till ett flertal ekosystemtjänster, Uppsala (Foto: Sweco). T.v. Dike för avledning, rening och fördröjning av dagvatten från ett större bostadsområde och industriområde i Holmängen, Vänersborg (Foto: Vänersborgs kommun).

Figur 6. Exempel på urbana ekosystemtjänster som kan erhållas vid en öppen, grön dagvattenhantering.

3.2 Krav på rening och fördröjning av dagvatten

I arbetet med att uppnå policy och miljömål i samtliga vattenförekomster ställer Vänersborgs kommun krav på fördröjning och rening av dagvatten vid nybyggnation och större till- och ombyggnationer. Kraven kan användas i vägledande syfte i bebyggda miljöer. Kravet bidrar även till minskad risk för översvämningar orsakade av ett överbelastat dagvattensystem.

Reningsbehovet för dagvatten är platsspecifikt och beror på hur förorenat dagvattnet är, hur stor belastning (föroreningsmängd) som når recipienten samt den aktuella recipientens status och problematik. Vänersborgs kommun har i dagsläget inga lokala åtgärdsprogram för kommunens vattenförekomster eller någon sammanställning över hur påverkade de är av dagvattenutsläpp. Tills dess att lokala åtgärdsprogram har tagits fram, används ett generellt krav på fördröjning och rening av dagvatten. Reningskraven kan anpassas utifrån åtgärdsbehovet i aktuell vattenförekomst när detta är känt.

Kommunen har tagit fram en broschyr⁷ där fastighetsägare får tips och råd om hur de kan ta hand om sitt eget dagvatten lokalt.

Krav på fördröjning och rening av dagvatten

Vid nybyggnation och större ombyggnation ska dagvatten fördröjas och renas till en volym motsvarande minst 10 mm per kvadratmeter reducerad area för ytor med avrinningskoefficient (φ) över 0,1.

Kravet gäller både på allmän platsmark och kvartersmark.

Avrinningskoefficient= Andel av total area som bidrar till avrinning

Reducerad area= Area som bidrar till avrinning (Total area x Avrinningskoefficient)

Räkneexempel

Ett nybyggt område omfattar 1 000 m² takyta ($\varphi=0,9$), 500 m² asfalterad parkering ($\varphi=0,8$), och 250 m² grönyta ($\varphi=0,1$). Dagvatten från området ska fördröjas och renas enligt Vänersborgs krav innan avledning sker nedströms till dagvattensystem och recipient.

Reducerad area: $(1\,000\text{ m}^2 \cdot 0,9) + (500\text{ m}^2 \cdot 0,8) = 1\,300\text{ reducerad m}^2$

Erforderlig våtvolum: $0,01\text{ m} \cdot 1\,300\text{ reducerad m}^2 = 13\text{ m}^3$

I exemplet ovan behöver 13 m³ våtvolum dagvatten fördröjas och renas i en dagvattenanläggning.

Anläggningsvolymen kan vara större än beräknad våtvolum och beror till exempel på anläggningstyp och utformning. För anläggningar där dagvatten magasineras i fyllnadsmassor (t.ex. makadamdike) måste hänsyn tas till porvolymen, vilket är den volym som inrymmer dagvatten.

Avrinningskoefficienter (φ) för olika markanvändning och bebyggelse typer framgår av Svenskt Vattens publikation P110.

I Vänersborgs kommun ska även följande riktlinjer beaktas vid dagvattenhantering:

- **Genomsläppliga markbeläggningar:** Där markens förutsättningar möjliggör till infiltration av dagvatten bör genomsläppliga markbeläggningar väljas för minskad avledning av dagvatten, rening av dagvatten och ökad grundvattentillföring.
- **Tak- och byggnadsmaterial:** Material som innehåller koppar och zink ska undvikas för att minska föroreningsbelastningen på dagvatten.

⁷ LOD, Lokalt omhändertagande av dagvatten. Finns på Kretslopp & vattens hemsida.

- **Kommunala ytor med underlag av gummi eller plast:** Filterlösning eller liknande anordning bör anläggas för att rena dagvatten från kommunens konstgräsanläggningar och andra ytor där underlaget delvis utgörs av gummi- eller plastgranulat. Syftet är att hindra spridning av granulat och mikroplaster till recipienterna. Krav på rening gäller för nya konstgräsplaner och anläggningar större än 500 m² där plast- eller gummigranulat förekommer (exempelvis lekplatser). Rening av dagvatten från större, befintliga konstgräsplaner (>500 m²) bör även ske.
- **Snötippor:** Föroreningar samlas i snö under vintern och föroreningshalterna i den smälta snön är höga. I Vänersborgs kommun finns utpekade platser för snöupplag. I samband med nya vattenskyddsföreskrifter för Vänersborgsviken och Göta Älv kommer förmodligen dessa upplagsplatser inte längre att tillåtas.

En övergripande skötselplan för snötippor ska tas fram med syfte att minska påverkan på recipienterna. Skötselplanen bör peka ut lämpliga platser för snötippor, identifiera recipienter till vilka avvattnings från snötippor ej får ske samt peka ut de största snötipporna. Lokalisering av nya platser för snötippor får dock inte stå i konflikt med pågående/framtida markanvändning. De största snötipporna bör ingå i ett skötselprogram där skräp och smuts bortforslas från snötippen när snön har smält för att förhindra vidare spridning till recipient. Beroende på föroreningskoncentrationer i smältvattnet/snön kan det/den klassas som farligt avfall och deponi av vattnet/snön kräver då tillstånd.

3.2.1 Vägledning vid val av dagvattenanläggning

Val av dagvattenanläggning styrs utav den funktion som är önskad att uppnå med anläggningen. Det är prioriterat att anläggningar för dagvatten i områden med hög föroreningsbelastning syftar till att rena dagvatten. Dessa anläggningar ska dimensioneras för att ta om hand det dagvatten som först spolar av markytorna och därmed innehåller den största föroreningskoncentrationen under avrinningsförloppet. Detta flöde kallas för *first flush*. Höga flöden som avleds till en reningsanläggning riskerar att spola ur partikelbundna föroreningar och leda till erosionsproblem. Detta medför en kontraproduktiv effekt för reningsanläggningar och höga flöden bör därmed istället ledas förbi anläggningarna i en bypass-anordning. Det är vanligt att en reningsanläggning dimensioneras för ett inflöde så att ca 80–90% av den totalt avrunna årsvolymen avleds till anläggningen.

Där kapacitetsbrist i nedströmsliggande system eller recipient kan medföra problem är det prioriterat att fördröjning av dagvatten skapas. Anläggningar med en större magasineringsförmåga, som till exempel dammar och våtmarker, har goda förutsättningar att även nyttjas till fördröjning av dagvatten.

Anläggningar med funktion för rening och fördröjning av dagvatten kan kombineras där behov finns och förutsättningarna medger detta. Likaså kan öppna system för trög avledning och fördröjning utformas för att även hantera skyfall. Det är i dessa fall viktigt

19(40)

att beakta anläggningens funktion och utformning samt kringliggande höjdsättning så att skyfallet kan hanteras på ett säkert sätt.

Som stöd vid val av anläggningstyp utifrån förekomsten av föroreningar från olika markanvändningar kan reningsmatrisen i Tabell 1 kan användas. Matrisen utgör ett vägledande verktyg i tidiga planeringsskeden, och syftar till att underlätta processen och skapa utrymme för dagvattenanläggningar. Platsspecifika förutsättningar ska emellertid alltid beaktas vid utredning för att bedöma anläggningens lämplighet. Exempel på utredningsbehov som kan motivera undantag från reningsmatrisen är tekniska förutsättningar, kostnadsnyttoanalys, recipientens status och genomförande av åtgärder inom annan del av avrinningsområdet.

matrisen görs en indelning av renings kategorierna *rening*, *enklare rening* och *fördröjning/infiltration* baserad på förväntad nivå av föroreningshalter.

Tabell 1. Reningsmatris för vägledning vid val av dagvattenanläggning utifrån markanvändning.

Föroreningshalt i dagvatten baserat på markanvändning		Renings-kategori	Funktion och exempelanläggningar
Hög	Parkering (hög frekvens*) Vägar >10 000 fordon/dygn Koppar- och zinktak Terminal- och industriområden***	Rening	Funktion: Sedimentation + filtrering eller infiltration Exempel på anläggningar är nedsänkt växtbädd/biofilter, makadamdike, skelettjord, oljeavskiljare dammar och våtmarker. Alternativt kan anläggningar med sedimentation och infiltration eller filtrering kombineras.
Medel	Parkering (låg frekvens**) Vägar 4 000–10 000 fordon/dygn Centrumområden Flerfamiljshusområden	Enklare rening	Funktion: Sedimentation, filtrering eller infiltration Exempel på anläggningar är svackdike, översilningsyta (samt anläggningar för högre reningskategori).
Låg	Villaområden Vägar < 4 000 fordon/dygn Parker och naturmark	Fördröjning/ Infiltration	Funktion: Fördröjning eller infiltration Exempel på anläggningar är ytliga och underjordiska magasin (samt anläggningar för högre reningskategori).
* Korttidsparkeringar i centrum- och handelsområden med hög besöksfrekvens. ** Långtidsparkeringar samt bostadsparkeringar. *** Föroreningshalt i dagvattnet kan variera mellan medel-hög beroende på verksamhet.			
Exempel på vägar inom respektive kategori hög, medel och låg föroreningshalt i dagvatten baserat på trafikintensitet			
>10 000 fordon/dygn		Edsvägen (Gropbron, Belfragegatan), Dalbobron, Väg 2026 mellan Vänersborg och Vargön	

4 000 - 10 000 fordon/dygn	Vassbottenleden, Torpavägen (järnvägen – Lyckhemsgatan), Kungsgatan
<4 000 fordon/dygn	Södergatan (Edsgatan – Fabriksgratan), Marierovägen, Kyrkogatan (norr Drottninggatan)

Kostnader för drift och underhåll samt investering av dagvattenanläggningen är en viktig aspekt ha i åtanke vid val av anläggning. På välbesökta platser kan gestaltning av dagvattenanläggningarna bidra till rekreation och välbefinnande. Där kan det vara motiverat med ökade kostnader för att skapa öppna och gröna anläggningar med mer omfattande gestaltning. Öppna och gröna anläggningar gynnar den biologiska mångfalden och bidrar med flertalet ekosystemtjänster. På så sätt ökar även dagvattenanläggningens värde ur ett samhällsperspektiv och bidrar till ett ökat ekonomiskt värde för det aktuella området.

3.2.2 Vägledning vid utformning av dagvattenanläggning

Utformning av en dagvattenanläggning ska göras utifrån platsens förutsättningar och anläggningens primära funktion. Målsättningen ska vara att utforma dagvattenanläggningen så att den bidrar till fler mervärden, utöver dess primära funktion, till den aktuella platsen. Med en genomtänkt utformning av dagvattenanläggningarna kan ett fler ekosystemtjänster skapas, t.ex. skapa miljöer för biologisk mångfald och rekreation. Ett urval av urbana ekosystemtjänster som kan skapas genom gröna, öppna dagvattenanläggningar kan ses i Figur 6.

Nedan anges ett urval av aspekter som är viktiga att beakta i tidiga skeden.

- **Förorenad mark:** Områden med förorenad mark kan vara olämpliga för infiltration. Vid risk för spridning av dessa föroreningar bör dagvattenanläggningar utformas täta vilket är kostnadsdrivande. Alternativt kan dagvattnet avledas ytledes till annan plats med bättre förutsättningar för omhändertagande. I de fall den förorenade marken ska saneras kan det kan finnas samordningsvinster när dagvattenanläggningar placeras på platsen där man ändå ska gräva.
- **Infiltration:** Hög genomsläpplighet är bra sett till infiltration av dagvatten och att den naturliga vattenbalansen bibehålls. Snabb infiltration kan innebära sämre förutsättningar för rening av dagvattnet innan det når till grundvattnet. Inom områden där markanvändning ger upphov till hög föroreningsbelastning, kan rening av dagvatten innan infiltration vara lämpligt.
- **Hög grundvattenyta:** Hög grundvattenyta kan användas för att hålla en permanent vattenspegel i dagvattenanläggningar där det önskas. Risken är dock att grundvattnet fyller volymer avsedda för fördröjning samt att grundvattennivån påverkas. För att motverka det kan anläggningarna utformas täta vilket är kostnadsdrivande avseende anläggningarnas konstruktion. Hög grundvattenyta kan även medföra höga kostnader i anläggningsfasen.

-
- **Branta förhållanden:** Dagvattenflöden som leds ner i branta raviner utgör en risk för ras och skred. Vid brant marklutning måste risk för erosion och bortspolning tas i beaktan.
 - **Risk för oljespill:** I områden med risk för oljespill kan kompletterande oljeavskiljande funktion behövas. Risken bedöms dels utifrån sannolikhet att ett oljespill inträffar dels utifrån konsekvensen om detta skulle inträffa. Oljeavskiljning kan åstadkommas med genomtänkt utformning av dagvattenanläggningarna. Olja kan bindas i infiltrationsytors och beläggningars övre lager och därefter brytas ner över tid. Olja kan även samlas upp i dagvattenanläggningar och hindras från att spridas vidare med hjälp av nedsänkta och stängbara utlopp eller absorberande länsar. Oljeavskiljare renar inte det "normala" dagvattnet, men kan användas som komplement till övriga dagvattenanläggningar där risk för större oljeläckage förekommer.
 - **Säkerhet och tillgänglighet:** I områden där människor kommer i kontakt med dagvattenanläggningen är det viktigt att säkerhet och tillgänglighet beaktas vid utformning. Att skapa trygga anläggningar är en förutsättning för att kunna implementera dagvattenåtgärder inom kommunen. Djupa anläggningar bör undvikas i stadsmiljö och det ska vara lätt att ta sig upp ur anläggningen. Många gånger går det att undvika stängsel genom en genomtänkt utformning. Vegetation kan även utgöra en grön barriär i dagvattendammar för att inte komma för nära en öppen vattenspegel. Säkerhet inkluderar även att det ska vara en trygg och öppen plats för invånarna. Det är viktigt att beakta lutningsförhållanden för tillgängligheten.

Det finns mer att beakta vid utformning av anläggningar än vad som kan inkluderas i denna dagvattenplan. Aspekt som t.ex. vattenverksamhet, geotekniska förutsättningar, stabilitet och naturvärden brukar tas med i lite senare skeden, så som förstudier och förprojekteringar.

3.3 Krav på anmälan om dagvattenanläggning

Dagvattenanläggningar omfattas av anmälningsplikten i 9 kap. 2§ Miljöbalken (MB) samt 13§ och 14§ i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Anmälningsplikten är kopplat till det dagvatten som enligt MB klassas som avloppsvatten. Alla dagvattenanläggningar som anläggs ska anmälas. Anmälan ska göras senast 6 veckor innan anläggningen börjas byggas. Undantaget är ledningar som anläggs endast med syfte att avleda till en allmän avloppsanläggning. Det är verksamhetsutövaren som ska göra anmälan. När Vänersborgs kommun inom ett projektområde är verksamhetsutövare är det Tekniska som ska lämna in anmälan av dagvatten- och skyfallsanläggning till Miljö och hälsa. Notera att dagvattenanläggningar utanför verksamhetsområde kan kräva anmälan enligt Miljöbalken om vattnet kan klassas som en flytande olägenhet.

3.4 Krav vid dimensionering av nya dagvattensystem

Nya dagvattensystem som anläggs ska dimensioneras enligt Svenskt Vattens⁸ rekommendationer på funktionskrav, se Tabell 2. Funktionskraven anges som minimikrav på återkomsttider för olika dimensioneringsnivåer och är uppdelade utifrån bebyggelsetyper i samhället. Funktionskraven appliceras även för öppna system och illustreras för ett dike i Figur 7.

Krav på dimensionering av nya dagvattensystem

Dimensionering ska ske enligt rekommendationer i Svenskt Vattens publikation P110.

Vid nybyggnation ska dämningarnivån för anslutna servisledningar för dagvatten samt ledningar för husgrundsdräneringar fastställas 0,5 m ovan marknivå i förbindelsepunkten, se illustration i Figur 8.

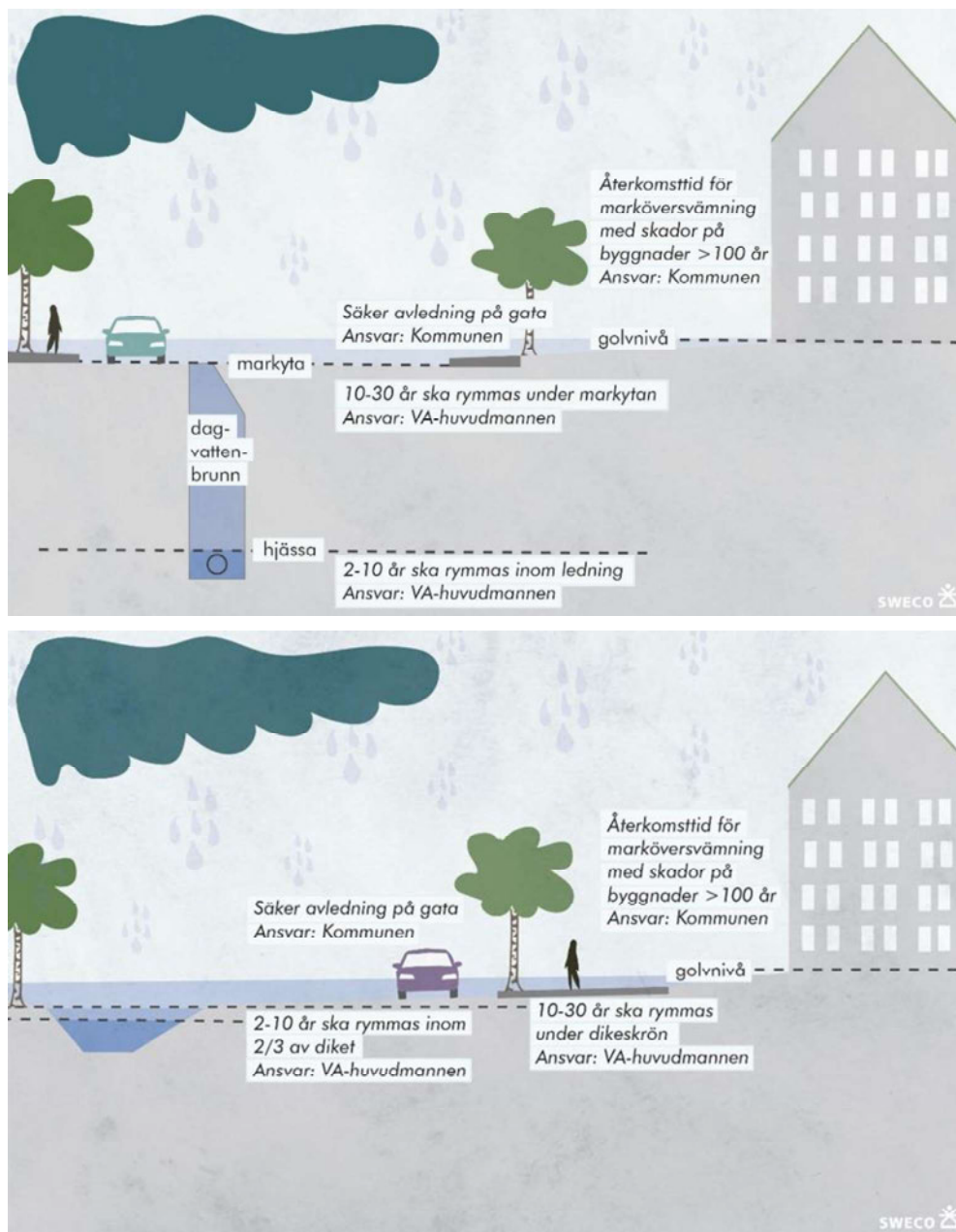
Hänsyn ska tas till aktuell klimatfaktor vid dimensionering.

Som en konsekvens av klimatförändringarna förväntas nederbörden att öka i mängd och intensitet i framtiden. För att nya dagvattensystem ska ha tillräcklig kapacitet under hela sin tekniska livslängd, ska hänsyn tas till en klimatfaktor vid dimensionering. En klimatfaktor på minst 1,25 (25% ökning av nederbörden) ska appliceras för nederbörd med kortare varaktighet än en timme. Vid dimensionerande nederbörd av varaktighet över en timme ska klimatfaktorn 1,2 (20% ökning av nederbörd) användas. Klimatfaktorn ska uppdateras utifrån SMHI:s nya bedömningar allt eftersom kunskapsläget ökar.

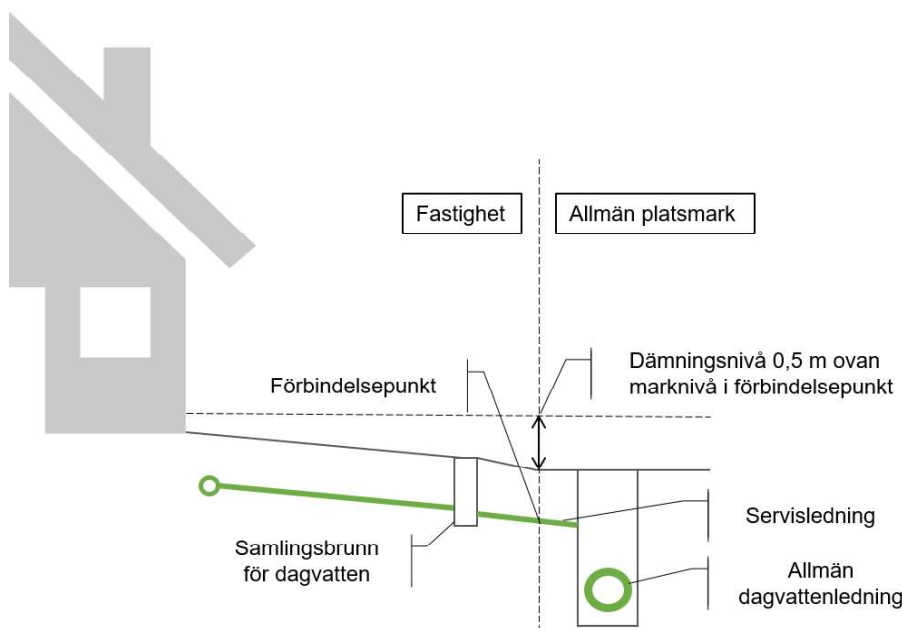
Tabell 2. Minimikrav på återkomsttider för regn vid dimensionering av nya dagvattensystem enligt rekommendation av Svenskt Vatten.

	VA-huvudmannens ansvar		Kommunens ansvar
	Återkomsttid för regn vid fylld ledning	Återkomsttid för trycklinje i marknivå	Återkomsttid för marköversvämning med skador på byggnader
Gles bostadsbebyggelse	2 år	10 år	>100 år
Tät bostadsbebyggelse	5 år	20 år	>100 år
Centrum- och affärsområden	10 år	30 år	>100 år

⁸ Avledning av dag-, drän- och spillvatten. Funktionskrav, hydraulisk dimensionering och utformning av allmänna avloppssystem. Publikation P110, januari 2016. Svenskt Vatten.

Figur 7. Illustration över höjdsättning och ansvarsfördelning vid öppen dagvattenhantering enligt rekommendation av Svenskt Vatten.

Figur 8. Illustration dämningsnivå ovan marknivå i förbindelsepunkt (Sweco, 2021).

Det är inte möjligt att på samma sätt ställa generella dimensioneringskrav på befintliga dagvattensystem. Detta då markens höjdsättning och byggnaders placering redan är fastlagda. Därtill är befintliga dagvattensystem utbyggda efter andra principer och äldre dimensioneringskrav. I många fall finns inte möjlighet att bygga nya dagvattensystem under mark när bebyggelsen förtätas. Då finns risk för kapacitetsbrist i dagvattensystemen, vilket kan leda till översvämning där vatten blir stående på markytan eller trycks upp i lågt belägna brunnar. För att säkra dessa områden mot skadliga översvämningar behövs ett nära samarbete mellan kommunens berörda förvaltningar och övriga aktörer. Lämpliga åtgärder kan vara att hitta nya vägar att avleda dagvattnet eller att arbeta med uppströms fördröjningsåtgärder som skapar en buffert i befintligt dagvattensystem.

3.5 Krav och riktlinjer för hantering av skyfall

När ett skyfall inträffar faller en större mängd nederbörd än vad dagvattensystemet är dimensionerat för. Som en följd av att dagvattensystemet inte har tillräcklig kapacitet, tvingas vatten vid skyfall att avrinna yttledes över mark. Höjdsättningen blir styrande för vattnets väg och vattnet rinner längs låg stråk och blir stående i instängda områden. Instängda områden uppstår till följd av markens topografi och byggda barriärer hindrar dagvatten från att kunna avrinna vidare yttledes från området. Utformning och höjdsättning av mark, vägar och bebyggelse blir därför avgörande för vart vattnet leds och blir stående samt vilka konsekvenser översvämningen orsakar.

Ansvarsförhållandet mellan VA-huvudmannen och kommunen illustreras i Tabell 2. VA-huvudmannen har ej rådighet att påverka skyfallsstråken då de styrs av markhöjder,

25(40)

varpå kommunen ansvarar för avledningen av regn med återkomsttider som överskrider 10/20/30 år (beroende på aktuell bebyggelse).

Skyfall i plan- och bygglagen

Det är huvudsakligen plan- och bygglagen (PBL) som styr arbetet med planläggning kopplat till översvämningsdrabbade områden. Nedan sammanfattas tre viktiga punkter:

- Vid planläggning ska bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat risken för översvämning (2 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900, PBL)).
- Mark och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov (2 kap. 2 § PBL).
- Länsstyrelsen ska upphäva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan om beslutet kan antas innebära att en bebyggelse blir olämplig i förhållande till risken för översvämning (11 kap. 10–11 § PBL).

Strukturen för skyfallshantering behöver utredas ur ett avrinningsområdesperspektiv för att för att säkerställa att det finns huvudstråk där skyfallet kan avledas hela vägen till recipient eller en yta som tillåts att översvämma. För att uppnå detta är det nödvändigt att skyfallshantering beaktas redan i tidiga planeringsskeden, som översiktsplanering och fördjupad översiktsplanering.

Vänersborgs kommun har tagit fram en kommunövergripande skyfallskartering baserat på en ytavrinningsmodell. Karteringen ska användas för att i tidigt planeringsskede identifiera områden med befintlig skyfallsproblematik samt identifiera huvudstråk för avledning och översvämningsytor som är lämpliga att bevara vid planering. Modellen kan även nyttjas i senare planeringsskeden till att beräkna utbredning, hastighet och vattendjup för ytliga flöden och utgör ett bra verktyg vid utredning och utformning av skyfallsstråk eller -anläggningar. Ytavrinningsmodellen planeras att vidareutvecklas med koppling av en ledningsnätmodell, vilket ger ett förfinat resultat av skyfallskarteringen där hänsyn tas till avledning i dagvattensystemet.

Fördröjning av ett skyfall är ytkrävande och många gånger finns inte den plats som krävs tillgänglig. Där det är möjligt kan skyfallsanläggningar samordnas på multifunktionella ytor, till exempel parkområden eller fotbollsplaner, där vatten kan tillåtas att tillfälligt magasineras vid ett skyfall.

Avledning av skyfall ska göras på gator eller i grönstråk. Styrning av skyfallet görs med en genomtänkt höjdsättning och att säkerställa att avledning av höga flöden kan ske utan att orsaka risk för människors hälsa eller skador på bebyggelse. Det är viktigt att säkerställa att skyfallet kan avledas hela vägen till recipienten eller till en annan plats som tillåts översvämmas.

Ny bebyggelse ska planeras och höjd sättas så att den inte tar skada eller orsakar skada vid översvämning vid ett skyfall.

Bebyggelse i instängda områden ska undvikas enligt Svenskt Vattens publikation P110. Om instängda områden ändå väljs för bebyggelse måste stor hänsyn tas till översvämningsrisker, bebyggelse ska inte placeras i lågpunkterna samt nödvändiga skyddsåtgärder ska vidtas och säkras i detaljplan. Nya instängda områden ska inte skapas vid planering av ny bebyggelse.

Förutsättningarna för skyfallshantering i befintliga områden skiljer sig åt då höjdsättning och höjdmässigt förhållande till ledningar och recipient redan är fastställda. För befintlig bebyggelse är identifiering och konsekvensanalys av utsatta platser ett viktigt led i klimatanpassningsarbetet. För detta krävs en väletablerad samverkan och en kommunövergripande åtgärdsplanering. Förslag på strategisk åtgärd för att identifiera skyfallsstråk och områden för skyfallsanläggning inom befintliga områden ges i kapitel 4.1.

Krav på hantering av skyfall

Vänersborgs kommun ska följa de rekommendationer som ges i Länsstyrelsens faktablad 2018:5 *Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall – stöd i fysisk planering* tillsammans med följande:

- Säker hantering av skyfall genom avledning och/eller fördröjning, ska beaktas i ett tidigt planeringsskede (ÖP och/eller FÖP) för att skapa förutsättningar att bevara lämpliga stråk och ytor.
- Ny bebyggelse ska planeras och höjd sättas så att den inte tar skada eller orsakar skada vid översvämning från regn av återkomsttid 100 år. Risken för översvämning ska bedömas i detaljplan och eventuella skyddsåtgärder säkerställs.
- Samhällsviktiga verksamheter* ska säkras mot översvämning vid regn av återkomsttid 200 år.
- Framkomlighet ska säkerställas genom max 0,2 m vatten på gata vid skyfall.
- Bebyggelse ska undvikas i instängda områden.

***Samhällsviktig verksamhet** ur ett krisberedskapsperspektiv är sådan verksamhet som uppfyller ett eller samtliga av följande premisser:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarig kris inträffar i samhället.

-
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Exempel på samhällsviktiga verksamheter är sjukvård, räddningstjänst, elförsörjning, vattenförsörjning och transportsystemen (Vänersborgs kommun, 2014).

4 Åtgärder

I föreliggande kapitel presenterades de strategiska och konkreta åtgärder som behöver utföras för att arbeta i enlighet med dagvattenplanen. De strategiska åtgärderna är övergripande åtgärder som anses nödvändiga för att uppnå kommunens mål och riktlinjer med dagvattenhanteringen. Resultatet av de strategiska åtgärderna kan bli till konkreta anläggningsåtgärder.

De konkreta anläggningsåtgärderna för hantering av skyfall och dagvattenrening är nödvändiga att utreda vidare avseende genomförbarhet enligt kapitel 4.2.2.

4.1 Strategiska skyfalls åtgärder

Arbetet med dagvattenplanen har mynnat ut i ett tydligt behov av strategiska åtgärder kopplade till hantering av dagvatten och skyfall i kommunen. Nedanstående åtgärder i Tabell 3 kan skapa ytterligare konkreta åtgärder, varpå regelbunden uppdatering av dagvattenplanen och prioritering av åtgärdsplanering är nödvändigt.

Tabell 3. Strategiska åtgärder för Vänersborgs kommuns dagvatten- och skyfallshantering.

Namn	Strategisk åtgärd - beskrivning	Huvudansvarig (övriga involverade inom parantes)	Tidplan
S1	Handläggarstöd dagvatten och skyfall: Göra checklistor för varje steg i samhällsbyggnadsprocessen (dagvattenhandbok)	KV (Plan & bygglov, Tekniska, Gata, MoH ⁹)	Upprättad
S2	Skapa en Blåplansgrupp, se kapitel 6	KV (Plan & bygglov, Tekniska, Gata, MoH)	Upprättad
S3	Skapa ett års hjul för Blåplansgruppen som tydliggör gruppens uppgifter och mötesfrekvens.	KV	Upprättad
S4	Uppdatera dagvattenpolicy och komplettera med policy för skyfallshantering i kommunen.	KV (Plan & bygglov)	Tidplan ¹⁰
S5	Utföra känslighetsklassning av kommunens recipienter.	KV (MoH)	Tidplan (se fotnot 10)
S6	Analys och prioritering av vilket dagvatten som är prioriterat att rena baserat på belastning och recipientens känslighet	KV (MoH, Plan & bygglov)	Tidplan (se fotnot 10)
S7	Identifiera skyfallsstråk och områden lämpliga för skyfallsåtgärder utifrån kommunövergripande skyfallskartering finns.	KV (Plan & bygglov, Tekniska, MoH)	Tidplan (se fotnot 10)
S8	Arbeta vidare med den skyfallsmodell som finns med syfte att t.ex kunna detaljstudera och dimensionera problemområden.	KV (Tekniska, karta och geodata, plan & bygglov, gata)	Tidplan (se fotnot 10)

¹⁰ Uppskattad genomförande tid redovisas i Blåplan del 2

S9	Ta fram utvalda platser för tippning av förorenad snö. Föreslå reningsåtgärd om möjligt för respektive plats.	Gata (MoH, Plan & bygglov)	Tidplan ¹¹
S10	Utföra behovsutredningar för huruvida verksamhetsområde för dagvatten behöver införas i områden till vilka kommunal spill- och dricksvatten planeras byggas ut.	Plan & bygglov ¹² (KV, MoH)	Kontinuerligt
S11	Studera bräddpunkter inom kommuner för att ta fram prioriteringsunderlag för vilka bräddar som bör åtgärdas. Samordningsvinster finns med föreslagna dagvatten – och skyfallsåtgärder (t.ex separering av avloppssystem eller uppdimensionering av spillvattenledningar). Recipientens känslighet bör beaktas.	KV (Tekniska, samordna med Plan & bygglov samt MoH)	Tidplan (se fotnot 11)

Av ovan nämnda strategiska åtgärder är det särskilt åtgärd S4 – S10 som knyter an till regeringens nya etappmål för dagvatten och de krav på kommuners strategiska dagvattenarbete som förväntas som följd av målen.

4.2 Förslag och exempel på anläggningsåtgärder

Förslag och exempel på åtgärder har under arbetet med dagvattenplanen tagits fram, med fokus på både skyfallshantering och rening av dagvatten från huvudsakligen befintlig bebyggelse. Åtgärderna är ej prioriterade eller analyserade ut ifrån ett genomförandeperspektiv, vilket behöver göras i kommande skeden. Åtgärderna listas nedan, och återfinns även i bilaga 1.

¹¹ Uppskattad genomförande tid redovisas i Blåplan del 2

¹² Förvaltningsövergripande fråga som Plan och Bygglov ansvarar för. Det är enligt LAV kommunfullmäktighet som ska fatta beslut om att inrätta verksamhetsområden och ingår ej i VA-huvudmannens uppdrag enligt LAV att ha den framåtsyftande planeringen för nya områden. Det är sedan VA-huvudmannen som ska sköta och drifva VA-anläggningarna inom VO.

4.2.1 Förslag på åtgärder

I föreliggande kapitel finns förslag på potentiella åtgärder för rening av dagvatten och skyfallsavledning eller -fördröjning, diskuterade av Vänersborgs kommun under arbetena med denna dagvattenplan. Åtgärderna och deras respektive förslag på anläggningstyp är ej prioriterade eller analyserade och ska endast anses som förslag i tidigt skede.

Syftet med åtgärdsförslagen är att i närliggande framtid kunna identifiera om samordningsvinster finns med andra projekt i staden och identifierar alltså förslag på platser där det i närtid kan byggas dagvattenlösningar baserat på dagens kunskapsläge. Parallellt bör det ske ett arbete med de strategiska åtgärderna, som efter all sannolikhet kommer belysa behovet av ytterligare åtgärder inom kommunen. Först när de strategiska åtgärderna S5 – S11 har genomförts kan en analytisk prioritering av åtgärder göras.

För att samla erfarenhet kring projektering och anläggning av dagvatten- och skyfallsanläggningar och således i framtiden minska störningar i stadsbilden vid anläggning av liknande anläggningar önskar Vänersborgs kommun prioritera utbyggnaden områdesvis. Vargön är det område där föreslår påbörja dagvatten- och skyfallsåtgärder. Sedan föreslår kommunen att påbörja utbyggnad av de åtgärder som har föreslagits för centrala staden. Denna strategi bör tas hänsyn till vid vidare arbete med åtgärder och prioritering av dessa.

Alla åtgärder som i tidiga workshopskeden föreslogs är ej med i åtgärdslistorna nedan då de av olika anledningar har bedömts ej vara rimliga att genomföra. I bilaga 1 illustreras placering av de förslag på renings- och skyfallsåtgärder som presenteras nedan. Reningsåtgärder anges med index R och skyfallsåtgärder med index SK i bilaga 1.

- Rening av dagvatten från industriområdena Vargön (påbörjad), Holmängen och Tenggrenstorp . (R1, R3 och R4)
- Nedsänkningar utmed centrala gator, ex Östergatan, Vallgatan, för anläggning reningsåtgärd för dagvatten (ex. biofilter). Vid nedsänkning av gata i en större omfattning kan anläggningarna kombineras med skyfallsavledning. (R2)
- Använda parken vid Hallebergs förskola Vargön för skyfallshantering, nedsänkning av yta. (SK1)
- Hantering av skyfallsproblematik vid Sandgårdet längs väg 2050 för att skydda ev. planerad bebyggelse och väg 2050. (SK2)
- Leda om befintligt skyfallsstråk på Örnvägen och Granåsvägen på Vargön till skyfallsanläggning i Björkåsparken. (SK3)
- Skyfallstråk Östergatan mot Vänern, brett dike eventuellt kombinerad med dagvattenlösning. (SK4)
- Skyfallstråk (tillkommit under 2023) Blåsut området

4.2.2 Anläggningarnas genomförbarhet

Förslagen till dagvatten- och skyfallsåtgärder som presenteras har ej utretts med hänsyn på genomförbarhet utan är endast förslag ut ifrån det workshoparbete som har utförts. Det krävs vidare utredning för respektive åtgärd och åtgärderna bör, som det framgår ovan, prioriteras tillsammans med de åtgärder som faller ut från de strategiska åtgärderna. Exempelvis kan det visa sig att det ur ett översvämningssperspektiv lönar sig att satsa på en större skyfallslösning, än flera mindre.

Genomförbarhetsstudier bör utföras i tidiga skeden av projekten, och innan förprojektering påbörjas rekommenderas det att undersöka de faktorer som kan medföra hög anläggningskostnad, eller svår genomförbarhet. Dessa faktorer kan vara till exempel:

- Topografiska förhållanden
- Geotekniska och geohydrologiska förhållanden
- Markägarförhållanden eller kommande planer
- Särskilda arkeologiska förutsättningar
- Särskilda naturvärden inkl. träd
- Förorenade massor
- Påverkan från stigande vatten i ett långt perspektiv

Det kan även rekommenderas att det innan eller i samband med förprojektering görs en enklare kostnad-nyttoanalys där samhällsnyttan med anläggningen vägs mot kostnaden.

Åtgärdslistorna rekommenderas kompletteras när vissa av de föreslagna strategiska åtgärderna har utförts. Exempelvis kan skyfallsmodellen och fördjupning i denna kunna motivera ytterligare skyfallsåtgärder, så väl som en klassning av recipienter samt trafikbelastning kan motivera ytterligare reningsåtgärder. Denna komplettering kommer göra åtgärdsplaneringen mer helhetlig och skapa en bättre bild av det åtgärdsbehov som faktiskt finns i kommunen.

4.2.3 Schablonmässig kostnadsbedömning anläggningstyper

En första kostnads kalkyl för respektive anläggning görs lämpligast efter en genomförbarhetsstudie, där typ av lösning samt eventuellt kostnadsdrivande faktorer har identifierats. Behövs en mycket tidig uppskattning kan Tabell 4 nedan användas som en första grov kalkyl för de olika anläggningstyper som kan vara aktuella.

Notera att marginalkostnaden för dagvatten kan variera stort. Exempelvis kan de naturliga förutsättningarna för ett svackdike redan finnas på platsen och marginalkostnaden därmed bli liten jämfört med kostnadsuppskattning nedan.

Samförläggs en åtgärd i gaturummet kan marginalkostnaden för dagvattenanläggningen minska betydligt om förutsättningar finns och vissa åtgärder kan samordnas. På samma sätt kan marginalkostnaden för dagvatten öka betydligt jämfört med tabellen nedan i de fall där de platsspecifika förutsättningarna är svårare och samordningsvinster ej finns.

Tabell 4. Underlag för en initial uppskattning av anläggningskostnad.

	Anläggningskostnad	Källor
Dagvattendamm	1000 – 10 000 kr/m ² permanent vattenspegel, utan pump	(Söderberg, 2020) (Alm, u.d.), Sweco 2021
Makadam/krossmagasin och -dike	7200 – 9600 kr/m ³ (ej indexreglerad, pris från 1996)	(Ramböll, 2015)
Torr översvämningssyta/ svackdike	500 - 2000 kr/m ³	(Miljöförvaltningen Stockholm stad, 2017)
Växtbädd/biofilter	4000 – 9000 kr/m ²	(Miljöförvaltningen Stockholm stad, 2017)
Skeva om asfaltsyta	250 - 300 kr/m ²	(Miljöförvaltningen Stockholm stad, 2017)
Rörmagasin under mark	5000 kr/m ³	(Sweco, 2020)
Pumpinstallation i samband med anläggning	Stor variation beroende på storlek	(Sweco, 2020)
Rörledning dimension 500 - 800 mm	15 000 kr/m	(Sweco, 2020)
Oljeavskiljare	50 - 200 kkr	Uppskattat av Sweco, beror på typ av avskiljare

5 Ansvar

För att skapa en hållbar och långsiktig dagvattenhantering krävs samarbete mellan förvaltningar i kommunen samt mellan kommunen, exploatörer och fastighetsägare.

VA-huvudmannen ansvarar för dagvatten inom verksamhetsområde enligt §6 i Lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Utanför verksamhetsområde för dagvatten är Miljöbalken styrande. Fastighetsägare ansvarar för dagvatten inom den egna fastigheten och i dess omedelbara närhet (även från fastigheten om den ligger utanför verksamhetsområde för dagvatten). Inom verksamhetsområde för dagvatten övergår ansvaret för dagvatten från

fastigheten till VA-huvudmannen i anslutningspunkten. Relevant lagstiftning som rör dagvatten återfinns i **bilaga 3**, sammanställning av lagar och lagtexter.

I Vänersborgs kommun har Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden, Miljö – och hälsoskyddsnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden ett gemensamt ansvar för den kommunala dagvattenhanteringen (Vänersborgs kommun, 2011). I dagvattenvattenpolicyns kapitel 6.1 beskrivs ansvarsfördelningen mellan de kommunala nämnderna. Föreliggande ansvarsfördelning går steget djupare och beskriver ansvarsfördelningen mellan respektive förvaltningar inom staden, samt vilket ansvar som åligger exploatör och övriga intressenter. Fördelningen, som även inkluderar skyfall, är därtill uppdelad i "ansvar i befintlig bebyggelse" och "ansvar i planarbetet".

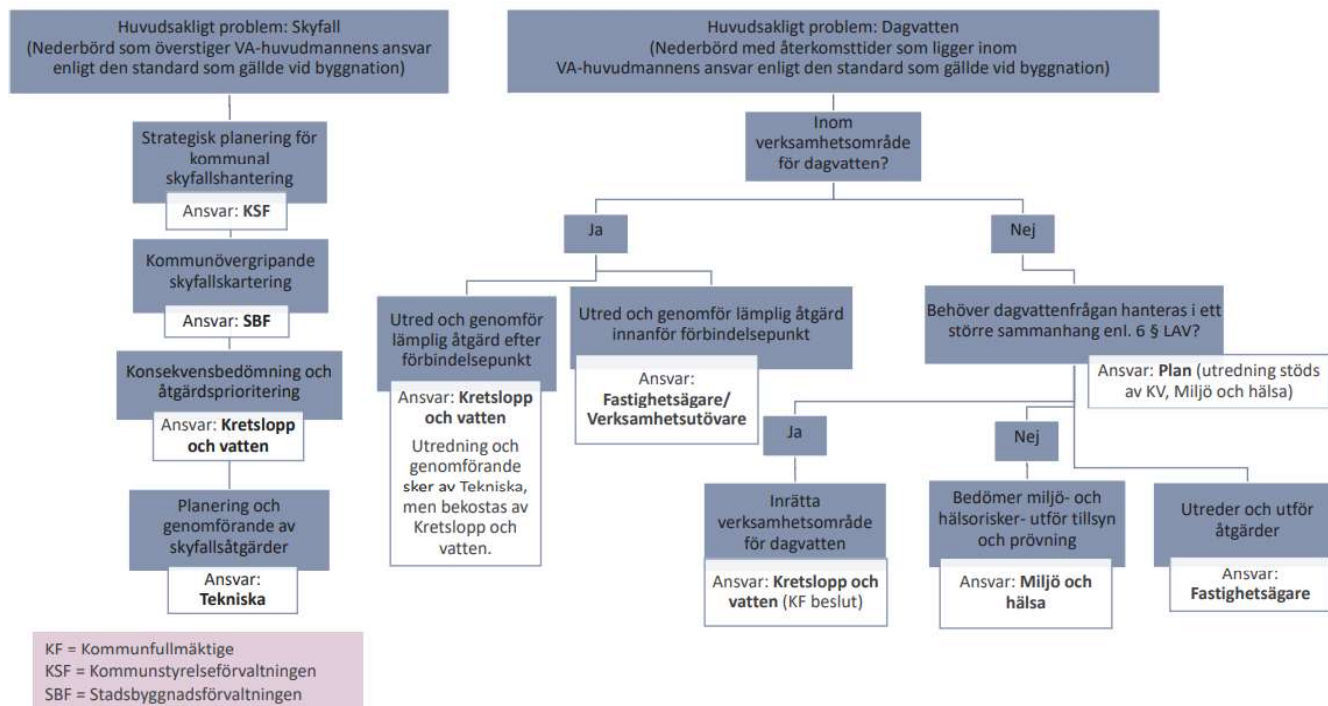
Den stora skillnaden mellan arbete med dagvatten och skyfall i befintliga områden jämfört med vid ny- och ombyggnation är att förutsättningarna i befintlig bebyggelse oftast är fastställda. I nybyggnation som föregås av detaljplan ges det mer möjligheter att påverka höjdsättningen samt vilka ytor som kan avsättas för dagvatten- och skyfallshantering. Även förutsättningar avseende kapacitet i ledningsnätet skiljer sig åt då ledningsnät i redan bebyggda områden är dimensionerade utifrån äldre krav och andra förutsättningar.

5.1 Arbetsfördelning, dagvatten- och skyfallsproblem inom befintlig bebyggelse

Dagvattenplanen är ett viktigt verktyg för att skapa en hållbar dagvattenhantering vid ny bebyggelse och vid ombyggnation, men för att uppnå Vänersborgs mål för dagvattenhanteringen krävs också insatser i befintlig bebyggelse. Dagvatten- och skyfallsåtgärder i befintlig miljö kan initieras av flera skäl och behöver inte föranledas av någon nybyggnation eller större ombyggnation. Exempelvis kan en åtgärd initieras om det föreligger en risk att MKN i recipienten ej kommer att uppnås eller i syfte att undvika framtida skador som följd av bristande kapacitet i ledningar eller skyfall.

Vem som är ansvarig beror på vilken typ av nederbörd som är det huvudsakliga problemet samt huruvida området ligger inom verksamhetsområde för dagvatten, se Figur 9.

Ansvar för problem som uppstår kopplat till dagvatten och skyfall inom befintlig bebyggelse

Figur 9. Ansvarsfördelning vid problem samt ansvar för åtgärder inom befintliga områden

VA-huvudmannens ansvar regleras genom Svenskt vattens publikation P110. Om det huvudsakliga problemet gäller nederbörd som överstiger VA-huvudmannens ansvar kan problemet inte åtgärdas enbart genom avledning i dagvattenledningar. Då krävs ett helhetstänk kring kommunens strategiska skyfallsarbete och åtgärdsplanering som ett led i att skydda bebyggelse och samhällsviktiga verksamheter.

Plan är huvudansvariga för att initiera och verkställa behovsutredning för inrättande av verksamhetsområde för dagvatten. Utredningen görs med stöd av Kretslopp och vatten, samt Miljö och hälsa. Kommunfullmäktige ansvarar för beslut om att inrätta verksamhetsområde för dagvatten. Det är först då verksamhetsområde för dagvatten har inrättats som Kretslopp och vatten ansvariga och kostnaden belastar VA-kollektivet.

Det framgår av figuren att de dagvatten -och skyfallsåtgärder som har identifierats och beskrivits i kapitel 4.2 åligger Kretslopp och vatten samt Tekniska att utreda och genomföra. Det framgår även vilket ansvar som åligger Kommunstyrelsen i mer övergripande frågor.

5.2 Arbetsfördelning avseende av dagvatten- och skyfall vid om- och nybyggnation

Nedan ges en kortfattad sammanfattning av den generella arbetsfördelningen avseende dagvatten och skyfall vid om- och nybyggnation. För fullständiga arbetsbeskrivningar hänvisas till **bilaga 2**.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för att driva strategiska planer som rör dagvatten och skyfall.

Plan ansvarar för samordningen under planprocessen. Planavdelningen ansvarar för att skapa plats för dagvattenanläggningar, säkerställa avledning av skyfall och skydd mot marköversvämningar med skador på byggnader i nya detaljplaner samt se till att mer än tekniska aspekter, t.ex. rekreation och biologisk mångfald, inkluderas. I vidare skeden ska Plan bidra med rådgivning.

Miljö och hälsa involveras i planprocessen och projekteringsskeden genom att lyfta frågor kopplade till Miljöbalken, kontrollera eventuella markundersökningar, granska och ge råd om recipientpåverkan och påverkan på naturvärden. Miljö och hälsa granskar och rådgör i frågor där behov av dagvattenrening finns samt bedömer behov av anmälan om dagvattenanläggning. Miljö- och hälsoskyddskontoret utför tillsyn enligt Miljöbalken.

Kretslopp och vatten involveras i planprocessen genom att delta och lyfta dagvattenärenden vid uppstart, granska och ge råd om höjdsättning, funktion, dimension etc. samt bedöma behov av kommunalt huvudmannaskap för dagvatten. Kretslopp och vatten är även ansvarig för att ta fram skötselbeskrivningar för anläggningar där KV är förvaltare.

Tekniska planerar för och projekterar framtida VA-anläggningar på allmän platsmark. Tekniska ansvarar för upphandling och byggledning av dagvatten- och skyfallsanläggningsarbeten, samt har även ansvaret för drift och underhåll av kommunalt VA i Vänersborg. I projekteringsskeden söker Tekniska (vid behov) tillstånd för vattenverksamhet, lämnar (vid behov) in anmälan om dagvattenanläggning om kommunen är verksamhetsutövare.

Gata ansvarar för att ta lyfta frågan om snöupplag i planprocessen, granskar och rådgör avseende dagvatten- och skyfallsanläggningar i gatumiljö. Gatuenheten ansvarar för drift och underhåll av dagvatten – och skyfallsanläggningar inom kommunalt vägområde fram till förbindelsepunkt.

Bygglov ansvarar för att detaljplanebestämmelser följs i projekterings- och byggsleden och följer upp att kommunens policy och riktlinjer om dagvatten följs upp. I projekteringsskeden hanterar Bygglövsenheten förhandsbesked, anmälan samt mark- och bygglov, håller tekniskt samråd med byggherren, granskar och godkänner höjdsättning samt följer upp dagvattenhantering i upprättad kontrollplan för dagvattenanläggningar. Bygglov utför tillsyn enligt Plan- och bygglagen.

Fastighet och service ansvarar för de avtal som behövs för exploatering, följer upp exploateringsavtal och projekterar samt fram driftinstruktioner för de anläggningar som ska förvaltas av enheten. Enheten bevakar åtaganden för dagvatten- och skyfallshantering i samband med exploatering, och projektleder vid dagvattenprojekt utanför verksamhetsområde för dagvatten.

Övriga utgörs i planprocess, projektering, byggskede och drift och underhåll ofta av en exploatör eller fastighetsägare vars ansvar bland annat omfattar att bekosta, utreda, genomföra, söka tillstånd samt tillse att dagvattenhanteringen utförs enligt gällande detaljplan, avtal, bygglov etc. Vid drift- och underhållsskeden har fastighetsägare eller verksamhetsutövare ansvar för dagvattenhantering inom den egna fastigheten och dess omedelbara närhet.

I bilaga 2 finns även arbetsområden för **Blåplansgruppen**. Denna grupp föreslås upprättas som ett led i kommunens strategiska dagvatten – och vattenförvaltningsarbete (åtgärd S2) och gruppens föreslagna ansvarsområde inkluderar bland annat avstämningar i planer där dagvatten är en stor fråga, rådgivning i projekteringsskedet samt ett generellt ansvar för reflektion och kunskapsöverföring efter att en nu anläggning tagits i drift. För vidare beskrivning se kapitel 6.1.

6 Uppföljning av dagvattenplanen

För att nå Vänersborgs mål med dagvattenhanteringen krävs ett långsiktigt och kontinuerligt åtgärdsarbete. Arbete med implementering av de riktlinjer, krav, åtgärdsförslag och den ansvarsfördelning som presenteras i dagvattenplanen är ett första steg. I vidare skeden kan kommunen välja att ta fram konkreta handläggarstöd beskrivna i de strategiska åtgärder i kapitel 4.1.

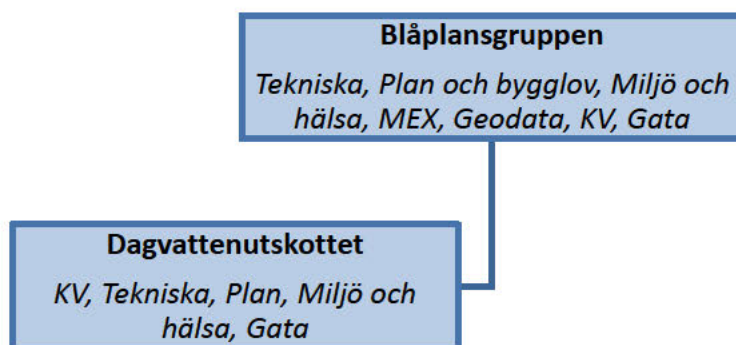
För att dagvattenplanen ska vara ett användbart underlag i kommunens dagvattenarbete behöver den hållas aktuell. I takt med att arbetet utvecklas, åtgärder utförs och kraven på kommunen förändras kommer målbild, krav och riktlinjer samt åtgärdsbehov komma att förändras. Därför ska dagvattenplanen vara ett levande dokument som revideras med jämna mellanrum. Förslagsvis görs en årlig översyn samt revidering av dagvattenplanen en gång vart fjärde år, samt i samband med revideringar i Blåplanen. Ansvarig för uppföljning och revidering är Blåplansgruppen, se kapitel 6.1.

6.1 Blåplansgruppen

Som en del av det strategiska arbetet har upprättandet av en grupp med namn "Blåplansgrupp" föreslagits (åtgärd S2). Blåplansgruppen tänks fylla en viktig funktion för samordningen med vattenförvaltningsarbetet inom kommunen, och bör ha en stor bredd som även rymmer frågor som inte endast är kopplat till dagvatten. Representanter från Tekniska, Kretslopp och vatten, Miljö, Plan och bygglov samt Gatuenheten föreslås utgöra Blåplansgruppens dagvattenutskott, se Figur 10.

Dagvattenutskottets uppgift är att, i en mindre grupp, kunna hantera dagvattenfrågor som uppstår i det vardagliga arbetet men även i planskede samt vid åtgärdsplanering. En viktig funktion som gruppen och utskottet anses ha, är att vara en mötesplats där frågeställningar och utmaningar kring vattenförvaltning, dagvatten och skyfall kan diskuteras. Dagvattenutskottets arbetsuppgifter återfinns i bilaga 2.

Sammanfattande för Blåplansgruppen och även Dagvattenutskottet föreslås vara Kretslopp och vatten.

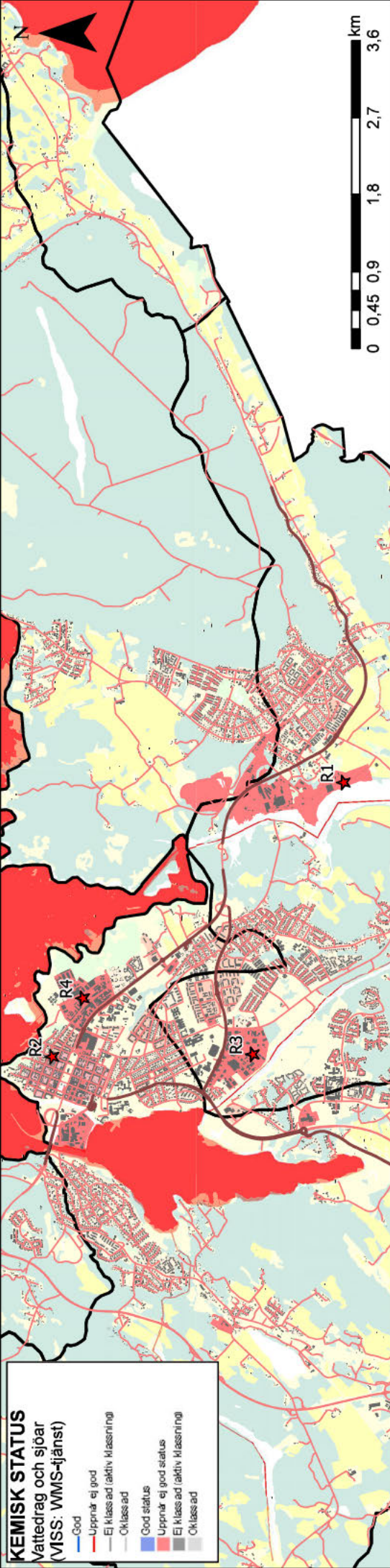
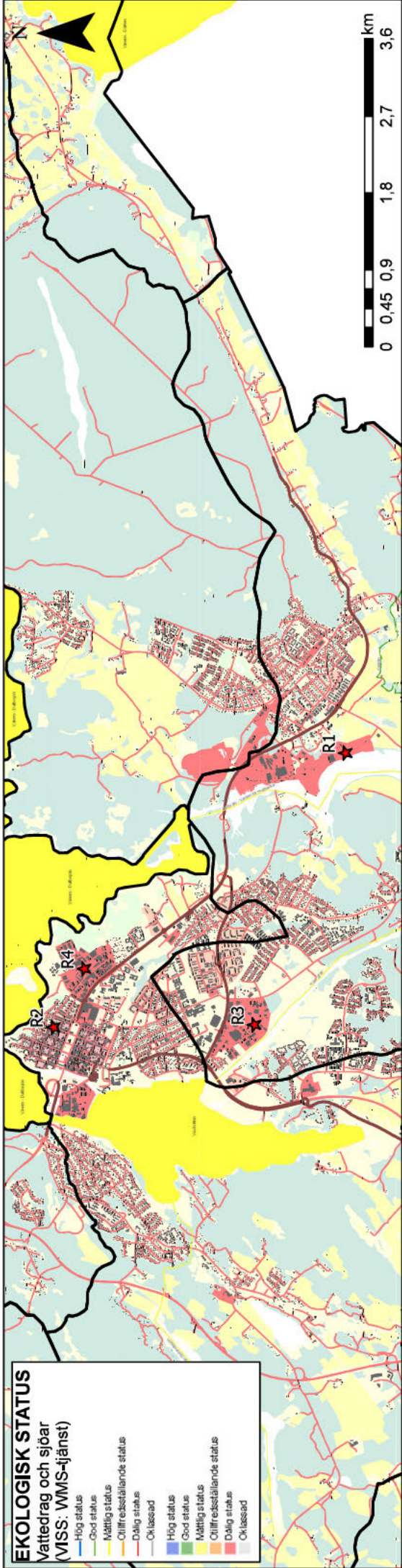

Figur 10. Förslag på representation i Blåplansgrupp respektive Dagvattenutskottet.

Förslagsvis rapporterar gruppen till en styrgrupp med representanter från Kommunstyrelseförvaltningen, Kretslopp och vatten, Tekniska, Plan och Gata. Gruppen finns med i ansvarsmatrisen där föreslagna arbetsuppgifter kopplade till om- och nybyggnationer finns specificerade.

Referenser

- (2021). Hämtat från Vatteninformationssystem Sverige: www.viss.se
Alm, S. o. (u.d.).
https://www.ltu.se/cms_fs/1.146717!/file/Dagvattennyta%20i%20befintlig%20milj%C3%B6%20Sofi%20Sundin%20et%20al.pdf. Hämtat från
https://www.ltu.se/cms_fs/1.146717!/file/Dagvattennyta%20i%20befintlig%20milj%C3%B6%20Sofi%20Sundin%20et%20al.pdf.
Havs- och vattenmyndigheten. (2015). *Juridiken kring vatten och avlopp*.
Miljöförvaltningen Stockholm stad. (2017). *Underlag till framtagande av lokalt åtgärdsprogram för Långsjön*.
Naturvårdsverket. (2021). *Dagvattenhantering idag*. Hämtat från
<https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/regeringsuppdrag/2019/bilaga-1-dagvattenhanteringen-idag.pdf>.
Ramböll. (2015). *Dagvattenutredning för förskola vid Fjällbogatan*.
Sweco. (2020). *Kostnadskalkyl tekniskt vatten Halmstad*.
Söderberg, E. (2020). http://www.w-program.nu/filer/exjobb/Erik_Soderberg.pdf. Hämtat från http://www.w-program.nu/filer/exjobb/Erik_Soderberg.pdf.
VA-guiden. (Mars 2021). *Nya etappmål för dagvatten*.
Vänersborg kommun. (2015). *Blåplan del 2*.
Vänersborgs kommun. (2011). *Dagvattenpolicy*.
Vänersborgs kommun. (2014). *Översvämningsprogram, Kartläggning av Vänersborgs kust mot Vänern*.
Vänersborgs kommun. (2015). *Blåplan del 2; Vatten och Avlopp*.
Västra Götalands Länsstyrelse. (2011). *Stigande vatten*.

BILAGA 1: POTENTIELLA ÅTGÄRDER RENING AV DAGVATTEN DAGVATTENPLAN, VÄNERSBORGS KOMMUN

Identifierade potentiella åtgärder för rening av dagvatten. Markanvändning illustrerar föroreningsbelastningen inom avrinningsområdena. Ju mörkare röd nyans, desto högre föroreningshalter bedöms avledas med dagvattnet från markanvändningen. Indelningen av ytor baseras på fastighetskartan.

De potentiella reningsåtgärderna har identifierats på workshops och arbetsmöten med arbetsgruppen under framtagandet av dagvattenplanen. Vidare utredning av genomförbarhet, utformning av anläggning utifrån funktion och potentiella mervärden är nödvändigt.

★ Potentiella åtgärder: Rening av dagvatten

Avrinningsområdet

Byggnader

Vägar >10 000 fordon/dygn

Vägar

Markanvändning

Industriområde

Sluten bebyggelse

Hög bebyggelse

Låg bebyggelse

Bar- och blandskog

Lövskog

Aker

Annan öppen mark

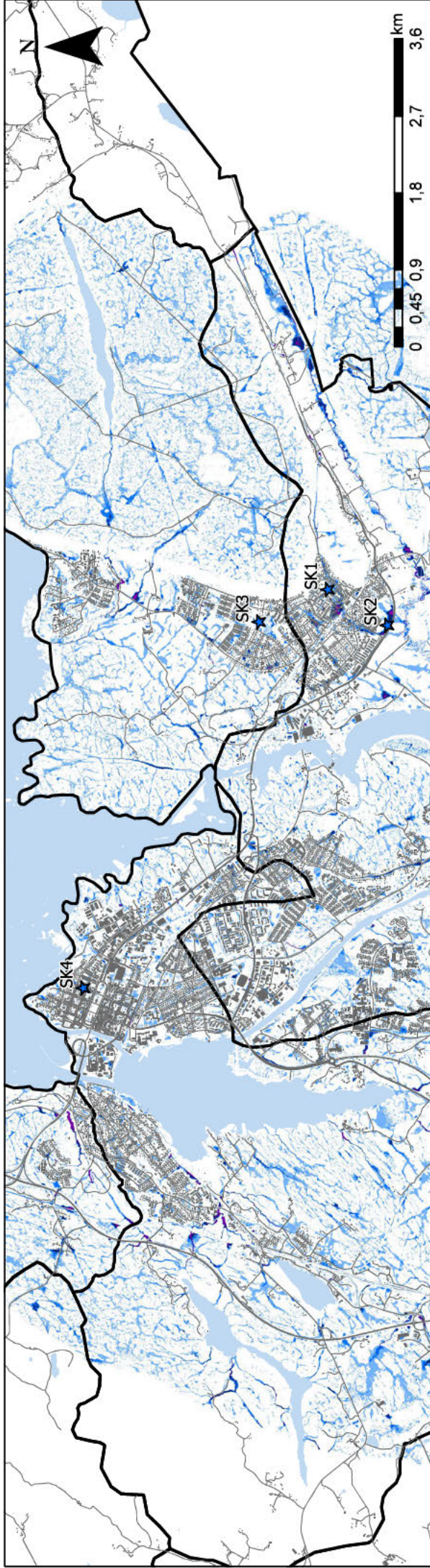
Skala 1:45 000 (A3-format)

Datum: 2021-06-11

Uppdragsnummer 30008224

SWECO

Σ

BILAGA 1: POTIENTIELLA ÅTGÄRDER SKYFALLSAVLEDNING ELLER -FÖRDRÖJNING

Identificerade potentiella åtgärder för skyfallshantering (avledning eller fördröjning). Kommunövergripande markavvinningsmodell ligger tillgrund för redovisade ytliga flöden och vattendjup vid ett 100-årsregn inklusive klimatfaktor.

De potentiella åtgärderna har identifierats på workshops och arbetsmöten med arbetsgruppen under framtagandet av dagvattenplanen. Vidare utredning av genomförbarhet, utformning av anläggning utifrån funktion och potentiella mervärden är nödvändigt.

★ Potentiella åtgärder: Skyfallshantering Maxflöde 100-årsregn, l/s/m Maxdjup 100-årsregn, m

— Vägar

□ Avrinningsområden

■ Byggnader

■ Vatten

<5

5-10

10-20

>20

0,1

0,1-0,3

0,3-0,5

0,5-1

>1

Skala 1:45 000 (A3-format)

Datum: 2021-06-11

Uppdragsnummer 30008224

SWECO

BILAGA 2 Arbetsfördelning vid om- och nybyggnation för dagvatten och skyfall

Dagvattenplan, Vänersborgs kommun	UPPDRAGSNUMMER 30008224	DATUM 2021-06-11
--------------------------------------	----------------------------	---------------------

	PLANPROCESSEN	PROJEKTERING	BYGGSKEDE	DRIFT OCH UNDERHÅLL (gäller vid befintliga och nybyggda anläggningar)
KF	Ansvarar för att ärende lyfts till KS/KSF när det gäller startegiska planer (där ansvar för beredningen delegeras till plan			
Plan	Samordna och vara huvudansvarig för att dagvatten- och skyfallsfrågan behandlas i planprocessen. Ansvarar för att planeringen följer kommunens övergripande mål och visioner m.a.p dagvatten och skyfall i enlighet med Blåplan Ansvarar för att dagvattenfrågan utreds Ansvarar för att i nya detaljplaner säkerställa avledning av skyfall och skydda mot marköversvämningar med skador på byggnader. Ansvarar för att i nya detaljplaner säkerställa fördröjning och rening för att inte försämrat MKN Lyfter frågan om behov av att söka tillstånd/ansöka vattenverksamhet i samråd med Miljö och Hälsa Ansvarar för att lyfta gestaltningsfrågor ur ett helhetsperspektiv, vilket bl.a. inkluderar rekreation, biologisk mångfald och estetik.	Rådgivande vid utformning av dagvatten- och skyfallsanläggningar för att följa upp detaljplanering och gestaltningsfrågor ur ett helhetsperspektiv, vilket bl.a. inkluderar rekreation, biologisk mångfald och estetik.	Rådgivande vid utformning av dagvatten- och skyfallsanläggningar för att följa upp detaljplanering och gestaltningsfrågor ur ett helhetsperspektiv, vilket bl.a. inkluderar rekreation, biologisk mångfald och estetik.	Rådgivande vid förvaltning av dagvatten- och skyfallsanläggningar för att följa upp detaljplanering och gestaltningsfrågor ur ett helhetsperspektiv, vilket bl.a. inkluderar rekreation, biologisk mångfald och estetik.
Bygglöv	Rådgivande kring planbestämmelser kopplade till dagvatten Ansvarar för prövning av grundläggande dagvattenförsättningar i ärenden om förhandsbesked.	Övergripande ansvar och information vid bygglovshantering (mark- och bygglov samt anmälan enl. PBL). Tekniskt samråd. Ansvarar att följa upp bestämmelser i detaljplan (i samråd med Kretslopp/Vatten) Granskning och godkännande av höjdsättning i bygglov/marklov. Bevaka frågor kring gestaltning och multifunktionalitet i bygglov/marklov	Övergripande ansvar och information under byggskedet. Ansvar för granskning, bygglov och tillsyn enligt PBL. Följa upp fördröjnings- och reningskrav genom remiss till sakkunnig. Följa upp att kontrollpunkter för dagvatten- och skyfallshantering finns i kontrollplanen. Avvakta slutbesked tills godkänd dagvatten- och skyfallsanläggning finns. Tekniskt samråd	Tillsyn enligt PBL.
Miljö och hälsa	Deltar och lyfter frågor kopplade till Miljöbalken (MB) vid uppstart. Granskar och rådgör utifrån MB (ex. recipientpåverkan, behov av dagvattenrening). Bedömer behov av anmälan av dagvatten- och skyfallsanläggning. Bedömer behov om ansökan/ anmälan om vattenverksamhet. Bevakar att krav i MB uppfylls Bevakar multifunktionalitet vid planering av dagvatten- och skyfallshantering (t.ex. ekosystemtjänster, biologisk mångfald).	Kontrollerar eventuella markundersökningar. Granskar föreslagna dagvatten- och skyfallsanläggning med avseende på rening och recipient Bedömer behov av anmälan av dagvatten- och skyfallsanläggning samt hanterar mottagen anmälan.	Tillsyn och tillstånd under byggskedet enligt MB. Förelägg vid behov om försiktighetsåtgärder	Tillsyn enligt MB innebärande att med hjälp av information, rådgivning eller myndighetsbeslut tillse att förorenat dagvatten renas. Dessa krav kan ställas i alla skeden om inte MB efterföljs. Kvalitetsbedömning av recipienter.

	PLANPROCESSEN	PROJEKTERING	BYGGSKEDE	DRIFT OCH UNDERHÅLL (gäller vid befintliga och nybyggda anläggningar)
Kretslopp och Vatten	Delta och lyft dagvatten- och skyfallsärenden vid uppstart. Granskning och rådgivning avseende skyfalls- och dagvattenhantering. Bedöma behov av kommunalt huvudmannaskap för dagvatten. Sammankallande dagvattengruppen	Dimensionering av dagvattensystem med kommunalt VA-huvudmannaskap. Söker tillstånd för vattenverksamhet vid behov. Remittera till Miljö och Hälsa om det är ärende utanför detaljplaneprocessen	Granskning av utförd dagvatten- och skyfallsanläggning och kontroll att bestämmelser enligt exploateringsavtal uppfylls. Besiktning av dagvatten- och skyfallsanläggning om anläggningen ska ingå i kommunal VA-huvudmannaskap. Tillse att anläggnings- och brukningsavgift för dagvatten erläggs. Ta fram skötselbeskrivning för dagvatten- och skyfallsanläggning där VA är förvaltare	Dokumentera processen och praktiska erfarenheter av genomförda projekt Erfarenhetsåterföringsansvar
Fastighet och service	Delar och lyfter dagvatten- och skyfallsärenden vid uppstart. Beställa dagvatten- och skyfallsutredningar (ej planärenden) Bevaka åtaganden för dagvatten- och skyfallshantering i avtal i samband med exploatering. Ansvar för exploaterings- och marköverlåtelseavtal.	Ansvar för köpe- och marköverlåtelseavtal. Söka tillstånd/annåla vattenverksamhet vid behov. Upprätta byggsynvisningar. Tar fram driftinstruktioner för anläggningar som ska förvaltas av fastighetsenheten	Projektledda bygget av dagvatten- och skyfallsanläggningar vid nyexploatering utanför VOD Ansvar för relationsritningar innan det lämnas över till VA eller Gata/Park/Skog. Ta fram skötselbeskrivning för dagvatten- och skyfallsanläggning där fastighet och service är förvaltare Säkerställa att dagvattenhantering sker enligt bestämmelser i DP (kvartersmark).	
Gatu enheten	Delar och lyfter dagvattenärenden vid uppstart. Granskar och rådgör avseende höjdsättning, behov av grönytor, utformning, drift, underhåll och kostnader. Granskar och rådgör avseende säker avledning på allmän plats vid skyfall Delar och lyfter snöhantering i samband med hantering av dagvatten i tidiga skeden	Granskar och rådgör avseende höjdsättning, behov av grönytor, materialval, utformning, drift, underhåll och kostnader. Granskar och rådgör avseende säker avledning längs gatan vid skyfall. Tar fram driftinstruktioner för anläggningar som ska förvaltas av gatuenheten	Motta relationsritningar och överta ansvar för vägar och grönsstruktur/allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap efter besiktning Ta fram skötselbeskrivning för dagvatten- och skyfallsanläggning där gatuenheten förvaltar Säkerställa att dagvattenhantering sker enligt bestämmelser i DP (allmän platsmark)	Ansvar för drift och underhåll av dagvatten- och skyfallsanläggningar inom kommunalt vägområde fram till förbindelsepunkt (även därifrån om utanför verksamhetsområde för dagvatten). Ansvar för drift och underhåll av kommunala dagvatten- och skyfallsanläggningar på allmän platsmark innan förbindelsepunkt till kommunalt dagvatten nät. Ansvar för drift och underhåll av kommunala dagvatten- och skyfallsanläggningars grönytor och gestaltning efter förbindelsepunkt. (VA bekostar drift och underhåll som är nödvändig för att upprätthålla funktion utifrån VA-huvudmannens ansvar.)
Tekniska enheten	Granskning och rådgivning avseende höjdsättning, funktion, dimensionerings- och fördröjningskrav av dagvattensystem samt drift- och skötselfrågor. Planera genomförandet av dagvatten- och skyfallsanläggningar och utreda möjligheter till utjämning eller andra lämpliga dagvattenåtgärder. Utveckla, i betydelsen förbättra, de befintliga ledningsnäten för dagvatten i förtätnings- samt utbyggnadsområden. Planera och utföra sanering av kombinerade ledningar i syfte att minska bräddningar samt att minska mängden dagvatten till reningsverken.	Utred och projekterar dagvatten- och skyfallsanläggningar som ska förvaltas av Gata, VA eller fastighet och service Dimensionering av dagvattensystem med kommunalt VA-huvudmannaskap Tillse att allmänna dagvatten- och skyfallsanläggningar byggs så att de kan upprätthålla avsedd funktion och kondition. Granskning av VA-ritningar med dagvatten- och skyfallsanläggningar inför tekniskt samråd. Lämma in anmälan om dagvatten- och skyfallsanläggning enligt MB när kommunen är verksamhetsutövare.	Ansvarar för upphandling, bygglledning och kontroll av dagvatten- och skyfallsanläggningsarbeten Bygger dagvatten- och skyfallsanläggningar som ska förvaltas av Gata, VA eller fastighet och service Ansvar för relationsritningar innan de lämnas till VA eller gata/park/skog Projektledda bygget av dagvatten- och skyfallsanläggningar på allmän platsmark innan FP till kommunalt dagvatten nät Tillse att rätt materialval och utgörande genomförs där KoV, Fastighet och Gata är förvaltare	Ansvar för drift och underhåll för att upprätthålla funktionen i dagvatten- och skyfallsanläggningar med kommunalt VA-huvudmannaskap efter förbindelsepunkt. Utred och ersätt ev. skador som dagvatten- och skyfallsanläggningen förorsakar inom VO-dagvatten.

	PLANPROCESSEN	PROJEKTERING	BYGGSKEDE	DRIFT OCH UNDERHÅLL (gäller vid befintliga och nybyggda anläggningar)
Övriga	Exploator: Presentera dagvattenlösning, visa på att krav i PBL och MB uppfylls Bekosta utredningar Ta fram grov höjdsättning.	Exploator: Bekosta hydraulik- och kapacitetsberäkningar, projektering och upphandling. Genomför teknisk beskrivning av dagvatten- och skyfallsanläggning. Ta (vid behov) fram skötselplan för dagvattenhantering. Redovisa dagvattenhantering senast vid tekniskt samråd. Söka tillstånd eller lämna in anmälan om vattenverksamhet vid behov. Lämna in anmälan av dagvatten- och skyfallsanläggning enligt MB.	Exploator: Ansvar för att dagvatten- och skyfallsanläggningen utförs enligt DP, avtal, bygglov etc.	Fastighetsägare/verksamhetsutövare: Ansvarar, bekostar och drifvar dagvattenhantering inom den egna fastigheten fram till förbindelsepunkt (även från fastighet om utanför VO dagvatten). Ansvarar för hantering/avledning av dagvatten från omkringliggande naturmark. Väghållare : Ansvarar, bekostar och drifvar dagvattenhantering inom vägområde (även från vägområde utanför VO dagvatten). Samfällighet : Ansvarar, bekostar och drifvar dagvattenhantering inom sitt angivna geografiska område (även från angivet geografiskt område utanför VO-dagvatten).
	Avstämning i planer där dagvatten är en framträdande fråga. Avstämning inför beställning av dagvattenutredning och vid mottagande av resultat.	Avstämning och rådgivning inför projektering av dagvatten- och skyfallsanläggning.	Avstämning och rådgivning om nya frågor uppstår kring dagvatten i byggskedet.	Avstämning om nya frågor uppstår kring dagvatten i förvaltningskedet. Ansvar för reflektion och kunskapsöverföring efter att en ny anläggning tagits i drift.
Blåplansgruppen Dagvattenutskottet: KV, Tekniska, Gata, Miljö och hälsa, Plan				

BILAGA 3

SAMMANSTÄLLNING AV LAGAR OCH LAGTEXTER

Dagvattenplan, Vänersborgs kommun	UPPDRAGSNUMMER 30008224	DATUM 2021-04-22
--------------------------------------	----------------------------	---------------------

Ramdirektivet för vatten (2000/60/EG)

Inom EU regleras vattenfrågor enligt Ramdirektivet för vatten. Direktivet är juridiskt bindande för samtliga EU-länder. Direktivet innebär att samtliga utvalda vattenförekomster ska uppnå god status/potential¹. Direktivet har införts i svensk lagstiftning genom miljöbalken med tillhörande förordningar och föreskrifter.

I Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) beskrivs hur klassificering av ekologisk status eller potential och kemisk ytvattenstatus ska utföras. Föreskrifterna ska tillämpas av vattenmyndigheten i arbetet med fastställandet av miljökvalitetsnormer (MKN).

I lagstiftningen klargörs att en myndighet/kommun inte får tillåta en plan/verksamhet/åtgärd som riskerar att försämra eller äventyra möjligheten att nå MKN.

Enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram ska kommuner genomföra både översikts- och detaljplanering enligt plan- och bygglagen så planerna bidrar till att MKN kan följas.

I plan- och bygglagen hänvisas till miljöbalkens regler för miljökvalitetsnormer. Enligt PBL kap 11 §10 ligger normerna till grund för ingripande vilket innebär att kommunala beslut om detaljplaner kan upphävas av Länsstyrelsen. Varje plan behöver utreda sin påverkan och eventuella behövliga skyddsåtgärder avseende MKN. Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön redogör hur vattenförvaltningen ska ordnas.

Exempel på vägledning:

- Miljögifter i vatten – klassificering av ytvattenstatus (2016:26)
- Vägledning för tillämpning av HVMFS 2013:19

Miljöbalken (SFS 1998:808)

Miljöbalken ställer krav på verksamhetsutövare samt fastighetsägare att se till att dagvatten renas eller tas om hand på ett sätt så att det inte orsakar olägenheter för människors hälsa eller miljön. Krav på att vattnet renas eller tas omhand kan därmed ställas.

Benämningen dagvatten används inte i miljöbalken. Att utsläpp av dagvatten ändå omfattas av miljöbalkens krav kan utläsas av kapitel 9 i miljöbalken. Exempelvis så faller dagvatten under definitionen för avloppsvatten i de fall det avleds för avvattning av mark inom detaljplan eller en

¹ Ekologisk potential är en term som beskriver vilken nivå som kraftigt modifierade vattenförekomster ska uppnå kopplat till MKN.

begravningsplats. Enligt Havs- och vattenmyndighetens rapport, Juridiken kring vatten och avlopp, likställs dagvatten med avlopp om följande tre rekvisit är uppfyllda (HaV, 2015):

- Det har vidtagits mänsklig åtgärd för att avleda vattnet
- Vattnet finns inom detaljplanelagt område eller inom äldre stadsplan
- Vattnet avleds inte endast för en viss/vissa fastigheters räkning

Om dagvattnet klassas som ett avloppsvatten enligt 9 kapitel 2 § miljöbalken och en avloppsanordning inrättas, kan det krävas att man gör en anmälan eller ansöker om tillstånd för anläggningen.

Även om dagvattnet inte är att beakta som avloppsvatten kan det ändå inrymmas i definitionen av miljöfarlig verksamhet. I de fall dagvatten kan vara en olägenhet för människors hälsa och miljö gäller kraven i miljöbalken.

Om en fysisk åtgärd som förändrar vattnets djup eller läge, avvattnar mark, leder bort grundvatten eller ökar grundvattenmängden genom tillförsel av vatten ska utföras kan det vara anmälnings- eller tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kapitel miljöbalken. Är åtgärden inte tillståndspliktig bör anläggningen anmälas för samråd enligt 12 kapitel 6 § miljöbalken.

En verksamhetsutövare är skyldig att planera och kontrollera anläggningen för att motverka att olägenheter för människors hälsa eller skador på miljön uppkommer, genom så kallad egenkontroll. Detta följer av 26 kapitel 19 § miljöbalken. Kravet på egenkontroll gäller oavsett om verksamheten är tillståndspliktig, anmälningspliktig eller inte. Vid behov kan också tillsynsmyndigheten enligt 26 kapitel 22 § miljöbalken förelägga en verksamhetsutövare att utföra de undersökningar som behövs för tillsynen. Verksamhetsutövare för dagvatten kan exempelvis vara fastighetsägare, väghållare, verksamhet som bedrivs på platsen eller den som ansvarar för ledningarna.

Skulle en miljöskada uppstå är det tydligt i miljöbalkens 2 kapitel 8 § att det är den som orsakar miljöskada som också bär ansvar för att avhjälpa miljöproblemet eller miljöskadan, avhjälpan åtgärder är anmälningspliktiga. Noterbart är att upplysningsplikt gäller för när en olycka inträffar och/eller förorening påträffats.

De krav/förbud som ställs utifrån miljöbalken får inte vara mer ingripande åtgärder än vad som behövs. Tillsynsmyndigheten ska därför alltid göra en rimlighetsavvägning med hänsyn till nyttan av skyddsåtgärden och andra försiktighetsåtgärder jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412)

Lag om allmänna vattentjänster (LAV) reglerar kommunens skyldigheter och rättigheter när det handlar om tillhandahållande av allmänna vattentjänster (Miljö- och energidepartementet, 2006).

Första paragrafen lyder:

2 (4)

SAMMANSTÄLLNING AV LAGAR OCH
LAGTEXTER
2021-04-22

"Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön."

Detta innebär att kommunerna har ett långtgående ansvar för att ordna vattentjänster och därigenom hantering av dagvatten. Om det finns behov av att ordna vattentjänster i ett större sammanhang för att skydda människors hälsa eller miljön så ska kommunen enligt LAV:

"Bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning."

Enligt LAV ska kommunen därmed upprätta verksamhetsområde för de vattentjänster som behövs till skydd för människors hälsa och/eller miljön.

Plan- och bygglagen (SFS 2010:900)

I plan- och bygglagen hänvisas till miljöbalkens regler för miljö kvalitetsnormer. Enligt PBL kap 11 §10 ligger normerna till grund för ingripande vilket innebär att kommunala beslut om detaljplaner kan upphävas av Länsstyrelsen. Varje plan behöver utreda sin påverkan och eventuella behövliga skyddsåtgärder avseende MKN.

Plan- och bygglagen (PBL) ger kommunen verktyg för att styra placering av bebyggelse och anpassa fysiska förutsättningar för att möjliggöra en fungerande dagvattenhantering i bebyggd miljö (Boverket, 2015). Lagen reglerar kommunens planläggning i form av översiktsplan och detaljplaner. Dessutom styr lagstiftningen prövningar av förhandsbesked och lov. Grundtanken i PBL är att mark- och vattenområdets beskaffenhet, behov och läge ska bedömas för att säkerställa att områdenas användning blir och förblir ändamålsenlig.

PBL ger kommunen möjlighet att reglera förutsättningar beträffande fysisk miljö och ansvarsfördelning för att anpassa hanteringen av dagvatten (Boverket, 2015). Noterbart är dock att vattnets kvalitet och kvantitet inte kan regleras av denna lagstiftning.

Enligt PBL ska översiktsplaner syfta till att ge vägledning beträffande beslut som rör användningen av mark- och vattenområden samt klargöra hur byggd miljö ska nyttjas, utvecklas och bevaras (Näringsdepartementet, 2010). I PBL klargörs att kommunen bär ansvar för att översiktsplanen visar vilken inriktning utvecklingen av den fysiska miljön har på lång sikt.

PBL ger stöd för kommunerna att, genom fördjupningar eller tematiska tillägg till översiktsplanen, slå fast mer detaljerade förutsättningar för hur geografiska områden ska utvecklas och bevaras (Boverket, 2015). Boverket säger nedanstående om vatten- och dagvattenhantering i översiktsplaneringen:

"Vattenanvändning och dagvattenhantering är frågor som på olika sätt självklart är lämpliga att närmare behandla i den översiktliga planeringen eftersom vattenförhållandena på flera sätt utgör förutsättning för markanvändning och exploatering."

Genom PBL ges kommunen rätten att lösa in mark som exempelvis ska bli allmän plats (Boverket, 2015). Lagen ger också kommunen möjligheten att i detaljplaner reservera mark för de anläggningar och anordningar som krävs för att tänkt exploateringen ska vara lämplig.

PBL 11:10 (Länsstyrelsen ska överpröva kommunens beslut rörande en detaljplan ifall en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap miljöbalken inte följs).

Jordabalken (SFS 1970:994)

Jordabalken (JB) handlar bl.a. om rättsförhållanden för fast egendom d.v.s. jord. Bestämmelser om rättsförhållandet mellan grannar finns i 3 kap JB. Var och en ska vid nyttjande av fastighet ta skälig hänsyn till omgivningen så att inte skada uppstår. Vid grävning eller likande arbeten ska man vidta de skyddsåtgärder som är nödvändiga för att förebygga skada på angränsande mark. Av detta kan tolkas att en ändring av det naturliga dagvattenflödet inte får göras om det innebär negativa konsekvenser för omgivande mark. (Dagvatten - teknik, lagstiftning och underlag för policy, Miljösamverkan Västra Götaland, 2004).

2025-04-08

Dnr: SBN 2025/85

Handläggare

Frida Bang

Frida.Bang@vanersborg.se

0521-721199

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss av motion om att utreda bolagisering av kommunens fastighetsbestånd

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen om att utreda bolagisering av kommunens fastighetsbestånd

Sammanfattning av ärendet

Anders Strand (SD) inkom i december med en motion om att utreda bolagisering av kommunens fastighetsbestånd. Kommunfullmäktige beslutade 2024-12-11 § 219 att remittera motionen till kommunstyrelsen som i sin tur remitterade motionen till samhällsbyggnadsnämnden genom ett delegeringsbeslut 2025-03-05.

Motionären förklarar att bolagisering av fastighetsförvaltningen blivit allt vanligare i kommuner för att skapa bättre förutsättningar för långsiktigt underhåll och utveckling. Med den nuvarande förvaltningsorganisationen finns en risk att fastighetsunderhåll nedprioriteras när besparingar behöver göras, då den ordinarie verksamheten prioriteras på bekostnad av byggnadernas skick. Med bakgrund i detta föreslår motionären att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheterna att bolagisera kommunens fastighetsbestånd.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ställer sig bakom motionens intentioner och ser positivt på att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda frågan närmare.

En utredning skulle kunna belysa om det finns alternativa metoder för att effektivisera fastighetsförvaltningen. Skulle utredningen resultera i att fastighetsbeståndet förblir inom kommunal sektor kan den ändå identifiera vad som fungerar väl och vilka brister som finns i den nuvarande verksamheten, vilket kan möjliggöra att arbetsprocesser utvecklas framöver.

Underlag

- Motion om att utreda bolagisering av kommunens fastighetsbestånd
- Beslut KF § 219 2024-12-11 Motion om bolagisering av kommunens fastighetsbestånd
- Remiss av motion om att utreda bolagisering av kommunens fastighetsbestånd

Lotten Nilsson
Verksamhetschef

Sändlista

Handläggare av ärendet
Verksamhetschef administrativa enheten
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Motion till Vänersborgs fullmäktige

Bolagisering av fastighetsbeståndet.

“Det har blivit vanligare att kommuner väljer att bolagisera sin fastighetsförvaltning. Vägen dit går vanligen från ett politiskt beslut, via ett antal utredningar till en ny organisation med nya spelregler. Utgångspunkten är ofta att hantera nya utmaningar inom offentlig sektor. Där sker förändringar som kräver anpassning och utveckling. Det påverkar även den kommunala fastighetsförvaltningen. Organisationsformen för att hantera och sköta kommunala verksamhetslokaler tenderar att gå i riktning mot större och mer specialiserade organisationer. Många kommuner har bolagiserat sin fastighetsförvaltning och ytterligare kommuner överväger att bolagisera.”

Citat från SKRs skrift om **Fastigheter i bolag Steg för steg i bolagisering av kommunal fastighetsförvaltning:**

<https://skr.se/download/18,7c1c4ddb17e3d28cf9b5f6eb/1642583927828/7164-730-6.pdf>

Det är vanligt att kommuner överför fastigheter till kommunala fastighetsbolag för att skapa bättre förutsättningar för långsiktigt underhåll och utveckling. Genom att ge ett fastighetsbolag resurser och rätt verktyg för att hantera både underhåll och investeringar, får kommunen bästa möjliga förutsättningar för att trygga fastigheternas värde och funktion på lång sikt.

Med den nuvarande förvaltningsorganisationen finns det risk att fastighetsunderhåll nedprioriteras när besparingar behöver göras, då den ordinarie verksamheten får företräde på bekostnad av byggnadernas skick. Vi har exempel där skolor, förskolor och andra kommunala lokaler tvingats stänga på grund av eftersatt underhåll samt att lokaler står tomma utan hyresintäkter – en situation vi med detta förslag vill undvika.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

Att: Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheterna att bolagisera kommunens fastighetsbestånd.

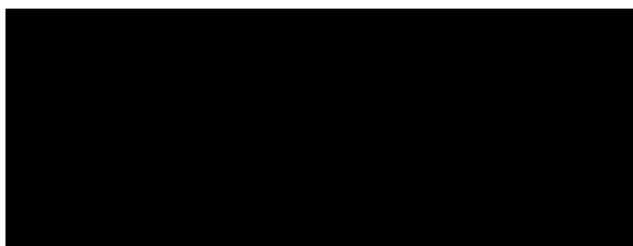
För Sverigedemokraterna Vänersborg

Anders Strand

2024-12-09

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

§ 219

Motion om bolagisering av kommunens fastighetsbestånd

KS 2024/703

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Anders Strand (SD) har inkommit med motion om bolagisering av kommunens fastighetsbestånd.

Beslutsunderlag

- Motion om bolagisering av kommunens fastighetsbestånd

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-03-05

Dnr: KS 2024/703

Handläggare

Anna Högmark

anna.hogmark@vanersborg.se

0521-72 25 27

Remiss av motion om att utreda bolagisering av kommunens fastighetsbestånd

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar motion *Bolagisering av fastighetsbeståndet* till samhällsbyggnadsnämnden. Samhällsbyggnadsnämndens yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 1 juni 2025.

Sammanfattning

Anders Strand (SD) har inkommit med motion *Bolagisering av fastighetsbeståndet* till Kommunfullmäktige. 2024-12-11 § 219 beslutar Kommunfullmäktige remittera ärendet till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras till samhällsbyggnadsnämnden.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen, antagen den 9 oktober 2024 § 163, punkten 2.10 - Remiss och återremiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige.

Underlag

Sammanträdesprotokoll Kommunfullmäktige 2024-12-11 § 219 *Motion om bolagisering av kommunens fastighetsbestånd*

Motion *Bolagisering av fastighetsbeståndet*, 2024-12-10

Benny Augustsson

Förtroendevald

Sändlista för beslut

Samhällsbyggnadsnämnden

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

